

Crna Gora
Vlada Crne Gore

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO	20.06. 2025. GOD.
KLASIFIKACIJA GRUP. VEZA	06-2/25-1
ERA	578 XV/11
SIGURNOST	PRILOG

Br: 11-011/25-2102/5

19. jun 2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 19. juna 2025. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O RAČUNOVODSTVU**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Vlada predlaže Skupštini da, u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 51/06 i 66/06 i „Službeni list CG“ br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15, 52/17, 17/18, 47/19, 112/20, 129/20, 65/21, 48/24 i 80/24), ovaj zakon donese po hitnom postupku iz razloga koji su sadržani u Obrazloženju Predloga zakona.

Za predstavnike Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su NOVICA VUKOVIĆ, ministar finansija i MINAS TRUBLJANIN, generalni direktor Direktorata za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola u Ministarstvu finansija.

PREDSJEDNIK
mr Milojko Spajić, s. r.

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	Ministarstvo finansija
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o računovodstvu
1. Definisanje problema • Koje probleme treba da riješi predloženi akt? • Koji su uzroci problema? • Koje su posljedice problema? • Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? • Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?	
Imajući u vidu značaj kvalitetnih finansijskih izvještaja za donošenje poslovnih odluka i sl., kao i da se veliki broj korisnika finansijskih informacija oslanja na informacije iz finansijskih izvještaja, izvršene su izmjene postojeće legislativne iz oblasti računovodstva i to: - Direktiva 2013/34/EU o godišnjim finansijskim izvještajima, konsolidovanim finansijskim izvještajima i povezanim izvještajima za određene vrste preduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ i o stavljanju van snage Direktive 78/660/EEZ i 83/349/EEZ; - Direktiva 2014/95/EU o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja nefinansijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih preduzeća i grupa; - Direktiva 2014/102/EU o prilagođavanju Direktive 2013/34/EU Evropskog parlamenta i Savjeta o godišnjim finansijskim izvještajima, konsolidovanim finansijskim izvještajima i povezanim izvještajima za određene vrste preduzeća; - Direktiva (EU) 2021/2101 Evropskog parlamenta i Savjeta o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja informacija o porezu na dobit koje sprovode određena poduzeća i podružnice; Direktiva (EU) 2023/2864 Evropskog parlamenta i Savjeta o izmjeni određenih direktiva u pogledu uspostavljanja i funkcioniranja jedinstvene evropske pristupne tačke; - Delegirana d - Direktiva Komisije (EU) 2023/2775 o izmjeni Direktive 2013/34/EU Evropskog parlamenta i Savjeta u pogledu prilagođavanja kriterijuma veličine za mikro, mala, srednja i velika preduzeća ili grupe. Osnovni razlozi za donošenje Zakona o računovodstvu je unapređenje normi koje se odnose na poboljšanje sistema finansijskog izvještavanja kroz podizanje kvaliteta finansijskih izvještaja uvođenjem odgovornosti za kvalitet finansijskih izvještaja kako od strane menadžmenta privrednih subjekata tako i od strane pružaoce računovodstvenih usluga, uređivanje i jačanje računovodstvene profesije, uspostavljanje efikasnijeg sistema nadzora nad radom pružalaca računovodstvenih usluga i usklađivanje sa legislativom Evropske unije kao i najboljom međunarodnom praksom. Zakon uvodi novine u vezi sa uvođenjem registra pružalaca računovodstvenih usluga, izdavanje dozvole za obavljanje računovodstvenih usluga koja podrazumijeva ispunjavanje određenih uslova, kao i uslova registracije pružalaca računovodstvenih usluga koji dolaze iz država članica EU, zatim se jasno prepoznaju odgovornosti svih učesnika u procesu izdavanja knjigovodstvenih isprava, vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izvještaja kao i usvajanje istih. Takođe, uvode se i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja za mala i srednja preduzeća (MSFI za MSP), izvještavanje o održivosti, izvještavanje o informacijama porezu na dobit, Savjet za računovodstvo, itd. U tom smislu najvažnija područja reforme su dalja usklađivanja sa legislativom EU a posebno sa EU	

Direktivama koje uređuju oblast računovodstva i finansijskog izveštavanja. Donošenjem novog Zakona o računovodstvu omogućilo se unapređenje teksta važećeg Zakona, preciznije definisanje svih odredbi, kao i lakše praćenje usaglašenosti Zakona sa eventualnim novim izmenama EU direktiva iz oblasti računovodstva i finansijskog izveštavanja, a ujedno će se ispuniti i jedan od preduslova za zatvaranje četvrtog završnog mjerila u okviru pregovaračkog poglavlja 6 – Privredno pravo.
2. Ciljevi • Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? • Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
Cilj predloženih normi ovog Zakona je unapređenje računovodstvene profesije, podizanje kvaliteta finansijskih izvještaja kroz uvođenje sistema odgovornosti lica koja su ovlaštena za pripremanje finansijskih izvještaja, kao i usklađivanje sa legislativom Evropske unije i najboljom međunarodnom praksom. Imajuću u vidu značaj kvalitetnih finansijskih izvještaja za dobro funkcionisanje tržišta, kao i da se veći broj korisnika finansijskih informacija oslanja na pouzdanost i kvalitet objavljenih finansijskih izvještaja, jasno je da računovodstvena profesija ima posebno značajnu društvenu funkciju. S tim u vezi izvršene su izmjene postojeće legislativne iz oblasti računovodstva. U tom smislu najvažnija područja reforme su dalja usklađivanja sa legislativom EU a posebno sa EU Direktivama koje uređuju oblast računovodstva i finansijskog izveštavanja. Donošenjem novog Zakona o računovodstvu omogućilo se unapređenje teksta važećeg Zakona, preciznije definisanje svih odredbi, kao i lakše praćenje usaglašenosti Zakona sa eventualnim novim izmenama EU direktiva iz oblasti računovodstva. Direktivama su propisane norme koje se odnose na razvrstavanje pravnih lica i grupa pravnih lica, izvještaj o informacijama o porezu na dobit, itd. Cilj je definisan u skladu sa Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024 – 2025. i Programom rada Vlade Crne Gore za 2025. godinu. Donošenje novog zakonskog rješenja koje će biti usklađeno sa EU pravnom tekovinom je od izuzetnog značaja za proces pregovaranja i direktno je povezano sa zatvaranjem PP 6 – Privredno pravo imajući u vidu da se četvrto završno mjerilo odnosi na oblast računovodstvo i revizija.
3. Opcije • Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa). • Obrazložiti preferiranu opciju?
Opciju „status quo“ nije bilo moguće razmatrati iz razloga što računovodstvena profesija nije u potpunosti regulisana normama važećeg Zakona i to bi negativno uticalo na kvalitet finansijskog izveštavanja, usporilo razvoj računovodstvene profesije, a legislativa u Crnoj Gori ne bi bila usklađena sa legislativom Evropske unije i najboljom međunarodnom praksom. Zadržavanje postojećeg zakonskog rješenja imalo bi za posljedicu negativan uticaj na funkcionisanje kompletne ekonomije i funkcionisanje ekonomije uopšte, a posebno bi bilo upitno povjerenje korisnika finansijskih informacija u tačnost i istinitost informacija prezentovanih u finansijskim izvještajima pravnih lica. Preferirana opcija odnosno donošenje Zakona je neophodno zbog stvaranja preduslova za unapređenje i podizanje kvaliteta finansijskog izveštavanja u Crnoj Gori kroz unapređenje normi koje se odnose na uvođenje odgovornosti za kvalitet finansijskih izvještaja kako od strane menadžmenta privrednih subjekata tako i od strane pružaoaca računovodstvenih usluga, kao i zbog ispunjavanja uslova za zatvaranje četvrtog završnog mjerila u okviru pregovaračkog poglavlja 6 – Privredno pravo. Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, usvajanje novog Zakona o računovodstvu bi imalo pozitivan uticaj na čitav sistem.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti;
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Zakon će imati uticaj na rad pravnih lica i preduzetnika na koja se primjenjuje Zakon o privrednim društvima, na pravna lica i druge oblike organizovanja koje je pravno lice osnovalo u inostranstvu, kao i na ogranke i druge organizacione dijelove pravnih lica sa sjedištem u inostranstvu, koja obavljaju privrednu djelatnost u CG. Svi pomenuti subjekti su dužni da vođenje poslovnih knjiga, popis imovine i obaveza, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjenje informacija u finansijskim i drugim izvještajima vrše u skladu sa ovim zakonom, poštujući međunarodne standarde finansijskog izvještavanja, kao i osnovna načela knjigovodstva. Ovaj predlog zakona ne donosi dodatna administrativna opterećenja u odnosu na prethodno zakonsko rješenje, dok će finansijska opterećenja biti simbolična i odnose se na uvođenje naknade za izdavanje dozvola za pružanje računovodstvenih usluga (jednokratna u simboličnom iznosu). U zemljama regiona se postupak licenciranja računovođa i izdavanja dozvola za rad sprovodi uz određenu nadoknadu (50-200 EUR) iako da će se Ministarstvo finansija prilikom definisanja visine naknade kroz podzakonski akt voditi najboljom praksom i istu će propisati na nižem nivou u odnosu na prosjek u zemljama regiona.

Prethodno navedeni troškovi ne predstavljaju značajnu ekonomsku stavku koja može imati uticaj na poslovanje.

Kraćoročno, troškovi usklađivanja sa novim standardima, ali dugoročno će se povećati transparentnost i povjerenje investitora, kroz podizanje kvaliteta finansijskih izvještaja, uvođenje sistema odgovornosti lica koja su ovlaštena za pripremanje finansijskih izvještaja, a imajući u vidu činjenicu da se veliki broj korisnika finansijskih informacija oslanja na pouzdanost i kvalitet objavljenih finansijskih izvještaja, kao i kroz usklađivanje sa legislativom Evropske unije i najboljom međunarodnom praksom.

Zakon neće izazvati troškove primjene propisa građanima.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Za sprovođenje ovog Zakona nije potrebno obezbjeđiti dodatna budžetska sredstva, osim za naknade članovima Savjeta za računovodstvo za čije funkcionisanje je predviđeno finansiranje iz Budžeta CG i to: 450EUR mjesečno(bruto) x 5 članova Savjeta = 2.250 EUR mjesečno. Na godišnjem nivou: 27.000 EUR (bruto). Navedeni iznosi su obračunati u skladu sa uporednom praksom kada su u pitanju naknade Savjetu za reviziju.

implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Ovaj predlog zakona predviđa usvajanje podzakonskog akta (Pravilnika) koji će propisati naknade za izdavanje dozvola za pružanje računovodstvenih usluga, ali one će biti simboličnog karaktera i bide niže od prosjeka naknada u zemljama regiona.

Uvođenje ovih naknada impliciralo bi pozitivan finansijski efekat za državni budžet, ali je nemoguće predvidjeti u kojoj mjeri će to imati uticaja s obzirom da trenutno ne raspolažemo pouzdanim podatkom o tome koliko pravnih i fizičkih lica (preduzetnika) se u Crnoj Gori bavi pružanjem računovodstvenih usluga. Ovo iz razloga što se pretpostavlja da postoji značajan broj ovih lica koja nisu registrovana u CRPS.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nisu prihvaćeni, Obrazložiti

U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Službeni list Crne Gore", broj 41/18), Ministarstvo finansija je formiralo Radnu grupu za pripremu izmjena i dopuna Zakona o računovodstvu.

Osim predstavnika Ministarstva finansija, članove Radne grupe čine i predstavnici Poreske uprave, Centralne banke CG, Privredne komore Crne Gore, Agencije za nadzor osiguranja, Komisije za tržište kapitala, Unije poslodavaca, Instituta sertifikovanih računovođa i Instituta računovođa i revizora, koji su aktivno uzeli učešće u pripremi nacrt zakona kroz davanje komentara, sugestija i smjernica.

Dodatno, MF je imalo konsultacije i pomoć od strane Svjetske banke.

Ministarstvo finansija je, takođe, organizovalo i javnu raspravu o tekstu Nacrta zakona o reviziji.

Od zainteresovane javnosti nam je stigao veliki broj komentara i sugestija od kojih jedan dio usvojen što je dodatno naprijedilo tekst Zakona (<https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-sprovedenoj-javnoj-raspravi-o-tekstu-nacrta-zakona-o-raunovodstvu>).

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne postoje prepreke za implementaciju propisa.

Mjere koje će biti preduzete kako bi se ispunili ciljevi odnose se na podizanje kvaliteta finansijskih izvještaja kroz jačanje računovodstvene profesije, bolju kontrolu u ovoj oblasti i usklađivanje sa legislativom Evropske unije i najboljom međunarodnom praksom.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva je broj izdatih dozvola za obavljanje računovodstvenih usluga odnosno broj registrovanih pružalaca računovodstvenih usluga, broj obavljenih kontrola kroz sistem nadzora nad sprovođenjem zakona, kao i broj izdatih prekršajnih naloga kroz sistem sankcionisanja.

Ministarstvo finansija će, zajedno sa Poreskom upravom shodno zakonu vršiti nadzor nad sprovođenjem zakona.

Datum i mjesto,

Podgorica, 17.06.2025. godine

Starješina,

Novica Vuković, ministar

PREDLOG

ZAKON O RAČUNOVODSTVU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se računovodstvo pravnih lica, razvrstavanje pravnih lica i grupa pravnih lica, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, uslovi i način vođenja poslovnih knjiga, postupak izdavanja i oduzimanja dozvole za pružanje računovodstvenih usluga, popis imovine i obaveza, sastavljanje, dostavljanje i javno objavljivanje godišnjih finansijskih izvještaja, konsolidovanih godišnjih finansijskih i drugih izvještaja, organizacija računovodstva, uslovi i način vršenja procjene vrijednosti imovine i druga pitanja od značaja za računovodstvo.

Primjena

Član 2

Ovaj zakon primjenjuje se na pravna lica koja su osnovana u Crnoj Gori u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva i drugim posebnim propisima, Centralnu banku Crne Gore, kreditne i druge finansijske institucije, Razvojnu banku Crne Gore, društva za osiguranje i reosiguranje (u daljem tekstu: osiguravajuća društva), investiciona društva, investicione fondove, društva za upravljanje investicionim fondovima, dobrovoljne penzione fondove, društva za upravljanje dobrovoljnim penzionim fondovima, druge kolektivne investicione šeme, zadruge i ustanove koje obavljaju djelatnost radi sticanja dobiti.

Ovaj zakon primjenjuje se i na pravna lica i druge oblike organizovanja koje je pravno lice osnovalo u inostranstvu, ako za njih propisima tih država nije utvrđena obaveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izvještaja.

Ovaj zakon primjenjuje se i na ogranke i druge organizacione djelove pravnih lica sa sjedištem u inostranstvu, koji obavljaju privrednu djelatnost u Crnoj Gori, ako posebnim propisima nije drugačije uređeno.

Izuzeci od primjene

Član 3

Ovaj zakon ne primjenjuje se na računovodstvo i završni račun budžeta države, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Ovaj zakon ne primjenjuje se na organizacije, saveze, udruženja, ustanove, komore, sindikate, unije te sva druga pravna lica kojima osnovna svrha osnivanja i djelovanja nije sticanje dobiti i za koje iz posebnih propisa proizilazi da su neprofitnog karaktera.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 4

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 5

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **finansijski iskazi u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljem tekstu: MRS), odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu: MSFI)** su:
 - iskaz o finansijskoj poziciji (u daljem tekstu: bilans stanja);
 - iskaz o ukupnom rezultatu (u daljem tekstu: bilans uspjeha);

- iskaz o novčanim tokovima;
 - iskaz o promjenama na kapitalu;
 - napomene uz finansijske iskaze;
- 2) **finansijski izvještaji** su skup finansijskih iskaza i drugih pratećih izvještaja koji obuhvataju i izvještaje menadžmenta, mišljenja i druge isprave;
 - 3) **Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (The International Accounting Standards Board) (u daljem tekstu: IASB)** je nezavisno regulatorno tijelo Fondacije za međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (International Financial Reporting Standards Foundation - IFRS Foundation);
 - 4) **Međunarodna federacija računovođa (International Federation of Accountants) (u daljem tekstu: IFAC)**, koja je globalno profesionalno tijelo iz oblasti računovodstvene profesije;
 - 5) **IFRIC (Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja - International Financial Reporting Interpretations Committee)** je komitet IASB zadužen za analizu pitanja iz oblasti računovodstva u kontekstu postojećih Međunarodnih računovodstvenih standarda - MRS (IAS) i Okvira IASB;
 - 6) **statistički aneks** je izvještaj sa podacima o pravnom licu, koji se dostavlja uz finansijske iskaze;
 - 7) **zavisno pravno lice** je pravno lice koje je pod kontrolom matičnog pravnog lica, uključujući i bilo koje zavisno pravno lice koje kontroliše krajnje matično pravno lice;
 - 8) **grupa pravnih lica** je matično pravno lice i sva njegova zavisna pravna lica;
 - 9) **povezana pravna lica** su dva ili više pravnih lica u okviru grupe pravnih lica;
 - 10) **krajnje matično pravno lice** je pravno lice koje sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje najveće grupe pravnih lica;
 - 11) **samostalno pravno lice** je pravno lice koje nije dio grupe, odnosno pod kontrolom matičnog pravnog lica, uključujući i bilo koje zavisno pravno lice koje kontroliše krajnje matično pravno lice;
 - 12) **ključni nematerijalni resursi** su resursi bez fizičkog sadržaja od kojih zavisi poslovni model pravnog lica i koji predstavljaju izvor stvaranja vrijednosti za pravno lice;
 - 13) **poreska jurisdikcija** je državna ili nedržavna jurisdikcija koja ima fiskalnu autonomiju u odnosu na porez na dobit;
 - 14) **konsolidovani godišnji finansijski izvještaji** su finansijski izvještaji koje priprema matično pravno lice grupe i u kojima se imovina, obaveze, vlasnički kapital, prihodi i rashodi iskazuju kao da je riječ o jedinstvenom ekonomskom subjektu;
 - 15) **projekti** su operativne aktivnosti koje su uređene jednim ugovorom, licencom, zakupom, koncesijom i čine osnovu za plaćanje obaveza prema nadležnom organu, a ako je više takvih ugovora značajno međusobno povezano, onda se smatraju jednim projektom;
 - 16) **dubinska analiza** je postupak koji pravno lice sprovodi kako bi utvrdilo, pratilo, spriječilo, ublažilo, otklonilo i zaustavilo glavne stvarne i potencijalne štetne učinke njegovog poslovanja i na osnovu nje se utvrđuje kako pravno lice nastoji ukloniti te štetne učinke;
 - 17) **Međunarodni standardi za procjenu vrijednosti (MSPV)** su standardi i odgovarajuća objašnjenja standarda, izdata ili prihvaćena od strane Savjeta međunarodnih standarda procjene vrijednosti (International Valuation Standards Council - IVSC);
 - 18) **Evropski standardi za procjenu vrijednosti (ESPV)** su standardi i odgovarajuća objašnjenja standarda, izdata ili prihvaćena od Evropskog udruženja saveza procjenjivača (The European Group of Valuers' Associations - TEGOVA);
 - 19) **treća zemlja** je zemlja na koju se ne primjenjuje pravo Crne Gore i pravo država članica Evropske unije.

II. RAZVRSTAVANJE PRAVNIH LICA, KNJIGOVODSTVENE ISPRAVE I POSLOVNE KNJIGE

Obaveze pravnih lica

Član 6

Pravna lica dužna su da vođenje poslovnih knjiga, popis imovine i obaveza, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje informacija u finansijskim i drugim izvještajima vrše u skladu sa ovim zakonom, primjenjujući pri tome međunarodne standarde finansijskog izvještavanja kao i osnovna načela knjigovodstva.

Razvrstavanje pravnih lica

Član 7

Pravna lica razvrstavaju se na mikro, mala, srednja i velika u zavisnosti od kriterijuma utvrđenih na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju godišnji finansijski iskazi.

U zavisnosti od prosječnog broja zaposlenih tokom poslovne godine, iznosa ukupnog prihoda na godišnjem nivou i iznosa ukupne aktive, pravna lica razvrstavaju se na:

1) mikro pravna lica koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do deset;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 900.000,00 €;
- ukupna aktiva do 450.000,00 €.

2) mala pravna lica koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do 50;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 10.000.000,00 €;
- ukupna aktiva do 5.000.000,00 €.

3) srednja pravna lica, koja nijesu mikro i mala pravna lica, a koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do 250;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 50.000.000,00 €;
- ukupna aktiva do 25.000.000,00 €.

4) velika pravna lica koja prelaze dva od tri kriterijuma iz tačke 3 ovog stava.

Razvrstavanje u skladu sa kriterijumima iz stava 1 ovog člana, vrši pravno lice samostalno na dan sastavljanja finansijskih iskaza i dobijene podatke na osnovu kojih je izvršeno razvrstavanje koristi za narednu poslovnu godinu.

Novoosnovana pravna lica razvrstavaju se, u skladu sa stavom 1 ovog člana, na osnovu podataka iz finansijskih iskaza tekuće poslovne godine i broja mjeseci poslovanja, a utvrđeni podaci koriste se za tekuću i narednu poslovnu godinu.

Prosječan broj zaposlenih izračunava se na način da se ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca, uključujući i zaposlene u inostranstvu, podijeli sa brojem mjeseci u poslovnoj godini, odnosno brojem mjeseci poslovanja pravnog lica.

Obveznici primjene ovog zakona dužni su da donesu Odluku o razvrstavanju, u smislu ovog člana i da je objelodane u napomenama uz godišnje finansijske iskaze.

Ako na dan sastavljanja bilansa stanja, u dvije uzastopne finansijske godine dođe do odstupanja od graničnih vrijednosti dva od tri kriterijuma iz stava 1 ovog člana, pravno lice dužno je da izvrši svoje razvrstavanje u odgovarajuću kategoriju za narednu poslovnu godinu.

Razvrstavanje grupe pravnih lica

Član 8

Grupe pravnih lica razvrstavaju se na male, srednje i velike u zavisnosti od kriterijuma utvrđenih na konsolidovanoj osnovi na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju godišnji konsolidovani finansijski iskazi.

Kriterijumi na osnovu kojih se grupa pravnih lica razvrstava su: prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine, iznos ukupnog prihoda na godišnjem nivou i iznos ukupne aktive.

Male grupe su grupe pravnih lica koje na dan sastavljanja bilansa stanja matičnog pravnog lica na konsolidovanoj osnovi, ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do 50;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 10.000.000,00 €;
- ukupna aktiva do 5.000.000,00 €.

Srednje grupe su grupe pravnih lica koje nijesu male grupe pravnih lica, a koje na dan sastavljanja bilansa stanja matičnog pravnog lica na konsolidovanoj osnovi, ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do 250;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 50.000.000,00 €;
- ukupna aktiva do 25.000.000,00 €.

Velike grupe su grupe pravnih lica koje na dan sastavljanja bilansa stanja na konsolidovanoj osnovi, prelaze dva od tri kriterijuma iz stava 3 ovog člana.

Ako na dan sastavljanja bilansa stanja, u dvije uzastopne finansijske godine dođe do odstupanja od graničnih vrijednosti dva od tri kriterijuma iz st. 2 i 3 ovog člana, grupa pravnih lica dužna je da izvrši svoje razvrstavanje u odgovarajuće grupe za narednu poslovnu godinu.

Grupa pravnih lica može da izvrši razvrstavanje u odgovarajuće grupe na osnovu ukupnog bilansa stanja i bilansa uspjeha prije konsolidacionih eliminacija uz uvećanje za 20% ukupne aktive i ukupnog prihoda iz st. 2 i 3 ovog člana.

Matično pravno lice dužno je da donese Odluku o razvrstavanju, u smislu ovog člana, i da je objelodani u napomenama uz godišnje konsolidovane finansijske iskaze.

Računovodstveni poslovi, dokumentacija i poslovna godina

Član 9

Računovodstveni poslovi su prikupljanje i obrada podataka na osnovu knjigovodstvenih isprava, priprema i vođenje poslovnih knjiga, priprema i sastavljanje godišnjih finansijskih izvještaja i godišnjih konsolidovanih finansijskih izvještaja te prikupljanje i obrada podataka u vezi s pripremom i sastavljanjem drugih izvještaja u skladu sa ovim zakonom, te finansijskih podataka za statističke, poreske i druge potrebe.

Računovodstvena dokumentacija obuhvata naročito knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, godišnje finansijske izvještaje i godišnje konsolidovane finansijske izvještaje te druge izvještaje u skladu sa ovim zakonom.

Pravno lice dužno je da obezbijedi da računovodstvena dokumentacija bude tačna, potpuna, provjerljiva, razumljiva i zaštićena od oštećenja i promjena.

Pravno lice je dužno da preduzme mjere da računovodstvena dokumentacija bude zaštićena od gubitka, oštećenja i osigura da potrebna tehnička oprema, nosači podataka i softver budu zaštićeni od zloupotrebe, oštećenja, uništenja, neovlašćenog korišćenja, neovlašćenog pristupa, gubitka, krađe ili otuđenja.

Pravno lice je dužno da u svojim poslovnim knjigama evidentira sve knjigovodstvene promjene u poslovnoj godini.

Poslovna godina u smislu ovog zakona je kalendarska godina.

Poslovnom godinom smatraju se i izvještajni periodi kraći od jedne kalendarske godine ako su posljedica osnivanja pravnog lica, statusne promjene, prestanka poslovanja po

skraćenom postupku bez likvidacije te otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije.

Knjigovodstvena isprava

Član 10

Knjigovodstvena isprava je svaki interno ili eksterno sastavljen pisani dokument ili elektronski zapis o poslovnim događajima koja obuhvata sve podatke potrebne za knjiženje te predstavlja osnovu za unos podataka o poslovnim događajima u poslovne knjige.

Knjigovodstvena isprava mora nedvosmisleno i istinito sadržati sve podatke o poslovnim događajima.

Knjigovodstvena isprava sastavlja se u potrebnom broju primjeraka na mjestu i u vrijeme nastanka poslovne promjene.

Knjigovodstvena isprava koja je sastavljena u jednom primjerku može se otpremiti ako su podaci iz takve isprave stalno dostupni.

Odgovornost za knjigovodstvene isprave

Član 11

Lice koje sastavlja knjigovodstvenu ispravu odgovorno je za istinitost i potpunost podataka u ispravi, za njenu računsku tačnost i da ona vjerodostojno prikazuje nastalu poslovnu promjenu.

Osoba ovlaštena za zastupanje pravnog lica ili osoba na koju je internim pravilima i procedurama preneseno ovlaštenje za potpisivanje knjigovodstvene isprave garantuje svojim potpisom na izdatoj knjigovodstvenoj ispravi da je ona vjerodostojna, istinita i računski tačna.

Knjigovodstvena isprava, sastavljena kao elektronski zapis, sadrži potpis ili drugu identifikacionu oznaku odgovornog lica, odnosno lica ovlaštenog za izdavanje knjigovodstvene isprave, odnosno elektronski potpis u skladu sa zakonom.

Račun za gotovinski promet kod obveznika fiskalizacije može umjesto imena i prezimena osobe koja je odgovorna za njegovo izdavanje sadržati oznaku operatera (lica) na naplatnom uređaju.

Dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije

Član 12

Poslovne knjige predstavljaju jednoobrazne evidencije o stanju i promjenama na imovini, obavezama i kapitalu, prihodima i rashodima te vanbilansnoj imovini i vanbilansnim obavezama pravnih lica i preduzetnika.

Pravno lice dužno je da vodi poslovne knjige po načelu dvojnog knjigovodstva.

Pravno lice dužno je da vodi poslovne knjige koje čine dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige (evidencije).

Dnevnik je poslovna knjiga u koju se knjigovodstvene promjene, nastale u određenom izvještajnom periodu, unose hronološki.

Dnevnik se može uspostaviti kao jedinstvena poslovna knjiga ili kao više poslovnih knjiga koje su namijenjene za evidentiranje poslovnih promjena određenih bilansnih ili vanbilansnih stavki.

Glavna knjiga je sistemska evidencija svih knjigovodstvenih promjena nastalih na finansijskom položaju i uspješnosti poslovanja u određenom izvještajnom periodu u kojoj se ti događaji grupišu prema njihovoj vrsti, a na osnovu unaprijed pripremljenih konta koja, u skladu s potrebama pravnog lica odnosno preduzetnika, predstavljaju osnovu za sastavljanje finansijskih izvještaja.

Pomoćne knjige su analitičke evidencije i druge pomoćne evidencije koje pravno lice vodi na osnovu specifičnosti djelatnosti koju obavlja. Ako pravno lice koristi pomoćne evidencije, dužano je da ažurno prenosi proknjižene promjene ili njihova salda u glavnu knjigu.

Vođenje poslovnih knjiga

Član 13

U poslovne knjige unose se podaci na osnovu knjigovodstvenih isprava.

Poslovne knjige otvaraju se početkom poslovne godine na osnovu zaključnog bilansa sastavljenog na kraju prethodne poslovne godine ili na osnovu popisa imovine i obaveza kod novoosnovanih pravnih lica ili na osnovu knjigovodstvene isprave.

Pomoćne evidencije otvaraju se donosom stanja iz poslovnih knjiga zaključenih na kraju prethodne poslovne godine.

Pravno lice dužno je da vodi poslovne knjige na način da osigura kontrolu unesenih podataka, ispravnost unosa podataka, čuvanje podataka, mogućnost korištenja podataka, mogućnost dobijanja uvida u promet i stanja na računima glavne knjige te mogućnost uvida u vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja.

Poslovne knjige se vode u pisanoj ili elektronskoj formi.

Pravno lice je dužno poštovati načelo da početna stanja konta iskazana u bilansu na prvi dan izvještajnog perioda moraju biti identična završnim stanjima istih konta na zadnji dan prethodnog izvještajnog perioda.

Pravno lice zaključuje svoje poslovne knjige naročito na:

- 1) zadnji dan poslovne godine;
- 2) dan koji prethodi statusnoj promjeni;
- 3) dan prestanka obavljanja djelatnosti;
- 4) dan koji prethodi otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije;
- 5) drugim slučajevima u kojima je neophodno zaključiti poslovne knjige.

Pravno lice dužno je da u izvještajnom periodu od dana pokretanja postupka likvidacije otvori poslovnu godinu i zatvori svoje poslovne knjige sa danom zaključenja postupka likvidacije.

Čuvanje knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga i finansijskih izvještaja

Član 14

Pravno lice dužno je da uredno čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to:

- 1) dnevnik, glavnu knjigu i finansijske izvještaje (godišnji račun), najmanje deset godina;
- 2) godišnje obračune zarada zaposlenih lica ili originalne isplatne liste za periode za koje se ne raspolaže godišnjim obračunima potpisanim od strane zaposlenih, trajno;
- 3) knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja u dnevnik i glavnu knjigu, najmanje pet godina;
- 4) pomoćne knjige (evidencije) i finansijske izvještaje za kraće izvještajne periode, najmanje pet godina;
- 5) knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja u pomoćnim evidencijama, najmanje pet godina;
- 6) prodajni i kontrolni blokovi, pomoćni obrasci i slična dokumentacija i isprave koje se odnose na poslove platnog prometa u instituciji koja obavlja platni promet najmanje pet godina.

Rok čuvanja knjigovodstvenih isprava i poslovnih knjiga počinje teći zadnjeg dana poslovne godine na koju se odnose poslovne knjige u koje su isprave unesene.

Knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijski izvještaji čuvaju se u originalu ili korišćenjem drugih sredstava arhiviranja, u skladu sa zakonom.

Pravno lice dužno je da knjigovodstvene isprave i poslovne knjige čuva na teritoriji Crne Gore u poslovnim prostorijama tog pravnog lica, odnosno preduzetnika, odnosno kod pravnih lica ili preduzetnika kojima je povjereno vođenje ili čuvanje poslovnih knjiga.

Pravno lice može da odluči da čuva knjigovodstvene isprave i poslovne knjige van teritorije Crne Gore, ali samo u nekoj od članica Evropske Unije.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, pravno lice dužno je da bez odlaganja o tome obavijesti organ uprave nadležan za utvrđivanje i naplatu poreza (u daljem tekstu: Poreska uprava).

U slučaju iz st. 4 i 5 ovog člana, pravno lice je u svakom trenutku odgovorno za knjigovodstvene isprave i poslovne knjige te mora organima nadležnim za nadzor, na njihov zahtjev, bez odlaganja omogućiti njihovo korištenje za potrebe nadzora.

Pri otvaranju postupka likvidacije ili stečaja, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige se predaju likvidacionom odnosno stečajnom upravniku koji je dužan da obezbijedi čuvanje preuzete dokumentacije u skladu sa ovim zakonom do okončanja postupka likvidacije odnosno stečaja.

Lica ovlašćena za vođenje poslovnih knjiga

Član 15

Poslovne knjige vodi i finansijske iskaze pravnog lica sastavlja lice određeno opštim aktom pravnog lica.

Opštim aktom se uređuju školska sprema, radno iskustvo i ostali uslovi za lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza.

Potrebna školska sprema, radno iskustvo i osposobljenost lica za samostalno vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja treba da odgovara zahtjevima obima i složenosti poslova u računovodstvu pravnog lica, složenosti organizacije računovodstva poslovnog subjekta i složenosti obrazloženja računovodstvene politike u finansijskim izvještajima koji se objelodanjuju.

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza iz stava 1 ovog člana, može da vrši lice koje je određeno internim aktom odnosno ugovorom o radu kod pravnog lica, a koje nije osuđivano za krivična djela koja ga čine nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.

Povjeravanje vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih iskaza drugom pravnom licu, odnosno preduzetniku

Član 16

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza pravno lice može da povjeri ugovorom u skladu sa zakonom, pravnom licu ili preduzetniku, koji je upisan u Registar pružalaca računovodstvenih usluga.

Pravno lice iz stava 1 ovog člana dužno je da kod Poreske uprave registruje ugovor o povjeravanju poslova računovodstva pružaocu usluga, odnosno da evidentira odgovorno lice za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, povezana pravna lica mogu da povjere vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza svom povezanom pravnom licu.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne odnose se na Centralnu banku Crne Gore, kreditne i druge finansijske institucije, Razvojnu banku Crne Gore, osiguravajuća društva, investiciona društva, investicione fondove, društva za upravljanje investicionim fondovima, dobrovoljne penzione fondove, društva za upravljanje dobrovoljnim penzionim fondovima.

Pravno lice, odnosno preduzetnik, koje ima registrovanu pretežnu djelatnost za pružanje računovodstvenih usluga internim aktom određuje lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza za klijente kojima se pružaju usluge vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom.

Za zakonitost poslovanja pružaoca računovodstvenih usluga i obavljanje djelatnosti u skladu sa ovim zakonom odgovoran je izvršni direktor, odnosno odgovorno lice u tom pravnom licu, odnosno preduzetnik.

Registar pružalaca računovodstvenih usluga

Član 17

Registar pružalaca računovodstvenih usluga (u daljem tekstu: Registar) vodi organ državne uprave nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo).

U Registar može biti upisano pravno lice, odnosno preduzetnik, koje ima dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga izdatu u skladu sa ovim zakonom.

Registar iz stava 1 ovog člana se vodi na crnogorskom jeziku i redovno se ažurira i objavljuje na internet stranici Ministarstva.

Ministarstvo najmanje jednom godišnje izvještava Savjet za računovodstvo o pitanjima koja se tiču vođenja registra iz stava 1 ovog člana.

Bliži način vođenja i sadržaj Registra propisuje Ministarstvo.

Dozvola za pružanje računovodstvenih usluga

Član 18

Pravno lice, odnosno preduzetnik, može se da bavi pružanjem računovodstvenih usluga na teritoriji Crne Gore samo ako ima dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga.

Dozvolu iz stava 1 ovog člana rješenjem izdaje Ministarstvo, pravnom licu, odnosno preduzetniku pod uslovom da:

- 1) je registrovan za pružanje računovodstvenih usluga u Centralnom registru privrednih subjekata;
- 2) osnivač i član organa upravljanja pravnog lica, odnosno preduzetnik, nije osuđivan pravosnažnom presudom za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva;
- 3) internim aktom, odnosno Ugovorom o radu odredi lice (ili više njih) koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza klijenata;
- 4) obezbijedi adekvatne prostorno tehničke kapacitete za obavljanje djelatnosti.

U slučaju kad je lice iz stava 2 tačka 2 ovog člana strani državljanin potrebno je dostaviti i dokaz da to lice u državi porijekla nije osuđivano pravosnažnom presudom za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.

Uslovi koje treba da ispunjava lice iz stava 2 tačka 3 ovog člana su:

- da ima završen najmanje VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 240 kredita CSPK – oblast društvene nauke, podoblast ekonomija ili visoko obrazovanje u obimu od najmanje 180 kredita CSPK i da posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva koje je stečeno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori, članici Međunarodne federacije računovođa u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1 ili licencu ovlašćenog revizora izdatu u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija;
- radno iskustvo od najmanje pet godina na poslovima računovodstva i sastavljanja finansijskih iskaza stečeno u deset godina koje prethode podnošenju zahtjeva iz stava 5 ovog člana ili radno iskustvo u trajanju od najmanje tri godine na poslovima revizije;

- dokaz da lice nije osuđivano pravosnažnom presudom za krivično djelo koja ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva;
- dokaz o crnogorskom državljanstvu ili stalnom boravku u Crnoj Gori.
 Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se na osnovu podnijetog zahtjeva.
 Pravno lice, odnosno preduzetnik za izdavanje dozvole plaća naknadu.
 Visinu i način obračuna naknade iz stava 6 ovog člana propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).
 Bliže uslove za dobijanje dozvole za pružanje računovodstvenih usluga, sadržaj i obrazac zahtjeva iz 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Profesionalna usavršavanje i obaveze pružaoca računovodstvenih usluga

Član 19

Radi održavanja teorijskog znanja i stručnih vještina, lice iz člana 18 stav 2 tačka 3 i člana 18 stav 3 ovog zakona je dužno da se kontinuirano profesionalno usavršava u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1.

Pravno lice, odnosno preduzetnik, kome je izdata dozvola za pružanje računovodstvenih usluga je dužno jednom godišnje do 15. februara tekuće za prethodnu godinu da izvještava Ministarstvo o kontinuiranom profesionalnom usavršavanju iz stava 1 ovog člana.

Pravno lice, odnosno preduzetnik, koje ima izdatu dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga dužno je da obavijesti Ministarstvo o promjenama svih činjenica i okolnosti na osnovu kojih je upisano u Registar u roku od osam dana od dana nastanka promjene.

Pružalac računovodstvenih usluga koji vodi poslovne knjige velikih pravnih lica mora da ima lice iz člana 18 stav 2 tačka 3 ovog zakona, sa zvanjem sertifikovanog računovođe u skladu sa čl. 23 i 24 ovog zakona.

Pružalac računovodstvenih usluga koji vodi poslovne knjige mikro pravnih lica i preduzetnika može da bude i sa stečenim srednjim obrazovanjem (IV nivo nacionalnog okvira kvalifikacija) i odgovarajućim profesionalnim zvanjem, odnosno uz uslov da to lice posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva, koje je stečeno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori, članice Međunarodne federacije računovođa, u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1.

Program i način profesionalnog usavršavanja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Registracija pružaoca računovodstvenih usluga iz države članice Evropske unije

Član 20

Pravno lice, odnosno preduzetnik, iz države članice Evropske unije, može se registrovati za pružanje računovodstvenih usluga na teritoriji Crne Gore, uz dostavljanje dokaza da je registrovan za pružanje računovodstvenih usluga u državi članici.

Lice odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza klijenata pravnog lica, odnosno preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužno je da položi ispit iz poznavanja zakona kojima se uređuju porezi, obavezno socijalno osiguranje i privredno pravo.

Oduzimanje dozvole i brisanje iz registra

Član 21

Pravnom licu, odnosno preduzetniku Ministarstvo rješenjem ukida rješenje o izdavanju dozvole za pružanje računovodstvenih usluga, ako:

- 1) prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je izdata dozvola;

- 2) se utvrdi da su podaci na osnovu kojih je dozvola izdata neistiniti;
- 3) u pružanju računovodstvenih usluga se ne pridržava odredbi ovog zakona;
- 4) pružalac računovodstvenih usluga ne otkloni nepravilnosti u roku određenom u postupku kontrole;
- 5) donese odluku o prestanku obavljanja djelatnosti ili prestane da postoji kao pravno lice, odnosno preduzetnik u skladu sa zakonom;
- 6) u drugim slučajevima propisanim ovim zakonom.

U skladu sa donesenim rješenjem o ukidanju rješenja o izdavanju dozvole za pružanje računovodstvenih usluga, Ministarstvo vrši brisanje pravnog lica odnosno preduzetnika iz Registra.

Osiguranje od odgovornosti za štetu

Član 22

Pravno lice, odnosno preduzetnik, koje se bavi pružanjem računovodstvenih usluga subjektima od javnog interesa dužno je da zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi svojim radom mogli nanijeti subjektu kojem pružaju računovodstvene usluge.

Pravno lice, odnosno preduzetnik, koje se bavi pružanjem računovodstvenih usluga dužno je da ugovor iz stava 1 ovog člana, zaključi danom početka pružanja računovodstvenih usluga subjektu od javnog interesa.

Sumu osiguranja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Sertifikovani računovođa

Član 23

Zvanje sertifikovanog računovođe može steći lice koje:

- 1) ima VII1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija;
- 2) ima tri godine radnog iskustva na računovodstvenim poslovima;
- 3) je položilo ispite utvrđene programom sertifikacije koji je utvrdilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1;
- 4) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.

Polaganje ispita za sticanje zvanja sertifikovanog računovođe organizuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz stava 2 ovog člana utvrđuje ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana i izdaje sertifikat.

Uslovi i način podnošenja dokumentacije koja se dostavlja za sticanje zvanja sertifikovanog računovođe propisuje Ministarstvo.

Sertifikat stečen u inostranstvu

Član 24

Zvanje sertifikovanog računovođe može steći i lice koje je steklo zvanje sertifikovanog računovođe kod organizacije koja je članica IFAC-a, pod uslovom da je program po kome je podnosilac zahtjeva stekao stručne kvalifikacije, ekvivalentan programu obuke i polaganja ispita Ministarstva, odnosno pravnog lica kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Bliže uslove i način podnošenja dokumentacije za priznavanje sertifikata stečenih kod organizacije koja je članica IFAC-a ili IASB-a propisuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

III. POPIS IMOVINE I OBAVEZA

Popis imovine i obaveza

Član 25

Pravno lice je dužno na početku poslovanja popisati imovinu i obaveze i navesti njihove pojedinačne vrijednosti u količinama i u novčanom iznosu.

Pravno lice dužno je tokom poslovne godine, a najkasnije krajem poslovne godine, popisati imovinu i obaveze, sa popisanim stvarnim stanjem uskladiti knjigovodstveno stanje i zaključiti poslovne knjige na dan 31. decembra poslovne godine.

Osim popisa iz stava 2 ovog člana, pravno lice je dužno popisati imovinu i obaveze u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije.

Način i rokove vršenja popisa iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

IV. FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE I DRUGI IZVJEŠTAJI

Primjena standarda finansijskog izvještavanja

Član 26

Velika pravna lica i pravna lica koja su subjekti od javnog interesa su dužna da sastavljaju finansijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje.

Mikro, mala i srednja pravna lica koja nijesu subjekti od javnog interesa dužna su da sastavljaju finansijske iskaze u skladu sa MSFI za mala i srednja pravna lica, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje.

Pravna lica iz stava 2 ovog člana mogu da sastavljaju finansijske iskaze i u skladu sa MSFI.

Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da objavi početak primjene svakog MRS i MSFI odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica.

Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da do 31. januara tekuće godine javno objavi listu MRS i MSFI, odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica koji se koriste za finansijsko izvještavanje za tu poslovnu godinu.

Godišnji finansijski izvještaji

Član 27

Pravno lice dužno je da sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom.

Godišnje finansijske izvještaje čine:

- 1) iskaz o finansijskoj poziciji (bilans stanja);
- 2) iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha);
- 3) iskaz o novčanim tokovima;
- 4) iskaz o promjenama na kapitalu;
- 5) napomene uz finansijske iskaze.

Uz iskaze iz stava 2 ovog člana priprema se i statistički aneks.

Mikro i mala pravna lica dužna su da sastave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks.

Pravno lice koje na datum bilansa stanja ima dobit raspoloživu za raspodjelu članovima društva u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva dužno je da tu dobit unese u ostale rezerve iz dobiti za pokriće:

- 1) neotpisanih troškova razvoja iskazanih u aktivi i
- 2) dobiti koja se može pripisati učešćima i koja je iskazana u bilansu uspjeha, u iznosu koji nije primljen niti se njegova isplata može zahtijevati ako standardi finansijskog izvještavanja dopuštaju ili zahtijevaju navedeni način iskazivanja troškova razvoja odnosno dobiti od učešća.

Sredstva raspoređena u ostale rezerve radi realizacije obaveza iz stava 5, tačke 1 i 2 ovog člana, ne smije biti dostupna za raspodjelu.

Godišnji finansijski izvještaji treba da obezbijede istinit i fer prikaz finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnog lica.

Godišnje finansijske izvještaje pravno lice dužno je da sastavi i u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije nad pravnim licem, i to sa stanjem na dan koji prethodi danu nastanka statusne promjene, danu otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije.

Godišnji finansijski izvještaji sastavljaju se i za period od dana pokretanja postupka likvidacije do datuma završetka postupka likvidacije.

Sadržaj obrazaca iskaza iz stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana, kao i napomene uz finansijske iskaze i pojednostavljene napomene propisuje Ministarstvo.

Konsolidovani iskazi

Član 28

Konsolidovani godišnji finansijski izvještaji su finansijski izvještaji grupe pravnih lica u kojoj jedno pravno lice (u daljem tekstu: matično pravno lice) ima kontrolu (dominantan uticaj) nad jednim ili više zavisnih pravnih lica prilikom utvrđivanja finansijskih i poslovnih politika, a prikazuje grupu kao cjelinu.

Pravno lice koje ima sjedište u Crnoj Gori i koje u grupi pravnih lica predstavlja matično društvo dužno je da sastavi godišnje konsolidovane finansijske izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta.

Matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa ovim zakonom, MRS i MSFI.

Matičnim pravnim licem, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje:

- 1) ima direktnu ili indirektnu većinu glasačkih prava u drugom pravnom licu;
- 2) ima pravo da imenuje ili razriješi većinu članova upravnog ili nadzornog odbora, ili izvršnog direktora drugog pravnog lica, kao član odnosno akcionar tog pravnog lica;
- 3) ima pravo da vrši odlučujuću kontrolu (dominantan uticaj) nad drugim pravnim licem čiji je akcionar ili član na osnovu ugovora zaključenog sa tim pravnim licem, na osnovu osnivačkog akta, ili statuta tog pravnog lica;
- 4) je ostvarivanjem prava glasa kao člana ili akcionara zavisnih pravnih lica imenovalo većinu članova uprave ili nadzornog odbora, upravnog odbora ili izvršnih direktora, odnosno drugog upravljačkog ili nadzornog tijela tih pravnih lica, koji su tu funkciju obavljali u prethodnoj poslovnoj godini i obavljaju je u tekućoj poslovnoj godini do sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja;
- 5) ima kontrolu nad većinom glasačkih prava akcionara ili članova u zavisnom pravnom licu na osnovu sporazuma s drugim akcionarima ili članovima u tom pravnom licu i istovremeno je akcionar ili član;
- 6) na jedinstvenoj osnovi na osnovu ugovora, osnivačkog akta ili statuta upravlja matičnim ili zavisnim pravnim licem, ili

- 7) je dužno da primjenjuje MSFI pojedinačno ili kao grupa i da u skladu sa tim standardima sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje.

U slučajevima iz stava 4 tač. 1, 2, 4 i 5 ovog člana glasačkim pravima, pravima imenovanja, odnosno pravima razrješenja koje ima matično pravno lice dodaju se ekvivalentna prava njegovih zavisnih pravnih lica i prava koja imaju druga lica u svoje ime, a za račun pravnih lica ili njegovih zavisnih pravnih lica, a oduzimaju se ekvivalentna prava koja se vrše u ime lica koje nije matično pravno lice ili njegovo zavisno pravno lice ili ih pravno lice vrši u okviru ugovorenog obezbjeđenja plaćanja pod uslovom da pravno lice glasa u skladu sa nalogom, odnosno u interesu lica koje je dalo sredstvo obezbjeđenja plaćanja.

Radi utvrđivanja kontrole (dominantnog uticaja) matičnog pravnog lica iz stava 4 tač. 1, 4 i 5 ovog člana od ukupnih glasačkih prava u zavisnom pravnom licu oduzimaju se glasačka prava koja ima to zavisno pravno lice, njegovo zavisno pravno lice ili lice koje djeluje u svoje ime, a za račun tih pravnih lica.

Izuzeca od konsolidacije

Član 29

Matično pravno lice nije dužno da sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje za male grupe pravnih lica.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, matično pravno lice dužno je da za male grupe pravnih lica koje obuhvataju subjekte od javnog interesa sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje.

Matično pravno lice, koje je zavisno pravno lice drugog matičnog pravnog lica nije dužno da sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje i konsolidovani izvještaj menadžmenta, (izuzeto pravno lice), ako matično pravno lice:

- 1) nije emitent hartija od vrijednosti i drugih finansijskih instrumenata kojima se trguje na organizovanom tržištu;
- 2) je pod kontrolom drugog matičnog pravnog lica iz države članice Evropske unije;
- 3) je u najmanje 90% vlasništvu drugog matičnog pravnog lica uz odobrenje preostalih članova pravnog lica;
- 4) sa zavisnim pravnim licima, osim pravnih lica koja se u skladu sa zakonom ne uključuju u konsolidaciju, predstavlja predmet konsolidacije u konsolidovanim finansijskim izvještajima drugog matičnog pravnog lica iz države članice Evropske unije;
- 5) objavljuje konsolidovane godišnje finansijske izvještaje, konsolidovane izvještaje menadžmenta i pripadajuće revizorske izvještaje.

Subjekti od javnog interesa, iz stava 2 ovog člana su:

- pravna lica koja emituju hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu;
- kreditne i druge finansijske institucije;
- osiguravajuća društva;
- pravna lica razvrstana u kategoriju velikih pravnih lica u skladu sa ovim zakonom;
- privredna društva čije je osnivač ili većinski vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave, a koja su razvrstana u velika i srednja pravna lica.

Revizija finansijskih iskaza

Član 30

Revizija godišnjih finansijskih i konsolidovanih finansijskih iskaza obavlja se u skladu sa propisima kojima se uređuje revizija.

Društvo za reviziju odnosno ovlašćeni revizor takođe daje:

- 1) mišljenje o usklađenosti izvještaja menadžmenta sa godišnjim finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu;
 - 2) mišljenje da li je izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa ovim zakonom;
 - 3) izjavu da li je na osnovu poznavanja poslovanja i poslovnog okruženja pravnog lica revizor identifikovao značajne pogrešne prikaze, sa opisom prirode pogrešnih prikaza.
- Odredbe stava 2 tač. 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuje se i na konsolidovane izvještaje menadžmenta.

Revizor je dužan da izvrši reviziju djelova izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja iz člana 32 stav 1 tač. 3 i 4 ovog zakona i o tome da mišljenje, u skladu sa stavom 2 ovog člana.

Izvještaj menadžmenta

Član 31

Veliko pravno lice, srednje pravno lice i pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, dužno je da sastavlja godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta.

Izvještaj menadžmenta iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture pravnog lica;
- 2) istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela;
- 3) informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
- 4) planirani budući razvoj;
- 5) podatke o aktivnostima istraživanja i razvoja, a posebno ulaganjima u obrazovanje zaposlenih;
- 6) informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela;
- 7) postojanje poslovnih jedinica;
- 8) podatke o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka;
- 9) informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika;
- 10) informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka;
- 11) ciljeve i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita;

Pored informacija iz stava 2 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, u konsolidovanom izvještaju menadžmenta, navode se podaci o:

- 1) stečenim sopstvenim akcijama ili udjelima, broju i nominalnoj vrijednosti ili, ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenoj vrijednosti svih akcija matičnog pravnog lica,
- 2) kao i akcija ili udjela zavisnih pravnih lica tog matičnog pravnog lica ili lica koja djeluju u svoje ime, a za račun tih pravnih lica;
- 3) osnovnim karakteristikama sistema unutrašnje kontrole i upravljanja rizikom za pravna lica koja su uključena kao cjelina u konsolidaciju.

Godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta za akcionarska društva, velika pravna lica, osiguravajuća društva, kreditne i druge finansijske institucije, klirinško-depozitna društva, berze, investiciona društva, investicione fondove, društva za

upravljanje investicionim fondovima, dobrovoljne penzione fondove, društva za upravljanje dobrovoljnim investicionim fondovima i druge kolektivne investicione šeme sadrži prikaz pravila korporativnog upravljanja koje koriste.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, srednja pravna lica nijesu dužna da u izvještaj menadžmenta uključe nefinansijske informacije.

Izvještaji iz stava 1 ovog člana dostavljaju se Poreskoj upravi do 31. marta, tekuće za prethodnu godinu.

Mikro i mala pravna lica i preduzetnici nijesu dužni da sastavljaju izvještaj menadžmenta.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Član 32

Subjekti od javnog interesa dužni su da u godišnji izvještaj menadžmenta, kao poseban dio uključe:

- 1) izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja sa informacijama o:
 - kodeksu korporativnog upravljanja koji je pravno lice dužno da primjenjuje i gdje je javno dostupan,
 - kodeksu korporativnog upravljanja koji pravno lice dobrovoljno primjenjuje i gdje je javno dostupan,
 - primijenjenim mjerama korporativnog upravljanja čija primjena nije obavezna u skladu sa ovim zakonom;
- 2) izjavu o odstupanju od primjene obaveznog ili dobrovoljno prihvaćenog kodeksa korporativnog upravljanja, sa navođenjem djelova kodeksa korporativnog upravljanja od kojih odstupa sa razlozima za odstupanje;
- 3) opis glavnih elemenata sistema unutrašnje kontrole pravnog lica i upravljanja rizikom u odnosu na postupak finansijskog izvještavanja;
- 4) podatke o značajnim direktnim i indirektnim vlasnicima akcija pravnog lica, uključujući indirektno posjedovanje akcija u piramidalnim strukturama i uzajamnim udjelima, vlasnicima hartija od vrijednosti s posebnim pravima kontrole i opisom tih prava, ograničenjima prava glasa (ograničenja prava glasa na određeni procenat, broj glasova, periode ograničenja ostvarenja prava glasa) ili ako su u saradnji sa pravnim licem finansijska prava iz hartija od vrijednosti odvojena od njihovog posjedovanja, pravila imenovanja i opoziva članova uprave, odnosno izvršnih direktora, nadzornog, ili upravnog odbora i statutom izvršenim promjenama ovlašćenja članova uprave, izvršnih direktora, nadzornog ili upravnog odbora, naročito u pogledu emitovanja akcija pravnog lica ili sticanja sopstvenih akcija;
- 5) podatke o sastavu i radu izvršnih, upravljačkih i nadzornih tijela i njihovih odbora;
- 6) opis politike raznolikosti koja se primjenjuje u vezi sa organima upravljanja pravnog lica s obzirom na aspekte (životna dob, pol ili obrazovanje i struka), kao i navođenje ciljeva politike raznolikosti, načina na koji se ona sprovodi i rezultate u izvještajnom periodu, a ako se takva politika ne sprovodi, izvještaj mora da sadrži obrazloženje nesprovođenja.

Izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru

Član 33

Subjekt od javnog interesa koji obavlja djelatnost u sektoru vađenja ruda i kamena ili djelatnosti sječe šuma, dužan je da sačini i objavi izvještaj o plaćenim koncesionim i drugim naknadama nadležnom organu.

Obaveza iz stava 1 ovog člana, ne odnosi se na zavisna ili matična pravna lica, ako su plaćanja pravnih lica nadležnim organima uključena u konsolidovani izvještaj o plaćanjima nadležnim organima koji sastavlja matično pravno lice u skladu sa članom 34 ovog zakona.

Ako ukupna plaćanja pravnog lica iz stava 1 ovog člana, kao jednokratno plaćanje ili kao niz vezanih plaćanja, u novcu ili naturi, ne prelaze 100.000,00 € u poslovnoj godini, pravno lice nije dužno da sastavlja izvještaj o plaćanju koncesionih i drugih naknada.

Izvještaj o plaćanju nadležnim organima naročito sadrži podatke o djelatnostima iz stava 1 ovog člana i novčane iznose, i to:

- 1) ukupan iznos plaćen nadležnim organima;
- 2) ukupan novčani iznos po vrstama plaćanja i to:
 - naknade za korišćenje prava,
 - dividende;
 - bonuse vezane uz ugovaranje, istraživanje i proizvodnju;
 - naknade za licence, zakupnine i druge naknade za licence i/ili koncesije, ostale naknade
- 3) i plaćanja za unapređenje infrastrukture;
- 4) ako se plaćanja vrše u skladu sa određenim projektom iskazuje se iznos plaćanja po vrstama iz tačke 2 ovog stava za svaki pojedinačni projekat kao i ukupan iznos plaćanja. Plaćanja iz stava 4 ovog člana predstavljaju suštinu predmetnog plaćanja ili djelatnosti.

Ako su propisima dozvoljena nenovčana plaćanja javnom sektoru, tada je potrebno iskazati vrijednost takvog plaćanja i, gdje je moguće, količinu, a u napomenama navesti objašnjenje načina na koji je utvrđena iskazana vrijednost.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se Poreskoj upravi do 31. marta tekuće, za prethodnu poslovnu godinu.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Poreske uprave.

Konsolidovani izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru

Član 34

Matična pravna lica koja imaju zavisna pravna lica iz člana 33 stav 2 ovog zakona, dužna su da sačine konsolidovane izvještaje o plaćanju naknada nadležnim organima.

U izvještaj iz stava 1 ovog člana, uključuju se samo plaćanja koja nastaju na osnovu obavljanja djelatnosti vađenja ruda i kamena ili djelatnosti sječe šuma.

Matično pravno lice nije dužno da sačini konsolidovani izvještaj iz stava 1 ovog člana:

- 1) za male grupe, osim ako za člana grupe ima subjekta od javnog interesa;
- 2) za srednje grupe, osim ako za člana grupe ima subjekta od javnog interesa;
- 3) ako je zavisno pravno lice član grupe i drugog matičnog pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori.

Pravno lice, odnosno subjekat od javnog interesa, ne mora da bude uključen u konsolidovani izvještaj o plaćanjima nadležnim organima, ako:

- 1) je matično pravno lice usljed dugotrajnih ograničenja spriječeno da vrši prava na imovini tog pravnog lica ili na upravljanje tim pravnim licem;
- 2) podatke potrebne za sastavljanje konsolidovanog izvještaja o plaćanjima nadležnim organima ne može pribaviti bez nesrazmjerno visokih troškova ili znatnog kašnjenja;
- 3) se akcije, odnosno udjeli u tom pravnom licu drže isključivo radi preprodaje u kraćem roku.

Ograničenja iz stava 4 ovog člana primjenjuju se ako postoje smetnje u postupku konsolidacije.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se Poreskoj upravi do 31. maja tekuće, za prethodnu poslovnu godinu.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Poreske uprave.

Nefinansijski izvještaj

Član 35

Velika pravna lica i matična pravna lica velike grupe koja u poslovnoj godini, na dan bilansa stanja imaju više od 500 zaposlenih, dužna su da u izvještaju menadžmenta ili kroz poseban nefinansijski izvještaj, uključe podatke i informacije koje se naročito odnose na:

- 1) kratak opis poslovnog modela pravnog lica;
- 2) opis politika pravnog lica u vezi sa socijalnim i kadrovskim pitanjima, pitanjima zaštite životne sredine, poštovanja ljudskih prava, borbu protiv korupcije, uključujući postupke osnovnih analiza koje se sprovode;
- 3) rezultate preduzetih mjera;
- 4) osnovne rizike povezane sa pitanjima iz tačke 2 ovog stava, koji se odnose na poslovanje pravnog lica, uključujući, kad je potrebno poslovne odnose, proizvode ili usluge koji mogu prouzrokovati negativne učinke u tim oblastima, kao i način upravlja tim rizicima;
- 5) nefinansijske ključne pokazatelje uspješnosti od značaja za određeno poslovanje.

Ako organi upravljanja i nadzorni odbor ocijene da objavljivanje-uključivanje informacija o predstojećim poslovnim događajima ili pitanjima tokom pregovora mogu nanijeti ozbiljnu štetu poslovnom položaju pravnog lica, uz obrazloženje razloga, mogu iz izvještaja menadžmenta ili nefinansijskog izvještaja te informacije isključiti.

Pravno lice koje je zavisno pravno lice nije dužno da sačinjava izvještaj iz stava 1 ovog člana, ako je uključeno u konsolidovani izvještaj menadžmenta ili poseban nefinansijski izvještaj drugog pravnog lica, sastavljen u skladu sa članom 31 ovog zakona.

Ako pravno lice podatke i informacije iz stava 1 ovog člana objavi sa izvještajem menadžmenta iz člana 31 stav 1 ovog zakona ili na internet stranici na koju se upućuje u izvještaju menadžmenta u roku koji nije duži od šest mjeseci od dana bilansa stanja nije dužno da pripremi poseban nefinansijski izvještaj.

Ovlašćeni revizor ili društvo za reviziju, dužni su da u postupku revizije provjere da li je dostavljen izvještaj menadžmenta ili poseban nefinansijski izvještaj.

Obveznici izrade izvještaja o informacijama o porezu na dobit

Član 36

Krajnje matično pravno lice čiji konsolidovani prihod, iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine prelazi ukupno 750.000.000,00 eura sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit za posljednju od te dvije uzastopne poslovne godine.

Obaveza iz stava 1 ovog člana prestaje ako ukupni konsolidovani prihod, iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, ne prelazi 750.000.000,00 eura za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine.

Samostalno pravno lice čiji prihod, iskazan u godišnjim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine prelazi ukupno 750.000.000,00 eura sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit za posljednju od te dvije uzastopne poslovne godine.

Obaveza iz stava 3 ovog člana prestaje ako prihod, iskazan u godišnjim finansijskim izvještajima, ne prelazi 750.000.000,00 eura za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine.

Obaveze iz st. 1 i 3 ovog člana ne odnose se na samostalno pravno lice ili krajnje matično pravno lice i njegova povezana pravna lica ako takva pravna lica, uključujući njegove podružnice, imaju registrovano sjedište ili stalno mjesto poslovanja ili stalnu poslovnu aktivnost samo na području Crne Gore i ni u jednoj drugoj poreskoj jurisdikciji.

Obaveze iz st. 1 i 3 ovog člana ne odnose se na samostalno pravno lice i krajnje matično pravno lice ako to pravno lice ili njegova povezana pravna lica objavljuju izvještaj u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, a kojim su obuhvaćene informacije o svim njihovim aktivnostima i, u slučaju krajnjeg matičnog pravnog lica, o aktivnostima povezanih pravnih lica uključenih u godišnje konsolidovane finansijske izvještaje.

Srednje i veliko pravno lice koje je zavisno pravno lice pod kontrolom krajnjeg matičnog pravnog lica, na koga se primjenjuje pravo treće zemlje, čiji konsolidovani prihod iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine prelazi ukupno 750.000.000,00 eura objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit koji se odnosi na to krajnje matično pravno lice za posljednju od te dvije uzastopne poslovne godine.

Ako informacije ili izvještaj iz stava 7 ovog člana nijesu dostupne, srednje i veliko pravno lice koje je zavisno pravno lice dužno je da zatraži od krajnjeg matičnog pravnog lica sve informacije potrebne da bi se ispunila obaveza iz stava 7 ovog člana.

Ako krajnje matično pravno lice ne dostavi sve potrebne informacije iz stava 7 ovog člana, srednje i veliko pravno lice koje je zavisno pravno lice sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit koji sadrži sve informacije koje posjeduje, koje je dobilo ili pribavilo zajedno sa izjavom u kojoj se navodi da krajnje matično pravno lice nije stavilo na raspolaganje potrebne informacije.

Obaveza iz stava 7 ovog člana prestaje ako ukupni konsolidovani prihod krajnjeg matičnog pravnog lica iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima ne prelazi 750.000.000,00 eura za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine.

Podružnica koju je u Crnoj Gori otvorilo pravno lice na kojega se primjenjuje pravo treće zemlje i koji ima pravni oblik uporediv sa društvom kapitala, kako je uređeno zakonom kojim se uređuju privredna društva, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit koji se odnosi na krajnje matično pravno lice ili na samostalno pravno lice iz stava 16 tačka 1 al. 1 i 2 ovog člana za posljednju od te dvije uzastopne poslovne godine.

Ako informacije ili izvještaj iz stava 11 ovog člana nijesu dostupni, osoba ovlašćena da u poslovanju podružnice zastupa osnivača, a u vezi sa objavljivanjem iz člana 38 stav 2 ovog zakona, zahtijeva od krajnjeg matičnog pravnog lica ili od samostalnog pravnog lica iz stava 16 tačka 1 al. 1 i 2 ovog člana dostavljanje svih informacija koje su potrebne kako bi ta osoba mogla ispuniti svoju obavezu.

Ako nijesu dostavljene sve potrebne informacije, podružnica sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit koji sadrži sve informacije koje posjeduje, koje je dobila ili pribavila zajedno sa izjavom u kojoj se navodi da krajnje matično pravno lice ili samostalno pravno lice iz stava 16 tačka 1 podtač. a i b ovog člana nije stavilo na raspolaganje potrebne informacije.

Obaveze iz st. 11, 12 i 13 ovog člana odnose na podružnicu čiji neto prihod za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine prelazi pokazatelj iz člana 7 stav 2 tačka 2 ovog zakona.

Obaveze iz st. 11 do 14 ovog člana se ne primjenjuju ako neto prihod za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine ne prelazi pokazatelj iz člana 7 stav 2 tačka 2 ovog zakona.

Obaveze iz st. 11 do 14 ovog člana primjenjuju se na podružnicu samo ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) pravno lice koje je osnovalo podružnicu je:

- povezano pravno lice u okviru grupe na čije se krajnje matično pravno lice primjenjuje pravo treće zemlje i čiji konsolidovani prihod iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine, prelazi ukupno 750.000.000,00 eura ili

- samostalno pravno lice čiji prihod iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine, prelazi ukupno 750.000.000,00 eura i
 - 2) krajnje matično pravno lice iz tačke 1 podtačka a ovog stava nema zavisno srednje ili veliko pravno lice iz stava 7 ovog člana.
- Obaveze iz st. 11 do 14 ovog člana se ne primjenjuju ako kriterijum iz stava 16 tačka 1 al. 1 i 2 ovog člana više nije ispunjen za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine.
- Obaveze iz st. 7 do 9 i 11 do 14 ovog člana prestaju se ne primjenjuju ako je krajnje matično pravno lice ili samostalno pravno lice na kojeg se primjenjuje pravo treće zemlje sastavio izvještaj o informacijama o porezu na dobit u skladu sa članom 37 ovog zakona i ako izvještaj o informacijama o porezu na dobit ispunjava sljedeće kriterijume:
- 1) dostupno je javnosti, besplatno i u mašinski čitljivom formatu za izvještavanje:
 - na internetskoj stranici krajnjeg matičnog pravnog lica ili samostalnog pravnog lica
 - na crnogorskom i/ili engleskom jeziku
 - najkasnije 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja poslovne godine za koju se izvještaj o informacijama o porezu na dobit sastavlja i
 - 2) u njemu se navode naziv i sjedište zavisnog pravnog lica ili naziv i adresa podružnice na koje se primjenjuje pravo Crne Gore ili druge države koja je članica EU i koja je objavila izvještaj o informacijama o porezu na dobit u skladu sa stavom 1 ovog člana i čl. 38 i 42 ovog zakona.
- Zavisno pravno lice ili podružnica na koju se ne primjenjuju odredbe st. 7 do 9 i 11 do 14 ovog člana objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit ako je jedina svrha takvog zavisnog pravnog lica ili podružnice izbjegavanje zahtjeva u vezi sa izvještavanjem o informacijama o porezu na dobit.

Sadržaj izvještaja o informacijama o porezu na dobit

Član 37

Izvještaj o informacijama o porezu na dobit koje se zahtijeva u skladu sa članom 36 ovog zakona sadrži informacije koje se odnose na sve aktivnosti samostalnog pravnog lica ili krajnjeg matičnog pravnog lica, uključujući aktivnosti svih povezanih pravnih lica konsolidovanih u godišnjim finansijskim izvještajima za relevantnu poslovnu godinu.

Informacije iz stava 1 ovog člana su:

- 1) naziv krajnjeg matičnog pravnog lica ili samostalnog pravnog lica, oznaka poslovne godine, valuta koja se upotrebljava za prezentaciju izvještaja i, ako postoji, popis svih zavisnih pravnih lica konsolidovanih u godišnjim finansijskim izvještajima krajnjeg matičnog pravnog lica za relevantnu poslovnu godinu, sa registrovanim sjedištem u Evropskoj uniji ili u poreskim jurisdikcijama nekooperativnim u poreske svrhe;
- 2) kratak opis vrste aktivnosti;
- 3) prosječan broj radnika na puno radno vrijeme;
- 4) prihod koji obuhvata transakcije sa povezanim društvima, a koje treba izračunati kao:
 - a) zbir neto prihoda, ostalih poslovnih prihoda, prihoda od participirajućih udjela, isključujući dividende primljene od povezanih pravnih lica, prihoda od drugih ulaganja i zajmova koji su dio dugoročnih sredstava, drugih prihoda od kamata i sličnih ili
 - b) prihod kako je uređen okvirom za finansijsko izvještavanje na osnovu kojeg se pripremaju godišnji finansijski izvještaji, isključujući vrijednosna usklađivanja i dividende primljene od povezanih pravnih lica;
- 5) iznos dobiti ili gubitka prije oporezivanja;

- 6) iznos obračunanog poreza na dobit tokom relevantne poslovne godine, koji treba izračunati kao tekući poreski rashod koji je priznat u vezi sa oporezivom dobiti ili gubitkom poslovne godine pravnog lica i podružnica u relevantnoj poreskoj jurisdikciji, pri čemu se tekući poreski rashod odnosi samo na aktivnosti pravnog lica u relevantnoj poslovnoj godini i ne uključuje odložene poreze ili rezervisanja za neizvjesne poreske obaveze;
- 7) iznos plaćenog poreza na dobit na novčanoj osnovi, koji treba izračunati kao iznos poreza na dobit koji su pravna lica i podružnice u relevantnoj poreskoj jurisdikciji platili tokom relevantne poslovne godine, pri čemu plaćeni porez uključuje porez po odbitku koji su platili druga pravna lica u odnosu na plaćanja pravnim licima i podružnicama unutar grupe; i
- 8) iznos akumulirane dobiti na kraju relevantne poslovne godine, pri čemu akumulirana dobit predstavlja zbir dobiti iz proteklih poslovnih godina i iz relevantne poslovne godine za koju još nije odlučeno o raspodjeli, a u slučaju podružnica, akumulirana dobit je dobit pravnog lica koji je osnovao podružnicu.

Informacije iz stava 2 ovog člana mogu se prijaviti u skladu sa smjernicama za izvještavanje utvrđenim propisima koji regulišu administrativnu saradnju u oblasti oporezivanja između Crne Gore, država članica i poreskih jurisdikcija van Evropske unije, ukoliko su ove smjernice propisane zakonom kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica.

Informacije iz stava 2 ovog člana iskazuju se korišćenjem zajedničkog šablona i mašinskih čitljivih formata za izvještavanje, u skladu sa propisima Evropske unije.

U izvještaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se informacije iz st. 2 ili 3 ovog člana, posebno za svaku državu članicu.

Ako država članica obuhvata nekoliko poreskih jurisdikcija, informacije se prikupljaju na nivou države članice.

U izvještaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se i informacije iz st. 2 ili 3 ovog člana, zasebno za svaku poresku jurisdikciju koja je 1. marta poslovne godine za koju se izvještaj sastavlja navedena kao nekooperativna jurisdikcija u poreske svrhe.

U izvještaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se i informacije iz st. 2 ili 3 ovog člana na zbirnoj osnovi za ostale poreske jurisdikcije.

Informacije se pripisuju svakoj relevantnoj poreskoj jurisdikciji na osnovu registrovanog sjedišta, postojanja stalnog mjesta poslovanja ili stalne poslovne aktivnosti koja, s obzirom na aktivnosti grupe ili samostalnog pravnog lica, može podlijezati obavezi poreza na dobit u toj poreskoj jurisdikciji.

Ako aktivnosti nekoliko povezanih pravnih lica podliježu porezu na dobit u jednoj poreskoj jurisdikciji, informacije koje se pripisuju toj poreskoj jurisdikciji predstavljaju zbir informacija koje se odnose na takve aktivnosti svakog povezanog pravnog lica i njihovih podružnica u toj poreskoj jurisdikciji.

Informacije o jednoj određenoj aktivnosti ne smiju se pripisivati istovremeno u više poreskih jurisdikcija.

Jedna ili više informacija koje se moraju objaviti u skladu sa st. 2 ili 3 ovog člana mogu se privremeno izostaviti iz izvještaja o informacijama o porezu na dobit ako bi se njihovim otkrivanjem ozbiljno naštetilo poslovnom položaju pravnog lica na kojeg se taj izvještaj odnosi.

Svako izostavljanje informacija iz stava 12 ovog člana mora se jasno navesti u izvještaju o informacijama o porezu na dobit zajedno sa obrazloženjem za izostavljanje.

Sve izostavljene informacije u skladu sa stavom 12 ovog člana moraju se objaviti u kasnijem izvještaju o informacijama o porezu na dobit, a najkasnije pet godina od datuma izvornog izostavljanja.

Informacije koje se odnose na nekooperativne jurisdikcije u poreske svrhe iz stava 7 ovog člana nikada se ne smiju izostaviti.

U izvještaj o informacijama o porezu na dobit može se uključiti, u slučaju krajnjeg matičnog pravna lica, na nivou grupe, opšti prikaz u kojem se navode objašnjenja eventualnih bitnih odstupanja između iznosa objavljenih na osnovu stava 2 podtač. 6 i 7 ovog člana, uzimajući pritom u obzir, prema potrebi, odgovarajuće iznose iz prethodnih poslovnih godina.

Bližu formu i sadržaj izvještaja o informacijama o porezu na dobit propisuje Ministarstvo.

Sadržaj liste nekooperativnih jurisdikcija u poreske svrhe propisuje Ministarstvo, u skladu sa propisima Evropske unije.

Objavljivanje i javna dostupnost

Član 38

Izvještaj o informacijama o porezu na dobit iz člana 36 st. 1, 3, 7, 11 i 19 ovog zakona, ili izjava iz člana 36 st. 9 i 13 ovog zakona objavljuju se u roku od 5 mjeseci od datuma bilansa stanja za poslovnu godinu za koju se izvještaj o informacijama o porezu na dobit sastavlja i moraju da budu dostupni najmanje pet uzastopnih godina od dana objavljivanja.

Izvještaj o informacijama o porezu na dobit i izjava koju objavljuju pravna lica u skladu sa stavom 1 ovog člana moraju da budu besplatni i javno dostupni najkasnije 5 mjeseci nakon datuma bilansa stanja za poslovnu godinu za koju je izvještaj o informacijama o porezu na dobit sastavljen i to na internetskoj stranici:

- a) pravnog lica ako se primjenjuje član 36 st. 1 i 3 ovog zakona;
- b) zavisnog pravnog lica ili povezanog pravnog lica ako se primjenjuje član 36 stav 7 ovog zakona; ili
- c) podružnice ili pravno lica koji je osnovao podružnicu ili povezano pravno lice ako se primjenjuje član 36 stav 11 ovog zakona.

Odredbe stava 2 ovog člana ne primjenjuju se ako je izvještaj o informacijama o porezu na dobit, koji je objavljen u skladu sa stavom 1 ovog člana, besplatno i javno dostupan u mašinski čitljivom formatu za izvještavanje.

Internet stranica pravnog lica i podružnice iz stava 2 ovog člana mora da sadrži informaciju o izuzeću iz stava 3 ovog člana.

Izjava ovlašćenog revizora

Član 39

Ovlašćeni revizor ili društvo za reviziju dužno je da u posebnom dijelu revizorskog izvještaja ili posebnom izvještaju uz revizorski izvještaj navede da je li za poslovnu godinu koja prethodi poslovnoj godini za koju su pripremljeni godišnji finansijski izvještaji koji su predmet zakonske revizije objavljen izvještaj o informacijama o porezu na dobit i ako jeste, da li je objavljen u skladu sa članom 38 ovog zakona.

Usvajanje i odgovornost za finansijske izvještaje

Član 40

Finansijske izvještaje usvaja skupština ili drugi nadležni organ pravnog lica, odnosno preduzetnik.

Članovi upravnih i nadzornih organa pravnog lica kolektivno su odgovorni za istinito i pošteno prikazivanje:

- godišnjih finansijskih izvještaja, izvještaja menadžmenta, izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, izvještaja o plaćanjima javnom sektoru i izvještaja o informacijama o porezu na dobit; i

- konsolidovanih finansijskih izvještaja, konsolidovanih izvještaja menadžmenta, konsolidovanih izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, konsolidovanog izvještaja o plaćanjima javnom sektoru.

Preduzetnik je lično odgovoran za istinito i pošteno prikazivanje godišnjih finansijskih izvještaja.

Finansijske izvještaje potpisuje zakonski zastupnik pravnog lica, odnosno preduzetnik.

Lice iz člana 14 i člana 17 stav 2 tačka 3 ovog zakona je odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI za MSP i poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i pravila.

Jezik i valuta izvještavanja

Član 41

Poslovne knjige, godišnji finansijski izvještaji, godišnji konsolidovani finansijski izvještaji, izvještaj menadžmenta i drugi izvještaji u skladu sa ovim zakonom kao i sve ostale finansijske i nefinansijske informacije sastavljaju se na crnogorskom jeziku.

Iznosi u poslovnim knjigama, godišnjim finansijskim izvještajima, godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, izvještajima menadžmenta i drugim izvještajima u skladu sa ovim zakonom kao i druge finansijske informacije izražavaju se u službenoj valuti Crne Gore.

Valuta koja se upotrebljava u izvještaju o informacijama o porezu na dobit je valuta u kojoj su iskazani godišnji konsolidovani finansijski izvještaji krajnjeg matičnog pravnog lica ili godišnji finansijski izvještaji samostalnog pravnog lica.

Izvještaj o informacijama o porezu na dobit može se objaviti u valuti koja je različita od valute koja se upotrebljava u godišnjim finansijskim izvještajima, osim u slučaju navedenom u članu 36 st. 8 i 9 ovog zakona, gdje je valuta koja se upotrebljava u izvještaju o informacijama o porezu na dobit valuta u kojoj zavisno pravno lice objavljuje svoje godišnje finansijske izvještaje.

V. DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Dostavljanje finansijskih izvještaja

Član 42

Pravno lice dužno je da dostavlja finansijske iskaze, izvještaj menadžmenta i druge izvještaje, osim izvještaja o informacijama o porezu na dobit, u skladu sa ovim zakonom u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu.

Pravno lice dužno je da konsolidovane finansijske izvještaje, konsolidovani izvještaj menadžmenta i druge konsolidovane izvještaje u skladu sa ovim zakonom u pisanom i elektronskom obliku dostavi Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu.

Pravno lice dužno je da u slučaju statusne promjene, stečaja ili dobrovoljne likvidacije dostavi finansijske iskaze Poreskoj upravi u roku od 90 dana od dana koji prethodi statusnoj promjeni, otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije.

Pravno lice dužno je da dostavlja izvještaj o informacijama o porezu na dobit u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu.

Uz iskaze iz st. 1, 2 i 3 ovog člana dostavlja se i statistički aneks.

Poreska uprava je dužna da izvještaje pravnih lica, odnosno preduzetnika iz st. 1, 2, 3 i 4 ovog člana objavljuje na svojoj internet stranici.

Mikro i mala pravna lica dužna su da Poreskoj upravi dostave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks.

Pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, kao i matično pravno lice koje je dužno da sastavlja konsolidovane finansijske iskaze, dužno je da u pisanom i elektronskom obliku sačinjava i dostavlja Komisiji za tržište kapitala Crne Gore (u daljem tekstu: Komisija) godišnje i kvartalne finansijske izvještaje.

Finansijske izvještaje iz stava 8 ovog člana, Komisija objavljuje na svojoj internet stranici.

Kreditne i druge finansijske institucije su dužne da, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalne finansijske izvještaje Centralnoj banci Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka), a osiguravajuća društva, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalne finansijske izvještaje Agenciji za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija).

Finansijske izvještaje iz stava 10 ovog člana Centralna banka i Agencija objavljuju na svojim internet stranicama.

Na postupke koji se vode elektronskim putem primjenjuju se zakoni kojima se uređuje elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis, elektronski dokument, elektronska trgovina, informaciona bezbjednost, slobodan pristup informacijama i zaštita podataka o ličnosti.

Sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja iskaza iz stava 8 ovog člana utvrđuje Komisija, sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja kreditnih i drugih finansijskih institucija iz stava 10 ovog člana propisuje Centralna banka, a sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja osiguravajućih društava utvrđuje Agencija.

VI. SAVJET ZA RAČUNOVODSTVO

Savjet za računovodstvo

Član 43

Praćenje i unapređenje računovodstvene prakse vrši Savjet za računovodstvo (u daljem tekstu: Savjet).

Nadležnost Savjeta

Član 44

Savjet:

- 1) razmatra i zauzima stavove o pitanjima razvoja i unapređivanja računovodstvene prakse u Crnoj Gori;
- 2) prati proces primjene MRS, MSFI i MSFI za MSP, i predlaže rješenja za eventualne probleme koji mogu da nastanu u postupku primjene tih standarda;
- 3) prati proces primjene direktiva Evropske unije iz oblasti računovodstva i finansijskog izvještavanja i daje preporuke za odgovarajuća rješenja za nacionalno zakonodavstvo;
- 4) prati proces primjene ovog zakona i podzakonskih akata donijetih na osnovu njega i daje preporuke Ministarstvu za rješavanje eventualnih problema koji mogu da nastanu pri primjeni te regulative;
- 5) pruža savjete licima koja kreiraju politiku, regulatorima i državnim organima;
- 6) razmatra izvještaje i daje preporuke Ministarstvu u vezi pitanja koja se tiču vođenja registra odnosno izdavanja i oduzimanja dozvola za pružanje računovodstvenih usluga;
- 7) prati kvalitet tržišta i konkurencije na tržištu pružanja računovodstvenih usluga i daje predloge za njegovo unapređenje;
- 8) daje mišljenje na program kontinuiranog profesionalnog usavršavanja;
- 9) vrši i druga poslove od značaja za ostvarivanje i unapređenje računovodstvene prakse u Crnoj Gori.

Savjet razmatra i daje izjašnjenja o predlozima zakona i drugih propisa od značaja za računovodstvo i dostavlja ih Ministarstvu.

Rad Savjeta

Član 45

Rad Savjeta je javan.

Savjet svoje zaključke, preporuke i mišljenja objavljuje na svojoj internet stranici. Savjet do 31. decembra tekuće za narednu godinu, donosi godišnji program rada i, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu, izvještaj o radu, koji dostavlja Vladi. Godišnji program rada i izvještaj o radu Savjet objavljuje na svojoj internet stranici. Savjet donosi poslovnik o radu, kojim se uređuje organizacija i način rada Savjeta. Administrativno-tehničke poslove za potrebe Savjeta obavlja Ministarstvo.

Sastav i imenovanje Savjeta

Član 46

Savjet ima pet članova koje, na predlog ministra finansija, imenuje i razrješava Vlada. Najmanje jedan član Savjeta mora posjedovati zvanje sertifikovanog računovođe. Za člana Savjeta može biti imenovano lice, koje:

- 1) ima završen najmanje VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 240 kredita CSPK-a, iz oblasti društvenih nauka, podoblast ekonomija;
- 2) ima najmanje tri godine radnog iskustva na rukovodećim poslovima u oblasti računovodstva i finansijskog izvještavanja ili sedam godina radnog iskustva u ovim oblastima odnosno na poslovima revizije;
- 3) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz nadležnosti Savjeta.

Uz predlog za imenovanje članova Savjeta dostavljaju se dokazi o ispunjenosti uslova iz st. 2 i 3 ovog člana.

Članovi Savjeta imenuju se na period od četiri godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja istog lica.

Finansiranje Savjeta

Član 47

Sredstva za rad Savjeta obezbjeđuju se iz Budžeta Crne Gore.

Zaštita tajnosti podataka

Član 48

Članovi Savjeta dužni su da čuvaju tajnost podataka koje saznaju u obavljanju poslova iz nadležnosti Savjeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Odredba stava 1 ovog člana, odnosi se i na članove Savjeta čije članstvo u Savjetu je prestalo.

VII. PROCJENA VRIJEDNOSTI

Objektivna procjena vrijednosti

Član 49

Procjena vrijednosti je djelatnost objektivne procjene vrijednosti imovine pravnog i fizičkog lica i preduzetnika i to: nepokretnosti, postrojenja, opreme, ostale imovine i kapitala za potrebe računovodstvenih izvještaja i druge potrebe, u skladu sa metodologijom za procjenu vrijednosti imovine koju obavlja ovlašćeni procjenjivač.

Organi državne uprave, nadležni organi jedinica lokalne samouprave i ovlašćeni organi javnih službi, dužni su da u postupku procjene državne imovine, imovine pravnih i fizičkih lica, u skladu sa zakonom, primjenjuju metodologiju iz stava 1 ovog člana.

Metodologiju iz stava 1 ovog člana u skladu sa Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti propisuje Ministarstvo.

Licenciranje procjenjivača

Član 50

Procjenu vrijednosti iz člana 49 ovog zakona može da vrši fizičko lice koje ima zvanje ovlašćenog procjenjivača i licencu za obavljanje procjene vrijednosti (u daljem tekstu: licenca), izdatu od Ministarstva, odnosno pravnog lica kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Ovlašćeni procjenjivač je dužan da procjenu vrijednosti imovine pravnog i fizičkog lica i preduzetnika i to: nepokretnosti, postrojenja, opreme, ostale imovine i kapitala, za računovodstvene i druge potrebe vrši istinito, objektivno i tačno, u skladu sa Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti.

Sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača

Član 51

Polaganje ispita za sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača organizuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, a koje je član Savjeta za međunarodne standarde procjene vrijednosti (International Valuation Standards Council - IVSC) ili Evropskog udruženja procjenjivača (The European Group of Valuers' Associations - TEGOVA).

Način sticanja zvanja, program polaganja ispita i druga pitanja od značaja za sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača propisuje Ministarstvo.

Zvanje ovlašćenog procjenjivača

Član 52

Zvanje ovlašćenog procjenjivača može steći fizičko lice koje ima položen ispit za procjenu vrijednosti u skladu sa programom koji utvrdi Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Ispit za ovlašćenog procjenjivača iz stava 1 ovog člana polaže se pred komisijom koju obrazuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Sadržaj uvjerenja o položenom ispitu za ovlašćenog procjenjivača (u daljem tekstu: uvjerenje), sastav i način rada komisije, visinu naknade za polaganje stručnog ispita i dokumentaciju koja se podnosi za izdavanje uvjerenja propisuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Za polaganje ispita iz stava 2 ovog člana plaća se naknada.

Naknadu iz stava 4 ovog člana plaća podnosilac zahtjeva za polaganje ispita.

Predsjednik i članovi komisije za polaganje ispita za ovlašćenog procjenjivača imaju pravo na naknadu.

Izdavanje licence za vršenje procjene vrijednosti

Član 53

Ministarstvo može izdati licencu za obavljanje procjene vrijednosti na zahtjev lica koje:

- 1) je steklo zvanje ovlašćenog procjenjivača;
- 2) ima VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija;
- 3) ima tri godine radnog iskustva na poslovima procjene vrijednosti;
- 4) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova procjene vrijednosti.

Licu koje ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo izdaje licencu u roku od 15 dana, od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Način izdavanja licence, sastav i način rada komisije za izdavanje licence, i dokumentaciju koja se podnosi za izdavanje licence propisuje Ministarstvo.

Osiguranje od odgovornosti procjenjivača

Član 54

Ovlašćeni procjenjivač dužan je da prije početka vršenja poslova zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi svojim radom mogao da prouzrokuje licu za čije potrebe vrši procjenu vrijednosti.

Sumu osiguranja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Registar ovlašćenih procjenjivača

Član 55

Ovlašćeni procjenjivač upisuje se u registar ovlašćenih procjenjivača, koji vodi Ministarstvo i objavljuje ga na svojoj internet stranici u otvorenom formatu.

Registar ovlašćenih procjenjivača sadrži:

- 1) ime, prezime, prebivalište odnosno boravište ovlašćenog procjenjivača;
- 2) broj i datum izdavanja rješenja o licenci za obavljanje procjene vrijednosti i organ koji je izdao licencu;
- 3) broj i datum izdavanja rješenja o oduzimanju licence za obavljanje procjene vrijednosti i organ koji je izdao licencu.

Ovlašćeni procjenjivač dužan je da o promjeni podataka upisanih u registar ovlašćenih procjenjivača, obavijesti Ministarstvo, najkasnije u roku od sedam dana od dana nastale promjene.

Oduzimanje licence ovlašćenom procjenjivaču

Član 56

Ministarstvo će oduzeti licencu ovlašćenom procjenjivaču koji poslove procjene vrijednosti vrši nestručno, neobjektivno i nesaglasno Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti.

Ministarstvo će oduzeti licencu ovlašćenom procjenjivaču koji je osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova procjene vrijednosti.

Licu iz st. 1 i 2 ovog člana kojem je Ministarstvo oduzelo licencu zabranjeno je da vrši poslove procjene vrijednosti.

Rješenje o ukidanju rješenja o izdavanju licence ovlašćenom procjenjivaču donosi Ministarstvo.

Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Angažovanje ovlašćenog procjenjivača

Član 57

Uslovi angažovanja ovlašćenog procjenjivača se dogovaraju između naručioca procjene i ovlašćenog procjenjivača u pisanom obliku u formi ugovora o angažovanju, prije nego što se naručiocu procjene dostave podaci za potrebe procjene.

Ugovorom o angažovanju naručilac procjene i ovlašćeni procjenjivač definišu predmet, svrhu i datum procjene, metodologiju procjene, ko ima pristup izvještaju o procjeni, ograničenja procjene i izvještaja kao i naknadu za ugovoreni posao.

Naknada za angažovanje ovlašćenog procjenjivača za ugovoreni posao mora biti fiksna i nezavisna od rezultata procjene.

Sadržaj izvještaja o procjeni

Član 58

Izvještaj o procjeni mora da sadrži sljedeće:

- 1) identitet naručioca izvještaja o procjeni, uključujući naziv, adresu i ovlašteno lice ispred naručioca;
- 2) identitet ostalih korisnika izvještaja o procjeni, ukoliko postoje;
- 3) identitet ovlaštenog procjenjivača, i to:
 - u slučaju pravnog lica naziv kompanije i adresu, uz navođenje imena fizičkog lica koje mora biti ovlašten procjenjivač i koje će izvršiti procjenu za pravno lice;
 - u slučaju fizičkog lica ime, prezime i kvalifikacije ovlaštenog procjenjivača.
- 4) precizno naveden predmet procjene, kao i relevantna prava i ograničenja koja se odnose na predmet procjene, a koja utiču na definiciju i pretpostavku vrijednosti i koja mogu imati materijalan efekat na vrijednost;
- 5) osnov i svrhu procjene, kao i napomenu da je upotreba rezultata procjene ograničena samo u svrhu procjene koja je navedena u instrukcijama i uslovima za angažovanje;
- 6) definicija vrijednosti i pretpostavka vrijednosti koja mora biti u skladu sa svrhom procjene i metodologijom procjene koja će se primijeniti;
- 7) posebne pretpostavke koje će biti korišćene prilikom procjene, a koje su u skladu sa pravima i ograničenjima koja su vezana za predmet procjene;
- 8) metode procjene koje će biti korišćene u procjeni;
- 9) datum procjene vrijednosti;
- 10) izjavu da ne postoji potencijalni sukob interesa;
- 11) sva ograničenja koja se tiču predmeta procjene, svrhe procjene ili samog rada ovlaštenog procjenjivača, a koja mogu imati materijalan efekat na procjenu;
- 12) napomenu da je naknada za ugovoreni posao fiksnog karaktera i da je naknada nezavisna od rezultata procjene;
- 13) izjavu ovlaštenog procjenjivača o postupanju u skladu sa standardima i metodologijom za procjenu vrijednosti imovine.

Osnov i svrha procjene

Član 59

Svaka procjena mora da ima svoju svrhu koja mora biti jasno i nedvosmisleno navedena. Metodologija procjene se određuje na osnovu svrhe procjene i ovlašćeni procjenjivač je dužan da se pridržava tako određene metodologije.

Procjena vrijednosti se može vršiti u različite svrhe i to:

- 1) za potrebe finansijskog izvještavanja u skladu sa MRS i MSFI;
- 2) za potrebe analize, razmatranja ili sprovođenja transakcije, tj. kupoprodaje imovine, obaveza ili kapitala, spajanja i pripajanja ili restrukturiranja;
- 3) za interne potrebe rukovodstva privrednog društva radi donošenja odluka od strateškog značaja;
- 4) za potrebe sudskog, investicionog ili komercijalnog spora;
- 5) za svrhu pribavljanja dodatnih izvora finansiranja i obezbjeđenja hipoteke ili zaloge;
- 6) za potrebe procjene vrijednosti imovine pri stečajnom postupku, u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupak stečaja;
- 7) druge svrhe koje su u skladu sa zakonskim propisima i standardima za procjenu vrijednosti.

U slučaju da su u zakonskim aktima i standardima procjene vrijednosti predviđene određene specifične pretpostavke koje ovlašćeni procjenjivač mora da uzme u obzir, takve

pretpostavke moraju biti navedene u uslovima angažovanja ovlašćenog procjenjivača i detaljno obrazložene u izvještaju o procjeni vrijednosti.

VIII. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 60

Nadzor nad sprovođenjem odredbi ovog zakona i propisa donijetih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor vrše ovlašćeno službeno lice Ministarstva i poreski inspektor.

Ovlašćeno službeno lice Ministarstva ima ovlašćenja da ispita:

- 1) da li su pravna lica uredila organizaciju poslova računovodstva u skladu sa ovim zakonom;
- 2) da li se poslovne knjige i računovodstvena evidencija vode i čuvaju u skladu sa ovim zakonom;
- 3) da li se pružanje računovodstvenih usluga obavlja u skladu sa ovim zakonom.

Poreski inspektor ima ovlašćenja da ispita:

- 1) tačnost razvrstavanja pravnih lica, odnosno preduzetnika, na mikro, mala, srednja i velika;
- 2) tačnost razvrstavanja grupa pravnih lica na male, srednje i velike;
- 3) da li pravna lica dostavljaju Poreskoj upravi godišnje finansijske iskaze, konsolidovane iskaze, izvještaj menadžmenta o poslovanju i konsolidovani izvještaj menadžmenta o poslovanju, u rokovima utvrđenim ovim zakonom i da li su objavljeni na propisan način;
- 4) da li je uz finansijske iskaze dostavljen i statistički aneks;
- 5) da li su finansijski iskazi i konsolidovani iskazi potpisani od strane odgovornog lica;
- 6) da li su pravna lica dostavila izvještaj o reviziji sa mišljenjem o obavljenoj reviziji u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi, u zakonom propisanom roku i da li je objavljen na propisan način;
- 7) da li su pravna lica iz člana 42 stav 7 ovog zakona dostavila Komisiji godišnje i kvartalne finansijske iskaze u zakonom propisanom roku;
- 8) da li su pravna lica iz člana 42 stav 9 ovog zakona dostavila Centralnoj banci, odnosno Agenciji godišnje i kvartalne finansijske iskaze u zakonom propisanom roku.

Član 61

O izvršenom nadzoru kod pravnog lica, sačinjava se zapisnik.
Primjerak zapisnika dostavlja se pravnom licu.

Član 62

Ako ovlašćeno službeno lice odnosno poreski inspektor utvrdi da su opštim ili pojedinačnim aktom ili preduzetom radnjom povrijeđene odredbe ovog zakona, ima obavezu i ovlašćenje da:

- 1) naloži rješenjem otklanjanje utvrđene povrede ovog zakona i odredi rok u kome se to mora učiniti;
- 2) preduzme druge mjere i radnje za koje je ovlašćeno zakonom.

Član 63

Protiv rješenja inspektora može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Žalba na rješenje iz stava 1 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Protiv rješenja Ministarstva iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Član 64

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) vođenje poslovnih knjiga, popis imovine i obaveza, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje informacija u finansijskim i drugim izvještajima ne vrši u skladu sa ovim zakonom, primjenjujući pri tome međunarodne standarde finansijskog izvještavanja kao i osnovna načela knjigovodstva (član 6);
- 2) ne donese Odluku o razvrstavanju i istu ne objelodani u napomenama uz godišnje finansijske iskaze ili godišnje konsolidovane finansijske iskaze (član 7 stav 6 i član 8 stav 7);
- 3) ne preduzme mjere kako bi računovodstvena dokumentacija bila zaštićena od gubitaka, oštećenja, i ne osigura da potrebna tehnička oprema, nosači podataka i softver budu zaštićeni od zloupotrebe, oštećenja, uništenja, neovlašćenog korišćenja, neovlašćenog pristupa, gubitka, krađe ili otuđenja (član 9 stav 4);
- 4) ne evidentira u svojim poslovnim knjigama sve knjigovodstvene promjene u poslovnoj godini (član 9 stav 5);
- 5) ne vodi poslovne knjige po sistemu dvojnog knjigovodstva (član 12 st. 2 i 3);
- 6) ne vodi poslovne knjige na način da osigura kontrolu unešenih podataka, ispravnost unosa podataka, čuvanje podataka, mogućnost korištenja podataka, mogućnost dobijanja uvida u promet i stanja na računima glavne knjige te mogućnost uvida u vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja (član 13 stav 4);
- 7) u izvještajnom periodu od dana pokretanja postupka likvidacije ne otvori poslovnu godinu i ne zatvori svoje poslovne knjige s danom zaključenja postupka likvidacije (član 13 stav 8);
- 8) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: dnevnik, glavnu knjigu i finansijske izvještaje (godišnji račun), najmanje deset godina (član 14 stav 1 tačka 1);
- 9) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: godišnje obračune zarada zaposlenih lica ili originalne isplatne liste za periode za koje se ne raspolaže godišnjim obračunima potpisanim od strane zaposlenih, trajno (član 14 stav 1 tačka 2);
- 10) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja u dnevnik i glavnu knjigu, najmanje pet godina (član 14 stav 1 tačka 3);
- 11) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: pomoćne knjige (evidencije) i finansijske izvještaje za kraće izvještajne periode, najmanje pet godina (član 14 stav 1 tačka 4);
- 12) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja u pomoćnim evidencijama, najmanje pet godina (član 14 stav 1 tačka 5);
- 13) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: prodajne i kontrolne blokove, pomoćne obrasce i sličnu dokumentaciju i isprave koje se odnose na poslove platnog prometa u instituciji koja obavlja platni promet, najmanje pet godina (član 14 stav 1 tačka 6);
- 14) knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje ne čuva u originalu ili korišćenjem drugih sredstava arhiviranja, u skladu sa zakonom (član 14 stav 3);

- 15) ne čuva knjigovodstvene isprave i poslovne knjige na teritoriji Crne Gore u svojim poslovnim prostorijama, odnosno u poslovnim prostorijama pravnih lica ili preduzetnika kojima je povjereno vođenje ili čuvanje poslovnih knjiga (čl. 14 stav 4);
- 16) ne omogući korištenje knjigovodstvenih isprava i poslovnih knjiga organima nadležnim za nadzor, na njihov zahtjev i bez odlaganja (član 14 stav 7);
- 17) bavi se pružanjem računovodstvenih usluga na teritoriji Crne Gore, a ne posjeduje dozvolu za pruženje računovodstvenih usluga, izdatu u skladu sa ovim zakonom (član 18);
- 18) jednom godišnje do 15. februara tekuće za prethodnu godinu ne izvještava Ministarstvo o kontinuiranom profesionalnom usavršavanju iz člana 19 stav 1 ovog zakona (član 19 stav 2);
- 19) ne obavijesti Ministarstvo o promjenama svih činjenica i okolnosti na osnovu kojih je upisano u Registar u roku od osam dana od dana nastanka promjene (čl. 19 stav 3);
- 20) ne zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti, danom početka pružanja računovodstvenih usluga subjektu od javnog interesa (član 22 st. 1 i 2);
- 21) tokom poslovne godine, a najkasnije krajem poslovne godine, ne popiše imovinu i obaveze, s popisanim stvarnim stanjem uskladi knjigovodstveno stanje i ne zaključi poslovne knjige na dan 31. decembra poslovne godine (član 25 stav 2);
- 22) osim popisa iz člana 25 stav 2, ne popiše imovinu i obaveze u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije (član 25 stav 3);
- 23) ne sastavljaju finansijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje (član 26 stav 1);
- 24) ne sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom (član 27 stav 1);
- 25) ne pripremi statistički aneks uz iskaze iz člana 27 stav 2 ovog zakona (član 27 stav 3);
- 26) ne sastavi godišnje finansijske izvještaje u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije nad pravnim licem odnosno preduzetnikom, i to sa stanjem na dan koji prethodi danu nastanka statusne promjene, danu otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije, kao i za period od dana pokretanja postupka likvidacije do datuma završetka postupka likvidacije (član 27 st. 8 i 9);
- 27) ima sjedište u Crnoj Gori i u grupi pravnih lica predstavlja matično društvo a ne sastavlja godišnje konsolidovane finansijske izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta (član 28 stav 2);
- 28) je matično pravno lice koje, izuzetno od člana 29 stav 1 ovog zakona, za male grupe pravnih lica koje obuhvataju subjekte od javnog interesa ne sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje (član 29 stav 2);
- 29) izvještaje iz člana 31 stav 1 ovog zakona ne dostavi Poreskoj upravi do 31. marta tekuće za prethodnu godinu (član 31 stav 6);
- 30) izvještaj iz člana 33 stav 1 ovog zakona ne dostavi Poreskoj upravi do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu (član 32 stav 7);
- 31) izvještaj iz člana 34 stav 1 ovog zakona Poreskoj upravi do 31. marta tekuće za prethodnu poslovnu godinu (član 34 stav 6);
- 32) se izvještaj o informacijama o porezu na dobit iz člana 36 st. 1, 3, 7, 11 i 19 ovog zakona, ili izjava iz člana 36 st. 9 i 13 ovog zakona ne objavljuje u roku od 5 mjeseci od datuma bilansa stanja za poslovnu godinu za koju se izvještaj o informacijama o porezu na dobit

sastavlja i nije dostupan najmanje pet uzastopnih godina od dana objavljivanja (član 38 stav 1);

33) ne dostavi finansijske iskaze, izvještaj menadžmenta i druge izvještaje u skladu sa ovim zakonom, u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu (član 42 stav 1);

34) ne dostavi konsolidovane finansijske izvještaje, konsolidovani izvještaj menadžmenta i druge konsolidovane izvještaje u skladu sa ovim zakonom u pisanom (papirnom) i/ili elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu (član 42 stav 2);

35) ne dostavi Poreskoj upravi finansijske iskaze u slučaju statusne promjene, stečaja ili dobrovoljne likvidacije, u roku od 90 dana od dana koji prethodi statusnoj promjeni, otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije (čl. 42 st. 3);

36) uz iskaze iz člana 39 st. 1, 2 i 3 ovog zakona ne dostavi statistički aneks (član 42 stav 5);

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 600 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tačke 18, 19 i 20 kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 6.000 eura.

Član 65

Novčanom kaznom u iznosu od 600 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

- 1) pri otvaranju postupka likvidacije ili stečaja, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige ne čuva u skladu sa ovim zakonom do okončanja postupka likvidacije odnosno stečaja (član 14 stav 8);
- 2) ne sastavlja finansijske iskaze u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI sa MSP uz poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i pravila (čl. 40 stav 5);
- 3) ne vrši procjenu vrijednosti imovine pravnog i fizičkog lica i preduzetnika i to: nepokretnosti, postrojenja, opreme, ostale imovine i kapitala, za računovodstvene i druge potrebe istinito, objektivno i tačno, u skladu sa Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti (član 50 stav 2)
- 4) prije početka vršenja poslova procjene vrijednosti ne zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi svojim radom mogao da prouzrokuje licu za čije potrebe vrši procjenu vrijednosti (član 54 stav 1).
- 5) ne obavijesti Ministarstvo o promjeni podataka upisanih u registar ovlaštenih procjenjivača najkasnije u roku od sedam dana od dana nastale promjene (član 55 stav 3).

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata

Član 66

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o računovodstvu („Službeni list CG”, br. 145/21 i 152/22), ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Važenje sertifikata

Član 67

Sertifikat sertifikovanog računovođe izdat u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji („Službeni list RCG”, broj 69/05 i „Službeni list CG”, br. 80/08 i 32/11), Zakona o računovodstvu („Službeni list CG”, broj 52/16) i Zakona o računovodstvu („Službeni list CG”, br. 145/21 i 152/22) ostaje na snazi.

Lica koja su stekla profesionalna zvanja u skladu sa Zakonom o računovodstvu („Službeni list SRJ”, br. 46/96, 74/99, 22/01 i 71/01) i Zakonom o računovodstvu i reviziji („Službeni list SRJ”, broj 71/02 i u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji („Službeni list RCG”, broj 69/05 i „Službeni list CG”, br. 80/08 i 32/11), Zakona o računovodstvu („Službeni list CG”, broj 52/16), mogu ta zvanja shodno koristiti za ispunjavanje zahtjeva iz člana 17 stav 4 tačka 1 ovog zakona.

Sticanje licence

Član 68

Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona vršila poslove procjene vrijednosti, dužna su da u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog zakona pribave licencu u skladu sa ovim zakonom.

Lica koja u roku iz stava 1 ovog člana ne pribave licencu ne mogu da vrše poslove procjene vrijednosti.

Usklađivanje poslovanja

Član 69

Pravna lica, odnosno preduzetnici, dužna su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za upis u Registar

Član 70

Pravna lica i preduzetnici koji se bave pružanjem računovodstvenih usluga dužni su da Ministarstvu podnesu zahtjev za upis u Registar u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu podzakonskog akta iz člana 17 stav 11 ovog zakona.

Licima iz stava 1 ovog člana za čije poslovanje je neophodan uslov sticanje odgovarajućeg profesionalnog zvanja, rok za ispunjavanje tog uslova je 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, pod uslovom da su podnijeli zahtjev iz stava 1 ovog člana.

Odložena primjena

Član 71

Odredbe člana 26 st. 2 i 5, čl. 36 do 39 i člana 42 stav 4 ovog zakona primjenjivaće se od 1. januara 2027. godine.

Odredba člana 29 stav 3 tač. 2 i 4 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja

Član 72

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o računovodstvu („Službeni list CG”, br. 145/21 i 152/22).

Stupanje na snagu

Član 73

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o računovodstvu sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore kojim je utvrđeno da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru, u koja spadaju i uređenje odnosa u oblasti računovodstva i finansijskog izvještavanja u Crnoj Gori.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Imajući u obzir značaj kvalitetnih finansijskih izvještaja za donošenje poslovnih odluka i sl., kao i da se veliki broj korisnika finansijskih informacija oslanja na informacije iz finansijskih izvještaja, izvršene su izmjene postojeće legislative iz oblasti računovodstva i to:

- DIREKTIVA 2013/34/EU o godišnjim finansijskim izvještajima, konsolidovanim finansijskim izvještajima i povezanim izvještajima za određene vrste preduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ i o stavljanju izvan snage direktiva 78/660/EEZ i 83/349/EEZ;
- Direktiva 2014/95/EU;
- Direktiva Vijeća 2014/102/EU;
- Direktiva (EU) 2021/2101;
- Direktiva (EU) 2022/2464;
- Direktiva (EU) 2023/2864;
- Delegirana direktiva Komisije (EU) 2023/2775.

U tom smislu najvažnija područja reforme su dalja usklađivanja sa legislativom EU a posebno sa EU Direktivama koje uređuju oblast računovodstva i finansijskog izvještavanja. Donošenjem novog Zakona o računovodstvu omogućiće se poboljšanje teksta Zakona, preciznije definisanje svih odredbi, kao i lakše praćenje usaglašenosti Zakona sa eventualnim novim izmjenama EU direktiva iz oblasti računovodstva i finansijskog izvještavanja.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KOVENCIJAMA

Zakon je u potpunosti usaglašen relevantnim direktivama i politikama Evropske unije iz oblasti računovodstva i finansijskog izvještavanja, osim u dijelu koji se odnosi na izvještavanje o održivosti. Naime, Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti i prenijeli su nam stav da u ovom trenutku neće ocjenjivati usklađenost našeg zakonodavnog okvira sa odredbama ove direktive te dali upute da iste ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Nakon usvajanja Omnibusa, CG će pristupiti usklađivanju nacionalnog zakonodavstva u dijelu izvještavanja o održivosti i revizije/verifikacije izvještaja o održivosti.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Član 1: Predmet Zakona

Ovaj član definiše obuhvat zakona koji se odnosi na računovodstvene obaveze pravnih lica, uključujući vođenje poslovnih knjiga, finansijsko izvještavanje, organizaciju računovodstva, procjenu imovine i kaznene odredbe.

Član 2: Primjena zakona

Navodi pravna lica na koja se zakon primjenjuje, uključujući privredna društva, institucije i druge organizacije koje ostvaruju dobit, dok isključuje neprofitne organizacije i budžetsko računovodstvo.

Član 3: Izuzeci od primjene

Precizira na koga se ne primjenjuju odredbe ovog zakona

Član 4: Upotreba rodno osjetljivog jezika

Osigurava da se svi izrazi koji označavaju fizička lica jednako odnose na muški i ženski rod.

Član 5: Značenje izraza

Precizira ključne termine i izraze koji se koriste u zakonu, poput finansijskih izvještaja, zavisnih pravnih lica, međunarodnih standarda i drugih povezanih pojmova.

Član 6: Obaveze pravnih lica

Pravna lica su obavezna voditi poslovne knjige i izrađivati finansijske izvještaje u skladu s međunarodnim standardima, uz poštovanje računovodstvenih načela.

Član 7: Razvrstavanje pravnih lica

Definiše kriterijume (broj zaposlenih, prihod i aktiva) za klasifikaciju pravnih lica na mikro, mala, srednja i velika.

Član 8: Razvrstavanje grupa pravnih lica

Uspostavlja pravila za klasifikaciju grupa pravnih lica (male, srednje, velike) na osnovu konsolidovanih pokazatelja poput prihoda, broja zaposlenih i aktive.

Član 9: Računovodstveni poslovi, dokumentacija i poslovna godina

Opisuje računovodstvene poslove, obavezu vođenja tačne i potpune dokumentacije, i definiše poslovnu godinu.

Član 10: Knjigovodstvena isprava

Postavlja pravila o sadržaju, vjerodostojnosti i načinu sastavljanja knjigovodstvenih isprava koje predstavljaju osnov za knjiženje poslovnih događaja.

Član 11: Odgovornost za knjigovodstvene isprave

Uspostavlja odgovornost lica za istinitost, tačnost i potpunost knjigovodstvenih isprava, uključujući elektronske potpise i druge identifikacione oznake.

Član 12: Dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige

Definiše poslovne knjige (dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige) kao osnovne računovodstvene evidencije, uz obavezu pravnih lica i preduzetnika da ih vode u skladu sa sistemom dvojnog knjigovodstva. Takođe, precizira svrhu i način vođenja svake od ovih knjiga.

Član 13: Vođenje poslovnih knjiga

Propisuje načine vođenja poslovnih knjiga na osnovu vjerodostojnih isprava, njihovo otvaranje i zatvaranje na kraju poslovne godine, kao i u posebnim situacijama.

Član 14: Čuvanje knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga i finansijskih izvještaja

Reguliše obavezu čuvanja poslovnih knjiga i isprava u propisanim rokovima, na teritoriji Crne Gore ili, izuzetno, u EU članicama. Takođe, definiše odgovornost u slučaju stečaja ili likvidacije.

Član 15: Lica ovlašćena za vođenje poslovnih knjiga

Postavlja kriterijume za lica odgovorna za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja (npr. školska sprema, radno iskustvo, nekažnjavanost).

Član 16: Povjeravanje vođenja poslovnih knjiga drugom licu

Omogućava pravnim licima da računovodstvene poslove povjere pravnim licima ili preduzetnicima registrovanim u Registru pružalaca računovodstvenih usluga, osim za određene specifične institucije (npr. banke, osiguravajuća društva).

Član 17: Registar pružalaca računovodstvenih usluga

Uspostavlja Registar pružalaca računovodstvenih usluga koji vodi Ministarstvo finansija. Registar je dostupan javnosti, redovno se ažurira i sadrži podatke o pravnim licima i preduzetnicima sa dozvolom za pružanje računovodstvenih usluga.

Član 18: Dozvola za pružanje računovodstvenih usluga

Utvrđuje uslove za dobijanje dozvole za pružanje računovodstvenih usluga, uključujući stručnu osposobljenost, profesionalno iskustvo, prostorno-tehničke kapacitete i osiguranje od odgovornosti.

Član 19: Profesionalno usavršavanje i obaveze pružaoca računovodstvenih usluga

Utvrđuje obavezu kontinuirane profesionalne edukacije za pružaoce računovodstvenih usluga

Član 20: Registracija pružaoca računovodstvenih usluga iz država članica Evropske unije

Utvrđuje uslove za registraciju pružaoca računovodstvenih usluga sa teritorije EU

Član 21: Oduzimanje dozvole i brisanje iz Registra

Propisuje slučajeve u kojima Ministarstvo može oduzeti dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga (npr. neispunjavanje uslova, nepravilnosti u radu i sl.) i brisanje iz Registra.

Član 22: Osiguranje od odgovornosti

Uvodi obavezu pružalaca računovodstvenih usluga da zaključe ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti kako bi se pokrila potencijalna šteta nastala tokom pružanja usluga.

Član 23: Sertifikovani računovođa

Definiše uslove za sticanje zvanja sertifikovanog računovođe (npr. obrazovni nivo, radno iskustvo, polaganje ispita). Takođe, uređuje proceduru izdavanja sertifikata.

Član 24: Sertifikat stečen u inostranstvu

Omogućava priznavanje sertifikata sertifikovanog računovođe stečenih u inostranstvu, pod uslovom da su programi obuke i kvalifikacija ekvivalentni domaćim standardima.

Član 25: Popis imovine i obaveza

Pravno lice i preduzetnici su obavezni da popisuju imovinu i obaveze na početku poslovanja i na kraju svake poslovne godine, kao i u posebnim situacijama (statusne promjene, stečaj, likvidacija). Popis omogućava usklađivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja.

Član 26: Primjena standarda finansijskog izvještavanja

Pravna lica i preduzetnici sastavljaju finansijske iskaze u skladu sa MRS i MSFI. Mikro, mala i srednja pravna lica mogu koristiti MSFI za mala i srednja pravna lica.

Član 27: Godišnji finansijski izvještaji

Definiše obavezu pravnih lica i preduzetnika da sastave godišnje finansijske izvještaje, uključujući bilans stanja, bilans uspjeha, izvještaj o novčanim tokovima, promjene na kapitalu i napomene. Za mikro i mala pravna lica predviđena je pojednostavljena forma izvještaja.

Član 28: Konsolidovani iskazi

Obavezuje matična pravna lica na sastavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja za grupe pravnih lica pod njihovom kontrolom. Definišu se situacije kada matično pravno lice ima kontrolu i obaveza konsolidacije.

Član 29: Izuzeća od konsolidacije

Matična pravna lica nijesu dužna da sastavljaju konsolidovane izvještaje za male grupe pravnih lica, osim ako obuhvataju subjekte od javnog interesa. Takođe, propisana su i druga izuzeća od konsolidacije.

Član 30: Revizija finansijskih iskaza

Godišnji finansijski i konsolidovani izvještaji podliježu reviziji u skladu sa zakonom o reviziji. Revizor takođe ocjenjuje usklađenost izvještaja menadžmenta sa finansijskim izvještajima i procjenjuje moguće pogrešne prikaze.

Član 31: Izvještaj menadžmenta

Određena pravna lica obavezna su da pripreme izvještaj menadžmenta, koji uključuje finansijske i nefinansijske informacije o poslovanju, ulaganjima i upravljanju rizicima. Mikro i mala pravna lica su izuzeta od ove obaveze.

Član 32: Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Subjekti od javnog interesa dužni su da u izvještaj menadžmenta uključe izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, koja obuhvata informacije o kodeksima, razlozima za odstupanja, sistemima kontrole, vlasnicima akcija i politici raznolikosti.

Član 33: Izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru

Subjekti od javnog interesa u sektorima vađenja ruda, kamena i sječe šuma obavezni su da sastavljaju i objavljuju izvještaj o naknadama plaćenim javnom sektoru. Ova obaveza ne važi za plaćanja ispod 100.000 € ili za zavisna lica ako su uključena u konsolidovane izvještaje.

Član 34: Konsolidovani izvještaji o plaćanjima nadležnim organima

Matična pravna lica koja imaju zavisna pravna lica obavezna su da sačine konsolidovane izvještaje o plaćanjima nadležnim organima, ali se izuzimanja primjenjuju na male i srednje grupe, osim ako uključuju subjekte od javnog interesa. Izvještaj se dostavlja i objavljuje do 31. maja tekuće godine.

Član 35: Nefinansijski izvještaj

Velika pravna lica i matična pravna lica velike grupe, koja u poslovnoj godini, na dan bilansa stanja, imaju više od 500 zaposlenih, dužna su da sastave poseban nefinansijski izvještaj ili da u postojeći izvještaj menadžmenta uključe dodatne podatke i informacije.

Član 36: Obveznici izrade izvještaja o informacijama o porezu na dobit

Pravna lica s konsolidovanim prihodom većim od 750 miliona eura u dvije uzastopne godine obavezna su da sastave, objave i učine dostupnim izvještaje o informacijama o porezu na dobit.

Član 37: Sadržaj izvještaja o informacijama o porezu na dobit

Izvještaj uključuje podatke o prihodima, dobiti prije oporezivanja, obračunatom i plaćenom porezu, prosječnom broju radnika, i druge ključne finansijske informacije. Informacije se iskazuju na nivou svake poreske jurisdikcije, uz izuzetke za informacije koje bi mogle štetiti poslovnom položaju pravnog lica.

Član 38: Objavljivanje i javna dostupnost

Izvještaji o porezu na dobit moraju biti javno dostupni u mašinski čitljivom formatu na internet stranicama pravnih lica i ostati dostupni najmanje pet godina od objavljivanja.

Član 39: Izjava ovlaštenog revizora

Revizor mora potvrditi u izvještaju da li su izvještaji o informacijama o porezu na dobit objavljeni u skladu sa zakonom.

Član 40: Usvajanje i odgovornost za finansijske izvještaje

Finansijske izvještaje usvaja skupština ili nadležni organ pravnog lica, uz kolektivnu odgovornost uprave za njihovu tačnost. Preduzetnici snose ličnu odgovornost za istinito prikazivanje izvještaja.

Član 41: Jezik i valuta izvještavanja

Izvještaji i poslovne knjige sastavljaju se na crnogorskom jeziku i u službenoj valuti Crne Gore.

Član 42: Dostavljanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji dostavljaju se Poreskoj upravi, Komisiji za tržište kapitala ili drugim nadležnim institucijama, u zavisnosti od pravnog statusa, najkasnije do 31. marta za pojedinačne, odnosno 31. maja za konsolidovane finansijske izvještaje.

Član 43: Savjet za računovodstvo

Savjet za računovodstvo prati i unapređuje računovodstvenu praksu u Crnoj Gori.

Član 44: Nadležnost Savjeta za računovodstvo

Savjet prati primjenu standarda računovodstva, daje preporuke, predlaže rješenja za primjenu zakona i pruža savjete regulatorima i državnim organima.

Član 45: Rad Savjeta za računovodstvo

Savjet djeluje javno, donosi godišnji program rada i objavljuje izvještaje o radu.

Član 46: Sastav i imenovanje Savjeta

Savjet ima pet članova koje imenuje Vlada, uz definisane kvalifikacione uslove. Mandat članova traje četiri godine, uz mogućnost reizbora.

Član 47: Finansiranje Savjeta

Sredstva za rad Savjeta obezbjeđuju se iz državnog budžeta.

Član 48: Zaštita tajnosti podataka

Članovi Savjeta dužni su čuvati povjerljive podatke koje saznaju tokom rada i nakon isteka mandata.

Član 49: Istinita i objektivna procjena vrijednosti

Ovim članom definiše se procjena vrijednosti kao profesionalna djelatnost koja obuhvata procjenu imovine i kapitala u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima. Cilj je osigurati istinitost i objektivnost procjena za potrebe računovodstvenih izvještaja i druge svrhe.

Član 50: Licenciranje procjenjivača

Propisuje se da procjenu vrijednosti mogu obavljati lica sa zvanjem ovlašćenog procjenjivača i licencom izdatom od Ministarstva.

Član 51: Sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača

Ovaj član reguliše postupak sticanja zvanja ovlašćenog procjenjivača kroz polaganje ispita, koji organizuje Ministarstvo ili ovlašćeno pravno lice.

Član 52: Zvanje ovlašćenog procjenjivača

Definišu se uslovi za sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača, uključujući polaganje ispita i izdavanje uvjerenja od strane komisije i sl.

Član 53: Izdavanje licence za vršenje procjene vrijednosti

Propisuje se postupak izdavanja licence za vršenje procjene vrijednosti u skladu sa Zakonom.

Član 54: Osiguranje od odgovornosti

Ovlašćeni procjenjivači obavezni su osigurati se od odgovornosti za štetu koju mogu prouzrokovati svojim radom. Ovim se dodatno štite interesi klijenata i osigurava odgovornost procjenjivača.

Član 55: Registar ovlašćenih procjenjivača

Propisuje se vođenje registra licenciranih procjenjivača od strane Ministarstva, koji je javno dostupan. Time se osigurava transparentnost i omogućava javni uvid u status i kvalifikacije procjenjivača.

Član 56: Oduzimanje licence ovlašćenom procjenjivaču

Predviđa se mogućnost oduzimanja licence procjenjivaču zbog nestručnog rada, kršenja standarda ili osude za krivično djelo.

Član 57: Angažovanje ovlašćenog procjenjivača

Propisuje se način angažovanja ovlašćenog procjenjivača kao i sadržina ugovora o angažovanju.

Član 58: Sadržaj izvještaja o procjeni

Propisuje elemente koje izvještaj o procjeni mora da sadrži.

Član 59: Osnov i svrha procjene

Svaka procjena mora imati svoju svrhu koja mora biti jasno i nedvosmisleno navedena.

Član 60: Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona

Ovim članom se propisuje da nadzor nad primjenom zakona obavljaju Ministarstvo i Poreska uprava, uključujući kontrolu organizacije računovodstvenih poslova, vođenja poslovnih knjiga i pružanja računovodstvenih usluga i dr.

Član 61: Zapisnik o nadzoru

Propisuje obavezu sačinjavanja zapisnika nakon izvršenog nadzora nad pravnim licem. Zapisnik se dostavlja pravnom licu.

Član 62: Preduzimanje mjera u slučaju povrede zakona

Ovlašćenim službenim licima daje se mogućnost naloženja otklanjanja povreda zakona i preduzimanja drugih mjera u cilju osiguranja usklađenosti sa zakonom. Rok za otklanjanje povreda je jasno definisan.

Član 63: Pravo na žalbu i upravni spor

Pravnim licima omogućava se pravo žalbe na rješenje inspektora Ministarstvu, odnosno pokretanje upravnog spora.

Član 64: Novčane kazne za pravna lica i preduzetnike

Ovim članom propisane su kazne za prekršaje poput nevođenja poslovnih knjiga, nepridržavanja računovodstvenih standarda, neadekvatnog čuvanja dokumentacije, te nedostavljanja ili pogrešnog sastavljanja izvještaja.

Član 65: Novčane kazne za fizička lica

Fizička lica koja obavljaju poslove procjene vrijednosti bez licence, ne osiguraju se od odgovornosti ili ne obavijeste Ministarstvo o promjeni podataka, mogu biti kažnjena novčanom kaznom.

Član 66: Donošenje podzakonskih akata

Predviđa se donošenje podzakonskih akata za sprovođenje zakona u roku od šest mjeseci.

Član 67: Važenje postojećih sertifikata

Ovaj član propisuje validnost postojećih sertifikata izdatih u skladu sa ranijim zakonskim rješenjima

Član 68: Sticanje licence za procjenjivače

Lica koja su do stupanja zakona obavljale procjenu vrijednosti imaju rok od tri godine da steknu licencu.

Član 69: Usklađivanje poslovanja

Pravna lica i preduzetnici imaju rok od šest mjeseci da usklade poslovanje sa zakonom.

Član 70: Rok za upis u Registar

Pravna lica i preduzetnici imaju rok od 120 dana da Ministarstvu podnesu zahtjev za upis u Registar.

Član 71: Odložena primjena

Određene odredbe zakona primjenjivaće se od 1. Januara 2027. godine, a određene nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Član 72: Prestanak važenja prethodnog zakona

Stupanjem na snagu ovog zakona, prestaje primjena prethodnog zakonskog rješenja.

Član 73: Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za sprovođenje ovog Zakona nije potrebno obezbijediti dodatna budžetska sredstva, osim za naknade članovima Savjeta za računovodstvo za čije funkcionisanje je predviđeno finansiranje iz Budžeta CG i to: 450EUR mjesečno(bruto) x 5 članova Savjeta = 2.250 EUR mjesečno. Na godišnjem nivou: 27.000 EUR (bruto).

Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Ovaj predlog zakona predviđa usvajanje podzakonskog akta (Pravilnika) koji će propisati naknade za izdavanje dozvola za pružanje računovodstvenih usluga, ali one će biti simboličnog karaktera i biće niže od prosjeka u zemljama regiona.

Uvođenje ovih naknada impliciraće pozitivan finansijski efekat za državni budžet, ali je nemoguće predvideti u kojoj meri će to imati uticaja s obzirom da trenutno ne raspolazemo pouzdanim podatkom o tome koliko pravnih i fizičkih lica (preduzetnika) se u Crnoj Gori bavi pružanjem računovodstvenih usluga. Ovo iz razloga što se pretpostavlja da postoji značajan broj ovih lica koja nisu registrovana u CRPS.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnovni razlog za donošenje ovog zakona po hitnom postupku je obezbjeđivanje preduslova za zatvaranje završnog mjerila 4 u okviru pregovaračkog poglavlja 6 – Privredno pravo.

Crna Gora
Sekretarijat za zakonodavstvo

Adresa: Vuka Karadžića br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 231-535
fax: +382 20 231-592
www.gov.me/szz

Broj: 03-040/25-235/4

5. juna 2025. godine

Za: **Ministarstvo finansija**
Gospodinu Novici Vukoviću, ministru

Veza: Broj: 11-040/25-18000/1 od 2. juna 2025. godine

Predmet: **Mišljenje na Predlog zakona o računovodstvu**

Poštovani gospodine Vukoviću,

Na **PREDLOG ZAKONA O RAČUNOVODSTVU**, iz okvira nadležnosti ovog Sekretarijata nemamo primjedbi, budući da su primjedbe i sugestije ovog Sekretarijata date predstavnicima obrađivača u neposrednoj saradnji 4 juna 2025. godine, inkorporirane u dostavljeni tekst Predloga zakona.

Ukazujemo da u odnosu na Predlog zakona treba pribaviti mišljenja nadležnih organa i to: Ministarstva javne uprave u odnosu na čl. 60 do 63 kojima se uređuje nadzor i Ministarstva pravde u vezi čl. 64 i 65 koji se odnose na kaznene odredbe.

SEKRETARKA
Slavica Bajić

Slavica

Crna Gora
Ministarstvo pravde

Adresa: Vuka Karadžića 3,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 407 515
www.spr.me/mpa

Broj: 01-040/25-6239/5

8. jun 2025. godine

MINISTARSTVO FINANSIJA
G-din Novica Vuković, ministar

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o računovodstvu
Veza: Vaš akt broj: 11-040/25-18618/1 od 5. juna 2025. godine

Uvaženi,

Ministarstvo pravde razmotrilo je tekst Predloga zakona o računovodstvu, koji je dostavljen aktom broj: 11-040/25-18618/1 od 5. juna 2025. godine, zaprimljen u ovom Ministarstvu dana 5. juna 2025. godine.

S tim u vezi, obavještavamo Vas da, u okviru nadležnosti ovog ministarstva, koje se odnose na uređenje postupka pred sudovima, kao i u pogledu odredaba Predloga zakona koje regulišu pitanje sankcija i prekršajnog postupka, nemamo primjedbi na tekst Predloga zakona o računovodstvu.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Bojan Božović

Dostavljeno:

- naslovu
- u spise predmeta
- a/a

Crna Gora
Ministarstvo pravde

Adresa: Vuka Karadžića 3,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 407 515
www.gov.me/mop

Broj: 01-040/25-6239/4

9. jun 2025. godine

MINISTARSTVO FINANSIJA
G-din Novica Vuković, ministar

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o računovodstvu
Veza: Vaš akt broj: 11-040/25-18618/1 od 5. juna 2025. godine

Uvaženi,

Ministarstvo pravde razmotrilo je izvještaj o preliminarnoj kontroli na rizike od korupcije (CPL obrazac) koji se odnosi na Predlog zakona o računovodstvu, koji je dostavljen aktom broj: 11-040/25-18618/1 od 5. juna 2025. godine, zaprimljen u ovom Ministarstvu 8. juna 2025. godine.

U skladu sa članom 4 Uputstva o preliminarnoj kontroli na rizike od korupcije („Službeni list Crne Gore“, broj 75/24), Ministarstvo pravde je dana 6. juna 2025. godine zatražilo mišljenje Agencije za sprečavanje korupcije radi otklanjanja mogućih rizika za nastanak korupcije u izradi propisa.

Dana 9. juna 2025. godine, Agencija za sprečavanje korupcije dostavila je mišljenje broj: 04-03-1951/2-25 u kome navodi da nema primjedbi iz okvira svoje nadležnosti na Predlog zakona o računovodstvu.

Imajući u vidu navedeno, obavještavamo Vas da, u okviru nadležnosti ovog Ministarstva, nemamo primjedbi na izvještaj o preliminarnoj kontroli na rizike od korupcije (CPL obrazac) koji se odnosi na Predlog Zakona o računovodstvu.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Bojan Božović

Dostavljeno:

- naslovu;
- a/a;
- u spise predmeta

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mf.gov.me

Br: 05-02-402/25-18562/2

Podgorica, 17.06.2025. godine

**Za: MINISTARSTVO FINANSIJA, DIREKTORAT ZA CENTRALNU HARMONIZACIJU I
RAZVOJ UNUTRAŠNJIH KONTROLA, Stanka Dragojevića br. 2, Podgorica**

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o računovodstvu

Veza: Vaš akt broj: 11-402/25-18562/1 od 05.06.2025. godine

Poštovani,

Povodom Predloga zakona o računovodstvu, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MISLJENJE

Uvidom u tekst Predloga zakona i pripremljeni izveštaj o analizi uticaja propisa, ukazujemo da će zakonsko rešenje imati uticaj na rad pravnih lica i preduzetnika na koja se primenjuje Zakon o privrednim društvima, na pravna lica i druge oblike organizovanja koje je pravno lice osnovalo u inostranstvu, kao i na ogranke i druge organizacione delove pravnih lica sa sjedištem u inostranstvu, koja obavljaju privrednu djelatnost u Crnoj Gori. Naime, svi pomenuti subjekti su dužni da vođenje poslovnih knjiga, popis imovine i obaveza, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjanje informacija u finansijskim i drugim izveštajima vrše u skladu sa ovim zakonom, poštujući međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i osnovna načela knjigovodstva. Ovaj predlog zakona ne donosi dodatna administrativna opterećenja u odnosu na prethodno zakonsko rešenje, dok će finansijska opterećenja biti simbolična i odnose se na uvođenje naknade za izdavanje dozvola za pružanje računovodstvenih usluga (jednokratna u simboličnom iznosu). U zemljama regiona se postupak licenciranja računovođa i izdavanja dozvola za rad sprovodi uz određenu nadoknadu tako da će se Ministarstvo finansija priklonom definisanja visine naknade kroz podzakonski akt voditi najboljom praksom i istu će propisati na nižem nivou u odnosu na prosjek u zemljama regiona.

Troškovi usklađivanja sa novim standardima, dugoročno će doprinijeti povećanju transparentnosti i povjerenju investitora, kroz podizanje kvaliteta finansijskih izveštaja, uvođenje sistema odgovornosti lica koja su ovlašćena za pripremanje finansijskih izveštaja, a imajući u vidu činjenicu da se veliki broj korisnika finansijskih informacija oslanja na pouzdanost i kvalitet objavljenih finansijskih izveštaja, kao i kroz usklađivanje sa legislativom Evropske unije i najboljom međunarodnom praksom.

Imajući u vidu obavezu kontinuiranog usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa legislativom Evropske unije, te i obavezu donošenja Predloga zakona, u cilju ispunjavanja jednog od završnih mjera za zatvaranje pregovaračkog poglavlja 6 – Privredno pravo, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst i izveštaj o analizi uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je, da su za implementaciju predloženog propisa potrebna sredstva u iznosu od

27.000,00€ za naknade članovima Savjeta za računovodstvo. Takođe, navedeno je da će implementacija predloženih zakonskih rješenja imati pozitivan finansijski efekat na državni budžet, jer se uvode naknade za izdavanje dozvola za pružanje računovodstvenih usluga. Kako je navedeno cilj predloženih normi je unapređenje računovodstvene profesije, podizanje kvaliteta finansijskih izvještaja kroz uvođenje sistema odgovornosti lica koja su ovlaštena za pripremanje finansijskih izvještaja, kao i usklađivanje sa legislativom Evropske unije i najboljom međunarodnom praksom.

Shodno navedenom, sa aspekta državnog budžeta nemamo primjedbi na Predlog zakona o računovodstvu, uz obavezu da se sredstva potrebna za implementaciju usklade sa sredstvima koja su planirana godišnjim zakonom o budžetu za navedene namjene.

S poštovanjem,

MINISTAR
Miroslav Vuković

Crna Gora
Vlada Crne Gore
Generalni sekretarijat

Crna Gora
MINISTARSTVO FINANSIJA
Podgorica

Prijem	11.06.2025
Dijel	11-402/25-192491
Rad. broj	
Prilog	
Priloge	

Adresa: Karađorđeva bb
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 814
fax: +382 20 224 138
www.gov.gov.me

Broj: 02-13-402/25-894/2

10. jun 2025. godine

MINISTARSTVO FINANSIJA

Gospodin Novica Vuković, ministar

Predmet: mišljenje na Prijedlog Zakona o računovodstvu

Uvaženi ministre,

U vezi s vašim aktom (br. 11-402/25-1911 od 10. 6. 2025. god.) u kom ste zatražili naše mišljenje na Prijedlog Zakona o računovodstvu, obavještavamo Vas da s aspekta nadležnosti Generalnog sekretarijata Vlade nemamo primjedbi na tekst predmetnog dokumenta.

S poštovanjem,

GENERALNI SEKRETAR VLADE

mr Dragoljub Nikolić

Crna Gora
Ministarstvo javne uprave

Adresa: Rimski Trg br 45
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 452 131
fax: +382 241 790
www.mju.gov.me

Br: 01-040/25-2356/3

19.06. 2025. godine

Za: Ministarstvo finansija
gospodin Novica Vuković, ministar

Veza: akt broj: 01-040/25-2356/2 od 18.06.2025. godine

Predmet: Mišljenje na inovirani Predlog zakona o računovodstvu

Poštovani gospodine Vuković,

Povodom Vašeg akta, broj 11-040/25-18613/2 od 18.06.2025. godine, kojim nam dostavljate na mišljenje inovirani Predlog zakona o računovodstvu, obavještavamo Vas da sa aspekta nadležnosti Ministarstva javne uprave nemamo primjedbi i sugestija, imajući u vidu da su primjedbe koje smo dali u neposrednoj komunikaciji sa predstavnikom predlagača inkorporirane u inovirani tekst Predloga zakona.

S poštovanjem,
MINISTAR
mr Marash Dukaj

Dostavljeno: - naslovu
- a/a

Kontakt osoba: Nedeljko Vuk
Samostalni savjetnik II
tel: 068 863 934
e-mail: nedeljko.vuk@mju.gov.me

Crna Gora
Ministarstvo evropskih poslova

Adresa: Bulevar Ivana Crnojevića 167
81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 481 301
www.gov.me/mep

Br: 04/4-907/25-2038/2

19. jun 2025.

Za: MINISTARSTVO FINANSIJA
ministru Novici Vukoviću
Veza: Dopis br: 11-402/25-20218/1

Predmet: **Mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o računovodstvu s pravnom tekovinom EU**

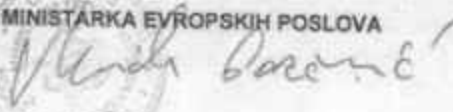
Poštovani,

Dopisom broj 11-402/25-20218/1 od 19. juna 2025. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti **Predloga zakona o računovodstvu s pravnom tekovinom Evropske unije**.

Nakon upoznavanja sa sadržinom predloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade Crne Gore („Sl. list CG“, br. 80/08, 14/17, 28/18, 63/22, 121/23 i 43/25) Ministarstvo evropskih poslova je saglasno sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

S poštovanjem,

Maida Gorčević
MINISTARKA EVROPSKIH POSLOVA

Prilog:

- Izjava i tabela usklađenosti Predloga zakona o računovodstvu s pravnom tekovinom EU

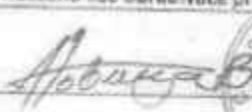
Dostavljeno:

- Ministarstvu finansija;
- a/a

me4.eu
eu4.me
EU4ME - European Union for Montenegro

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj izjave		MF-IU/PZ/25/12
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o računovodstvu	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Accounting	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo finansija	
- Sektor/odsjek	Direktorat za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Minas Trubljanin minas.trubljanin@mif.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Radmila Raonic radmila.raonic@mif.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica		
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)		
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)		
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovođe propis		
- Organ državne uprave	Ministarstvo finansija, Poreska uprava	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
b) Step en ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
	☐	ispunjava u potpunosti
	☐	djelimično ispunjava
	☐	ne ispunjava
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2025-2026	
- Poglavlje, potpoglavlje	PP 6	
- Rok za donošenje propisa	II kvartal	
- Napomena		
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
Ne postoji odredba primarnih izvora prava EU s kojom bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.		
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije		
32013L0034		
Direktiva 2013/34/EU o godišnjim finansijskim izvještajima, konsolidovanim finansijskim izvještajima i povezanim izvještajima za određene vrste preduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ i o stavljanju van snage direktiva 78/660/EEZ i 83/349/EEZ sa izmjenama i dopunama / Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC (OJ L 182, 29.5.2013)		

Djelimično usklađeno/Partly harmonized	
32002R1606	
Regulativa (EZ) br. 1606/2002 Evropskog parlamenta i Savjeta od 19. jula 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda / Regulation (EC) No 1606/2002 of the European Parliament and of the Council of 19 July 2002 on the application of international accounting standards (OJ L 243, 11.9.2002)	
Potpuno usklađeno/Fully harmonized	
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije	
Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
Djelimična usklađenost sa direktivom 32013L0034 ostvarena je u dijelu koji se odnosi na izvještavanje o održivosti. Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da se pomenuta direktiva ne transponuje u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Takođe, djelimična usklađenost je postignuta i dijelu koji se odnosi na objavljivanje finansijskih iskaza privrednih društava i drugih pravnih lica.	
Potpuna usklađenost će se postići kroz izmjene i dopune zakona (IV kvartal 2026), kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica (I kvartal 2026).	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
/	
8. Navedi pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Ne postoje izvori međunarodnog prava s kojima je potrebno uskladiti predlog propisa.	/
9. Navedi da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
/	
10. Navedi da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o računovodstvu je preveden na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
U izradi Predloga zakona o računovodstvu, pored predstavnika radne grupe koja je formirana za pripremu Predloga zakona, učestvovao je i ekspert angažovan od strane Centra za reformu finansijskog i održivog izvještavanje Grupačije Svjetske banke - Mladen Vlahovića iz Crne Gore.	
Potpis / ovlašteno lice obrađivača propisa	Potpis / ministarke evropskih poslova
Datum: 	Datum:

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI O TEKSTU NACRTA ZAKONA O RAČUNOVODSTVU

Vrijeme trajanja javne rasprave: od 27. januara do 15. februara 2025. godine.

Način sprovođenja javne rasprave: Dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom obliku putem pošte, lično ili u elektronskom obliku.

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi:

Direktorat za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi:

1. Helena Perović - finansijski konsultant, PH Agencija d.o.o.
2. Omer Markišić - državni revizor i ovlašćeni procjenjivač
3. Slobodan Sekulić - Luštica Development AD, Tivat
4. Marija Rakočević - Naša firma d.o.o., Budva
5. Mitar Uskoković - Računovodstveni biro Aktiva plus d.o.o., Podgorica
6. Milica Prašćević – fizičko lice
7. Dragica Vlahović – Agencija Boki d.o.o., Budva
8. Udruženje nezavisnih procjenjivača
9. Nikola Bajić – ovlašćeni računovođa
10. Uroš Đurašević – fizičko lice
11. Rade Kljajić – fizičko lice
12. Institut računovođa i revizora Crne Gore (IRRCG)
13. Udruženje pravnika Crne Gore
14. Računovodstveno revizorski odbor Unije poslodavaca CG
15. Milenko Popović – finansijski vještak
16. Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore (ISRCG)
17. Igor Pavićević – ovlašćeni revizor
18. Asocijacija računovodstvenih agencija
19. Milan Stanović – fizičko lice
20. Brankica Mosurović- fizičko lice
21. Aleksandar Čorović – fizičko lice
22. Veselin Milačić – revizor i računovođa
23. NVO „Centar profesionalnih računovođa, nezavisnih procjenjivača i finansijskih službenika Crne Gore“
24. Aleksandra Simić – fizičko lice
25. Sonja Smolović – sertifikovani računovođa, poreski savjetnik

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija sa razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

1. **primjedba/predlog/sugestija Helena Perović:** Imamo primjedbu na nelojalnu tržišnu konkurenciju, koja nema troškove održavanja preduzeća i smanjuje cijene usluga, čime ugrožava struku. Predlažemo da provjerite i registrujete sve kolege iz struke. Predlažemo da nam uvedete tarifiranje cijena knjigovodstvenih usluga, kao što imaju advokati i notari da ne bi postojala nelojalna konkurencija.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog nije prihvaćen jer bi uvođenje fiksnih cijena narušilo tržišne principe i konkurenciju.

2. **primjedba/predlog/sugestija Omer Markišić: VII PROCJENA VRIJEDNOSTI / Istinita objektivna procjena vrijednosti / Član 51 -** Definirati član kojim će se pomenuti **PRAVILNIK O METODOLOGIJI ZA PROCJENU VRIJEDNOSTI IMOVINE ("Službeni list Crne Gore", br. 126/22 od 18.11.2022).**

Crna Gora je skoro jedina koja u regionu nema zakon o procjeni imovine/Hrvatska, BiH, Srbija.../te je potrebno bez obzira na manjkovosti koje ima dokument **PRAVILNIK O METODOLOGIJI ZA PROCJENU VRIJEDNOSTI IMOVINE ("Službeni list Crne**

Gore", br. 126/22 od 18.11.2022) isti navesti Zakonu sa obavezom da se procjenjivači njime koriste i da ga primjenjuju.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Članom 51 Nacrta zakona je već definisano da će se procjena vrijednosti vršiti u skladu sa metodologijom za procjenu vrijednosti imovine koju obavlja ovlašćeni procjenjivač, a koju propisuje Ministarstvo. S tim u vezi, nije potrebno citirati tačan naziv pravilnika kao ni broj Sl. Lista, jer će isti biti ažuriran u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu novog zakonskog rješenja, kada je i definisan rok za donošenje podzakonskih akata (član 70).

3. **primjedba/predlog/sugestija Omer Markišić: Sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača / Član 53 -** Ministarstvo finansija ce u roku od šest mjeseci donijeti potrebna podzakonska normativna akata koja definišu blize postupke licenciranja. Dosadašnja iskustva iz donošenja zakona pokazuju da je poterbno definisati rok za donošenje normativnih akata.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Članom 70 Nacrta zakona je definisan rok za donošenje podzakonskih akata, a koji je u skladu sa sugestijom promijenjen na šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

4. **primjedba/predlog/sugestija Omer Markišić: Sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača/Član 53 -** Dopuniti stav tri tako da se naglasi da: „U postupcima expropijacije procjenu vrše komisije nadležnog državnog organa u čijem su sastvu i licencirani procjenjivači.“

Procjenjivanje je deifnisiano u desetinama zakoskih propisa, to je sdržano u Zakonu o državnoj imovini, Zakonu o preuzimanju privrednim drušvima, Zakonu o expropsijaciji i dr i dr. Zato je potrebno istaći da se u postupcima expropijacije koji se veoma složeni i za državu značajni sa brojnim posledicama definisati navedeni stav.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Proces eksproprijacije, sastav komisija formiranih za ove potrebe i sl je definisano drugim zakonskim rješenjem koji je lex specialis za ovu oblast. Zakonom o računovodstvu se definišu uslovi za sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača, kao i postupak izdavanja licence za vršenje poslova procjene vrijednosti.

5. **primjedba/predlog/sugestija Omer Markišić: Zvanje ovlašćenog procjenjivača/Član 54 –** dopuniti stav dva „Ministarstvo finansija će u roku od šest mjeseci donijeti Pravilnik o polaganju ispita za ovlašćenog procjenjivača, u skladu sa dosadašnjom praksom sticanja certifikata koje su dodjeljivala - udruženja - asocijacije procjenjivača.“
Potebno je imati u vidu činjenicu da se u Crnoj Gori već više od pet godina organizuje certifikacija-polaganje ispita za REV procjenjivače /Tegova/

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Članom 70 Nacrta zakona je definisan rok za donošenje podzakonskih akata koji je u skladu sa sugestijom promijenjen na šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Članom 52 je propisano da "Procjenu vrijednosti iz člana 45 ovog zakona može da vrši fizičko lice koje ima zvanje ovlašćenog procjenjivača i licencu za obavljanje procjene vrijednosti (u daljem tekstu: licenca), izdatu od Ministarstva, odnosno pravnog lica kojem je povjereno vršenje tih poslova." Članom 53 je propisano "Polaganje ispita za sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača organizuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, a koje je član Savjeta za međunarodne standarde procjene vrijednosti (International Valuation Standards Council - IVSC) ili Evropskog udruženja procjenjivača (The European Group of Valuers' Associations - TEGOVA)."

6. **primjedba/predlog/sugestija Omer Markišić: sadržaj izvjestaja o procjeni /član 60, isto kao za član 61 / osnovi i svrha procjene - ovo je suvisno jer je regulasno pomenutim Pravilnikom i opterećuje tekst Zakona.**

Pitanje osnova i svrhe je definisano standardima procjenjivanja a opisno je u dokumentu Ministarstva finansija PRAVILNIK O METODOLOGIJI ZA PROCJENU VRIJEDNOSTI IMOVINE ("Službeni list Crne Gore", br. 126/22 od 18.11.2022).

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Zakonske odredbe imaju jaču pravnu snagu u odnosu na podzakonske akte, pa se ključni aspekti moraju nalaziti u samom Zakonu. U skladu sa odredbama novog zakonskog rješenja biće izmjenjene i prilagođene odredbe Pravilnika.

7. **primjedba/predlog/sugestija Omer Markišić: Donošenje podzakonskih akata/član 70 -** dodati stav koji glasi "Procjenjivci se svake godine osiguravaju od odgovornosti".

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Članom 56 Nacrta zakona, već je definisano da Ministarstvo finansija propisuje sumu osiguranja od odgovornosti za štetu koju bi ovlašćeni procjenjivač svojim radom mogao da prouzrokuje licu za čije potrebe vrši procjenu vrijednosti, što će biti definisano posebnim podzakonskim aktom koji će se, u skladu sa članom 70 Nacrta zakona, donijeti u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

8. **primjedba/predlog/sugestija Omer Markišić: Donošenje podzakonskih akata/član 70 -**
U prelaznim i završnim odredbama dodati stav ili u članu koji govori o certifikatima da „Certifikati izdati od strane Ministarstva finansija su validni i za procjene koje se vrše procjenjivač iz Crne Gore u zemljama okruženja i EU“.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Uslovi po kojima procjenjivač iz Crne Gore može dobiti dozvolu za pružanje usluga procjene vrijednosti u zemljama okruženja i EU, ne propisuje Ministarstvo finansija, već zemlje u kojima se vrše ove usluge. Procjenu vrijednost u Crnoj Gori može vršiti lice koje ima licencu ovlašćenog procjenjivača u skladu sa čl. 52 i 53 ovog Nacrta zakona, ili je steklo ovo zvanje u skladu sa članom 54 istog zakona, tačnije kod pravnog lica koje je član Savjeta za međunarodne standarde procjene vrijednosti (International Valuation Standards Council – IVSC) ili Evropskog udruženja procjenjivača (The European Group of Valuers Associations – TEGOVA). Ovlašćeni procjenjivač je dužan da procjenu vrijednosti u Crnoj Gori vrši u skladu sa Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti.

9. **primjedba/predlog/sugestija Slobodan Sekulić: Član 24 Zakona o računovodstvu definiše**
da su obveznici ovog zakona dužni da sastave godišnje finansijske izvještaje koje čine između ostalog i iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha).

U skladu sa odredbama člana 24 Predloga zakona o računovodstvu, koji definiše da su obveznici ovog zakona dužni da sastave godišnje finansijske izvještaje među kojima je i iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha), želimo da izložimo predlog koji se odnosi na primjenu MRS 1 (Međunarodni računovodstveni standard 1) u pogledu izvještavanja o bilansu uspjeha.

MRS 1 omogućava dvije opcije za izvještavanje o bilansu uspjeha:

Prema funkciji rashoda – gdje se rashodi grupišu prema funkcijama, kao što su prodaja, administracija, istraživanje i razvoj itd.

Prema prirodi rashoda – gdje se rashodi prikazuju prema svojoj prirodi, kao što su bruto zarade, troškovi sirovina, energija, amortizacija itd.

Predloženi pristup je da zakon ili podzakonski akti u potpunosti definišu obje opcije koje MRS 1 omogućava, čime bi se omogućilo da obveznici zakona, uključujući i kompanije u industriji izgradnje nekretnina, primjenjuju i jednu i drugu opciju izvještavanja.

Za industriju izgradnje nekretnina, posebno, važnost ovog pristupa je značajna, jer omogućava veću fleksibilnost u izvještavanju, u zavisnosti od specifičnih potreba poslovanja i zahtjeva investitora. Na primjer, za preduzeća u ovoj industriji može biti korisno prikazivanje rashoda prema funkcijama, kao što su troškovi izgradnje, dok bi

druga preduzeća možda imala potrebu da prikažu rashode prema prirodi, kao što su materijali i radna snaga.

Omogućavanje oba obrasca u primjeni pruža veću usklađenost sa međunarodnim računovodstvenim praksama i daje predzećima i investitorima mogućnost da biraju najprikladniji metod za prikazivanje finansijskog stanja.

Vjerujem da bi uvođenje ove fleksibilnosti značajno unaprijedilo efikasnost računovodstvenog Sistema i omogućilo bolje praćenje poslovanja, što je od velikog značaja za industriju izgradnje nekretnina.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Smatramo da sugestija nije materija koja bi trebala da bude tretirana kroz tekst zakona već se predmetno pitanje uređuje podzakonskim aktom. Navedeno će biti uzeto u razmatranje prilikom izrade Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica.

- 10. primjedba/predlog/sugestija Marija Rakočević:** Rok za ispunjenje uslova za dobijanje licence računovodstvenim agencijama da se stavi 36 mjeseci od dana objave u službenom listu kao što je stavljeno i za procjenitelje.

Iz razloga što veliki broj pružaoce usluga moraju dodatno usavršavati svoje znanje za dobijanje sertifikata kao i mnogi koji su upisali fakultet, a još uvijek nisu završili.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Član 76 stav 2 propisuje: "Licima iz stava 1 ovog člana za čije poslovanje je neophodan uslov sticanje odgovarajućeg profesionalnog zvanja, rok za ispunjavanje tog uslova je 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, pod uslovom da su podnijeli zahtjev iz stava 1 ovog člana."

- 11. primjedba/predlog/sugestija Marija Rakočević:** Da za pružaoce usluga koji imaju više od 15 godina radnog iskustva u kontinuitetu i završenu SSS mogu voditi poslovne knjige mikro preduzećima i preduzetnicima bez dodatnih licenci.

Veliki broj knjigovodstvenih agencija koje rade više od 20 godina a imaju zaposlene sa SSS stavljaju se u poziciju početnika tj da moraju imati dodatne sertifikate bez obzira na njihovo decenijski rad i iskustvo u oblasti računovodstva.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog nije prihvaćen jer bi njegovo usvajanje narušilo princip profesionalizacije računovodstvene struke, usklađenost sa međunarodnim standardima i sigurnost korisnika računovodstvenih usluga. Takođe, usvajanjem ovog predloga bi dovelo do nejednakog postupanja i ušlo bi se u zonu diskriminacije određenog broja pružalaca računovodstvenih usluga.

- 12. primjedba/predlog/sugestija Marija Rakočević:** Da pružaoce usluga koji imaju završeno visoko obrazovanje u obimu 180 kredita CSPK mogu da vode mikro

preduzeća i preduzetnike bez dodatnog licenciranja na institutu (i eventualno radno iskustvo od najmanje 10 godina).

Pružaoци usluga koji imaju završeno visoko obrazovanje u obimu od 180 kredita CSPK se poistovjećuju sa srednjoškolicima.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog nije prihvaćen jer bi njegovo usvajanje narušilo profesionalne standarde računovodstvene struke, smanjilo kontrolu nad kvalitetom pružanja računovodstvenih usluga i potencijalno dovelo do problema u primjeni računovodstvenih i drugih propisa. Takođe, usvajanjem ovog predloga bi dovelo do nejednakog postupanja i ušlo bi se u zonu diskriminacije određenog broja pružalaca računovodstvenih usluga.

13. **primjedba/predlog/sugestija Mitar Uskoković:** Članom 8 Ustava Crne Gore zabranjena je diskriminacija, posredna ili neposredna, po bilo kojem osnovu. Članom 59 Ustava Crne Gore jamči se sloboda preduzetništva, kao i pravo na rad.

Predloženo rješenje, da se "pružanje računovodstvenih usluga može povjeriti pravnom licu ili preduzetniku" je u suprotnosti sa članom 8. Ustava Crne Gore, koji zabranjuje diskriminaciju i jamči pravo na rad svim građanima Crne Gore, bilo da se udružuju ili ne ili obavljaju djelatnost kao fizička lica.

Državljanin Crne Gore može da bude zaposlen, da samostalno obavlja djelatnost kao preduzetnik u smislu zakona o privrednim društvima, a može i da kao fizičko lice bude radno angažovano i da ostvaruje prihode od samostalne djelatnosti – stalne ili povremene, u smislu Zakona o obligacionim odnosima. Isto važi i za penzionere.

Konkretno, predloženo zakonsko rješenje ne omogućava pružanje računovodstvenih usluga fizičkom licu, koje ispunjava sve uslove za obavljanje ove djelatnosti. Shodno i drugim zakonskim propisima fizičko lice- rezident može da ostvaruje prihode po osnovu ličnih primanja, kao od samostalne djelatnosti, bilo stalne ili povremene.

Upravo obavljanje djelatnosti slobodnih zanimanja kao povremene djelatnosti izvršenja nekog intelektualnog posla je onemogućen predloženim zakonskim rješenjem, što je u suprotnosti sa pravom na rad koji je zagarantovan Ustavom Crne Gore.

Predlog

Predlažem da se treba donijeti zakonsko rješenje koje svim državljanima Crne Gore treba omogućiti pravo na rad i radno angažovanje u skladu sa Zakonom o radu i Zakonom o obligacionim poslovima, uz ispunjavanje određenih kriterijuma koji zavise od konkretne djelatnosti.

..."Pravo na pružanje računovodstvenih usluga može se povjeriti pravnom licu ili preduzetniku, kao i fizičkom licu"...

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Ograničenje pružanja računovodstvenih usluga samo na pravna lica i preduzetnike nije oblik diskriminacije, već mjera usmjerena ka profesionalizaciji i osiguranju odgovornosti u vođenju poslovnih knjiga i sastavljanju finansijskih iskaza. Ustavna zabrana diskriminacije ne znači da ne mogu postojati specifični uslovi za obavljanje određenih djelatnosti koji osiguravaju zakonitost i zaštitu korisnika usluga. Nadalje, preduzetnik je fizičko lice koje za svoj račun obavlja neku djelatnost radi sticanja profita. Predložene odredbe omogućavaju fizičkom licu da se bavi pružanjem računovodstvenih usluga ukoliko se uredno registruje kod nadležnog organa za obavljanje tih usluga.

14. **primjedba/predlog/sugestija Mitar Uskoković:** Član 14 stav 3 Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza iz stava 1 ovog člana, može da vrši lice koje je u radnom odnosu kod pravnog lica a koje nije kaznjavano za krivična djela koja ga čine nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.

„može da vrši lice koje je u radnom odnosu kod pravnog lica“ - član 202. Zakona o radu dozvoljava zaposlenje po osnovu ugovora o dopunskom radu, pa je ova formulacija ograničavajuća, jer se onemogućava obavljanje ovih poslova licu koje je ostvaruje radna prava po osnovu dopunskog rada. Primjer - rad ljekara je puno značajniji od rada računovođa, u smislu zaštite zdravlja ljudi, pa je omogućen rad ljekara uz ispunjavanje određenih kriterijuma.

Predlog:

„može da vrši lice koje je u radnom odnosu kod pravnog lica ili ima ugovor o vođenju poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza sa pravnim licem“ Ovakvom formulacijom se obuhvataju sve kategorije lica, lica zaposlena kod tog pravnog lica po osnovu Zakona o radu, penzioneri, kao i lica koja su radno angažovana po osnovu povremenih poslova.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Zakonom o radu su propisane posebne vrste ugovora te je članom 200 propisano sljedeće: „Poslodavac može, za obavljanje određenih poslova koji nijesu predviđeni aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i koji ne zahtijevaju posebno znanje i stručnost, a po svojoj prirodi su takvi da ne traju duže od 120 radnih dana u kalendarskoj godini (privremeni i povremeni poslovi)...“.

Mišljenja smo da se ugovorom o privremenim i povremenim poslovima ne može angažovati lice koje će biti odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza jer ova lica trebaju imati posebno znanje i stručnost za obavljanje računovodstvenih poslova i računovodstveni poslovi nisu poslovi koji su privremenog ili povremenog karaktera. Intencija novog zakonskog rješenja jeste ka profesionalizaciji i osiguranju odgovornosti u vođenju poslovnih knjiga i sastavljanju finansijskih iskaza.

S druge strane, prihvatamo da jedno lice može biti angažovano po osnovu ugovora o dopunskom radu za obavljanje poslova vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih iskaza te ćemo u tom smislu izvršiti prilagođavanje i dopunu člana 14 Nacrta zakona.

15. **primjedba/predlog/sugestija Mitar Uskoković:** Član 15 Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza pravno lice može povjeriti ugovorom u skladu sa zakonom, pravnom licu ili preduzetniku, koji je upisan u Registar pružalaca računovodstvenih usluga.

Pored pravnog lica i preduzetnika treba dodati i **fizičkom licu**, jer i fizičko lice ima pravo da obavlja samostalnu djelatnost, stalnu ili povremenu.

Pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja regulisano je članom 62. Ustava Crne Gore.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Član 62 Ustava Crne Gore garantuje pravo na rad i slobodan izbor zanimanja, ali ne garantuje pravo na obavljanje svake djelatnosti bez regulatornih zahtjeva. Ovo ne predstavlja ograničenje prava na rad, već uspostavljanje pravnog okvira za regulisanje profesije, kao što je slučaj i sa drugim profesijama koje zahtijevaju licenciranje. Nadalje, preduzetnik je fizičko lice koje za svoj račun obavlja neku djelatnost radi sticanja profita. Predložene odredbe omogućavaju fizičkom licu da se bavi pružanjem računovodstvenih usluga ukoliko se uredno registruje kod nadležnog organa za obavljanje tih usluga.

16. **primjedba/predlog/sugestija Mitar Uskoković:** Član 17 Pravno lice, odnosno preduzetnik, može se baviti pružanjem računovodstvenih usluga na teritoriji Crne Gore samo ukoliko posjeduje dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga izdatu u skladu sa ovim zakonom. Dodati da i **fizičko lice** može da se bavi pružanjem računovodstvenih usluga na teritoriji Crne Gore samo ukoliko posjeduje dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga izdatu u skladu sa ovim zakonom.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Preduzetnik je fizičko lice koje za svoj račun obavlja neku djelatnost radi sticanja profita. Predložene odredbe omogućavaju fizičkom licu da se bavi pružanjem računovodstvenih usluga ukoliko se uredno registruje kod nadležnog organa za obavljanje tih usluga.

17. **primjedba/predlog/sugestija Mitar Uskoković:** Član 17 stav 9 Lice iz stava 2 tačka 3 ovog člana ne može istovremeno biti odgovorno lice za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza klijenata kod visje registrovanih pružalaca računovodstvenih usluga. Članom 62 Zakona o radu regulisano je da zaposleni može da zaključi ugovor o radu sa nepunim radnim vremenom, kao i da ostvari rad kod više poslodavac do punog radnog vremena.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog nije prihvaćen jer bi omogućavanje jednom licu da bude odgovorno za poslovne knjige i finansijske iskaze kod više pružalaca računovodstvenih usluga moglo dovesti do problema vezanih za profesionalnu odgovornost, povećati rizik od grešaka i sukoba interesa, te narušiti kvalitet računovodstvenih usluga. Ograničenje ne krši Zakon o radu, već predstavlja specifično pravilo za računovodstvenu profesiju koje osigurava veću pravnu sigurnost i profesionalni integritet.

18. **primjedba/predlog/sugestija Mitar Uskoković:** Član 17 stav 11 Izuzetno od stava 5 tačka 1 ovog člana, poslovne knjige mikro pravnih lica i preduzetnika može voditi i lice sa stecnim srednjim obrazovanjem (IV nivo nacionalnog okvira kvalifikacija) i odgovarajućim profesionalnim zvanjem, odnosno uz uslov da to lice posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva, koje je steceno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori, članice Međunarodne federacije računovođa, u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1.

Omogućavanje vođenja poslovnih knjiga licu sa srednjim stručnim obrazovanjem i odgovarajućim profesionalnim znanjem, degradira računovodstvenu profesiju, jer

nema ograničenja da lice sa, na primjer završenom srednjom medicinskom školom i položenim stručnim ispitom iz oblasti računovodstva može da vodi poslovne knjige, kao i lice koje je završilo srednju ekonomsku školu i takođe položilo stručni ispit. Računovodstveni poslovi mikro pravnih lica i preduzetnika su isti kao i u srednjim i velikim pravnim licima, samo što je razlika u obimu posla. Na primjer IOPPD prijava se podnosi na isti način za 3 zaposlena i za 300 zaposlenih. Sadržaj prijave je isti. Tako je i za ostale poreze. Obračun poreza je isti za sve.

Isti komentar se upućuje i na stav 5. stav 1 gdje se navod da i „ima završen najmanje VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 240 kredita CSPK - fakultet ekonomskih nauka ili visoko obrazovanje drugog usmjerenja u obimu od najmanje 180 kredita CSPK“ gdje se omogućava i poistovjećuje lice za završenim fakultetom društvenih nauka - ekonomskog smjera sa licem koje je završilo na primjer prirodne nauke i ima ista prava.

Primjenom ovog zakonskog rješenja dovodi se ispravnost standarda CORS-1.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog nije prihvaćen jer bi njegovo usvajanje narušilo profesionalne standarde računovodstvene struke, smanjilo kontrolu nad kvalitetom pružanja računovodstvenih usluga i potencijalno dovelo do problema u primjeni računovodstvenih i drugih propisa.

19. **primjedba/predlog/sugestija Mitar Uskoković:** Član 17, stav 12 Lice iz stava 2 tačka 3 ovog člana, u slučaju prestanka angažmana kod pružaoца računovodstvenih usluga kod kojeg je određen kao odgovorno lice za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza klijenata, dužno je da izvrši primopredaju svih knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga i finansijskih izvještaja novom odgovornom licu i o tome sačinii izvještaj o primopredaji. U praksi ovaj stav teško može biti primjenjivo. Iako se u primijeni treba izvršiti popis i primopredaja svih knjigovodstvenih dokumenata, što nije mali broj na primjer u jednom srednjem privrednom društvu. Pitanje je i same svrhe. Poslovne knjige se ne vode u papirnoj formi. Knjigovodstvene isprave se čuvaju u originalu u jednom primjerku. Bez obzira što su poslovi računovodstva povjereni drugom pravnom licu, dokumentacija je svojina privrednog društva čije se knjige vode, a ne pravnog lica kojem je povjereno vođenje poslovnih knjiga, pa iz tih razloga nema pravnog osnova za popisivanje i primopredaju dokumentacije između lica - starog i novog, odgovornog za vođenje poslovnih knjiga. Primopredaja može između lica čije se knjige vode i lica kojem je povjereno vođenje knjiga. Zakonom o arhivskoj djelatnosti regulisan je način i postupak rada sa dokumentacijom, pa nije jasno kako neko lice koje je eksterni korisnik dokumentacije, može i treba da vrši primopredaju.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Predmetna odredba će biti brisana.

20. primjedba/predlog/sugestija Mitar Uskoković:

Član 20

Zvanje sertifikovanog računovođe može stići lice koje:

- ima VIII nivo kvalifikacije obrazovanja;
- ima tri godine radnog iskustva na računovodstvenim poslovima;
- je položilo ispite utvrđene programom sertifikacije koji je utvrdilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1;
- nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva

Potrebno je blizje odrediti nivo kvalifikacije obrazovanja u dijelu društvenih nauka – ekonomske grupe, je ovakvim zakonskim rješenjem nema ograničenja da stručno zvanje stekne lice koje ima VIII novo kvalifikacije obrazovanja, na primjer sa završenim saobraćajnim fakultetom.

U oblastima koje su regulisale dobijanje licenci za pojedina zanimanja (inženjeri, farmaceuti...) određen je nivo kvalifikacije obrazovanja, pa se ne može javiti na primjer lice koje je ekonomista da traži licencu za farmaceuta ili inženjera.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog nije prihvaćen jer se osiguranje kvaliteta računovodstvene struke već ostvaruje kroz zahtjev za stručnim ispitima i radnim iskustvom, bez obzira na prvobitnu akademsku pozadinu. Ovakav sistem omogućava fleksibilnost, ali i garanciju da samo kvalifikovana lica mogu obavljati poslove sertifikovanog računovođe. Uvođenje strožih obrazovnih ograničenja moglo bi neopravdano isključiti kompetentne kandidate iz struke, a nije u skladu sa međunarodnim praksama u regulisanju računovodstvene profesije.

21.primjedba/predlog/sugestija Mitar Uskoković:

Poštovati pravo na radi i preduzetništvo, bez diskriminacije, u skladu sa Ustavom Crne Gore.

Proširiti opseg lica koja mogu da pružaju računovodstvene usluge, da pored pravnih lica i preduzetnika, te usluge mogu da pružaju i fizička lica. Kriterijume za ispunjavanje uslova odrediti u skladu sa već donesenim i važećim propisima koji regulišu radne odnose (ugovor o radu, puno/nepuno radno vrijeme, ugovor o dopunskom radu...) i radno angažovanje (ugovor o djelu).

Regulisati koji nivo kvalifikacija u dijelu obrazovanja društvenih nauka može da obavlja pružanje računovodstvenih usluga.

Donijeti zakonska rješenja koja se u praksi mogu primjenjivati, konkretno mislim na član 17 st. 2 uz poštovanje prava svojine, kao i zakonskih propisa kojima je regulisano čuvanje poslovne dokumentacije.

Predlažem da se u prelaznim odredbama nađe i rješavanje problema sa starim stručnim kvalifikacijama. Ovlašćeni računovođa, Samostalni računovođa i računovođa, koje se polagalo po tadašnjim zakonskim rješenjima. Napominjem i to da prava koja su stečena i koja su shodno Ustavu nepovrediva.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog nije prihvaćen jer predložena zakonska rješenja već omogućavaju zaštitu prava na rad i preduzetništvo, ali uz jasne profesionalne standarde i odgovornost pružalaca računovodstvenih usluga.

Preduzetnik je fizičko lice koje za svoj račun obavlja neku djelatnost radi sticanja profita. Dakle, predložene odredbe omogućavaju fizičkom licu da se bavi pružanjem računovodstvenih usluga ukoliko se uredno registruje kod nadležnog organa za obavljanje tih usluga.

22. **primjedba/predlog/sugestija Milica Prašćević:** Član 2, stav 7 - Odredbe ovog zakona ne odnose se na organizacije, saveze, udruženja, ustanove, komore, sindikate, unije te sva druga pravna lica kojima osnovna svrha osnivanja i djelovanja nije sticanje dobiti i za koje iz posebnih propisa proizilazi da su neprofitnog karaktera. Nije regulisana obaveza vođenja poslovnih knjiga u slučaju da organizacije, savezi, udruženja, ustanove, komore, sindikate, i druga pravna lica čija svrha osnivanja i djelovanja nije sticanje dobiti, obavljaju promet koji ne spada u pretežnu djelatnosti. Pravni subjekti mogu ostvarivati prihode od pomoćnih i drugih aktivnosti, i koji nisu dio definisane pretežne djelatnosti.

Na primjer, udruženja/savezi... mogu oročiti višak likvidnih sredstva i time ostvarivati prihode od kamate ili izdavati u zakup/podzakup prostorije.

Da li su u navedenom slučaju, pravni subjekti iz člana 2 stav 7 su obaveznici vođenja knjigovodstvenih evidencija u skladu sa Zakonom o računovodstvu?

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog nije prihvaćen jer je obaveza vođenja poslovnih knjiga za neprofitne subjekte reguliše drugim zakonima i propisima. Zakonom o računovodstvu se primarno uređuje računovodstvo privrednih subjekata, dok se specifični propisi za neprofitne organizacije donose kroz posebne pravne akte. Takođe, neprofitne organizacije (NVO) nisu primarni obveznici primjene EU Direktive 34/2013, jer se ova direktiva odnosi na finansijsko izvještavanje privrednih subjekata (kompanija) u Evropskoj uniji.

Uređivanje računovodstva neprofitnih organizacija će biti predmet drugog zakonskog rješenja.

23. **primjedba/predlog/sugestija Milica Prašćević:** Član 13 Definisati mogućnosti elektronskog čuvanja knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga i finansijskih izvještaja.

Obzirom na sve veću upotrebu digitalnih dokumentata i automatazaciju knjiženja, potrebno je definisati mogućnost elektronskog čuvanja knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga i finansijskih izvještaja, način pripreme građe, formate čuvanja, obradu i indeksiranje.

Kako se većina licenci za knjigovodstvene programne i aplikacije kupuju na određeno vrijeme, potrebno definisati način i format čuvanja elektronske dokumentacije, nakon likvidiranja kompanije ili promjene knjigovodstvenog programa.

Član 13, stav 3 - Nije navedeno u skladu sa kojim zakonom.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Već navedeno da se: "Knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijski izvještaji čuvaju se u originalu ili korišćenjem drugih sredstava arhiviranja, u skladu sa

zakonom." Predlog nije prihvaćen jer je elektronsko čuvanje poslovnih dokumenata već omogućeno kroz druge propise, pa nije potrebno dodatno detaljno regulisati tehničke aspekte arhiviranja unutar Zakona o računovodstvu.

- 24. primjedba/predlog/sugestija Milica Prašćević:** Član 14 Pravna lica i preduzetnici, uključujući i pravna lica navedena u članu 15, stav 3, treba da imaju mogućnost odlučivanja da li će računovodstvene i usluge pripreme finansijskih iskaza organizovati interno ili eksternalizovati.

Potrebno je definisati odgovornosti organa upravljanja, nadzornog odbora i lica odgovornih za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza, u slučaju netačnog izvještavanja ili nepoštovanja zakonske regulative.

Treba imati u vidu da se računovodstvene promjene ne dešavaju samo u odjeljenjima za računovodstvo, već i u drugim organizacionim jedinicama, koje vrlo često nisu dio sektora finansija. Automatizacija računovodstvenih i poslovnih procesa, posebno u velikim pravnim licima, omogućava da se pokretanjem jedne akcije, kao što je npr. izvršenje transakcije ili unos podataka, automatski evidentiraju i sve povezane finansijske promene. Na ovaj način organizacione jedinice koji imaju mogućnosti eksternalizacije usluga, svojim politikama i procedura utiču na pozicije bilansa stanja i uspjeha.

Dodatno, porast broja transakcija, sve veće potrebe za automatizacijom i korišćenjem vještačke inteligencije za prepoznavanje, provjeru i evidentiranje računovodstvenih isprava, kao i kreiranje automatski generisanih izvještaja, mogu usloviti potrebu za eksternalizacijom finansijskih i računovodstvenih usluga, bez uticaja na kvalitet istih.

Organi upravljanja treba da imaju mogućnost da sagledaju cijeli proces i donesu adekvatnu odluku u interesu kompanije.

Takođe, treba imati u vidu da neke od kreditnih institucija, dobrovoljnih penzionih fondova,.... se razvrstavaju u kategoriju mikro i mala preduzeća (član 15, stav3). Uzimajući u obzir sve neću automatizaciju, predloženo može usloviti dodatne troškove bez uticaja na kvalitet.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog nije prihvaćen jer pravni okvir već omogućava eksternalizaciju računovodstvenih usluga. Odredbe Nacrta zakona jasno propisuju odgovornost lica koje sastavlja knjigovodstvenu ispravu, odgovornost lica koje vodi poslovne knjige i sastavlja finansijske iskaze i odgovornost organa upravljanja i nadzornih odbora. Dodatno, odgovornost organa upravljanja i nadzornih odbora već je uređena i drugim zakonima. Automatizacija poslovnih procesa ne mijenja osnovnu potrebu za tačnim i odgovornim finansijskim izvještavanjem.

- 25. primjedba/predlog/sugestija Dragica Vlahović:** Da za pružaoce usluga koji imaju više od 20 godina radnog iskustva na knjigovodstvenim poslovima i završenu SSS mogu voditi poslovne knjige bez dodatnih licenci.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog nije prihvaćen jer bi njegovo usvajanje narušilo princip profesionalizacije računovodstvene struke, usklađenost sa međunarodnim standardima i

sigurnost korisnika računovodstvenih usluga. Takođe, usvajanjem ovog predloga bi dovelo do nejednakog postupanja i ušlo bi se u zonu diskriminacije određenog broja pružalaca računovodstvenih usluga.

26. **primjedba/predlog/sugestija Udruženje nezavisnih procjenjivača:** U naslovu poglavlja VII Procjena vrijednosti, koristi se izraz „Istinita i objektivna procjena vrijednosti“, kao u članu 51 Nacrta.

Smatramo da je riječ, „Istinita“ ne pripada prirodi i leksici procjena, te je treba brisati, a ostaviti „objektivna procjena vrijednosti“, koja je dovoljna i primjerena prirodi procjena.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Termin „objektivna procjena vrijednosti“, je dovoljan i primjeren prirodi procjena.

27. **primjedba/predlog/sugestija Udruženje nezavisnih procjenjivača:** U članu 52 se pominje član 45 ovog Zakona.

Obzirom da član 45 tretira sasvim drugu materiju, smatramo da je napravljena greška i da treba da stoji, član 54.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: U članu 52 je došlo do pogrešnog poziva na član koji definiše procjenu vrijednosti, pa se, umjesto na član 45, treba pozvati na član 51 ovog Nacrta zakona (a ne 54 kako je sugerisano).

28. **primjedba/predlog/sugestija Udruženje nezavisnih procjenjivača:** U članu 54, stoji u prvoj alineji „Zvanje ovlašćenog procjenjivača može steći fizičko lice koje ima položen ispit za procjenu vrijednosti...”

Smatramo da se ovaj član 54 u prvoj alineji treba dopuniti i sa riječju pomenuti dosadašnje procjenjivače, te smatramo da isti član treba da glasi „Zvanje ovlašćenog procjenjivača može steći fizičko lice koje ima položen ili priznat ispit za procjenu vrijednosti...”

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Priznavanje zvanja ovlašćenog procjenjivača je već definisano.

29. **primjedba/predlog/sugestija Udruženje nezavisnih procjenjivača:** U članu 55, stoji u tački 1) je steklo zvanje ovlašćenog procjenjivača.

Tumačimo da se ovaj član odnosi na dosadašnje procjenjivače, te smatramo da treba proširiti ovu tačku da glasi,

- 1) je steklo zvanje ovlašćenog procjenjivača u nekom od dosada registrovanih Udruženja koja se bave procjenama vrijednosti

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Sticanje zvanja ovlaštenog procjenjivača je već definisano.

30. **primjedba/predlog/sugestija Udruženje nezavisnih procjenjivača:** Članovi 60 i 61 opisuju Sadržaj Izvještaja o procjeni, odnosno Osnov i svrhu procjene, za koje članove smatramo da trebaju biti objedinjeni.

Pravilnik o Metodologiji procjene vrijednosti imovine Sl.CG 126/22 tretira ovu materiju detaljno i mislimo da ovaj Pravilnik treba biti pomenut u ovom članu da se prema njemu treba Procjenitelj voditi u dijelu Sadržaja Izvještaja o procjeni, kao i Osnova i svrhe procjene.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog nije prihvaćen jer bi objedinjavanje članova 60 i 61 moglo smanjiti pravnu preciznost i jasnost u primjeni. Takođe, zakonom je propisano da metodologiju u skladu sa Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti propisuje Ministarstvo.

31. **primjedba/predlog/sugestija Nikola Bajić:** u stavu 2, koji propisuje obveznike primjene zakona, nema NEVLADINIH ORGANIZACIJA. Naime, Predlogom su morale biti obuhvaćene nevladine organizacije kao obveznici primjene zakona, naročito one koje obavljaju privrednu djelatnost.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog nije prihvaćen jer se obaveza vođenja poslovnih knjiga za neprofitne subjekte reguliše drugim zakonima i propisima. Zakonom o računovodstvu se primarno uređuje računovodstvo privrednih subjekata, dok se specifični propisi za neprofitne organizacije donose kroz posebne pravne akte te s tim u vezi računovodstvo neprofitnih organizacija će biti regulisano posebnim propisom. Takođe, neprofitne organizacije (NVO) nisu primarni obveznici primjene EU Direktive 34/2013, jer se ova direktiva odnosi na finansijsko izvještavanje privrednih subjekata (kompanija) u Evropskoj uniji.

32. **primjedba/predlog/sugestija Nikola Bajić:** Članom 15 Nacrta propisuje "Pravno lice, odnosno preduzetnik, koji ima registrovanu pretežnu djelatnost za pružanje računovodstvenih usluga internim aktom određuje lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza za klijente kojima se pružaju usluge vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih iskaza".

Predloženim rješenjem težište odgovornosti za zakonito vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza prebacuje sa odgovornog lica u pravnom licu na zaposlenog u pravnom licu ili zaposlenog kod preduzetnika, umjesto da se propiše upravo odgovornost odgovornog lica u pravnom licu (izvršnog direktora) ili samog preduzetnika, koji zapravo potpisuju odnosno zaključuju ugovore o pružanju računovodstvene usluge klijentu, te koji su, po prirodi stvari, odgovorni za izvršenje svih ugovornih obaveza, PA I ONE KLJUČNE -vođenje poslovnih knjiga. Naime, odgovorno lice u pravnom licu (agencije koje imaju registrovanu pretežnu djelatnost za pružanje računovodstvenih usluga su mahom registrovane kao doo), a to je izvršni direktor, je taj koji nadzire odnosno kontroliše rad svih zaposlenih u tom pravnom licu, te ukoliko je neko od zaposlenih učinio grešku ili propust u svom radu, OBAVEZA izvršnog direktora je da na učinjenu grešku ili propust u radu ukaže zaposlenom i da

naloži da se isti(a) otkloni. Ukoliko to ne uradi izvršni direktor, odgovornost za eventualno pričinjenu štetu klijentu je na direktoru agencije, a ne na zaposlenom. Zaposleni može biti odgovoran samo za ono što mu je propisano Zakonom o radu kao krovnim zakonom kojim se uređuju radni odnosi...

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Propisano je da: „Članovi upravnih i nadzornih organa pravnog lica kolektivno su odgovorni za istinito i pošteno prikazivanje:

- godišnjih finansijskih izvještaja, izvještaja menadžmenta, izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, izvještaja o plaćanjima javnom sektoru, izvještaja o održivosti i izvještaja o informacijama o porezu na dobit; i
- konsolidovanih finansijskih izvještaja, konsolidovanih izvještaja menadžmenta, konsolidovanih izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, konsolidovanog izvještaja o plaćanjima javnom sektoru i konsolidovanog izvještaja o održivosti.

Preduzetnik je lično odgovoran za istinito i pošteno prikazivanje godišnjih finansijskih izvještaja.“

Odredbe Nacrta zakona jasno propisuju odgovornost lica koje sastavlja knjigovodstvenu ispravu, odgovornost lica koje vodi poslovne knjige i sastavlja finansijske iskaze i odgovornost organa upravljanja i nadzornih odbora.

33. primjedba/predlog/sugestija Nikola Bajić: Primjedbe na čl. 16 i 17 Nacrta zakona:

- 1) Registar pružalaca računovodstvenih usluga NE MOŽE voditi Ministarstvo finansija, jer bi to predstavljalo GRUBO MJEŠANJE države u struku (esnaf)! Vodi li država Crna Gora registar ADVOKATA? Ne. Ko vodi registar advokata? Vodi ga Advokatska komora Crne Gore. A zašto? Zato što advokati nisu dozvolili da im država uređuje struku i to apsolutno podržavam. Na apsolutno isti način treba da se odnesu i računovođe po ovom pitanju! Dakle, Advokatska komora ima svoj statut, kojim su uređena sva pitanja od značaja za struku i kojim ona zapravo štiti interese advokatske struke, jer ko će, avaj, bolje štititi struku od ljudi iz same struke? Takvu komoru treba da imaju i računovođe, pa da se statutom KOMORE RAČUNOVOĐA CRNE GORE propiše ko sve može biti član komore i pod kojim uslovima, da se istim uredi njena unutrašnja organizacija, njen odnos sa državom i trećim licima, te da UPRAVO ONA, (baš kako Advokatska komora vodi registar advokata), vodi registar pružalaca računovodstvenih usluga, te UPRAVO KOMORA ocjenjuje ispunjenost uslova pod kojima neko može dobiti dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga ili je oduzeti, tj. da STRUKU uređuje STRUKA, a ne država. DRŽAVA je ta koja ZAKONOM propisuje pod kojim uslovima neko može steći odnosno se nekom može oduzeti dozvola za pružanje računovodstvenih usluga i ništa više od toga, dok ispunjenost tih uslova provjerava KOMORA.
- 2) Zašto se u Registar može upisati samo pravno lice odnosno preduzetnik koji ima dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga? Zašto se ta dozvola ne bi izdavala i fizičkim licima-računovođama koji ispunjavaju uslove za dobijanje dozvole, odnosno zašto to pravo uskraćivati računovođama - fizičkim licima (koji nisu registrovani ni kao preduzetnici), koji žele da se bave svojom profesijom, odnosno da pružaju računovodstvene usluge, a koji, iz ovog ili onog razloga, nisu registrovali svoje pravno lice (doo)? Recimo, iz razloga što imaju mali broj klijenata, pa prihod

od pružanja računovodstvene usluge ne obezbjeđuje finansijsku održivost pravnog lica koga bi osnovali? Čemu takva diskriminacija, ako ta fizička lica-računovođe ispunjavaju dva ključna uslova za obavljanje svoje djelatnosti - posjeduju certifikat i nisu osuđivana za krivična djela koja ih čine nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva, kao i uslove u pogledu minimum 5 godina radnog iskustva i crnogorskog državljanstva? Ja lično mislim da je to nedopustivo, a i, na kraju krajeva, zabranjeno ustavom države Crne Gore! Ovim licima svakako treba omogućiti upis u registar pružalaca računovodstvenih usluga, ukoliko zadovoljavaju gore nabrojane uslove, tako da ona, na osnovu predhodno izdate dozvole za rad od KOMORE RAČUNOVOĐA CRNE GORE, mogu da zaključuju ugovore o pružanju računovodstvenih usluga, te da na iste, obračunavaju i plaćaju porez državi Crnoj Gori? Zašto bi se država Crna Gora, na kraju krajeva, "odricala" takvog poreza? Zar nije bolje iznaći rješenje po kome će i ovi ljudi i država Crna Gora naći obostrani interes?

- 3) Zašto su za obavljanje ove djelatnosti potrebne adekvatno prostorno tehničke prostorije/kapaciteti? U eri digitalizacije, kakvu živimo, usluge vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih iskaza mogu se pružati i "od kuće" ili "kod kuće", a to je, uostalom, i institut koji prepoznaje zakon o radu. Naročito ako se radi o agencijama/licima koji pružaju usluge relativno malom broju klijenata, pri čemu su klijenti mikro i mala pravna lica. Srednja i velika pravna lica imaju svoje sektore/službe računovodstva, te ne trebaju agencije za računovodstvo. Predloženim zakonskim rješenjem se svakoj agenciji ili fizičkom licu koja(i) pruža računovodstvene usluge, bilo da ona ima 5 ili 150 klijenata, bilo da imaju mikro ili srednja/velika pravna lica kao klijente, nameće obaveza da ima svoj poslovni prostor ili da ga, ako nemaju, a upravo je to najčešće slučaj kada se radi o agencijama/fizičkim licima koje(i) imaju mali broj klijenata, uzmu u zakup. Svjedoci smo da su cijene zakupa i stambenog, a naročito poslovnog prostora, danas u Crnoj Gori basnoslovne, čime bi se agencije odnosno lica koja pružaju računovodstvene usluge, a koja imaju mali broj klijenata i čiji su klijenti mikro pravna lica, dovele u nezavidan položaj u smislu da bi ova obaveza samo otežala/ugrozila njihovu finansijsku održivost. Dakle, ne mogu se svi "staviti u isti koš", i "veliki" i "mali", nego se mora napraviti neka granica, neko razvrstavanje, pa utvrditi kriterijumi na osnovu kojih bi neko bio u obavezi da, shodno obimu posla (broju klijenata), broju zaposlenih u agenciji i sl., posluje u poslovnom prostoru (sopstvenom ili zakupljenom), odnosno da se ova obaveza ne nameće jednako svima, te da se, zašto da ne, afirmiše princip tkz. pozitivne diskriminacije u samom zakonu.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Mnoge zemlje imaju slične registre pod nadzorom državnih organa, kako bi se osigurala profesionalizacija i odgovornost računovođa prema javnim interesima. Preduzetnik je fizičko lice koje za svoj račun obavlja neku djelatnost radi sticanja profita. Dakle, predložene odredbe omogućavaju fizičkom licu da se bavi pružanjem računovodstvenih usluga ukoliko se uredno registruje kod nadležnog organa za obavljanje tih usluga. Cilj Nacrta zakona jeste usmjeren ka profesionalizaciji i osiguranju odgovornosti u vođenju poslovnih knjiga i sastavljanju finansijskih iskaza. Kao što je i navedeno, bliže uslove za dobijanje dozvole za pružanje računovodstvenih usluga, sadržaj i obrazac zahtjeva propisuje Ministarstvo, pa će u skladu sa navedenim podzakonskim aktom biti propisani i zahtjevi vezani za adekvatne prostorno tehničke kapacitete za obavljanje djelatnosti.

34. primjedba/predlog/sugestija Nikola Bajić: Primjedba se odnosi na član 17 Nacrta zakona, kojim se propisuju uslovi za dobijanje dozvole za pružanje računovodstvenih usluga, pa se, između ostalog, kaže: "da lice ima završen najmanje VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 240 kredita CSPK-fakultet ekonomskih nauka ili visoko obrazovanje drugog usmjerenja u obimu od najmanje 180 kredita CSPK uz uslov da to lice posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva koje je stečeno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori". Moje pitanje je sljedeće: zašto baš profesionalno zvanje? Zašto ne zvanje odnosno sertifikat o nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji ili bilo koje treće zvanje odnosno sertifikat koji izdaje ustanova za obrazovanje odraslih, nego baš profesionalno zvanje? Kada sam čitao ovaj član Nacrta Zakona, imao sam utisak da ga je pisao neko iz Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore, a ne zakonodavac. Zašto? Zato što upravo oni izdaju profesionalna zvanja - knjigovođa, ovlašćeni računovođa, sertifikovani računovođa, te bi se, logikom stvari, dozvola za pružanje računovodstvenih usluga mogla izdati samo onim licima koja su sertifikat stekli kod Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore, dok bi svi ostali ili ostali bez dozvole-odnosno, po sili zakona, bili bi prinuđeni da ugase svoje agencije, ili bi im se, gle čuda, zakonom nametnula obaveza da se recertifikuju kod Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore. Lično mislim da je ovakva favorizacija nevladine organizacije Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore, i to na direktnu štetu odnosno diskriminaciju svih ostalih - prije svih Instituta računovođa i revizora Crne Gore, Instituta internih revizora Crne Gore, koji takođe obavljaju djelatnost obrazovanja i stručnog osposobljavanja računovođa po programima koje je akreditovalo Ministarstvo prosvjete Crne Gore, neprihvatljivo. Na osnovu čega (kojih kriterijuma) se sertifikati stečeni kod Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore validni, a sertifikati stečeni kod drugih institucija odnosno organizacija koje se bave obrazovanjem odraslih u CRNOJ GORI, a koje imaju dozvole (rješenja, licence) od Ministarstva prosvjete Crne da mogu da organizuju takve programe obrazovanja, nevalidni, sa aspekta zakona? Ovo je vrlo osjetljivo pitanje koje traži precizan odgovor zakonodavca, jer bi insistiranjem na ovakvoj zakonskoj odredbi bili grubo oštećeni i diskriminisani svi koji su svoj sertifikat, u skladu sa zakonom, stekli kod Instituta računovođa i revizora Crne Gore, Instituta internih revizora Crne Gore ili bilo koje treće organizacije koja se bavi obrazovanjem odraslih u Crnoj Gori, a takvo diskriminatorско ponašanje je i antiustavno.

Predlažem da se član 17 član 5 Nacrta Zakona dopuni, na sljedeći način: "da lice ima završen najmanje VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 240 kredita CSPK-fakultet ekonomskih nauka ili visoko obrazovanje drugog usmjerenja u obimu od najmanje 180 kredita CSPK uz uslov da to lice posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva ili sertifikat o nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji koje je stečeno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori"

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Iako je važno osigurati konkurenciju i dostupnost tržišta računovodstvenih usluga, ključno je održati visoke profesionalne standarde. Ne postoji favorizacija jedne

organizacije, već se primjenjuje princip da računovodstvena zvanja moraju biti podložna međunarodnim i nacionalnim profesionalnim standardima. Povjeravanje poslova ka jednoj ili više profesionalnih organizacija je poseban postupak koji se sprovodi u skladu sa drugim propisima u Crnoj Gori.

35. **primjedba/predlog/sugestija Uroš Đurašević:** Izmijeniti član 14 i predlog da on glasi „Poslovne knjige vodi i finansijske iskaze pravnog lica sastavlja lice određeno opštim aktom pravnog lica, uz uslov da posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva ili zvanje „Ovlašćeni računovođa“ izdat od strane IRRCG ili ISRCG.“

Ovom dopunom člana 14 bi se uskratila mogućnost da internom odlukom mikro/malog ili srednjeg pravnog lica poslovne knjige i finansijske iskaze kompanije sastavlja lice koje nema dovoljan stepen stručne kvalifikacije i nelogična situacija da osoba može sastavljati finansijske iskaze u kompaniji u kojoj je zapošljena, ali eventualno ne može pružati računovodstvene usluge trećim licima jer se ne može upisati u Registar pružaoca računovodstvenih usluga bez kvalifikacije. Ovom dopunom bi se osobe zapošljene na rukovodećim računovodstvenim poslovima stavile u ravnomjeran položaj u pogledu stručne kvalifikacije.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Iako je važno osigurati konkurenciju i dostupnost tržišta računovodstvenih usluga, ključno je održati visoke profesionalne standarde. Ne postoji favorizacija jedne organizacije, već se primjenjuje princip da računovodstvena zvanja moraju biti podložna međunarodnim i nacionalnim profesionalnim standardima. Povjeravanje poslova ka jednoj ili više profesionalnih organizacija je poseban postupak koji se sprovodi u skladu sa drugim propisima u Crnoj Gori.

36. **primjedba/predlog/sugestija Uroš Đurašević:** Izmijeniti član 17 u dijelu koji se odnosi na uslove potrebne da ispunjava lice registrovano za pružanje računovodstvenih usluga i predlog da on glasi: „Da ima završen najmanje VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu od 240 kredita CSPK – fakultet ekonomskih nauka ili visoko obrazovanje drugog usmjerenja u obimu od najmanje 180 kredita CSPK uz uslov da to posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva ili zvanje „Ovlašćeni računovođa“ izdat od strane IRRCG ili ISRCG ili licencu ovlašćenog revizora izdatu u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija.“
- Ovom dopunom bi se stavili u ravnopravan položaj oba instituta (IRRCG i ISRCG) kao institute koji imaju licencu izdatu od strane nadležnog Ministarstva prosvjete, pogotovo uzimajući u obzir veliki broj članstva svakog instituta pojedinačno. Takođe, spriječila bi se diskriminacija i favorizovanje samo jednog instituta.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Iako je važno osigurati konkurenciju i dostupnost tržišta računovodstvenih usluga, ključno je održati visoke profesionalne standarde. Ne postoji favorizacija jedne organizacije, već se primjenjuje princip da računovodstvena zvanja moraju biti podložna

međunarodnim i nacionalnim profesionalnim standardima. Povjeravanje poslova ka jednoj ili više profesionalnih organizacija je poseban postupak koji se sprovodi u skladu sa drugim propisima u Crnoj Gori.

37. **primjedba/predlog/sugestija Uroš Đurašević:** Izmijeniti član 17 u dijelu koji se odnosi na godine radnog iskustva potrebnih na poslovima računovodstva. Predlog da član glasi: „Radno iskustvo od najmanje 3 (tri) godine u kontinuitetu na poslovima računovodstva i sastavljanja finansijskih iskaza stečeno u 6 godina koje prethode podnošenju zahtjeva iz stava 13 ovog člana ili radno iskustvo u trajanju od najmanje tri godine na poslovima revizije.“

Smanjenjem potrebnog radnog iskustva sa pet na tri godine posao računovođa se stavlja u ravnopravan položaj sa ostalim profesijama i profesijama od javnog značaja za koje je potrebno manji broj godina radnog iskustva i daje podsticaj mladim kolegama da samostalno pružaju računovodstvene usluge trećim licima.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Smanjenje potrebnog radnog iskustva sa pet na tri godine može ugroziti profesionalne standarde, dovesti do veće nesigurnosti u poslovanju privrednih subjekata i smanjiti kvalitet računovodstvenih usluga. Iako je podsticanje mladih računovođa važno, kvalitet i stručnost u profesiji moraju ostati prioritet.

38. **primjedba/predlog/sugestija Uroš Đurašević:** Izmijeniti član 73 u dijelu koji se odnosi na rok za ispunjavanje uslova iz člana 17. Rok za ispunjavanje uslova iz člana 17 produžiti na 36 mjeseci.

Dati dovoljan prelazni period kako bi sve zainteresovane strane imale vremena da ispune uslove za upis u Registar.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Dio člana 73 Nacrta zakona je izmijenjen na način da sada glasi: "Licima iz stava 1 ovog člana za čije poslovanje je neophodan uslov sticanje odgovarajućeg profesionalnog zvanja, rok za ispunjavanje tog uslova je 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, pod uslovom da su podnijeli zahtjev iz stava 1 ovog člana."

39. **primjedba/predlog/sugestija Rade Kljajić:** u dijelu Zakona Dozvola za pružanje računovodstvenih usluga članu 17 nacrta Zakona o računovodstvu : cijenim da treba uzeti u obzir lica koja su shodno Zakonu o računovodstvu /Službeni list SRJ 46/76 i 60/96 / članu 72 stekli pravo na odgovarajući sertifikat koje je shodno tome zakonu izdavao Savez računovođa i revizora Jugoslavije.

Vjerujem da je to mali broj lica u Crnoj Gori koji posjeduju taj sertifikat ali cijenim da ako im se ne bi dozvolilo da mogu pružati računovodstvene usluge bili diskriminisani ovim Zakonom. Cijenim da isti tretman treba da imaju državljani Crne Gore koji su slična zvanja stekli u drugim bivšim republikama bivše SR Jugoslavije.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Računovodstvena profesija je prošla kroz velike reforme, posebno nakon uvođenja Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) i usklađivanja sa propisima. Lica sa sertifikatima iz npr. 1976. godine, koja nisu bila obavezna da prolaze kroz programe kontinuirane edukacije, mogu imati nedostatke u znanju koje su ključne za pružanje računovodstvenih usluga prema važećim propisima.

40. **primjedba/predlog/sugestija Rade Kljajić:** Pravno lice i preduzetnik koji vrši obradu podataka na računaru dužan je da koristi računovodstveni softverski omogućava funkcionisanja sistema internih računovodstvenih kontrola i onemogućavaju brisanje proknjiženih poslovnih promjena.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: U praksi, moguće su situacije kada je potrebno korigovati proknjižene poslovne promjene (npr. greške u unosu, ispravke u skladu sa zakonodavnim promjenama ili MRS). Iako je važno sprječavanje manipulacija u finansijskom izvještavanju, potpuna zabrana izmjena može biti pretjerana i otežati zakonite korekcije.

41. primjedba/predlog/sugestija IRRCG:

Pravno lice, odnosno preduzetnik, može se baviti pružanjem računovodstvenih usluga na teritoriji Crne Gore samo ukoliko posjeduje dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga izdatu u skladu sa ovim zakonom.

Dozvolu iz stava 1 ovog člana rjesenjem izdaje Ministarstvo, pravnom licu ili preduzetniku pod uslovom da: ...

Potpuno je neprimjereno i po našem mišljenju nezakonito da računovodstvene agencije koje rade duži niz godina, i koje su svojim radom pokazale da imaju kvalitet, da im oduzimate mogućnost daljeg rada kroz uvođenje ponovnog ispunjavanja uslova koji su Nacrtom predviđeni. Ove računovodstvene agencije koje su do sada obavljale poslove računovodstva u skladu sa pozitivnim propisima CG su stekle pravo na rad koji im se ne može na ovaj način uskratiti. Obrazloženje za ovaj predlog leži u činjenici da je na tržištu pružalaca usluga prisutan jedan veliki broj računovodstvenih agencija koji svoj rad vrše profesionalno i kvalitetno. Nesporno je da na tržištu postoji i manji broj računovodstvenih agencija koji svoj rad ne vrše na zadovoljavajućem nivou. Ali propisivanje identičnih uslova za sve postojeće računovodstvene agencije, kao i izjednačavanje sa novim agencijama koje se budu registrovale, je po našem mišljenju potpuno neprihvatljivo. Smatramo da je elementarni minimum koji možete tražiti od aktivnih računovodstvenih agencija koje već obavljaju svoj rad, da propišete uslov u vidu potvrde da u pretekloj periodu (mi predlažemo 3 godine) nije krivično kažnjavana (kao pravno i kao odgovorno lice) za krivična djela koja ga čine nedostojnim za obavljanje poslova računovodstva.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Računovodstvene agencije, kao i svi drugi privredni subjekti, moraju se usklađivati sa važećim zakonima i propisima. Uvođenje novih uslova ne znači oduzimanje ili

ograničavanje prava na rad, već osiguravanje da svi učesnici na tržištu ispunjavaju savremene standarde. Ako bi se uslov za nastavak rada sveo samo na potvrdu o nekažnjavanju u prethodne tri godine, to ne bi garantovalo ni stručnost ni ispunjavanje novih profesionalnih standarda. Takođe, napominjemo da smo dodali stav u članu koji se odnosi na rok za upis u Registar kojim je propisano sledeće: "Licima iz stava 1 ovog člana za čije poslovanje je neophodan uslov sticanje odgovarajućeg profesionalnog zvanja, rok za ispunjavanje tog uslova je **36 meseci** od dana stupanja na snagu ovog zakona, pod uslovom da su podnijeli zahtjev iz stava 1 ovog člana."

42.primjedba/predlog/sugestija IRRCG:

Član 17 stav 5: Uslovi koje treba da ispunjava lice(a) iz stava 2 tacka 3 su sljedeći:

-ima završen najmanje VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 240 kredita CSPK- fakultet ekonomskih nauka ili visoko obrazovanje drugog usmjerenja u obimu od najmanje 180 kredita CSPK **uz uslov da to lice posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva** koje je stečeno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori članice Međunarodne federacije računovođa u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1 ili licencu ovlašćenog revizora izdatu u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija;

Propisivanje kao neophodnog uslova "da to lice posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva koje je stečeno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori članice Međunarodne federacije računovođa u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1", dovodi do potpunog urušavanja sistema obrazovanja odraslih u Crnoj Gori. Radi pojašnjenja ukazujemo da je "profesionalno zvanje", zvanje koje se ostvaruje kroz ispunjavanje statutarinih uslova u organizaciji kojoj se pripada. Sertifikat ostvarenog profesionalnog zvanja nije javno važeći dokument kada je u pitanju obrazovanje odraslih, pa čak ni kada su u pitanju poslovi računovodstva. Vjerovatno ste upoznati sa odredbama Uredbe o povjeravanju poslova računovodstva NVO Institutu sertifikovanih računovođa kojom je toj organizaciji između ostalog dato "isključivo pravo samo za profesionalno zvanje sertifikovani računovođa". Skrećemo pažnju da se po našem mišljenju, ni taj sertifikat ne može nazvati "javno važećim dokumentom jer ne ispunjava zakonom propisane uslove koji se odnose na obrazovanje odraslih, a kamoli da govorimo o dva druga profesionalna zvanja "knjigovođa i ovlašćeni računovođa" koji su propisani CORS-om. CORS je nacionalni standard obrazovanja za oblast računovodstva, i on je objavljen u Službeni list kao javno važeći propis. Na osnovu tog propisa je Institut računovođa i revizora CG, zatražio razradu zanimanja Ovlašćeni računovođa. Na osnovu člana 31 stav 2 Zakona o stručnom obrazovanju („Službeni list RCG", br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG", br.45/10 i 39/13), na prijedlog Savjeta za kvalifikacije, Ministarstvo rada i socijalnog

staranja donijelo je Rješenje o standardu zanimanja ovlašćeni/a računovođa broj: 100-169/15-2 od 16.12.2015. godine koje je objavljeno u Službenom listu. Na osnovu tog Rješenja je Nacionalni savjet za obrazovanje kao organ Ministarstva prosvjete usvojio program edukacije za standard zanimanja Ovlašćeni računovođa, koji je potpuno identičan program CORS-a jer je to nacionalni program), a Ministarstvo prosvjete je u skladu sa Odredbama Zakona o obrazovanju izdalo licencu Institutu računovođa i revizora CG (i jos koliko je nama poznato barem tri licence drugim organizatorima obrazovanja). Na osnovu Zakona o obrazovanju odraslih i Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama Institut računovođa i revizora CG izdaje sertifikat Ovlašćeni računovođa kao nacionalnu stručnu kvalifikaciju, kao javno važeći dokument koji sa sobom nosi i propisani iznos CSPK-a. Ono sto je značajno jeste da je Institut računovođa i revizora CG svojim kvalitetom obrazovanja doveo do toga da jedna značajan broj računovodstvenih agencija posjeduje sertifikat nacionalne stručne kvalifikacije Ovlašćeni računovođa. Uvođenjem samo "profesionalnog zvanja" koji je interni dokument Nevladine organizacije, odnosno uslova za dozvolu i registar računovodstvenih pružalaca usluga, je po nama urušavanje zakonom uređenog Sistema obrazovanja u Crnoj Gori. U tom pravcu Vas pozivamo da kao neophodan uslov pored "profesionalnog zvanja" (ako smatrate da je neophodno) uvedete potpuno ravnopravno i sertifikate o nacionalnim stručnim kvalifikacijama kao javno važećem dokumentu koji izdaje licencirani organizator obrazovanja, a koji se izdaju po programu koji je u potpunosti zasnovan na CORS-u kao nacionalnom standardu.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Iako je važno osigurati konkurenciju i dostupnost tržišta računovodstvenih usluga, ključno je održati visoke profesionalne standarde. Ne postoji favorizacija jedne organizacije, već se primjenjuje princip da računovodstvena zvanja moraju biti podložna međunarodnim i nacionalnim profesionalnim standardima. Povjeravanje poslova ka jednoj ili više profesionalnih organizacija je poseban postupak koji se sprovodi u skladu sa drugim propisima u Crnoj Gori.

- 43. primjedba/predlog/sugestija IRRCG:** Dozvola za pružanje računovodstvenih usluga - član 17 Pravno lice, odnosno preduzetnik, može se baviti pružanjem računovodstvenih usluga na teritoriji Crne Gore samo ukoliko posjeduje dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga izdatu u skladu sa ovim zakonom.

Podrazavamo namjeru da bi za djelatnost računovodstvenih agencija bio poželjan Registar pružaoca računovodstvenih usluga. Obrazloženje ovog predloga leži u činjenici da bi se na ovaj način suzbila nelojalna konkurencija u vidu pojedinaca koji tu djelatnost obavljaju po osnovu ugovora o djelu. Takođe, ovaj Registar bi osim javne informacije ko je registrovani pružalac računovodstvenih usluga trebao da dovede i do podizanja kvaliteta računovodstvenih usluga.

Međutim, protivimo se namjeri da Ministarstvo finansija bude organ koji će provjeravati uslove i izdavati dozvole za rad, odnosno upis u taj Registar. Mislimo da je to neprimjereno i vjerujemo da to nije praksa ni u jednoj državi, ako se ova

djelatnost uopšte može regulisati s obzirom na odredbe EU Direktive o slobodi pružanja usluga.

Predlažemo da se u Zakonu o računovodstvu uvede poglavlje kojime će biti uređeno pitanje Komore računovodstvenih agencija kao asocijacije privrednih subjekata, koja bi imala obavezu da uspostavi principe i načela profesionalnosti rada privrednih subjekata koji se bave ovom djelatnošću, i da ta Komora ocjenjuje ispunjenost uslova, daje saglasnost i podnosi zahtjeve za brisanje iz Registra pružaoca računovodstvenih usluga.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Mnoge zemlje imaju slične registre pod nadzorom državnih organa, kako bi se osigurala profesionalizacija i odgovornost računovođa prema javnim interesima.

Regulaciju računovodstvene profesije mora sprovoditi nadležni organ, kako bi se osigurala nepristrasnost i jednak tretman svih pružalaca računovodstvenih usluga. Uvođenje Komore računovodstvenih agencija sa regulatornim ovlaštenjima moglo bi dovesti do sukoba interesa i potencijalnog monopola, gdje bi određene organizacije imale ekskluzivnu kontrolu nad tržištem računovodstvenih usluga. Ministarstvo finansija već ima institucionalne kapacitete i pravni okvir za sprovođenje provjera i izdavanje dozvola, dok bi stvaranje nove institucije nepotrebno povećalo birokratiju i troškove.

Povjeravanje poslova ka jednoj ili više profesionalnih računovodstvenih organizacija je poseban postupak koji se sprovodi u skladu sa drugim propisima u Crnoj Gori. U okviru tog postupka mogu biti predviđene i oblasti saradnje vezane za razmjenu informacija između Ministarstva finansija i jedne ili više profesionalnih računovodstvenih organizacija kojima se povjeravaju poslovi.

44. primjedba/predlog/sugestija Udruženje pravnika Crne Gore:

Član 3.

Prijedlog: Dodaje se novi stav koji definiše "Kodeks etike za profesionalne računovode" kao kodeks zasnovan na IFAC-ovom međunarodnom standardu, koji propisuje opšteprihvaćene principe ponašanja profesionalnih računovoda.

Primjena etičkih standarda profesionalnih računovoda bila je ranije propisana zakonom, ali je u aktuelnom nacrtu izostavljena. Održavanje integriteta i profesionalizma u računovodstvenoj profesiji ključno je za transparentnost i zakonitost poslovanja.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Zakonom je propisano da je lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI za MSP i poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i etičkih principa i načela.

45. primjedba/predlog/sugestija Udruženje pravnika Crne Gore:

Član 8 - Poslovna godina zavisnih pravnih lica:

Predlog: Zavisna pravna lica čiji osnivači imaju poslovnu godinu različitu od kalendarske mogu prilagoditi svoje finansijske izvještaje poslovnoj godini matice.

Ova izmjena bi uskladila računovodstvene prakse zavisnih preduzeća sa međunarodnim standardima i olakšala konsolidaciju finansijskih izvještaja u grupama preduzeća.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: U Crnoj Gori poreska godina odgovara kalendarskoj godini, a finansijski izvještaji se sastavljaju na toj osnovi. Ako bi se omogućilo zavisnim pravnim licima da prilagode svoju poslovnu godinu matičnom pravnom licu, to bi dovelo do pravne nesigurnosti i potencijalnih poteškoća u poreskim prijavama uz povećani rizik od poreskih manipulacija i netransparentnosti. Takođe, državni organi i Poreska uprava oslanjaju se na finansijske izvještaje koji se završavaju 31. decembra, pa bi različite poslovne godine unutar iste jurisdikcije otežale prikupljanje podataka, nadzor i poreske kontrole. Ako bi zavisna pravna lica imala drugačije poslovne godine, bilo bi teže analizirati i uporediti podatke između domaćih kompanija i donositi informisane odluke na osnovu finansijskih izvještaja. Takođe, korisnici finansijskih izvještaja koji podatke koriste za statističke i druge svrhe bi imali poteškoće prilikom obrade takvih podataka. Napominjemo i da MRS/MSFI omogućavaju tehničke metode konsolidacije bez potrebe za promjenom poslovne godine. Uvođenje mogućnosti različitih poslovnih godina zahtijevalo bi izmjene računovodstvenih softvera, prilagođavanje regulatornih prijava i dodatnu obuku za zaposlene. Time bi se povećali administrativni troškovi za pravna lica, ali i za državne institucije koje bi morale da se prilagođavaju novom režimu izvještavanja.

46. primjedba/predlog/sugestija Udruženje pravnika Crne Gore:

Član 14 stav 3 mijenja se i glasi:

"Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza iz stava 1 ovog člana, može da vrši lice koje je u radnom odnosu kod pravnog lica, a koje nije kažnjavano za krivična djela koja ga čine nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva uz obavezu kontinuirane profesionalne edukacije i poštovanje Etičkog kodeksa za profesionalne računovode."

Osigurava se profesionalna odgovornost i smanjuje rizik od malverzacija u finansijskom izvještavanju. **Obavezna edukacija** doprinosi kvalitetu finansijskih izvještaja i uskladenosti sa regulativama.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Članom Nacrta zakona koji propisuje odredbe koje se odnose na lica ovlašćena za vođenje poslovnih knjiga je definisano sljedeće: "Potrebna školska sprema, radno iskustvo i osposobljenost lica za samostalno vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja treba da odgovara zahtjevima obima i složenosti poslova u računovodstvu pravnog lica, složenosti organizacije računovodstva poslovnog subjekta i složenosti obrazloženja

računovodstvene politike u finansijskim izvještajima koji se objelodanjuju." Dakle, pravna lica koja imaju uspostavljene organizacione jedinice za obavljanje računovodstvenih poslova, odnosno imaju u radnom odnosu lica koja su zadužena za obavljanje računovodstvenih poslova, su odgovorna za utvrđivanje uslova koje treba da ispunjava to lice i ti privredni subjekti su odgovorni za određivanje lica za vođenje poslovnih knjiga koje posjeduje odgovarajuće radno iskustvo i adekvatno su osposobljeni za obavljanje tih poslova. S tim u vezi, odgovornost je prethodno pomenutih pravnih lica i pitanje profesionalne edukacije lica koja su odredili za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza. Zakonom je propisano da je lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI za MSP i **poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i etičkih principa i načela.**

S druge strane, Intencija Ministarstva finansija jeste da reguliše rad pružalaca računovodstvenih usluga tako da Nacrt zakona propisuje odredbe u tom pravcu a koje, između ostalog, predviđaju kontinuirano profesionalno usavršavanje lica koje je pružalac računovodstvenih usluga odredio kao lice odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza klijenata. U skladu sa članom 17 Nacrta zakona propisano je sljedeće: "Radi održavanja teorijskog znanja i stručnih vještina, lice iz stava 2 tačka 3 i stava 4 ovog člana je dužno da se kontinuirano profesionalno usavršava u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1.

Pravno lice, odnosno preduzetnik, kome je izdata dozvola za pružanje računovodstvenih usluga je dužno jednom godišnje do 15. februara tekuće za prethodnu godinu da izvještava Ministarstvo o kontinuiranom profesionalnom usavršavanju iz stava 6 ovog člana."

47. primjedba/predlog/sugestija Udruženje pravnika Crne Gore:

Član 17 stav 4: se mijenja i glasi:

"Uslovi koje treba da ispunjava lice(a) iz stava 2 tačka 3 su sljedeći:

- ima završen najmanje nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 180 kredita CSPK;
- da lice posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva koje je stečeno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori članice Međunarodne federacije računovoda u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1
- radno iskustvo od najmanje tri godina na poslovima računovodstva i sastavljanja finansijskih iskaza stečeno u 10 godina koje prethode podnošenju zahtjeva iz stava 13 ovog člana ili radno iskustvom trajanju od najmanje tri godine na poslovima revizije koji se dokazuju ugovorom o radu;
- dokaz o kontinuiranoj edukaciji u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1;
- dokaz da lice nije osuđivano pravnom silom presudom za krivično djelo koja ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva;
- dokaz o crnogorskom državljanstvu ili stalnom boravku u Crnoj Gori."

Ovim izmjenama osigurava se da finansijske izvještaje sastavljaju stručno osposobljena lica, u skladu sa standardima IFAC-a i međunarodnom praksom.

Zakon o visokom obrazovanju ("Sl. list CG", br. 044/14, ..., 088/24) u dijelu Vrsta studijskih programa (član 81) i Evropskog Sistema prenosa kredita (čl. 82) u kojem u skladu sa čl 83.

Zakona se ne prepoznaje diploma od 240 ECTS, te treba uskladiti ovo zakonsko rešenje sa važećim Zakonom o viskom obrazovanju.

Suviše je da se navodi da se prihvata i zvanje ovlašćeni revizor kao uslov za otvaranje računovodstvene agencije, zato što je svako lice sa zvanjem ovlašćeni revizor ujedno i profesionalni računovođa u zvanju "sertifikovani računovođa" te je dovoljno navesti da posjeduje profesionalno računovodstveno zvanje. Dodatno uskladiti regulatorne zahteve na nacionalnom nivou kako uporedna norma u Zakonu o računovodstvu u javnom sektoru objavljenom u "Službenom listu CG", br. 66/2019, 145/2021 i 123/2023 u članu 38 i 39 propisuje nivoe računovodstvenih zvanja za javni sektor kao i uslove za iste za pozicije rukovodilac jedinice za računovodstvo, viši računovođa, stariji računovođa i mladi računovođa je neophodno posjedovanje računovodstvenog sertifikata za javni sektor.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Smanjenje obrazovnih kriterijuma može ugroziti kvalitet računovodstvenih usluga. U dijelu koji se odnosi na zvanje ovlašćeni revizor moraju se uzeti u obzir izmjene koje se odnose na usklađivanje legistative iz oblasti revizije sa legistativom EU a posebno u dijelu priznavanja/registrovanja revizora iz zemalja članica EU.

Odredbe Nacrta zakona koje se odnose na uslove glase:

"Uslovi koje treba da ispunjava lice iz stava 2 tačka 3 ovog člana su:

- da ima završen najmanje VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 240 kredita CSPK – oblast društvene nauke, podoblast ekonomija ili visoko obrazovanje u obimu od najmanje 180 kredita CSPK i da posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva koje je stečeno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori, članici Međunarodne federacije računovođa u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1 ili licencu ovlašćenog revizora izdatu u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija;
- radno iskustvo od najmanje pet godina na poslovima računovodstva i sastavljanja finansijskih iskaza stečeno u deset godina koje prethode podnošenju zahtjeva iz stava 5 ovog člana ili radno iskustvo u trajanju od najmanje tri godine na poslovima revizije;
- dokaz da lice nije osuđivano pravnosnažnom presudom za krivično djelo koja ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva;
- dokaz o crnogorskom državljanstvu ili stalnom boravku u Crnoj Gori."

48. primjedba/predlog/sugestija Udruženje pravnika Crne Gore:

Član 17 stav 10 dopunjava se:

„Izuzetno od stava 5 tačka 1 ovog člana, poslovne knjige srednjih i velikih pravnih lica može voditi lice koje ima zvanje sertifikovanog računovođe u skladu sa članom 20 i 21 ovog Zakona."

Izmena ovog člana doprinosi povećanju kvaliteta finansijskog izveštavanja i smanjuje rizike povezane sa neadekvatnim vodenjem poslovnih knjiga kod računovodstvenih agencija.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Uvođenje uslova da poslovne knjige srednjih pravnih lica može voditi isključivo sertifikovani računovođa može značajno povećati troškove poslovanja i može dovesti do smanjenja konkurencije.

49. **primjedba/predlog/sugestija Udruženje pravnika Crne Gore:** Član 24, uskladiti nazive finansijskih izvještaja sa MRS 1. Na primjer »bilans uspjeha« mijenjaju se u »iskaz o dobitku i ostalom sveobuhvatnom rezultatu«.

Ova izmjena osigurava usklađenost sa MRS 1, koji propisuje opcije izvještavanja u zavisnosti od prirode rashoda i obezbjeđuje veću fleksibilnost privrednim subjektima.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Termin koji se koriste su široko prihvaćeni i razumljivi među računovođama, pravnim licima i poreskim organima u Crnoj Gori.

50. **primjedba/predlog/sugestija Udruženje pravnika Crne Gore:** Izmjena člana 32 – Definicija »organizovanog tržišta«. Precizirati šta se podrazumijeva pod »organizovanim tržištem« u kontekstu obaveznog izvještavanja.

Jasna definicija sprječava pravnu nesigirnost i omogućava privrednim subjektima da pravilno primjenjuju odredbe zakona.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Terminologija je usklađena sa legislativom koja se odnosi na trgovinu hartijama od vrijednosti i drugim finansijskim instrumenatima

51. **primjedba/predlog/sugestija Udruženje pravnika Crne Gore:** Član 32, stav 2 – Neophodna dopuna stava 2 sa jasnom definicijom koncepta dvostruke materijalnosti.

Predlažemo da se jasno definišu pojmovi "materijalnost uticaja" i "finansijska materijalnost", kao i međuzavisnost između ove dvije dimenzije ("dvostruka materijalnost"). Bilo bi korisno dodatno pojasniti da postoji značajna razlika u obimu finansijske materijalnosti u finansijskim izvještajima i u izvještavanju o održivosti uprkos tome što je definicija ista.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Kako je i navedeno u primjeni će biti Evropski standardi izvještavanja o održivosti koji uređuju ovu oblast.

52. **primjedba/predlog/sugestija Udruženje pravnika Crne Gore:** Dopuna člana 42 sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe. Dodati obavezu da se finansijski iskazi sastavljaju uz poštovanje Kodeksa etike za profesionalne računovođe.

Povećava se odgovornost lica koja sastavljaju finansijske iskaze i smanjuje rizik od manipulacija finansijskim podacima.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Zakonom je propisano da je lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI za MSP i poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i etičkih principa i načela.

53. primjedba/predlog/sugestija Udruženje pravnika Crne Gore: Član 52 „Licenciranje procjenjivača”–Uvesti obaveznu kontinuiranu profesionalnu edukaciju za ova lica.

Osigurava da znanja i vještine procjenjivača budu u skladu sa najnovijim zakonodavnim, tehničkim i tržišnim promjenama. Primjer: Izmjene poreskih propisa mogu uticati na način procjene tržišne vrijednosti nekretnina ili privrednih društava, što zahtjeva dodatnu obuku procjenjivača.

Kvalitet procjena direktno utiče na odlučivanje investitora, banaka, sudova i drugih institucija. Kontinuirana edukacija omogućava procjeniteljima da prate najbolje prakse i međunarodne računovodstvene i standard procjene. Primjer: Metodologije procjene vrijednosti firme u slučaju spajanja i akvizicija (M&A) stalno se razvijaju, pa procjenjivači moraju biti upoznati s novim pristupima kao što su DCF (Diskontovani tok novca) i tržišni multiple metodi.

Digitalne platforme i automatizovani alati za procjenu postaju sve zastupljeniji. Procjenitelji moraju znati kako se koristi GIS softver, big data analitiku, blockchain tehnologiju i druge inovacije u procjenjivanju vrijednosti. Primjer: U procjeni nekretnina danas se koriste automatizovani modeli vrednovanja (AVM – Automated CValuation Models), a procjenitelji moraju znati kako tumačiti i verifikovati njihove rezultate.

Procjene imovine i kapitala imaju velik uticaj na sudske postupke, kreditne odluke i poreske obaveze, pa se od procjenitelja očekuje visok stepen etičnosti i profesionalne odgovornosti. Kontinuirana edukacija uključuje obuku o etici i sprječavanju sukoba interesa, što doprinosi očuvanju pouzdanosti profesije. Primjer: Procjenitelji koji rade u sektoru nekretnina moraju izbjegavati pritiske investitora ili banaka koji mogu pokušati da utiču na procjenu vrijednosti nekretnine.

Prilagođavanje promjenama na tržištu: Tržišni trendovi se stalno mijenjaju – ekonomski ciklusi, inflacija, kamatne stope, trendovi u sektoru nekretnina i kapitala. Redovno usavršavanje omogućava procjeniteljima da bolje predviđaju uticaj makroekonomskih i tržišnih faktora na vrednovanje imovine. Primjer: Porast kamatnih stopa može značajno uticati na procjenu investicionih nekretnina, što procjenitelji moraju uzeti u obzir u svojim analizama.

Poeni kontinuirane edukacije omogućavaju procjeniteljima da steknu licence i sertifikate priznate u drugim državama i da budu konkurentni na međunarodnom tržištu.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Ova oblast će biti uređena podzakonskim aktima u skladu sa Zakonom.

54. primjedba/predlog/sugestija Računovodstveno revizorski odbor UPCG: Član 12 stav 6 – razmisliti o brisanju ove odredbe.

Odredbu smatramo suvišnom, budući da se podrazumijeva da krajnje stanje prethodne godine treba da odgovara početnom stanju tekuće godine.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Izmijenjeno u ovom dijelu.

55. **primjedba/predlog/sugestija Računovodstveno revizorski odbor UPCG:** Član 13 stav 4 – predlažemo da se menja u smislu da bi isti mogao da glasi: Pravno lice dužno je da svoju knjigovodstvenu dokumentaciju čuva u prostorijama društva ili kod ovlašćenih arhivara

Smatramo da računovodstvene agencije nisu registrovane za arhiviranje i čuvanje dokumentacije klijenata već da svako pravno lice, preduzetnik je dužno da obezbijedi adekvatan prostor za čuvanje svoje dokumentacije ili da ukoliko se na tržištu pojave firme za arhiviranje da to povjere njim. Da bi se dokumentacija očuvala, prostorije moraju da ispunjavaju određene uslove da ne bi došlo do oštećenja dokumenata.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Kao što je već navedeno: "Pravno lice dužno je da knjigovodstvene isprave i poslovne knjige čuva na teritoriji Crne Gore u poslovnim prostorijama tog pravnog lica, odnosno preduzetnika, odnosno kod pravnih lica ili preduzetnika kojima je povjereno vođenje ili čuvanje poslovnih knjiga."

56. **primjedba/predlog/sugestija Računovodstveno revizorski odbor UPCG:**
Predlažemo da se stav 4 u članu 15 briše.
Pravno lice odnosno preduzetnik koji ima registrovanu pretežnu djelatnost je nosilac dozvole za rad koja je upisana u registar, a odgovorno lice u pravnom licu je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga. Navedena odredba bi, zbog promjena radne snage u agencijama, prouzrokovala obimnu dokumentaciju kako za agencije, tako i za Registar i nemoguće je istu sprovesti u praksi.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Potrebno je evidentirati samo lice koje je određeno kao odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza za klijente. Računovodstvene agencije zapošljavaju određeni broj lica koja obavljaju pomoćne poslove i promjena te radne snage u računovodstvenim agencijama se ne evidentira u Registru.

57. **primjedba/predlog/sugestija Računovodstveno revizorski odbor UPCG:**

Član 17 stav 2 u tački 2 predlažemo da se riječi : „osnivač i član organa upravljanja pravnog lica“ zamijene sa „odgovorno lice u pravnom licu“.

Brisati tačku 3 u stavu 2.

Stav 6, 7 i 8 – preispitati dio koji se tiče kontinuirane edukacije u smislu brisanja.

Stav 12 brisati.

U stavu 14 brisati naknadu za izdavanje dozvole.

Član 14 – dodati stav:

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza iz stava 1 ovog člana, može da vrši lice koje je u radnom odnosu kod pravnog lica a koje nije kažnjavano za krivična djela koja ga čine nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva. Minimalni uslovi koje zaposleni treba da ispunjava su SSS ekonomskog usmjerenja.

Predložili smo brisanje tačke 3 u stavu 2, budući da lice koje je ovlašćeno i odgovorno lice u računovodstvenim agencijama takođe snosi odgovornost za sastavljanje finansijskih iskaza. U predmetnom članu, pored sticanja profesionalnog znanja, potrebno je prepoznati i sticanje stručnih kvalifikacija.

Što se tiče stava 12- napominjemo da će biti teško primenljiv u praksi. Treba početi od činjenice da kod osobe koja „napusta“ radno mjesto, teško možete insistirati da potpiše zapisnik o primopredaji knjigovodstvene dokumentacije, a novozaposleni će se naravno upoznati sa kompletnom dokumentacijom. S druge strane, odgovornost „pada“ na odgovorno lice u privrednom društvu. Takođe, u delu sugestija za stav 14 kada su u pitanju troškovi poslovanja, treba imati u vidu da računovođe nemaju status notara i advokata koji naplaćuju svoje usluge po utvrđenom tarifniku.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Stav 12 koji se odnosi na primopredaju knjigovodstvene dokumentacije se briše. Ostatak predloga se ne prihvata. Odgovornost pružaoca računovodstvenih usluga je jasno propisana normama zakona, kao i odgovornost menadžmenta za istinito i pošteno prikazivanje finansijskih izvještaja.

58. primjedba/predlog/sugestija Računovodstveno revizorski odbor UPGG:

U stavu 4 člana 24 brisati pojednostavljene napomene.

Stav 5 člana 24 preispitati radi njegovog eventualnog brisanja ili drugačijeg uređenja.

„Pojednostavljene napomene“ izbrisati za mikro pravna lica, jer veliki broj tih lica nije ni obveznik PDV ili obavlja djelatnost u malom obimu. Time se stvara samo dodatna obaveza, a ne zadire se u suštinu, jer se predmetno već nalazi u FI. Stav 5 u istom članu neprecizan, budući da nije jasan deo koji se odnosi na neotpisane troškove razvoja iskazanih u aktivu.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Norma usklađena sa relevantnim propisima EU.

59. primjedba/predlog/sugestija Milenko Popović:

Mišljenja sam da u tom zakonu nema mjesta članovima kkoji se odnose na procjenjivače jer pitanje procjenjivača treba definisati posebnim zakonom, obzirom da je pritanje procijenjivača i procjene imovine definisano, doduše nestrečno, u više zakona i drugih potpisa pa bi njihovo unođenje dovelo do nepotrebnog-nesvrshodnog unošenje dodatnih zabuna u sistuaciji kad u Crnoj Gori postoji više (6) udruženja vještaka, koji izdaju licence a ne zna se po kojem propisu, pri čemu treba imati u vidu obavezujuće Međunarodne računovodstvene stndrade i Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja.

Nadam se da kod kreiranja zakona o računovodstvu i reviziji treba poštovati računovodstvene standarde i ljude od struke, jer se lošim rješenjima samo širi prostor nezainteresiranih, samozvanih stručnjacima i mešetarima.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Kao što je navedeno, procjena vrijednosti može se vršiti za potrebe računovodstvenih izvještaja i druge potrebe. U narednom periodu će se detaljnije razmotriti potreba izrade posebnog propisa koji će regulisati oblast procjene.

60. primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 1, dodaju se stav 2 i stav 3:

"Računovodstvena profesija ima stratešku ulogu u zaštiti finansijske stabilnosti i transparentnosti poslovanja, te se smatra profesijom od javnog značaja zbog njenog direktnog uticaja na fiskalnu stabilnost, ekonomski razvoj i pravnu sigurnost.

Državni organi, regulatorna tijela i poreske institucije dužni su da pri donošenju odluka koje se odnose na računovodstvenu profesiju konsultuje profesionalna računovodstvena organizacija i stručna tijela."

Predložena dopuna člana 1 zakona doprinosi unapređenju finansijske stabilnosti, pravne sigurnosti i regulatorne usklađenosti. Ovim se dodatno afirmiše računovodstvena profesija kao strateški važna delatnost i osigurava njeno aktivno učešće u kreiranju zakonskih rešenja koja direktno utiču na privredu i društvo u celini.

Računovodstvena profesija ima ključnu ulogu u obezbeđivanju transparentnosti finansijskog izveštavanja, što direktno utiče na poverenje investitora, kreditora i svih učesnika na tržištu. Precizno i pouzdano finansijsko izveštavanje ključno je za fiskalnu stabilnost, jer doprinosi pravilnoj proceni ekonomskih tokova i efikasnoj poreskoj politici.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Računovodstvena profesija je vrlo važna, ali nije neophodno formalno klasifikovati je kao profesiju od javnog značaja. Postojeći zakonski i regulatorni okviri već osiguravaju finansijsku stabilnost i transparentnost poslovanja. Obavezna konsultacija računovodstvenih organizacija može usporiti donošenje fiskalnih i regulatornih odluka.

61. primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 2, dodaju se stavovi 6, 7 i 8:

"Računovodstvena profesija ima status profesije od javnog značaja, s obzirom na njenu ulogu u zaštiti pravne sigurnosti finansijskih transakcija i pouzdanosti finansijskog izveštavanja.

Računovodstvene usluge mogu pružati isključivo lica i pravna lica koja ispunjavaju zakonom propisane kriterijume stručnosti i profesionalne etike."

Predloženi član zakona formalno potvrđuje status računovodstvene profesije kao profesije od javnog značaja i uvodi jasne kriterijume stručnosti i profesionalne etike za pružanje računovodstvenih usluga. Ova izmena ima za cilj jačanje pravne sigurnosti, pouzdanosti finansijskog izveštavanja i zaštitu javnog interesa.

Predloženi član zakona jasno definiše status računovodstvene profesije i uvodi visoke standarde stručnosti i etike u njenom obavljanju. Ova regulativa doprinosi većoj pouzdanosti finansijskih izveštaja i ostalih informacija, zaštiti privrede od računovodstvenih malverzacija i jačanju poverenja u finansijski sistem zemlje.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Profesije od javnog značaja obično obuhvataju one koje direktno utiču na život, zdravlje ili osnovna prava građana. Iako računovodstvo igra ključnu ulogu u finansijskom izveštavanju, njegova uloga nije neposredno povezana sa zaštitom osnovnih ljudskih prava i interesa građana na način na koji su to klasične profesije od javnog značaja. Regulacija računovodstvene struke već postoji kroz zakonodavni okvir, poreske propise i međunarodne standarde, što osigurava njenu kontrolu i profesionalnost bez potrebe za dodatnim statusom. Postojeći zakonski okvir već reguliše uslove za pružanje računovodstvenih usluga.

62.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 3, dodaje se redni broj 14):

„Kodeks etike za profesionalne računovođe je kodeks prihvaćen na osnovu IFAC- ovog Međunarodnog kodeksa etike za profesionalne računovođe (International Code of Ethics for Professional Accountants - ICEPA) kojim se definišu opšteprihvaćeni standardi ponašanja profesionalnih računovođa“.

Etički kodeks i obavezna primjena za profesionalne računovođe je bila prepoznata i u starom zakonskom rešenju, stava smo da etički kodeks za profesionalne računovođe treba da ostane i ovom novom predlogu.

U predlogu zakona koji je bio na raspolaganju članovima radne grupe takođe je prepoznat bio etički kodeks i njegova primjena za sva lica odgovorna za sastavljanje finansijskih iskaza i vođenje poslovne evidencije, ali se u predlogu zakona objavljenom za javnu raspravu etički kodeks u potpunosti izbrisao.

Profesionalni računovođa, nosilac profesionalnog zvanja u skladu sa CORS- om je dužan da se pridržava Kodeksa etike za profesionalne računovođe. Dodatno smatramo da je neophodno definisati kontrolne mehanizme i nadzor za lica koja se bave računovodstvenim poslovima, a nisu profesionalne računovođe, nosioci profesionalnog zvanja. Profesionalna računovodstvena organizacija prati

implementaciju etičkog kodeksa samo za svoje članove, te su ostala lica ostala van ovog obuhvata.

Obaveznost etičkog kodeksa za sve koji sastavljaju finansijske izvještaje nije samo pitanje moralne odgovornosti, već i ključni faktor u očuvanju transparentnosti, povjerenja i zakonitosti poslovanja. Bez jasnih etičkih smjernica, postoji veći rizik od manipulacija, gubitka povjerenja i finansijskih skandala koji mogu nanijeti ozbiljnu štetu preduzećima i ekonomiji u cjelini.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Zakonom je propisano da je lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI za MSP i **poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i etičkih principa i načela.**

63.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 5 dopunjava se stavovima 2, 3 i 4:

"Regulatorni i poreski organi dužni su da osiguraju pravnu sigurnost i transparentnost u postupcima koji uključuju računovodstvenu evidenciju i finansijsko izvještavanje, uz uvažavanje profesionalnih standarda.

U slučaju donošenja novih zakonskih ili podzakonskih propisa koji utiču na vođenje poslovnih knjiga, finansijsko izvještavanje ili obračun poreskih obaveza, računovodstveni subjekti ne mogu snositi pravne ili finansijske posljedice ukoliko nisu imali adekvatan period za pripremu od dana objavljivanja propisa za njegovu primjenu.

Regulatorni i poreski organi dužni su da prije uvođenja novih tehničkih zahtjeva ili izmjena sistema izvještavanja sprovedu konsultacije sa predstavnicima računovodstvene struke, kako bi se osiguralo da predložene promjene budu jasno definisane, tehnički izvodljive i sprovodive u propisanom roku. Ukoliko tehničke mogućnosti ili softverska infrastruktura ne omogućavaju pravovremenu implementaciju novih zahtjeva, računovodstveni subjekti ne mogu snositi sankcije zbog nemogućnosti ispunjavanja obaveza koje su objektivno neizvodive u datom vremenskom okviru."

Prepoznavanje računovodstva kao profesije od javnog značaja znači pravno jačanje njene uloge u ekonomskim procesima i regulativnim postupcima. Računovodstvena profesija ne utiče samo na tačnost finansijskog izvještavanja, već i na fiskalnu stabilnost i pravnu sigurnost.

Ovim predlogom zakona osigurava se da računovodstvena struka dobije odgovarajući pravni status i da državni organi, regulatorna tijela i poreske institucije ne mogu donositi odluke koje utiču na računovodstvenu profesiju bez dijaloga sa profesijom.

Obavezno uzimanje u obzir stručnog mišljenja računovodstvene struke u svim nadzorima, kontrolama je ključno za smanjenje pravne nesigurnosti i fiskalnih sporova. Državni organi koji vrše inspekcijske, poreske, regulatorne postupke dobili su mogućnost da razmotre stručno mišljenje računovođa u slučajevima kada se donose odluke o finansijskim izvještajima i poslovnim knjigama.

Ovo osigurava da inspekcijski i nadzorni organi ne donose neadekvatne odluke i da računovođe mogu pružiti stručne relevantne analize koje će biti uvrštene u zvaničnu dokumentaciju postupka i time obezbijediti pravičnije i objektivnije regulatorne postupke. Važno je istaći da računovođe rade prema međunarodnim računovodstvenim standardima, poreskim zakonima Crne Gore i drugim propisima, tako da uzimanje u obzir stručnog mišljenja osigurava da se zakoni primjenjuju konzistentno i bez subjektivnih tumačenja pojedinih inspektora.

Evropska praksa – poređenje sa Njemačkom, Španijom i Francuskom

U razvijenim evropskim državama, poreski i regulatorni organi zakonski su obavezni da uzmu u obzir analize i izvještaje profesionalnih računovođa prije donošenja odluka. Ova praksa značajno smanjuje pravnu nesigurnost, fiskalne nesporazume i sudske sporove čime se pravi zaštita od neadekvatnih odluka. Ovime se omogućava da u slučaju neslaganja sa zapisnikom kontrole, nadležni organi imaju mogućnost da uzmu u obzir stručno mišljenje računovodstvene struke prije donošenja konačne odluke. Ovim se obezbjeđuje transparentniji proces odlučivanja, koji je u skladu sa najboljim međunarodnim praksama, a u suštini se i štiti državni budžet od naknadnih troškova potencijalnih sudskih sporova. Posebno treba voditi računa o zaštiti računovođa od iznenadnih regulatornih i tehničkih promjena i omogućiti minimalni prelazni period za primjenu novih propisa zato je potrebno da računovodstveni subjekti ne mogu snositi pravne ili finansijske posljedice ako nisu imali najmanje dovoljno vremena da implementiraju nove zakonske obaveze. Posebno treba obratiti pažnju na zaštitu od tehnički teško izvodljivih zahtjeva. Ako tehničke mogućnosti ne omogućavaju pravovremenu implementaciju novih propisa, računovođe ne mogu biti sankcionisane zbog nečega što objektivno ne mogu sprovesti u zadatom roku. Mogućnost konsultacija prije donošenja novih tehničkih zahtjeva su takođe veoma važni za adekvatnu implementaciju od strane regulatornih i poreskih organa.

Pravna osnova i međunarodne preporuke

Preporuke OECD-a o pravnoj sigurnosti u poreskim i regulatornim postupcima podržavaju ovakav pristup i predložene odredbe povećavaju pravnu predvidivost i smanjuju broj upravnih i sudskih sporova.

Usklađivanje sa evropskim praksama i osiguravanje stabilnog i transparentnog poreskog i finansijskog sistema kroz konsultacije sa stručnim računovodstvenim tijelima osnažuje privredu i jača pravni okvir Crne Gore.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Računovodstveni subjekti imaju profesionalnu dužnost da prate zakonske izmjene i ne može im se dati pravo na izbjegavanje primjene zakona. Ne postoji univerzalni kriterijum za određivanje „adekvatnog perioda pripreme“, što može dovesti do pravne

nesigurnosti. Poreska i fiskalna disciplina ne smiju zavisiti od tehničke spremnosti pojedinih subjekata. Regulatorni organi već sprovode konsultacije i prelazne rokove, tako da nema potrebe za dodatnim zakonskim obavezama.

64.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 6, stav 2, mijenja se i glasi:

"U zavisnosti od prosječnog broja zaposlenih, ukupnog prihoda na godišnjem nivou i ukupne aktive, pravna lica razvrstavaju se na:

1) mikro pravna lica koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih do deset;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 700.000,00 €;
- ukupna aktiva do 350.000,00 €;

2) mala pravna lica koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini do 50;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 8.000.000,00 €;
- ukupna aktiva do 4.000.000,00 €;

3) srednja pravna lica, koja nijesu mikro i mala pravna lica, a koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma:

- prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini do 250;
- ukupan prihod na godišnjem nivou do 40.000.000,00 €;
- ukupna aktiva do 20.000.000,00 €;

4) velika pravna lica koja prelaze dva od tri kriterijuma iz tačke 3 ovog stava."

Pragovi za razvrstavanje pravnih lica povećavaju se kako bi se uskladili sa EU direktivama. Trenutno veliki broj pravnih lica je na granici da zadovoljava kriterijum da bude klasifikovano kao srednje pravno lice i ne bude obveznik revizije. To su za crnogorske prilike jako velika preduzeća i njihov broj nije značajno veliki. Benefit za crnogorsku privredu ne može biti ako ta društva ne budu obveznici revizije nego samo nedostatak, jer činjenica da su predmet kontrole utiče u značajnoj mjeri na pravilnosti (ili nepravilnosti) u njihovom poslovanju. Dovoljno je pogledati pragove za reviziju u zemljama EU i zaključiti da velika većina zemalja ima čak i značajno niže pragove od pragova koji su na snazi u CG (na primjer nama bliska Italija), a te zemlje su po snazi privrede i veličini preduzeća neuporedivo veće od CG. Bojazan da u Crnoj Gori nema dovoljno revizora i revizorskih kuća je u potpunosti neopravdana i strah da kvalitet revizije neće biti dobar ukoliko se pragovi spuste. Činjenica je da revizija utiče pozitivno na ispravnost i tačnost finansijskih iskaza društva koja su predmet revizije (i benefit je za cijelu privredu da bude sto više kontrole), dok je smanjenje broja obveznika revizije signal da i ono malo zainteresovanih lica koja planiraju da budućnost grade u struci revizije odustane od tog nauma usljed malog i nerazvijenog tržišta revizorskih usluga.

U nastavku pragovi izuzeća od revizije kod 27 članica EU¹

¹ <https://www.accountancyeurope.eu/wp-content/uploads/2022/12/Audit-exemption-thresholds-in-Europe.pdf>

Zemlja	Ukupna aktiva (EUR)	Ukupan prihod	Broj zaposlenih
Austrija	5.000.000	10.000.000	50
Belgija	4.500.000	9.000.000	50
Bugarska	1.000.000	2.000.000	50
Hrvatska	2.000.000	4.000.000	25
Kipar	0	0	0
Češka	1.500.000	3.000.000	50
Danska a	537.000	1.075.000	12
Danska b	6.000.000	12.000.000	50
Estonija a	800.000	1.600.000	24
Estonija b	2.000.000	4.000.000	50
Finska	100.000	200.000	3
Francuska	4.000.000	8.000.000	50
Njemačka	6.000.000	12.000.000	50
Grčka	4.000.000	8.000.000	50
Mađarska	Nije primjenljivo	833.333	50
Island	1.400.000	2.800.000	50
Irska	6.000.000	12.000.000	50
Italija	4.000.000	4.000.000	20
Latvija	800.000	1.600.000	50
Litvanija	1.800.000	3.500.000	50
Luksemburg	4.400.000	8.800.000	50

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Norma se odnosi na usklađivanje sa relevantnim direktivama EU.

65.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 8, dopunjava se stavom 9:

„Zavisna pravna lica sa sjedištem u Crnoj Gori, a čija matična pravna lica sa sjedištem u inostranstvu imaju poslovnu godinu koja je različita od kalendarske, mogu da da sastavljaju godišnji finansijski izvještaj sa poslovnom godinom koja je različita od kalendarske godine, a u skladu sa poslovnom godinom matičnog pravnog lica“.

Uvođenje poslovne godine različite od kalendarske godine. Za zavisna pravna lica sa sjedištem u Crnoj Gori, čija matična pravna lica sa sjedištem u inostranstvu imaju poslovnu godinu koja je različita od kalendarske, trebalo bi dati mogućnost da sastavljaju godišnji finansijski izvještaj sa poslovnom godinom koja je različita od kalendarske godine.

Ovaj predlog zakona omogućava zavisnim pravnim licima sa sedištem u Crnoj Gori da sastavljaju godišnji finansijski izvještaj u skladu sa poslovnom godinom matičnog

pravnog lica iz inostranstva. Opravdanost i koristi ovog rešenja mogu se sagledati kroz sledeće ključne aspekte:

- Usklađivanje sa međunarodnim poslovnim praksama: Mnoge multinacionalne kompanije imaju poslovnu godinu koja nije identična kalendarskoj godini (npr. od 1. jula do 30. juna); Dozvoljavanjem zavisnim pravnim licima u Crnoj Gori da koriste istu poslovnu godinu kao njihova matična kompanija, olakšava se konsolidacija finansijskih izveštaja na globalnom nivou.
- Pojednostavljenje finansijskog izveštavanja i revizije- Kada matično preduzeće i njegovi ogranci koriste istu poslovnu godinu, finansijski izveštaji se mogu istovremeno pripremiti, što smanjuje administrativne i računovodstvene troškove. Ovim se olakšava i rad revizora jer se omogućava efikasnije planiranje i sprovođenje revizije na grupnom nivou.
- Povećanje atraktivnosti Crne Gore za strane investitore -Stranim kompanijama koje žele da osnuju zavisna preduzeća u Crnoj Gori ovakva fleksibilnost može biti značajna prednost. Smanjuje se regulatorni teret koji bi ih primoravao da prilagođavaju svoju poslovnu godinu isključivo kalendarskoj godini u Crnoj Gori.
- Preciznije praćenje poslovanja i planiranje budžeta -Kada zavisno pravno lice prati poslovnu godinu matične kompanije, lakše je uskladiti planiranje budžeta, investicija i strategija. Na taj način, menadžment u Crnoj Gori može donositi bolje informisane odluke zasnovane na globalnim poslovnim ciklusima matične kompanije.
- Smanjenje nepotrebnih troškova i duplog administrativnog opterećenja- Bez ove odredbe, zavisno pravno lice bi moralo da vodi paralelno dvije vrste izveštaja – jedan u skladu sa kalendarskom godinom (za crnogorske regulatorne potrebe), a drugi u skladu sa poslovnom godinom matične kompanije (za konsolidaciju). Ovim predlogom zakona se smanjuje administrativno opterećenje i omogućava efikasnije računovodstvo.

Predložena izmjena donosi praktične i strateške koristi kako za poslovne subjekte u Crnoj Gori, tako i za strane investitore. Uvođenje ove fleksibilnosti omogućava lakše poslovanje zavisnih pravnih lica, smanjuje administrativno opterećenje, podstiče strane investicije i doprinosi boljoj integraciji Crne Gore u globalne ekonomske tokove.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: U Crnoj Gori poreska godina odgovara kalendarskoj godini, a finansijski izveštaji se sastavljaju na toj osnovi. Ako bi se omogućilo zavisnim pravnim licima da prilagode svoju poslovnu godinu matičnom pravnom licu, to bi dovelo do pravne nesigurnosti i potencijalnih poteškoća u poreskim prijavama uz povećani rizik od poreskih manipulacija i netransparentnosti. Takođe, državni organi i Poreska uprava oslanjaju se na finansijske izveštaje koji se završavaju 31. decembra, pa bi različite poslovne godine unutar iste jurisdikcije otežale prikupljanje podataka, nadzor i poreske kontrole. Ako bi zavisna pravna lica imala drugačije poslovne godine, bilo bi teže analizirati i uporediti podatke između domaćih kompanija i donositi informisane odluke na osnovu finansijskih izveštaja. Takođe, korisnici finansijskih izveštaja koji podatke koriste za statističke i druge svrhe bi imali poteškoće prilikom obrade takvih podataka. Napominjemo i da MRS/MSFI omogućavaju

tehničke metode konsolidacije bez potrebe za promjenom poslovne godine. Uvođenje mogućnosti različitih poslovnih godina zahtijevalo bi izmjene računovodstvenih softvera, prilagođavanje regulatornih prijava i dodatnu obuku za zaposlene. Time bi se povećali administrativni troškovi za pravna lica, ali i za državne institucije koje bi morale da se prilagođavaju novom režimu izvještavanja.

66.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 14 stav 3 mijenja se i glasi:

"Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza iz stava 1 ovog člana, može da vrši lice koje je u radnom odnosu kod pravnog lica, a koje nije kažnjavano za krivična djela koja ga čine nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva. Ovo lice je dužno da se profesionalno kontinuirano edukuje u skladu sa članom 17. zakona i da primjenjuje Etički kodeks za profesionalne računovođe"

Ovaj predlog člana zakona reguliše ko može da vodi poslovne knjige i sastavlja finansijske izvještaje, postavljajući određene profesionalne i etičke standarde za lica koja obavljaju ove poslove. Njegova svrha može se objasniti kroz sledeće ključne aspekte:

- Osiguravanje profesionalne odgovornosti i pouzdanosti finansijskog izvještavanja: Finansijski izvještaji su ključni za poslovno odlučivanje, oporezivanje, kreditiranje i investicije, te je važno da ih sastavljaju lica koja su profesionalno obučena i odgovorna. Ograničavanjem obavljanja ovih poslova na lica koja su u radnom odnosu kod pravnog lica obezbeđuje se veća odgovornost i kontrola njihovog rada.
- Sprečavanje neetičkog ponašanja i finansijskih malverzacija: Uvođenjem uslova da računovodstvene poslove ne može obavljati lice koje je osuđivano za krivična dela koja ga čine nedostojnim (npr. finansijske prevare, pronevjere, falsifikovanje dokumenata), smanjuje se rizik od malverzacija i manipulacija u finansijskom izvještavanju. Time se jača integritet i povjerenje u računovodstvenu profesiju i finansijske izvještaje pravnih lica.
- Kontinuirana profesionalna edukacija kao uslov za kvalitetno obavljanje posla: Računovodstveni i finansijski propisi, kao i Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (MSFI) i porezni propisi, često se mijenjaju. Zbog toga je neophodno da računovođe budu u toku sa najnovijim regulativama i praksama kroz obaveznu kontinuiranu edukaciju, kako bi finansijski izvještaji bili tačni i usklađeni sa važećim zakonima.
- Primjena Etičkog kodeksa kao garancija profesionalnog postupanja: Etički kodeks za profesionalne računovođe (zasnovan na međunarodnim standardima IFAC- a – Međunarodne federacije računovođa) postavlja norme integriteta, objektivnosti, stručne kompetencije, povjerljivosti i profesionalnog ponašanja. Njegova primjena osigurava da računovođe rade u najboljem interesu organizacije i javnosti, bez sukoba interesa i manipulacija.
- Jačanje povjerenja u računovodstvenu profesiju i finansijski sistem: Kada finansijske izvještaje sastavljaju lica sa profesionalnim zvanjem, profesionalno odgovorna i etički obavezana lica, povećava se povjerenje u finansijske informacije, što je ključno za investitore, povjerioce i regulatore. Ovo jača integritet finansijskog sektora i doprinosi stabilnosti poslovnog okruženja u zemlji.

Etički kodeks za profesionalne računovođe u odeljku 130 "Profesionalna osposobljenost i dužna pažnja" propisuju obaveznu kontinuiranu profesionalnu edukaciju kao dokaz profesionalne osposobljenosti za obavljanje računovodstvenih poslova. Pored uvođenja obavezne kontinuiranu profesionalnu edukaciju za sva lica odgovorna za sastavljanje finansijskih iskaza i primjenu Etičkog kodeksa za profesionalne računovođe, smatramo da je neophodno definisati kontrolne mehanizme i nadzor za lica koja se bave računovodstvenim poslovima, a nisu profesionalne računovođe. Profesionalna računovodstvena organizacija prati implementaciju etičkog kodeksa samo za svoje članove, te su ostala lica ostala van ovog obuhvata.

Dodatno u izvještaju svjetske banke ROSC u tački 357 data je sledeća preporuka: „Finansijske iskaze koji se dostavljaju u skladu sa zakonom treba da potvrdi računovođa sa odgovarajućim profesionalnim zvanjem. Finansijske iskaze treba da priprema računovođa koji ima odgovarajuće zvanje ili registrovana računovodstvena agencija koja posjeduje neophodne savremene profesionalne vještine i koja podliježe etičkom okviru i procesu istrage i disciplinske odgovornosti. Odgovornost je veća kada se od odgovornog pojedinca traži da potvrdi tačnost podnesaka. Kada finansijske iskaze priprema interni računovođa, trebalo bi da ih potpisom ovjeri određeni računovođa. Kada finansijske iskaze priprema eksterna agencija, trebalo bi da ih potpisom ovjeri odgovorni računovođa iz te agencije. Određeni računovođa treba da posjeduje vještine koje odgovaraju preuzetoj odgovornosti (dakle viši nivo vještina u slučaju veće odgovornosti). Registrovane i licencirane računovođe treba da ispunjavaju minimalne zahtjeve kontinuirane edukacije, kako bi se osiguralo održavanje nivoa vještina. U slučaju da se naknadno utvrdi da su finansijski iskazi manjkavi, protiv odgovornog računovođe treba primijeniti odgovarajuće disciplinske mjere.“

Ovim članom zakona uvode se važne mjere zaštite kvaliteta finansijskog izvještavanja, profesionalne odgovornosti i etičkog ponašanja u računovodstvenoj profesiji. Njegova primjena će doprinijeti većoj transparentnosti, smanjenju finansijskih prevara i jačanju povjerenja u računovodstveni sistem.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Poslovne knjige vodi i finansijske iskaze pravnog lica sastavlja lice određeno opštim aktom pravnog lica. Opštim aktom se uređuju školska sprema, radno iskustvo i ostali uslovi za lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza. Potrebna školska sprema, radno iskustvo i osposobljenost lica za samostalno vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja treba da odgovara zahtjevima obima i složenosti poslova u računovodstvu pravnog lica, složenosti organizacije računovodstva poslovnog subjekta i složenosti obrazloženja računovodstvene politike u finansijskim izvještajima koji se objelodanjuju. Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza iz stava 1 ovog člana, može da vrši lice koje je određeno internim aktom odnosno ugovorom o radu kod pravnog lica, a koje nije osuđivano za krivična djela koja ga čine nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.

Zakonom je propisano da je lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI za MSP i **poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i etičkih principa i načela.**

S druge strane, intencija Ministarstva finansija jeste da reguliše rad pružalaca računovodstvenih usluga tako da Nacrt zakona propisuje odredbe u tom pravcu a koje, između ostalog, predviđaju kontinuirano profesionalno usavršavanje lica koje je pružalac računovodstvenih usluga odredio kao lice odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza klijenata. U skladu sa članom 17 Nacrta zakona propisano je sljedeće: "Radi održavanja teorijskog znanja i stručnih vještina, lice iz stava 2 tačka 3 i stava 4 ovog člana je dužno da se kontinuirano profesionalno usavršava u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1.

Pravno lice, odnosno preduzetnik, kome je izdata dozvola za pružanje računovodstvenih usluga je dužno jednom godišnje do 15. februara tekuće za prethodnu godinu da izvještava Ministarstvo o kontinuiranom profesionalnom usavršavanju iz stava 6 ovog člana."

67.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 16 dopunjava se stavom 6:

"Ministarstvo finansija ili lice kojem su povjerena javna ovlaštenja, donosi smjernice o preporučenim ekonomskim tarifama za računovodstvene usluge, u cilju zaštite kvaliteta usluga, profesionalnih standarda i pravne sigurnosti korisnika."

Ove smjernice predstavljaju referentni okvir za pružaoce računovodstvenih usluga i ne ograničavaju slobodu ugovaranja cijena, ali služe kao osnov za procjenu ekonomske održivosti poslovanja i kvaliteta pruženih usluga.

Pružanje računovodstvenih usluga po cijenama koje značajno odstupaju od preporučenih ekonomskih tarifa, na način koji ugrožava kvalitet usluga i profesionalne standarde, može biti osnov za pokretanje postupka procjene usklađenosti sa profesionalnim standardima i etičkim normama od strane nadležnog regulatornog tijela.

Ove smjernice se primjenjuju na sve subjekte koji pružaju računovodstvene usluge i imaju za cilj očuvanje profesionalnih standarda i ekonomske održivosti računovodstvene djelatnosti.

U Italiji i Španiji PAO izdaju preporučene smjernice za cijene računovodstvenih usluga. Ove smjernice služe kao referentni okvir za računovođe i klijente, čime se osigurava očuvanje profesionalnih standarda i sprječava damping cijena.

Slična regulacija postoji i u advokaturi i revizorskim uslugama u EU, gdje su u mnogim zemljama minimalne tarife propisane zakonom ili ih određuju profesionalna tijela uz nadzor regulatornih organa.

Predlažemo da se minimalna cijena ne mora striktno definisati u samom zakonu, već da se zakonom odredi nadležni organ koji će redovno ažurirati minimalne tarife na

osnovu ekonomske situacije i profesionalnih standarda. Ovakav model osigurava da cijene budu pravedne i prilagođene tržišnim uslovima čime bi se osigurala fleksibilnost i tržišna stabilnost.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Računovodstvene usluge su tržišna djelatnost, i njihova cijena treba da se formira kroz ponudu i potražnju, a ne kroz administrativne smjernice. Uvođenje preporučenih ekonomskih tarifa može stvoriti neprirodne tržišne barijere i smanjiti konkurenciju među pružaocima računovodstvenih usluga.

68.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Uvodi se Član 16a i glasi:

"Pravna i fizička lica koja koriste usluge lica, nosilaca profesionalnih zvanja u poreskim, inspekcijskim, sudskim i regulatornim postupcima dužna su da za te usluge osiguraju odgovarajuću naknadu, u skladu sa tržišnim uslovima i profesionalnim tarifama.

Nijedan državni organ, regulatorno tijelo, inspekcijska služba ili sud ne može zahtijevati od računovođa da pružaju analize, stručna mišljenja ili dodatnu dokumentaciju bez naknade, osim u slučajevima kada je to izričito propisano zakonom ili kada se radi o postupku od javnog interesa predviđenom posebnim propisima.

Ukoliko regulatorno tijelo, inspekcijska služba ili pravno lice zahtijeva dodatnu dokumentaciju, analize ili izvještaje koji izlaze iz okvira redovne obrade i ugovornih obaveza, računovodstveni subjekt ima pravo na naknadu, koju snosi klijent ili nadležni organ ako je postupak iniciran u interesu države i nije pokriven redovnim poreskim obavezama obveznika.

Sat rada računovođe u ovim postupcima naplaćuje se po važećim preporučenim tarifama profesionalnih računovodstvenih usluga, u skladu sa preporukama Ministarstva finansija ili lica kojem su povjerena vršenja tih poslova.

Neispunjavanje obaveze plaćanja računovodstvenih usluga može biti osnov za podnošenje zahtjeva za naknadu štete pred nadležnim organima ili sudom, u skladu sa važećim zakonima o obligacionim odnosima i poreskim postupcima."

Računovođe imaju pravo na pravičnu naknadu za sve usluge pružene u poreskim, inspekcijskim, regulatornim i sudskim postupcima, jer njihov rad nije samo administrativne prirode, već podrazumijeva stručne analize, finansijske procjene i pravnu odgovornost za dostavljene podatke.

Međunarodne prakse

U Njemačkoj i Velikoj Britaniji, poreski organi zakonski su obavezni da uzmu u obzir analize računovođa, a u složenim poreskim istragama njihov rad se priznaje kao profesionalna usluga koja mora biti nadoknađena.

U Francuskoj, računovođe koje učestvuju u poreskim revizijama imaju pravo na nadoknadu od poreskog obveznika ili države, u zavisnosti od prirode postupka.

U SAD, CPA računovođe koje učestvuju u poreskim sporovima uvijek imaju pravo na naknadu za svaki angažovani sat, što omogućava profesionalizaciju poreskih postupaka i smanjenje fiskalnih nesporazuma.

Problem u Crnoj Gori

U Crnoj Gori, trenutno ne postoji zakonska obaveza da se rad računovođa u poreskim i regulatornim postupcima naplaćuje, što dovodi do situacija u kojima su računovođe prinudene da pružaju besplatne usluge poreskim organima, sudovima i regulatornim tijelima, iako su njihovi nalazi ključni za donošenje ispravnih poreskih i finansijskih odluka.

Predloženo zakonsko rješenje

Zakonom bi se propisalo da pravna i fizička lica koja angažuju računovođe za stručne analize moraju osigurati odgovarajuću naknadu, a poreski organi, regulatorne agencije i sudovi ne mogu tražiti besplatne analize, osim ako zakon ne predviđa drugačije.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog se odbija jer može uticati na ograničavanje rada regulatornih i poreskih organa, koji moraju imati pristup relevantnim finansijskim podacima. Takođe, pružaoci računovodstvenih usluga već naplaćuju svoje usluge kroz ugovore sa klijentima, i imaju zakonom predviđene mogućnost za naplaćivanje svojih usluga. Smatramo da ovi predlozi i sugestije su pitanja koja bi u najvećoj mjeri trebala da budu predmet regulisanja pojedinačnih ugovora između klijenta i pružaoca računovodstvenih usluga.

69.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 17 stav 4 mijenja se i glasi:

"Uslovi koje treba da ispunjava lice(a) iz stava 2 tačka 3 su sljedeći:

- ima završen najmanje nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 180 kredita CSPK;
- da lice posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva koje je stečeno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori članice Međunarodne federacije računovođa u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1 ili licencu ovlaštenog revizora izdatu u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija;
- radno iskustvo od najmanje pet godina na poslovima računovodstva i sastavljanja finansijskih iskaza stečeno u 10 godina koje prethode podnošenju zahtjeva iz stava 13 ovog člana ili radno iskustvo u trajanju od najmanje tri godine na poslovima revizije koji se dokazuju ugovorom o radu na puno radno vrijeme;
- dokaz o kontinuiranoj edukaciji u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1;
- dokaz da lice nije osuđivano pravnosnažnom presudom za krivično djelo koja ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva;
- dokaz o crnogorskom državljanstvu ili stalnom boravku u Crnoj Gori."

Ovim članom zakona definišu se kriterijumi koje lice mora da ispuni kako bi moglo da obavlja poslove računovodstva i sastavljanja finansijskih izvještaja u Crnoj Gori. Cilj ovih uslova je osiguravanje stručnosti, profesionalizma i etičnosti u računovodstvenoj profesiji. Slijede razlozi za postavljanje svakog od ovih uslova:

- Zahtev za minimalnim obrazovanjem (180 kredita CSPK): Ovaj uslov osigurava da lice poseduje osnovna akademska znanja iz oblasti računovodstva, finansija i ekonomije i usklađen je sa pozitivnim zakonskim propisima o visokom obrazovanju koji su na snazi od 2017 godine. Do 2017 godine bili su prepoznati 240 CSPK kredita, a od 2017 sve visokoškolske ustanove su uskladile svoje programe sa novim zakonskim odredbama.
- Profesionalno zvanje u oblasti računovodstva ili licenca ovlašćenog revizora: Profesionalna sertifikacija (prema CORS-1 ili ovlašćeni revizor) osigurava da lice ima vještine i potvrđeno znanje u skladu sa međunarodnim standardima edukacije za profesionalne računovođe. Članstvo u organizaciji koja je član Međunarodne federacije računovođa (IFAC) garantuje usklađenost sa globalnim računovodstvenim standardima i etičkim kodeksom.
- Radno iskustvo u računovodstvu ili reviziji: Zahtjev za pet godina iskustva u računovodstvu (ili tri godine u reviziji) osigurava da lice ne samo da posjeduje znanje, već i praktične veštine neophodne za precizno i odgovorno vođenje finansijskih izvještaja. Ograničenje na iskustvo stečeno u poslednjih 10 godina osigurava da kandidat ima aktuelna i relevantna znanja u momentu dobijanja dozvole za rad. Analogno sa izmjenama zakona o reviziji gdje se isto traži ugovor o radu kao dokaz relevantnog radnog iskustva.
- Kontinuirana edukacija u skladu sa CORS-1: Oblast računovodstva i finansija podložna je čestim promjenama, bilo kroz izmjene zakona, poreskih regulativa ili računovodstvenih standarda. Ovaj uslov osigurava da računovođe budu u toku sa najnovijim propisima i najboljim praksama, čime se garantuje kvalitet finansijskog izveštavanja.
- Potvrda o nekažnjavanju za krivična djela koja utiču na dostojnost profesije: Ovaj kriterijum sprečava da lica koja su bila osuđivana za krivična dela vezana za finansijske prevare, falsifikovanje dokumenata, pronevere i slične prestupe budu odgovorna za vođenje finansijskih izvještaja. Time se štiti integritet računovodstvene profesije i poverenje javnosti u finansijsko izveštavanje.
- Dokaz o crnogorskom državljanstvu ili stalnom boravku: Ovaj uslov osigurava da lice ima pravni status u Crnoj Gori, što omogućava nadležnim organima da kontrolišu njegov rad i poštovanje zakona. Time se štiti ekonomski i pravni sistem Crne Gore od zloupotreba i olakšava nadzor nad računovodstvenim sektorom.

Svjetska banka (World bank) je u ROSC AA (Report on the Observance of Standards and Codes in Accounting and Auditing for Montenegro) izvješćaju iz oktobra 2024. odine, a vezano za period istraživanja oktobar-decembar 2023. godine u članu 255. ukazao da profesionalna edukacija ISRCG postoji već 16 godina i dobro se slaže sa Međunarodnim standardima edukacije (IES- International Education Standards). Takođe, u istom izvješćaju član 254. naznačeno je da: Edukacija za sticanje sertifikata kod ISRCG i Univerzitetskih nastavnih planova i programa nije usklađena.

Uprkos bliskoj saradnji ICAM-a i Ekonomskog fakulteta, Univerziteta Crne Gore, nekoliko značajnih računovodstvenih obrazovnih predmeta, poput etika, finansijsko upravljanje i upravljanje rizicima imaju nisku ili nikakvu pokrivenost u univerzitetskim programima. Detaljne informacije o računovodstvenom obrazovanju na univerzitetima su navedene u odjeljku B.7. ovog Izvješćaja.

U članu 277. izvješćaja naznačeno je da četiri univerziteta u Crnoj Gori nude pored drugih smjerova i smjer gdje postoje računovodstveni ispiti.

Imati u vidu Zakon o visokom obrazovanju ("Sl. list CG", br. 044/14, ..., 088/24) u dijelu Vrsta studijskih programa (član 81) i Evropskog Sistema prenosa kredita (član 82) u kojem u skladu sa članom 83. Zakona se ne prepoznaje diploma od 240 ECTS.

Shodno zahtjevu sadašnjeg predloga da se izvješćaji o održivosti pripremaju u skladu sa ESRS cijenimo da je neophodno da profesionalna računovodstvena organizacija bude članica AE (Evropske federacije računovođa). Evropska federacija računovođa je svim PAO iz EU pružila podršku u implementaciji ESRS.

Smatramo da uslov "u kontinuitetu": **"radno iskustvo od najmanje pet godina u kontinuitetu na poslovima računovodstva i sastavljanja finansijskih iskaza stečeno u 10 godina koje prethode podnošenju zahtjeva"** koji je prijedlog u nacrtu Zakona može izazvati probleme u primjeni u praksi, jer lica mogu mijenjati posao, a da imaju prekid npr. mjesec dana, a da im je ukupno radno iskustvo veće od 5 godina.

Ukazujemo da uporedna praksa u regionu (R. Srbija, BiH, R. Makedonija i 18 članica EU) prepoznaje nosioca profesionalnog zvanja, koji ima profesionalnu licencu, kao i radno iskustvo koje je jedan od uslova za dobijanje profesionalnog zvanja. Nismo u saznanju da postoji uporedna praksa u regionu ili članica EU koja akademska zvanja izjednačava sa profesionalnim zvanjima. Ukoliko postoji uporedna praksa na osnovu koje je koncipiran vaš prijedlog člana 17., molimo vas da nas i javnost upoznate o istom.

Dodatno u izvješćaju svjetske banke ROSC u tački 357 data je sledeća preporuka: „Finansijske iskaze koji se dostavljaju u skladu sa zakonom treba da potvrdi računovođa sa odgovarajućim zvanjem. Finansijske iskaze treba da priprema računovođa koji ima odgovarajuće zvanje ili registrovana računovodstvena agencija koja posjeduje neophodne savremene profesionalne vještine i koja podliježe etičkom okviru i procesu istrage i disciplinske odgovornosti. Odgovornost je veća kada se od odgovornog pojedinca traži da potvrdi tačnost podnesaka. Kada finansijske iskaze priprema interni računovođa, trebalo bi da ih potpisom ovjeri određeni računovođa. Kada finansijske iskaze priprema eksterna agencija, trebalo bi da ih potpisom ovjeri odgovorni računovođa iz te agencije. Određeni računovođa treba da posjeduje vještine koje odgovaraju preuzetoj odgovornosti (dakle viši nivo vještina u slučaju veće odgovornosti). Registrovane i licencirane računovođe treba da ispunjavaju minimalne zahtjeve kontinuirane edukacije, kako bi se osiguralo održavanje nivoa vještina. U slučaju da se naknadno utvrdi da su finansijski iskazi manjkavi, protiv odgovornog računovođe treba primijeniti odgovarajuće disciplinske mjere.“

Dodatno uporednu praksu nalazimo i u Zakonu o računovodstvu u javnom sektoru objavljenom u "Službenom listu CG", br. 66/2019, 145/2021 i 123/2023 u članu 38 i 39 propisuje nivoe računovodstvenih zvanja za javni sektor kao i uslove za iste kako slijedi, za pozicije rukovodilac jedinice za računovodstvo, viši računovođa, stariji računovođa i mlađi računovođa je neophodno posjedovanje računovodstvenog sertifikata za javni sektor:

„Član 38

Poslove računovodstva u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona obavljaju službenici u sljedećim zvanjima:

- 1) rukovodilac jedinice za računovodstvo;
- 2) viši računovođa;
- 3) stariji računovođa;
- 4) mlađi računovođa;
- 5) knjigovođa I;
- 6) knjigovođa II;
- 7) knjigovođa III.

Uslovi za obavljanje poslova

Član 39

Rukovodilac jedinice za računovodstvo u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, pet godina radnog iskustva na poslovima u nivou te kvalifikacije obrazovanja od čega tri godine na poslovima računovodstva i sertifikat računovođe u javnom sektoru.

Viši računovođa u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: VIII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, pet godina radnog iskustva na poslovima u nivou te kvalifikacije obrazovanja od čega dvije godine na poslovima računovodstva i sertifikat računovođe u javnom sektoru.

Stariji računovođa u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, tri godine radnog iskustva na poslovima u nivou te kvalifikacije obrazovanja od čega jednu godinu na poslovima računovodstva i sertifikat računovođe u javnom sektoru.

Mlađi računovođa u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, dvije godine radnog iskustva na poslovima u nivou te kvalifikacije obrazovanja od čega jednu godinu na poslovima računovodstva i sertifikat računovođe u javnom sektoru.

Knjigovođa I u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: VI nivo kvalifikacije obrazovanja i tri godine radnog iskustva na poslovima računovodstva.

Knjigovođa II u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: V nivo kvalifikacije obrazovanja i tri godine radnog iskustva na poslovima računovodstva.

Knjigovođa III u organima, odnosno pravnim licima iz člana 3 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika, ima: IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja i tri godine radnog iskustva na poslovima računovodstva."

Predloženi uslovi imaju za cilj osiguravanje profesionalizma, stručnosti i etičkog ponašanja lica koja obavljaju računovodstvene poslove. Kriterijumi su postavljeni tako da osiguraju da samo iskusni i odgovorni profesionalci mogu preuzeti ovu odgovornu ulogu, čime se unapređuje transparentnost i pouzdanost finansijskog izvještavanja u Crnoj Gori.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Smanjenje obrazovnih kriterijuma može ugroziti kvalitet računovodstvenih usluga. Zakonom su uvedene norme koje se odnose na registraciju pružaoca računovodstvenih usluga odnosno ispunjavanje uslova za dobijanje dozvole za pružanje ovih usluga i na ovaj način se osigurava profesionalizam lica koja obavljaju računovodstvene poslove. Nije jasno kako sljedeće obrazloženje: "Zahtev za minimalnim obrazovanjem (180 kredita CSPK): Ovaj uslov osigurava da lice poseduje osnovna akademska znanja iz oblasti računovodstva, finansija i ekonomije..." osigurava posjedovanje znanja iz oblasti računovodstva, finansija i ekonomije ukoliko je predlog da uslov bude "ima završen najmanje nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 180 kredita CSPK"? Ovakva formulacija uslova znači posjedovanje nivoa nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 180 kredita CSPK bilo kojeg usmjerenja.

Sugestija koja se odnosi na radno iskustvo od najmanje pet godina **u kontinuitetu** na poslovima računovodstva i sastavljanja finansijskih iskaza stečeno u 10 godina koje prethode podnošenju zahtjeva se prihvata te se formulacija "u kontinuitetu" briše.

Odredbe Nacrta zakona koje se odnose na uslove glase:

"Uslovi koje treba da ispunjava lice iz stava 2 tačka 3 ovog člana su:

- da ima završen najmanje VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 240 kredita CSPK – oblast društvene nauke, podoblast ekonomija ili visoko obrazovanje u obimu od najmanje 180 kredita CSPK i da posjeduje profesionalno zvanje u oblasti računovodstva koje je stečeno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori, članici Međunarodne federacije računovođa u skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1 ili licencu ovlašćenog revizora izdatu u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija;
- radno iskustvo od najmanje pet godina na poslovima računovodstva i sastavljanja finansijskih iskaza stečeno u deset godina koje prethode podnošenju zahtjeva iz stava 5 ovog člana ili radno iskustvo u trajanju od najmanje tri godine na poslovima revizije;
- dokaz da lice nije osuđivano pravnom silom presudom za krivično djelo koja ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva;
- dokaz o crnogorskom državljanstvu ili stalnom boravku u Crnoj Gori."

Zakonom je propisano da je lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI za MSP i **poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i etičkih principa i načela.**

70.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 17 stav 10 mijenja se i glasi:

„Izuzetno od stava 5 tačka 1 ovog člana, poslovne knjige srednjih i velikih pravnih lica može voditi lice koje ima zvanje sertifikovanog računovođe u skladu sa članom 20 i 21 ovog zakona.“

Ova izmjena propisa omogućava da poslovne knjige ne samo velikih već i srednjih pravnih lica mogu voditi lica koja imaju zvanje sertifikovanog računovođe. Ovaj predlog ima nekoliko važnih pravnih i praktičnih opravdanja:

- Unapređenje kvaliteta finansijskog izvještavanja: Vođenje poslovnih knjiga za srednja i velika preduzeća zahtijeva visok nivo stručnosti, zbog kompleksnosti finansijskih transakcija, poreskih obaveza i regulative. Sertifikovane računovođe su prošli kroz profesionalnu edukaciju, ispite i kontinuiranu edukaciju i obavezno iskustvo koje propisuje Ministarstvo Finansija, što osigurava da imaju dovoljno znanja i vještina za vođenje poslovnih knjiga većih kompanija. Ovo smanjuje rizik od grešaka u finansijskim izvještajima, što je ključno za investitore, poreske organe i druge zainteresovane strane.
- Preciznije definisanje nadležnosti i odgovornosti: izmjena jasno propisuje da lica sa sertifikatom sertifikovanog računovođe mogu voditi poslovne knjige srednjih i velikih pravnih lica, čime se uvodi dodatna odgovornost i profesionalizacija u ovom segmentu poslovanja. Time se izbjegavaju situacije u kojima bi računovodstvene poslove za veće pravne subjekte mogla obavljati neadekvatno obučena lica.
- Usklađivanje sa članovima 20 i 21 zakona: Ova izmjena osigurava doslednost zakona, jer članovi 20 i 21 već regulišu uslove za dobijanje zvanja sertifikovanog računovođe. Na taj način se pravno jasno definiše da samo lica sa profesionalnim zvanjem mogu voditi poslovne knjige za subjekte od sistemskog značaja za Crnu Goru.
- Jačanje povjerenja u računovodstvenu profesiju i zaštita interesa privrede: Kada poslovne knjige vode sertifikovane računovođe, raste povjerenje u računovodstveni sektor, jer su finansijski podaci pouzdaniji i transparentniji. Ovo doprinosi jačanju poslovnog ambijenta i zaštiti interesa preduzeća, investitora i državnih institucija koje se oslanjaju na tačne finansijske izvještaje.

Takođe, po našem saznanju, ne postoji veliko pravno lice u Crnoj Gori koje je povjerilo poslove vođenja računovodstvenih evidencija i sastavljanje finansijskih iskaza računovodstvenoj agenciji.

Dodatno u izvještaju svjetske banke ROSC u tački 357 data je sledeća preporuka: „Finansijske iskaze koji se dostavljaju u skladu sa zakonom treba da potvrdi računovođa sa odgovarajućim zvanjem. Finansijske iskaze treba da priprema računovođa koji ima odgovarajuću licencu ili registrovana računovodstvena agencija koja posjeduje neophodne savremene profesionalne vještine i koja podliježe etičkom okviru i procesu istrage i disciplinske odgovornosti. Odgovornost je veća kada se od odgovornog pojedinca traži da potvrdi tačnost podnesaka. Kada finansijske iskaze priprema interni

računovođa, trebalo bi da ih potpisom ovjeri određeni računovođa. Kada finansijske iskaze priprema eksterna agencija, trebalo bi da ih potpisom ovjeri odgovorni računovođa iz te agencije. Određeni računovođa treba da posjeduje vještine koje odgovaraju preuzetoj odgovornosti (dakle viši nivo vještina u slučaju veće odgovornosti). Registrovani i licencirane računovođe treba da ispunjavaju minimalne zahtjeve kontinuirane edukacije, kako bi se osiguralo održavanje nivoa vještina. U slučaju da se naknadno utvrdi da su finansijski iskazi manjkavi, protiv odgovornog računovođe treba primijeniti odgovarajuće disciplinske mjere."

Izmjena ovog člana doprinosi profesionalizaciji računovodstvene profesije u Crnoj Gori, povećava kvalitet finansijskog izveštavanja i smanjuje rizike povezane sa neadekvatnim vođenjem poslovnih knjiga. Ova promjena je u skladu sa međunarodnim praksama i standardima, čime se dodatno unapređuje regulatorni okvir računovodstvene profesije.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Uvođenje uslova da poslovne knjige srednjih pravnih lica može voditi isključivo sertifikovani računovođa može značajno povećati troškove poslovanja i može dovesti do smanjenja konkurencije. Norme Zakona već osiguravaju profesionalizam lica koja obavljaju računovodstvene poslove.

71.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

1. Član 24, Usklađivanje naziva obrazaca finansijskih izvještaja sa MRS 1
2. Član 24, nacrtu Zakona o računovodstvu definiše da su Obveznici ovog zakona dužni da sastave godišnje finansijske izvještaje koje čine između ostalog i iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha).

Obrazloženje:

1. Član 24, stav 2, tačke 1 i 2, trebalo bi jasno naznačiti da se u zagradama radi o alternativnim nazivima obrazaca i da se pravno lice treba opredijeliti u tom pogledu. Takođe, alternativni naziv "bilans uspjeha" treba zamijeniti sa "iskaz o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu". Bilans uspjeha se koristi kao termin kada se priprema poseban iskaz sa komponentama dobitka ili gubitka, i dodatni iskaz sa komponentama ukupnog ostalog rezultata, pri čemu zvanični obrazac ne prati takvu formu.
2. U skladu sa odredbama člana 24 Predloga Zakona o računovodstvu, koji definiše da su obveznici ovog zakona dužni da sastave godišnje finansijske izvještaje, među kojima je i iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha), želimo da izložimo predlog koji se odnosi na primjenu MRS 1 (Međunarodni računovodstveni standard 1) u pogledu izveštavanja o bilansu uspjeha.

MRS 1 omogućava dvije opcije za izveštavanje o bilansu uspjeha:

Prema funkciji rashoda – gdje se rashodi grupišu prema funkcijama, kao što su prodaja, administracija, istraživanje i razvoj itd.

Prema prirodi rashoda – gdje se rashodi prikazuju prema svojoj prirodi, kao što su bruto zarade, troškovi sirovina, energija, amortizacija itd.

Predloženi pristup je da zakon ili podzakonski akti u potpunosti definišu obje opcije koje MRS 1 omogućava, čime bi se omogućilo da obveznici zakona, uključujući i kompanije u industriji izgradnje nekretnina, primjenjuju i jednu i drugu opciju izveštavanja.

Za industriju izgradnje nekretnina, posebno, važnost ovog pristupa je značajna, jer omogućava veću fleksibilnost u izveštavanju, u zavisnosti od specifičnih potreba poslovanja i zahtjeva investitora. Na primjer, za preduzeća u ovoj industriji može biti korisno prikazivanje rashoda prema funkcijama, kao što su troškovi izgradnje, dok bi druga preduzeća možda imala potrebu da prikažu rashode prema prirodi, kao što su materijali i radna snaga.

Omogućavanje oba obrasca u primjeni pruža veću usklađenost sa međunarodnim računovodstvenim praksama i daje preduzećima i investitorima mogućnost da biraju najprikladniji metod za prikazivanje finansijskog stanja. Uporednu praksu dajemo za MRS 7- Izveštaj o novčanim tokovima gde je obveznicima zakona omogućeno da biraju između direktne i indirektno metode.

Vjerujemo da bi uvođenje ove fleksibilnosti značajno unaprijedilo efikasnost računovodstvenog sistema i omogućilo bolje praćenje poslovanja, što je od velikog značaja za industriju izgradnje nekretnina.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Termin koji se koristi su široko prihvaćeni i razumljivi među računovođama, pravnim licima i poreskim organima u Crnoj Gori.

Navedeno vezano za MRS 1 se definiše kroz Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica. Napominjemo da bi ovo zahtijevalo izmjene koje bi rezultirale povećanjem administrativnih troškova za pravna lica, ali i za državne institucije koje bi morale da prilagode postojeća tehnička rješenja vezana za finansijsko izveštavanje.

72.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 27 - Pogrešno pozivanje na kodeks korporativnog upravljanja

Član 27, stav 4, poziva se pogrešno na član 15, umjesto na član 29, stav 1, tačke 3 i 4 ovog zakona.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Tehnička greška je korigovana u skladu sa sugestijama.

73.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 27 dopunjava se stavovima 5,6,7 i 8:

"U postupcima nadzora i kontrole koji se odnose na finansijske izvještaje, poslovne knjige i računovodstvene evidencije, mišljenja profesionalnog računovodstvenog udruženja kojem su povjerena javna ovlaštenja iz oblasti računovodstva dostavljena u pisanoj formi smatra se relevantnim stručnim dokazom i sastavnim dijelom dokumentacije postupka.

Organi nadležni za poreske, inspekcijske, regulatorne, finansijske postupke u mogućnosti su da u skladu sa ovim zakonom razmotre dostavljeno mišljenje i evidentiraju njegovu upotrebu u postupku, uz navođenje razloga i načina njegovog razmatranja.

Ukoliko stručno mišljenje nije prihvaćeno, nadležni organ je dužan da pruži obrazloženje u skladu sa ovim zakonom, koje se temelji na važećim zakonima, profesionalnim računovodstvenim standardima i smjernicama OECD-a.

Nepridržavanje ove obaveze može biti osnov za podnošenje zahtjeva za preispitivanje postupka pred nadležnim organom ili iniciranje zaštite prava u skladu sa zakonima o upravnom postupku, inspekcijskom nadzoru i drugim relevantnim propisima."

Računovodstvena profesija ima ključnu ulogu u osiguranju tačnosti finansijskih izvještaja, poreskih evidencija i regulatornih izvještaja. Kada nadležni organi ignorišu profesionalno mišljenje računovodstvene struke, mogu nastati nepravilna poreska i inspekcijska rješenja, pravna nesigurnost, povećanje broja poreskih i upravnih sporova, kao i finansijski gubici za državu ali i privredu.

U međunarodnoj praksi, zakonodavni okviri u Njemačkoj, Francuskoj i Španiji već propisuju obavezu uvažavanja stručnih mišljenja računovođa. Njemačka poreska administracija (Finanzamt) mora razmotriti izvještaje profesionalnih računovođa, a odluke koje su suprotne tim mišljenjima moraju imati detaljno pravno obrazloženje, inače mogu biti predmet upravnog spora. Slično tome, u Francuskoj, revizorski i računovodstveni izvještaji imaju dokaznu snagu u poreskim i inspekcijskim postupcima, a nepoštovanje mišljenja bez obrazloženja može rezultirati disciplinskom odgovornošću poreskih inspektora. U Španiji, odbacivanje stručnog mišljenja bez argumentacije omogućava poreskim obveznicima da podnesu žalbu, što automatski stopira izvršenje odluke do njenog preispitivanja.

Ovim predlogom zakonodavni okvir Crne Gore usklađuje se sa evropskim praksama i smanjuje pravna nesigurnost u poreskim i regulatornim postupcima. Uspostavlja se odgovornost državnih organa i štite poreski obveznici i pravna lica od neutemeljenih odluka koje mogu nanijeti finansijsku štetu državi i privredi.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Nije pitanje koje se uređuje ovim zakonom, npr. postupci koji se odnose na poreske kontrole su definisani poreskim propisima. Ovim predlogom bi profesionalna računovodstvena udruženja mogla direktno uticati na odluke državnih organa, što bi dovelo do potencijalnog sukoba interesa i narušavanja pravne sigurnosti. Takođe, ne postoji slična praksa u međunarodnim pravnim sistemima.

74.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Dodaje se član 27a i glasi:

"Ukoliko nadležni organ, u postupku nadzora, kontrole finansijskih izvještaja ili poslovnih knjiga, u dva ili više pravosnažno okončanih slučajeva ne postupi u skladu sa ovim zakonom, odnosno bez pravno valjanog obrazloženja odbije mišljenje računovodstvene struke, može da podliježe postupku stručnog preispitivanja pred nadležnim državnim organom koji vrši nadzor nad njegovim radom.

Nadležni organ nadležan za nadzor rada državnih službenika dužan je da pokrene postupak provjere rada službenika, te, ukoliko se utvrdi da su učestali propusti doveli do pravne nesigurnosti i štete po pravna lica, donese odgovarajuće mjere u skladu sa zakonima koji regulišu rad državnih službenika i postupanje organa državne uprave.

Ukoliko se u postupku preispitivanja utvrdi da su odluke donesene bez uvažavanja računovodstvene struke dovele do materijalne štete za poreskog obveznika ili pravno lice, nadležni organ je dužan da preduzme mjere u skladu sa Zakonom o upravnom postupku, Zakonom o inspeksijskom nadzoru i drugim relevantnim propisima.

Regulatorni i poreski organi dužni su da osiguraju pravnu sigurnost i transparentnost u postupcima koji uključuju računovodstvenu evidenciju i finansijsko izvještavanje, uz uvažavanje profesionalnih standarda struke.

Regulatorni i poreski organi su u mogućnosti da prije uvođenja novih tehničkih zahtjeva ili izmjena sistema izvještavanja sprovedu konsultacije sa predstavnicima računovodstvene struke, kako bi se osiguralo da predložene promjene budu jasno definisane, tehnički izvodljive i sprovodive u propisanom roku.

Ukoliko tehničke mogućnosti ili softverska infrastruktura ne omogućavaju pravovremenu implementaciju novih zahtjeva, računovodstveni subjekti ne mogu snositi sankcije zbog nemogućnosti ispunjavanja obaveza koje su objektivno neizvodive u datom vremenskom okviru."

Računovodstvena struka predstavlja ključni segment finansijske i poreske stabilnosti, ali dugogodišnji problemi sa nedostatkom kvalifikovanih kadrova utiču na kvalitet računovodstvenih izvještaja kako u privatnom, tako i u javnom sektoru. Ovaj manjak stručnog osoblja, zajedno sa neujednačenom praksom poreskih i inspeksijskih organa,

dovodi do nesigurnosti i nestabilnosti računovodstvenog i poreskog sistema u Crnoj Gori.

Regulatorni organi često primjenjuju nekonzistentne prakse, gdje se u određenim periodima propusti i nepravilnosti tolerišu, dok se kasnije vrši rigorozna kontrola i sankcionisanje privrednika bez jasnog pravnog osnova. Ovakav način primjene poreskih i računovodstvenih propisa šteti pravnoj sigurnosti, obeshrabruje investicije i narušava povjerenje u stabilnost poreskog sistema.

Dodatni problem predstavlja činjenica da inspekcijama i poreskim organima ne predstavlja finansijski trošak kada donesu odluke na štetu poreskog obveznika, dok u slučajevima kada naprave greške na štetu države, snose stroge sankcije. Ovakav sistem podstiče zaštitu interesa državnih organa na račun poreskih obveznika, zbog čega inspeksijske i poreske službe često pribjegavaju rigidnoj primjeni sankcija, umjesto da omoguće pravično i objektivno postupanje u poreskim i regulatornim procesima.

Neadekvatno postupanje poreskih i inspeksijskih organa ima dugoročne negativne posljedice na privredu jer povećava pravnu nesigurnost, smanjuje povjerenje investitora i otežava poslovanje. Stvaranje sistema u kojem se zakon selektivno primjenjuje i u kojem poreski obveznici nemaju jednaka prava dovodi do destabilizacije poslovnog okruženja i onemogućava dugoročno planiranje.

Predložena dopuna člana 27 osigurava da računovodstvena struka dobije odgovarajući status, dok istovremeno štiti od neadekvatne primjene zakona.

Takođe, uvođenje mogućnosti regulatornim i poreskim organima da prije donošenja novih tehničkih zahtjeva sprovedu konsultacije sa računovodstvenom strukom, osiguralo bi da svi predloženi propisi budu jasni, tehnički izvodljivi i primjenjivi u zadatom roku, što unapređuje implementaciju samih propisa.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Nije pitanje koje se uređuje ovim zakonom, npr. postupci koji se odnose na poreske kontrole su definisani poreskim propisima. Ovim predlogom bi profesionalna računovodstvena udruženja mogla direktno uticati na odluke državnih organa, što bi dovelo do potencijalnog sukoba interesa i narušavanja pravne sigurnosti. Takođe, ne postoji slična praksa u međunarodnim pravnim sistemima. Niz zakonskih rješenja već predviđaju mehanizme za preispitivanje odluka i zaštitu privrednih subjekata.

75.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 28 stav 2 – briše se

Član 28 odnosi se na Izvještaj menadžmenta te smatramo da je stav 2 nepotrebno uključen u ovaj član, jer se odnosi na sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa MRS i MSFI. Takođe, stav 2 ovog člana propisuje i za srednja pravna lica obaveznost pripreme finansijskih izvještaja u skladu sa MRS i MSFI, dok član 23 stav 2 propisuje

za srednja pravna lica obavezu primjene MSFI za mala i srednja pravna lica, uz opciju primjene MSFI definisane u stavu 3 tog člana. Smatramo da stav 2 u članu 28 treba brisati.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Izbrisano. Stav 2 je dio posebne cjeline koja se odnosi na sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa MRS i MSFI.

76.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 28, stav 3 – Pojašnjenje stava 3, tač. 3 u vezi sa informacijama o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

U kojoj mjeri se informacije zahtijevane ovom tačkom razlikuju od informacija koje su zahtijevane nadalje kroz član 32. i Izvještaj o održivosti.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Objelodanjivanje informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine je propisno članom 19 stav 3 Direktive EU 34/2013 i imaju fokus prevashodno na finansijski položaj i poslovanje pravnog lica koje je obveznik izvještavanja iz navedenog člana, dok se izvještavanje o održivosti vrši u skladu sa propisanim standardima izvještavanja i prevashodno ima fokus na ESG faktore i predmet je eksterne ocjene odnosno davanja uvjeravanja, u skladu sa propisima.

77.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 28, stav 3 - Pojašnjenje stava 3, tač. 12 u vezi sa ključnim nematerijalnim resursima

U stavu 3, tač. 12 bi trebalo jasno definisati šta se podrazumijeva pod "ključnim nematerijalnim resursima".

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Dodato u članu 5: "**ključni nematerijalni resursi** su resursi bez fizičkog sadržaja od kojih zavisi poslovni model pravnog lica i koji predstavljaju izvor stvaranja vrijednosti za pravno lice".

78.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 26, Član 32 i Član 69 – Precizirati član 26 stav 4 tač. 1, član 32 stav 1 i član 69 stav 3 i definisati termin "organizovano tržište" je riječ.

U članu 32 stav 1 nacrtu zakona se navodi da će obaveza pripreme izvještaja o održivosti u posebnom dijelu (okviru) godišnjeg izvještaja menadžmenta i konsolidovanog izvještaja menadžmenta postojati za sva pravna lica "koja emituju hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na

organizovanom tržištu". Pojam "organizovano tržište" se navodi i u članu 26 stav 4 tač. 1 i članu 69 stav 3 nacrtu zakona. Predlažemo da se pojam „organizovano tržište” jasno definiše i time razjasni na kojim tržištima preduzeća moraju biti ulistana da bi se na njih odnosio zakon o nefinansijskom izvještavanju.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Terminologija je usklađena sa legislativom koja se odnosi na trgovinu hartijama od vrijednosti i drugim finansijskim instrumenatima

79.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 32, stav 2 – Dopuna stava 2 jasnom definicijom koncepta dvostruke materijalnosti.

Predlažemo da se jasno definišu pojmovi „materijalnost uticaja” i „finansijska materijalnost”, kao i međuzavisnosti između ove dve dimenzije („dvostruka materijalnost”) (uporediti sa ESRS 1.38). Bilo bi korisno dodatno pojasniti da postoji značajna razlika u obimu finansijske materijalnosti u finansijskim izvještajima i u izvještavanju o održivosti uprkos tome što je definicija ista. Definicija dvostruke materijalnosti može se naći u ESRS 1.3.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Kako je i navedeno u primjeni će biti Evropski standardi izvještavanja o održivosti koji uređuju ovu oblast.

80.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 32, stav 3 – izmjene stava 3, tač. 6

(tač. 6a) Jasno definisati šta se podrazumijeva pod procesom "dubinske analize".
(tač. 6b) Preporuka za promjenu sa "glavni" na "materijalni" ili "značajni" ili "relevantni". Imajući u vidu da se identifikovanje "glavnih" stvarnih ili potencijalnih uticaja identifikuje procesom koji je opšte poznat kao proces procjene dvostruke materijalnosti, čija je svrha definisati koji čimbenici održivosti su dovoljno značajni da bi ušli u opseg izvještavanja.

Smatramo da je iz tog razloga važno precizirati terminologiju kako bi se lakše razumjela i što prije usvojila među privrednim subjektima koji su obveznici primjene.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Dodato u članu 5: "dubinska analiza je postupak koji pravno lice sprovodi kako bi utvrdilo, pratilo, spriječilo, ublažilo, otklonilo i zaustavilo glavne stvarne i potencijalne štetne učinke njegovog poslovanja i na osnovu nje se utvrđuje kako pravno lice nastoji ukloniti te štetne učinke;"

81.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 33, stav 3, tačka 2) mijenja se i glasi:

„ako matično pravno lice ima registrovano sjedište u trećoj zemlji, njegov konsolidovani izvještaj o održivosti i revizorski izvještaj o konsolidovanom izvještaju o održivosti, koji je pripremilo lice koje ima licencu izdatu u skladu sa zakonom kojim se uređuju poslovi revizije u toj zemlji, budu javno dostupni u skladu sa zakonom i drugim propisima koji se primjenjuju na zavisno pravno lice.“

Terminološko usklađenje sa ostalim članovima Zakona o računovodstvu.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Ovo pitanje najčešće jeste, ali nužno ne mora biti uređeno zakonom o reviziji.

82.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 34, stav 2 - Dopuna stava 2 jasnom definicijom koncepta dvostruke materijalnosti i pojašnjenja u vezi sa materijalnošću

Predlažemo da se jasno definišu pojmovi „materijalnost uticaja“ i „finansijska materijalnost“, kao i međuzavisnosti između ove dvije dimenzije („dvostruka materijalnost“) (uporediti sa ESRS 1.38). Bilo bi korisno dodatno pojasniti da postoji značajna razlika u obimu finansijske materijalnosti u finansijskim izvještajima i u izvještavanju o održivosti uprkos tome što je definicija ista. Definicija dvostruke materijalnosti može se naći u ESRS 1.3.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Kako je i navedeno u primjeni će biti Evropski standardi izvještavanja o održivosti koji uređuju ovu oblast.

83.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 34, stav 2 – Izmjene stava 2, tač. 6

(tač. 6a) Jasno definisati šta se podrazumijeva pod procesom "dubinske analize".

(tač. 6b) Preporuka za promjenu sa "glavni" na "materijalni" ili "značajni" ili "relevantni". Imajući u vidu da se identifikovanje "glavnih" stvarnih ili potencijalnih uticaja identifikuje procesom koji je opšte poznat kao proces dvostruke materijalnosti, čija je svrha definisati koji čimbenici održivosti su dovoljno značajni da bi ušli u opseg izvještavanja.

Smatramo da je iz tog razloga važno precizirati terminologiju kako bi se lakše razumjela i što prije usvojila među privrednim subjektima koji su obveznici primjene.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Dodato u članu 5: "dubinska analiza je postupak koji pravno lice sprovodi kako bi utvrdilo, pratilo, spriječilo, ublažilo, otklonilo i zaustavilo glavne stvarne i potencijalne štetne učinke njegovog poslovanja i na osnovu nje se utvrđuje kako pravno lice nastoji ukloniti te štetne učinke;"

84.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 36: Praćenje primjene ESRS i pružanje podrške i smjernica privrednim društvima

U članu 36 potrebno je preciznije definisati nadležnost za praćenje primjene ESRS standarda i pružanje podrške privrednim društvima. Nije jasno koja institucija ili telo je odgovorno za praćenje implementacije, niti ko će pružati tehničku i stručnu pomoć preduzećima u procesu usklađivanja sa zahtjevima izveštavanja o održivosti.

Dodatno, neophodno je obezbijediti adekvatne tehničke i ljudske resurse za praćenje i mjerenje ključnih pokazatelja održivosti. Trenutno ne postoje digitalni alati i platforme za prikupljanje i analizu podataka o održivosti, što otežava usklađivanje sa standardima. Sektori kao što su energetika i turizam suočavaju se sa posebnim izazovima u izveštavanju zbog složenosti mjerenja njihovog uticaja na životnu sredinu i drugih ključnih indikatora (npr. emisije CO₂, potrošnja energije, radni uslovi).

Propisivanje zahtjeva za izveštavanje o održivosti bez adekvatne podrške u implementaciji povećava rizik od „greenwashinga“. U takvim okolnostima, kompanije bi mogle predstaviti netačne ili preuveličane tvrdnje o svojim održivim praksama kako bi zadovoljile regulatorne zahtjeve i očekivanja tržišta.

Nepostojanje jasnih operativnih smjernica i instrumenata za sprovođenje može ugroziti kredibilitet izveštavanja o održivosti i otežati proces uvjeravanja zainteresovanih strana. Da bi se osigurao integritet i relevantnost izveštavanja, potrebno je uspostaviti mehanizme nadzora, podrške i standardizacije procesa implementacije ESRS-a.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Kako je i navedeno u primjeni će biti Evropski standardi izveštavanja o održivosti koji uređuju ovu oblast. Takođe, zakon o reviziji u jednom dijelu uređuje oblast davanja uvjeravanja vezano za izveštavanje o održivosti.

85.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 37, stav 1 i stav 3 – Izmjene termina "razumnog uvjeravanja"

U članu 37, stavovima 1 i 3, termin „razumno uvjeravanje“ treba zamijeniti terminom „ograničeno uvjeravanje“. Uvođenje obaveze razumnog uvjeravanja može predstavljati značajan izazov za obveznike izveštavanja, kao i za ovlašćene revizore i društva za reviziju, posebno u prvim godinama implementacije novih zahtjeva izveštavanja o održivosti.

Razumno uvjeravanje podrazumijeva visok nivo sigurnosti u pogledu tačnosti i potpunosti podataka, što zahtijeva dobro razvijene interne kontrolne sisteme, standardizovane metodologije prikupljanja i obrade podataka, kao i odgovarajuće ljudske i tehničke resurse. S obzirom na to da mnoge kompanije još uvijek nisu u potpunosti spremne za ovakav nivo provjere, postoji realna mogućnost da se suoče s poteškoćama u pružanju adekvatnih informacija.

Dodatno, ovlašćeni revizori i revizorska društva mogu imati ograničene kapacitete da pruže razumno uvjeravanje u prvim godinama primjene, zbog nedostatka detaljno

definiranih metodologija, stručnih kadrova specijalizovanih za verifikaciju podataka o održivosti i nepostojanja jasnih smjernica za sprovođenje ovakvih procedura.

Ukoliko bi se u ovim okolnostima izdavala kvalifikovana mišljenja zbog nemogućnosti obezbjeđivanja razumnog uvjeravanja, to bi moglo prouzrokovati demotivirajući efekat na poslovnu zajednicu, koja bi zahtjeve izvještavanja o održivosti mogla doživjeti kao preveliko regulatorno opterećenje, umjesto kao priliku za unapređenje poslovanja i održivih praksi.

Zamjena termina „razumno uvjeravanje“ sa „ograničeno uvjeravanje“ omogućila bi postepenu prilagodbu obveznika izvještavanja i revizorskih društava novim zahtjevima, čime bi se smanjili rizici neusaglašenosti, povećala operativna izvodljivost i osigurala veća prihvaćenost sistema izvještavanja o održivosti u poslovnoj zajednici. Ako je neophodno imati „razumno uvjeravanje“ zbog procesa pridruživanja EU razmotriti da do ulaska u EU bude „ograničeno uvjeravanje“ a od datuma pristupanja „razumno uvjetavanje“ kako bi se svi učesnici adekvatno pripremili i nedemotivisali da prihvate regulatorne novine.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Zakonom je ostavljen rok za prilagođavanje. Nije jasno u skladu sa kojim standardima i praksom se predlaže uvođenje terminologije "ograničenog uvjeravanja".

86.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 42, stav 5, mijenja se i glasi:

„Lice iz člana 14 i člana 17 stav 2 tačka 3 ovog zakona je odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI za MSP i poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda, pravila i Kodeksa etike za profesionalne računovođe.“

Dodavanje Kodeksa etike za profesionalne računovođe u ovaj član zakona predstavlja ključni korak ka jačanju integriteta, profesionalne odgovornosti i transparentnosti u sastavljanju finansijskih iskaza. Ova izmjena ima višestruke prednosti i doprinosi poboljšanju kvaliteta finansijskog izvještavanja u skladu sa međunarodnim standardima i najboljim praksama.

- Osiguravanje etičkog postupanja u finansijskom izvještavanju: Sastavljanje finansijskih iskaza nije samo tehnički proces već i odgovorna funkcija koja utiče na odluke investitora, poverilaca, regulatornih tijela i drugih zainteresovanih strana. Uvođenjem obaveze poštovanja Kodeksa etike, osigurava se da lica odgovorna za sastavljanje finansijskih iskaza postupaju u skladu s najvišim etičkim standardima, izbjegavajući manipulacije, sukobe interesa i neprofesionalno ponašanje.
- Dodavanjem Kodeksa u zakon, Crna Gora harmonizuje svoje računovodstvene propise sa međunarodnim praksama, što doprinosi većoj transparentnosti i međunarodnoj prepoznatljivosti finansijskog sistema.
- Prevencija finansijskih prevara i manipulacija: Jedan od glavnih razloga za ovu izmjenu jeste smanjenje rizika od računovodstvenih prevara i manipulacija finansijskim

izvještajima. Brojni globalni skandali, poput slučajeva Enron-a i WorldCom-a, pokazali su da nedostatak etičkih principa u računovodstvu može imati ozbiljne posljedice po privredu i povjerenje javnosti. Primjena Kodeksa etike omogućava jaču prevenciju neetičkih postupaka, čime se smanjuje rizik od kreativnog računovodstva, prikrivanja dugova, lažnog prikazivanja dobiti i drugih malverzacija koje mogu ugroziti finansijski sistem.

- Jačanje odgovornosti lica koja sastavljaju finansijske izvještaje: S obzirom na to da su računovođe ključni akteri u finansijskom izvještavanju, njihova profesionalna i etička odgovornost mora biti jasno definisana. Kodeks etike nameće dodatne standarde ponašanja koji se odnose ne samo na tehničku tačnost finansijskih izvještaja već i na moralnu odgovornost računovođa prema javnom interesu. Uvođenjem Kodeksa u zakon jasno se propisuje da računovođe nisu samo tehnički izvršioc, već i čuvari finansijske istine, čime se povećava povjerenje u finansijske izvještaje.
- Povećanje povjerenja investitora i međunarodnih institucija: Transparentnost i etičko postupanje u finansijskom izvještavanju ključni su faktori za jačanje povjerenja domaćih i stranih investitora. Dosljedna primjena Kodeksa etike doprinosi stvaranju sigurnog poslovnog okruženja u kojem su finansijski izvještaji pouzdani i vjerodostojni. Osim toga, institucije poput Međunarodnog monetarnog fonda (MMF), Svjetske banke i Evropske unije sve više insistiraju na integraciji etičkih standarda u zakonodavne okvire zemalja koje žele da unaprijede poslovnu klimu i privuku strane investicije.
- Etički kodeks za profesionalne računovođe u odeljku 130 "Profesionalna osposobljenost i dužna pažnja" propisuje obaveznu kontinuiranu profesionalnu edukaciju kao dokaz profesionalne osposobljenosti za obavljanje računovodstvenih poslova. Pored uvođenja obavezne kontinuiranu profesionalnu edukaciju za sva lica odgovorna za sastavljanje finansijskih iskaza i primjenu Etičkog kodeksa za profesionalne računovođe, smatramo da je neophodno definisati kontrolne mehanizme i nadzor za lica koja se bave računovodstvenim poslovima, a nisu profesionalne računovođe. Profesionalna računovodstvena organizacija prati implementaciju etičkog kodeksa samo za svoje članove, te su ostala lica ostala van ovog obuhvata.

Dodavanje Kodeksa etike za profesionalne računovođe u član 42, stav 5 zakona predstavlja važan korak ka jačanju odgovornosti, integriteta i transparentnosti u finansijskom izvještavanju. Ova izmjena doprinosi usklađivanju sa međunarodnim standardima, smanjuje rizik od finansijskih prevara, povećava povjerenje investitora i osigurava visok nivo profesionalizma u računovodstvenoj struci.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Zakonom je propisano da je lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI za MSP i poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i etičkih principa i načela.

Član 44 dodaje se stav 14:

„Pravna lica, koji imaju obavezu revizije finansijskih izvještaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija, dužni su da, uz redovne i konsolidovane godišnje finansijske izvještaje iz člana 44 ovog zakona, dostave Poreskoj upravi:

- odluku o usvajanju redovnog, odnosno konsolidovanih godišnjih finansijskih izvještaja;
- Izvještaj menadžmenta i druge izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta i druge konsolidovane izvještaje u skladu sa ovim zakonom;
- revizorski izvještaj, koji je sastavljen u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija, uz koji se prilažu finansijske izvještaje koji su bili predmet revizije;
- korigovane redovne godišnje finansijske izvještaje, odnosno korigovane konsolidovane finansijske izvještaje, usvojene od strane nadležnog organa, ako sadrže korekcije u odnosu na dostavljene finansijske izvještaje iz člana 44. ovog zakona.

Dokumentaciju iz stava 1 ovog člana pravna lica dostavljaju Poreskoj upravi najkasnije do:

- 1) 30. juna naredne godine za redovne godišnje finansijske izvještaje;
- 2) 31. jula naredne godine za konsolidovane godišnje finansijske izvještaje.“

Rok za dostavljanje drugih izvještaja koji obuhvataju i izvještaj menadžmenta bio bi produžen što bi dovelo do rasterećenja pravnih lica u pogledu rokova, a objavljivanjem Odluke o usvajanju finansijskih izvještaja povećao bi se značaj odgovornosti.

Obzirom da su Izvještaj menadžmenta i drugi izvještaji uglavnom predmet revizije, to ne bi bilo potrebe da se isti dostavljaju poreskoj upravi do 31. marta tekuće za prehodnu godinu, već bi se isti dostavljali u rokovima u kojima se dostavlja revizorski izvještaj. Takođe treba imati u vidu da je pojam „subjekti od javnog interesa“ u nacrtu zakona proširen i na privredna društva čije je osnivač ili većinski vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave, od kojih mnogi do sada nisu bili obveznici sastavljanja ovih izvještaja (vd čl. 29 i dr, provjeriti da nije omaška pošto subjekata od javnog interesa nema u čl. 28) .

U Nacrtu Zakona nije navedena obaveza pravnih lica o dostavljanju revizorskih izvještaja. Moguće je da se to pitanje uredi i Zakonom o reviziji, ali zbog činjenice da se tokom revizije može desiti da se vrši i korekcija finansijskih izvještaja, smatramo da bi se regulisanjem ovog pitanja u Zakonu o računovodstvu potpunije i jednostavnije pratila obavezna objava korigovanih finansijskih izvještaja i revizorskog izvještaja.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Zadržani su postojeći rokovi za dostavljanje finansijskih i drugih izvještaja Poreskoj upravi. Pitanja koja se odnose na dostavljanje izvještaja o reviziji uređena su Zakonom o reviziji.

88.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 52 - Licenciranje Procjenjivača:

Predlog: Uvesti obaveznu kontinuiranu profesionalnu edukaciju za ovo zvanje.

Predloženim zakonom propisana je primjena IVSC (International Valuation Standards Council) ili TEGOVA (The European Group of Valuers' Associations) standarda procjene. Ovi standardi su dinamični i podložni čestim promjenama, kako bi odražavali ekonomske, pravne i regulatorne promjene na tržištu. Da bi procjenjivači mogli dosljedno primjenjivati ove standarde na najvišem nivou profesionalizma i stručnosti, neophodno je uvesti obaveznu kontinuiranu profesionalnu edukaciju (KPE) iz sledećih razloga:

- Održavanje stručne kompetentnosti procjenjivača: Procjenjivanje imovine, preduzeća i drugih finansijskih instrumenata zahtijeva visok nivo stručnih znanja iz oblasti ekonomije, finansija, prava i tržišnih analiza. Redovna edukacija omogućava procjenjivačima da budu u toku s najnovijim metodologijama, zakonodavnim okvirima i tržišnim trendovima, čime se osigurava tačnost i pouzdanost procjena.
- Usklađivanje sa međunarodnim praksama i regulativama : IVSC i TEGOVA standardi su međunarodno priznati i njihova pravilna primjena zahtijeva kontinuirano ažuriranje znanja procjenjivača. Mnoge zemlje koje primjenjuju ove standarde već imaju obavezu kontinuirane edukacije kao uslov za obnavljanje licence procjenjivača. Usvajanjem ovog predloga, Crna Gora se dodatno približava evropskim i globalnim praksama u oblasti procjene vrednosti imovine.
- Smanjenje rizika od nepreciznih ili pogrešnih procjena: Loše procjene mogu imati ozbiljne posljedice, uključujući pogrešne finansijske odluke, precijenjenu ili potcijenjenu vrijednost imovine, povećane regulatorne i pravne rizike, kao i nesigurnost na tržištu kapitala i nekretnina. Obavezna kontinuirana edukacija osigurava da procjenjivači uvijek koriste nove tehnike i podatke u svom radu, čime se povećava pouzdanost njihovih procjena.
- Jačanje kredibiliteta profesije i zaštita tržišta : Kontinuirana edukacija doprinosi podizanju ugleda profesije procjenjivača, jer garantuje da samo najstručniji i najodgovorniji pojedinci obavljaju ovu djelatnost. Takođe, jača se povjerenje banaka, investitora, kompanija i regulatornih tijela u procjenjivačke izvještaje, što je ključno za stabilnost tržišta.
- Obezbjedenje standardizacije i kvaliteta u procjenjivačkom sektoru: Uvođenjem kontinuirane edukacije, svi procjenjivači bi imali ujednačen nivo znanja i pristupa radu, čime se postiže veća konzistentnost i profesionalizam unutar struke. Time se dodatno smanjuje mogućnost neusklađenosti između različitih procjenjivača i njihovih izvještaja, što je važno za pravnu i tržišnu sigurnost.

Uvođenje obavezne kontinuirane profesionalne edukacije za procjenjivače predstavlja ključni mehanizam za osiguravanje kvaliteta procjena, zaštitu tržišta i povećanje povjerenja u izvještaje procjenjivača. Ova mjera doprinosi usklađivanju sa međunarodnim standardima i obezbjeđuje da procjenjivači budu uvijek stručno osposobljeni i kompetentni u primjeni IVSC i TEGOVA standarda.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Ova oblast će biti uređena podzakonskim aktima u skladu sa Zakonom.

89.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 62- Nadzor

Predlog: Definirati ko vrši nadzor i na koji način primjene etičkog kodeksa, standarda procjene i ESRS.

- Jasno definisan nadzor je neophodan kako bi se osiguralo da procjenjivači ispravno primjenjuju standarde, da su njihovi izvještaji profesionalni i vjerodostojni, te da ne dolazi do neusklađenosti koje bi mogle narušiti tržište i pravnu sigurnost. Potrebno je odrediti nadzorni organ koji će pratiti primjenu standarda i primjenjivati sankcije u slučaju nepravilnosti.
- Kako bi izvještavanje o održivosti bilo kredibilno i u skladu sa zakonskim normama, potrebno je precizirati koji organ vrši nadzor nad primjenom ESRS-a. Bez jasno definisanog nadzora, postoji rizik od netačnih ili manipulativnih izvještaja koji bi mogli ugroziti vjerodostojnost održivog poslovanja i dovesti do „greenwashinga“ – predstavljanja poslovanja kao održivog bez stvarnih dokaza.
- Pored tehničke primjene računovodstvenih i procjenjivačkih standarda, ključno je osigurati poštovanje Etičkog kodeksa za profesionalne računovođe i procjenjivače. Potrebno je jasno propisati koji organ ili regulatorno tijelo prati primjenu etičkih principa, sprječava neetičko postupanje i sprovodi disciplinske mjere u slučaju kršenja kodeksa.

Bez jasno definisanog nadzora, primjena zakona i međunarodnih standarda ostaje neizvjesna i podložna zloupotrebama. Preciziranje nadležnih institucija za nadzor nad procjenjivačima, izvještavanjem o održivosti i poštovanjem etičkog kodeksa ključno je za osiguranje pouzdanosti, pravne sigurnosti i integriteta računovodstvene i profesije procjenjivača.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrše Ministarstvo i Poreska uprava.

90.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Član 69 - Uvesti prelazne odredbe za adaptaciju nefinanskog izvještaja

Predlažemo uvođenje prelaznih odredbi kako bi se omogućilo bolje usvajanje zakona (uporediti sa ESRS 1.131). Ovo se posebno odnosi na obavezan obim izvještavanja kada kompanija koristi prelaznu odredbu. Prelazne odredbe omogućavaju obradu određenih tema kasnije ili u pojednostavljenom obliku, čak i ako su materijalne teme identifikovane. Dodatne informacije o prelaznim odredbama se mogu naći u ESRS 1.10 i ESRS 1, Appendix C.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Kako je i navedeno u primjeni će biti Evropski standardi izvještavanja o održivosti koji uređuju ovu oblast.

91.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Dodati u zakon:

"Lice koje vodi poslovne knjige, kao i lice odgovorno za sastavljanje Finansijskih izvještaja ne može biti sankcionisano za poreske nepravilnosti klijenta osim ako postoji dokaz da je svjesno učestvovao u njima ili pokazao krajnju nepažnju."

Računovođe ne smiju biti odgovorne za poreske i finansijske nepravilnosti klijenata osim ako postoji dokaz da su u tome svjesno učestvovali i ukoliko ima dokaz da su imali finansijsku ili drugu evidentnu materijalnu korist.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Nije predmet ovog zakona.

92.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Dodati u zakon:

"Ukoliko tehnički problemi državnih elektronskih sistema onemogućavaju predaju poreskih prijava i izvještaja, rokovi za predaju se automatski produžavaju za onoliko dana koliko je trajao problem, ili najmanje 15 dana ako problem nastupi posljednji dan isteka roka."

Obavezno produženje rokova zbog tehničkih problema državnih sistema. Ako sistem Poreske uprave ili drugih institucija ne funkcioniše, zakon mora garantovati automatsko produženje roka za predaju izvještaja. Na primjer ako dan prije krajnjeg roka sajt ne funkcioniše automatski se rok produžava 15 dana.

Računovođe snose posljedice čak i kada državni sistemi ne funkcionišu. Na primjer usled tehničkih nemogućnosti ne preda se na vrijeme, a klijent plaća kamatu i traži nadoknadu od računovođe za neblagovremnu predaju zakonskih obrazaca.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Nije predmet ovog zakona.

93.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Dodati u zakon:

" Lica koja vode poslovne knjige, kao i lica odgovorna za sastavljanje Finansijskih izvještaja imaju pravo na naplatu svih usluga pruženih u poreskim i inspekcijskim postupcima. Svaki sat rada naplaćuje se po zakonom utvrđenoj satnici, a trošak snosi klijent ili država u zavisnosti od inicijatora postupka."

Fer nadoknada za rad računovođa u poreskim i drugim postupcima i radu sa institucijama i slično.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Poreske i inspekcijske službe imaju **zakonsko pravo i obavezu** da zahtijevaju potrebne finansijske podatke i izvještaje u cilju kontrole i suzbijanja nepravilnosti.

94.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Dodati u zakon:

"Ministarstvo finansija, ili lice kome su povereno vršenje tih poslova, objavljuje minimalnu preporučenu satnicu za računovodstvene usluge jednom godišnje. Ova satnica služi kao osnov za utvrđivanje fer nadoknade licima koja vode poslovne knjige, kao i licima odgovornim za sastavljanje Finansijskih izvještaja u poslovnim odnosima, ugovorima i sudskim postupcima u slučaju neizmirenih obaveza."

Definisati minimalnu preporučenu cijenu rada računovođa kako bi klijenti i sudovi imali osnovu za obračun u slučaju spora. Ovo ne ograničava cijene, ali omogućava jasnu referentnu vrijednost za obračun rada i osigurava kvalitet pruženih usluga.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Računovodstvene usluge su tržišna djelatnost, i njihova cijena treba da se formira kroz ponudu i potražnju, a ne kroz administrativne smjernice. Uvođenje preporučenih ekonomskih tarifa može stvoriti neprirodne tržišne barijere i smanjiti konkurenciju među pružaocima računovodstvenih usluga.

95.primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Dodati u zakon:

"Lica koja vode poslovne knjige, kao i lica odgovorna za sastavljanje Finansijskih izvještaja nisu dužna da postupe po nalogu klijenta ili poslodavca ukoliko smatraju da isti nije u skladu sa važećim zakonskim propisima. U takvim situacijama, lica koja vode poslovne knjige, kao i lica odgovorna za sastavljanje Finansijskih izvještaja dužna su da obavijeste klijenta pismenim putem, čime prestaje njegova odgovornost."

Pravo računovođe da odbije nezakonite naloge direktora. Ako računovođa utvrdi da neki nalog direktora nije u skladu sa zakonom, mora imati pravo da ga zvanično odbije bez posljedica.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Računovođe imaju obavezu prijavljivanja nezakonitih aktivnosti, a posebno ako se radi o poreskim utajama, prevarama ili pranju novca. Ovim predlogom se računovođama omogućava da se oslobode odgovornosti samo slanjem pismenog obavještenja, bez dodatne obaveze da prijave nepravilnosti nadležnim organima. To može dovesti do situacije u kojoj

računovođe formalno ispune svoju obavezu, ali ne spriječe nezakonite radnje klijenta ili poslodavca, čime bi se omogućilo potencijalno prikrivanje finansijskih prevara.

96. primjedba/predlog/sugestija ISRCG:

Dodatne napomene (tehničke/slovne korekcije)

Član 33, stav 5:

Izuzetno od stava 3. tačke 1 podtačke b) ovoga člana, zavisno pravno lice može se izuzeti od obaveze izrade izvještaja o održivosti ako u svoj izvještaj menadžmenta, umjesto internets-linka, uključi izjavu matičnog pravnog lica kojom se ono obvezuje da će zavisno pravno lice biti uključeno u konsolidovani izvještaj menadžmenta matičnog pravnog lica iz stava 1 ovoga člana ili konsolidovani izvještaj o održivosti matičnog pravnog lica iz stava 2 ovoga člana.

Član 34, stav 1:

Matično pravno lice velike grupe pravnih lica ~~kojakoje~~ na dan bilansa stanja ima više od 500 zaposlenih na konsolidovanoj osnovi dužno je da u svoj konsolidovani izvještaj menadžmenta uključi konsolidovani izvještaj o održivosti koji sadrži informacije potrebne za razumijevanje uticaja grupe na pitanja održivosti kao i informacije potrebne za razumijevanje kako pitanja održivosti utiču na razvoj, poslovni rezultat i položaj grupe.

Član 35, stav 1:

Matično pravno lice koje ~~je~~ zavisno pravno lice može biti izuzeto od obaveze izrade konsolidovanog izvještaja o održivosti ako su to matično pravno lice i njegova zavisna pravna lica uključeni u konsolidovani izvještaj menadžmenta drugog pravnog lica koji je sastavljen u skladu sa članovima 28 stav 3 i 34 ovog Zakona i ako su ispunjeni uslovi iz stava 3 ovog člana.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Sve tehničke/slovne greške će se ispraviti prilikom pripreme konačnog teksta Predloga zakona o računovodstvu.

97. primjedba/predlog/sugestija Igor Pavićević:

U čl 16, Nacrta Zakona treba propisati da fizička lica u Registru pružalaca računovodstvenih usluga etički odgovaraju u skladu sa IFAC Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe, kojeg je objavio član Međunarodne federacije računovođa iz Crne Gore.

Crnogorski obrazovni računovodstveni standard CORS-1 (Sl.list CG br 58/07; 36/14; 011/23) je propisao da nosioci profesionalnih računovodstvenih zvanja etički odgovaraju, u paragrafima 1.32, 1.37, 1.38.

Obaveznost važenja Etičkog kodeksa za sve profesionalne računovođe, a ne samo kao do sada za članove ISRCG, je od izuzetne važnosti za kvalitet finansijskih izvještaja, a kvalitetni, istiniti i objektivni finansijski izvještaji su osnova za kvalitetno planiranje javnih prihoda (u procesu izrade budžeta Crne Gore), te kao kvalitativna podrška implementaciji nizu zakonskih rješenja (SPNFT; poreski zakoni –PDV, Porez na dobit; Porez na dohodak; Porez na promet nepokretnosti; i mnogi drugi).

Bez obavezujuće primjene Etičkog kodeksa za sve, otvara se prostor za omogućavanje manipulativnih oblika ponašanja, gubitka povjerenja i utaje poreza kao primarnih izvora prihoda za budžet Crne Gore, odnosno budžete lokalnih prihoda.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Zakonom je propisano da je lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI za MSP i **poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i etičkih principa i načela.**

98.primjedba/predlog/sugestija Igor Pavičević:

U čl.14 Nacrta Zakona treba uvesti odredbu da **sastavljanje** finansijskih iskaza može da vrši lice nosilac profesionalnog zvanja iz paragrafa 1.19, 1.22 i 1.25 Crnogorskog obrazovnog računovodstvenog standarda CORS-1

Crnogorski obrazovni računovodstveni standard CORS-1 (Sl.list CG br 58/07; 36/14; 011/23) je propisao u paragrafima 1.16 i 1.17 da nosioci profesionalnih računovodstvenih zvanja iz paragrafa:

- **1.19** (Knjigovođa, nivo SSS, 3 godine praktičnog iskustva na poslovima računovodstva),
- **1.22** (Ovlašćeni računovođa, viša (2 godišnja) školska sprema i 5 godina praktičnog iskustva na poslovima računovodstva; visoka (3 godišnja) školska sprema i 4 godina praktičnog iskustva na poslovima računovodstva; visoka (4 godišnja) školska sprema i 3 godina praktičnog iskustva na poslovima računovodstva) i
- **1.25** (Sertifikovani računovođa, visoka (4 godišnja) školska sprema i 3 godina praktičnog iskustva na poslovima računovodstva) imaju profesionalnu osposobljenost za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza za različite stepene složenosti poslova u računovodstvu pravnog lica, složenosti organizacije računovodstva poslovnog subjekta i složenosti obrazloženja računovodstvene politike u finansijskim izvještajima koji se objelodanjuju.

S obzirom da već postoji stepen složenosti po kojem lica iz paragrafa 1.19 su osposobljena za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza **mikro/malih pravnih lica**, zatim 1.22 za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza **malih i srednjih pravnih lica**, te 1.25 za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza **srednjih/velikih pravnih lica**, potrebno je ovu odredbu uvesti u Zakon.

Uporedna praksa

- a) Makedonija - Član 31, Zakona o smetkovoditeljstvu Makedonije (Sobranje, 01.08.2022) navodi da Računovodja potpisuje finansijske iskaze preduzetnika, udruženja ili fondacija, dok Ovlašćeni javni računovodja potpisuje sve ostale finansijske iskaze.

- b) Crna Gora – Zakon o računovodstvu javnog sektora (Sl.list CG br br. 66/19, 145/21 i 123/23) u članovima 38 i 39 navodi obavezu posjedovanja računovodstvenog sertifikata za javni sektor.
- c) U 18 država EU je zaštićeno računovodstvo (ne samo revizija) za više nivoa računovodstvenih zvanja, a Direktiva 2005/36/EC je prepoznala i na nivou EU priznaje kao regulisane profesije : sertifikovane računovođe sa sledećim spiskom aktivnosti „Finansijsko izveštavanje, oporezivanje, revizija, forenzičko računovodstvo, korporativne finansije, oporavak poslovanja i nesolventnost, računovodstveni sistemi i procesi“.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Zakon definisao uslove koje moraju da ispune pružaoci računovodstvenih usluga.

99.primjedba/predlog/sugestija Igor Pavićević:

U čl. 6 treba uvesti dosadasnje kriterijume razvrstavanja pravnih lica na mikro, mala, srednja i velika do ulaska u EU ili za reviziju finansijskih izveštaja odrediti niže pragove.

Ako je mimo Direktive dozvoljeno odstupanje, eventualno do dana ulaska u EU onda je potrebno te kriterijume smanjiti, a ne povećavati. Smanjenje bi omogućilo reviziji da utvrdi tačnost finansijskih izveštaja (a samim tim i eventualnih poreskih evazija) u većem broju pravnih lica, nego što je to do sada bio slučaj. Ako su obveznici revizije uglavnom srednja i velika pravna lica , a takvih je 1-2% u Crnoj Gori, postavlja se pitanje za onih preostalih 98%, koji takođe utiču na privredni rast i razvoj države. Zbog toga je neophodno smanjiti pragove za reviziju do ulaska u EU.

Takođe, kod određenog broja članica EU postoje odstupanja „na niže“ od kriterijuma EU za obaveznost revizije. Te države su prepoznale značaj revizije u procesu transparentnosti, obezbjeđenja tačnosti i objektivnosti finansijskih izveštaja, odnosno pouzdanosti podataka neophodnih za planiranje državnog budžeta u domenu javnih prihoda.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Norma vezana za razvrstavanje pravnih lica propisana direktivom 34/2013 i povezanim direktivama. Kriterijumi za obaveznost revizije se utvrđuju Zakonom o reviziji.

100. primjedba/predlog/sugestija Igor Pavićević:

U članu 16 Nacrta Zakona je neophodno u dijelu Registra navesti da će Ministarstvo finansija ili lice kojem su povjerena javna ovlašćenja, donijeti smjernice o preporučenoj minimalnoj visini naknada ili ekonomskim tarifama za računovodstvene usluge, u cilju zaštite kvaliteta usluga, profesionalnih standarda i pravne sigurnosti kako korisnika, tako i pružalaca računovodstvenih usluga.

U EU (Italija, Španija, itd) profesionalne računovodstvene organizacije, izdaju u saradnji sa regulatorom, preporučene smjernice za cijene računovodstvenih usluga. Ove smjernice služe kao referentni okvir za profesionalne računovođe i njihove klijente, čime se osigurava očuvanje profesionalnih standarda i sprječava pojava nekvaliteta uzrokovana damping cijenama. Damping cijena ne znači samo nižu cijenu u tržišnim uslovima, nego može da se odnosi i na smanjeni kvalitet, koji opet može omogućiti sprovođenje zakonski nedozvoljenih radnji u pogledu planiranja/prikupljanja javnih prihoda.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Ne postoji međunarodna praksa. Računovodstvene usluge su tržišna djelatnost, i njihova cijena treba da se formira kroz ponudu i potražnju, a ne kroz administrativne smjernice. Uvođenje preporučenih ekonomskih tarifa može stvoriti neprirodne tržišne barijere i smanjiti konkurenciju među pružaocima računovodstvenih usluga.

101. primjedba/predlog/sugestija Asocijacija računovodstvenih agencija:

U članu 15 posle stava 1 dodaje se stav 2 koji glasi:

Pravno lice iz stava 1 ovog člana je u obavezi da kod nadležnog organa(poreske uprave)registruje ugovor o povjeravanju poslova računovodstva pružaocu usluga, odnosno odgovorno lice za poslove računovodstva pružaoca usluga

Kako bi se ostvario puni kapacitet registra pružalaca računovodstvenih usluga potrebno je sprovesti registraciju ugovora o poverenim poslovima računovodstva pružaocu usluga. To je moguće uraditi u postojećim tehničkim i informacionim rješenjima Poreske uprave na obrascu JPR uz dodatn A. Trenutno se sada vrši upis ovlašćenih lica za unos finansijskih iskaza na taj način, kao i lica ovlašćenog za unos finansijskih iskaza. U tom smislu nema promjena ni dodatnih nameta i procedura za pružaoce usluga, i nisu potrebna ulaganja u razvoj softvera ili dodatnu obuku radnika Poreske uprave.

Očekivani efekat od takvog postupka je višestruki.

Prvi efekat je suzbijanje sivog tržišta u oblasti pružalaca računovodstvenih usluga jer 97% privrednih subjekata upravo koristi ove usluge, čime će se postići da svaki korisnik usluga mora obznaniti ko mu je pružalac usluga i da li ispunjava uslove iz člana 17 Zakona.

Drugi efekat je smanjivanje evazije poreza u samoj industriji pružalaca usluga: po nekoj procjeni u trenutnoj situaciji više od 40% ovih usluga se naplaćuje u gotovini, čime se stvara velika biznis barijera regularnim agencijama, kao i sam efekat na ubiranje poreza. Minimalno očekivani prihod ove industrije je oko 50.000.000,00 eura na godišnjem nivou što se može dobiti prostom računicom da su prosječne usluge oko 150 eura prema klijentu na mjesečnom nivou i kada to stavimo u odnos od 37000 aktivnih privrednih subjekata dolazimo do ovog iznosa. Ovo je na sastanku radne grupe potvrdio i direktor Poreske uprave. Prilliv po osnovu PDV bi trebao biti samo 10.000.000 eura te je jasno da Država samo uvođenjem reda u ovoj oblasti može očekivati značajan porast prihoda.

Treći efekat je lakša kontrola od strane Poreske uprave, koja u svakom momentu može doći do potrebnih podataka, jer lako u registru može naći ko je pružalac usluga i kod koga se nalazi dokumentacija.

Četvrti efekat je i taj, da ako dođe do bilo kakvih promjena, raskida ugovora, odustajanja pružaoca usluga od dalje saradnje iz raznih razloga, o tome će odmah biti obavještena Poreska uprava koja odmah može preduzimati radnje iz svoje nadležnosti, da bi se sprečili štetni događaji.

Peti efekat je da Uprava za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma može u svakom momentu znati gde se nalazi poslovna dokumentacija te prikupiti promptno potrebne informacije.

Šesti efekat koji prepoznaju profesionalne računovođe je taj, da kad se neko lice imenuje kod organa kontrole kao odgovorno za podnošenje iskaza da će pažnja ka poštivanju zakonskih propisa biti veća, da neće biti savjeta u cilju pomoći ka izbjegavanju poreskih obaveza i slično, a samo lice će imati autoritet da se odupre takvim zahtjevima, što na kraju rezultira boljom i sigurnijom naplatom poreza.

Sedmi efekat je da Poreska uprava može imati statističke podatke o tome kod kojeg pružaoca računovodstvenih usluga se utvrđuju greške i u kom obimu i učestalosti i da na tom osnovu vrši redovne kontrole kako pružaoca usluga tako i selektirano korisnike usluga tog pružaoca usluga, te da može istom ukazati na propuste, obustaviti rad i slično.

Osmi efekat je taj da Poreski organ može uspostaviti saradnju sa Pružiocima usluga u cilju prikupljanja statističkih i drugih podataka i informacija koje mogu biti potrebne u donošenju planova i analiza. Takođe moguće je lako uspostaviti saradnju sa privredom preko pružaoca usluga kod analize poreskih politika, uvođenja novih sistema i slično, gde se uspostavlja mogućnost da računovodstvo bude spona između privrede i poreskog organa.

Efekte ovakvog predloga izmjene Zakona su višestruki ali je zajedničko mišljenje predlagača, tj Računovodstvenih agencija koje su članovi Asocijacije računovodstvenih agencija, da će najjači efekat biti u jačanju poreske discipline i višemilionskom rastu prihoda po osnovu poreskih dažbina. Druga strana je ta da će se značajno olakšati rad istražnim organima da pronalaze anomalije u vidu kršenja zakonskih propisa i izbjegavanja poreskih obaveza.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Dodat stav: "Pravno lice iz stava 1 ovog člana dužno je da kod Poreske uprave registruje ugovor o povjeravanju poslova računovodstva pružaocu usluga, odnosno da evidentira odgovorno lice za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza."

102. primjedba/predlog/sugestija Asocijacija računovodstvenih agencija:

U čl 17 u stavu 5, odeljak 1 (uslovi koje treba da ispunjava odgovorno lice)

Posle dijela teksta "...da to lice posjeduje profesionalno zvanje..." dodaje se i tekst „ili sertifikat o nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji...“, pa bi odeljak 1 glasio:

„ima završen najmanje VII-1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 240 kredita CSPK-fakultet ekonomskih nauka ili visoko obrazovanje drugog usmjerenja u obimu od najmanje 180 kredita CSPK uz uslov da to lice posjeduje profesionalno zvanje ili sertifikat o nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji u oblasti računovodstva koje je stečeno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori članice Međunarodne federacije računovođa u

skladu sa Crnogorskim obrazovnim računovodstvenim standardom CORS-1 ili licencu ovlaštenog revizora izdatu u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija;

IRRCG je 12.02.2025 organizovao seminar za članstvo kako bi se profesionalne računovode upoznale sa izmjenama Zakona, i posebno odredbama koje regulišu računovodstvenu profesiju.

Kolege su posebno izdvojile član 17 izrazile veliku zabrinutost za svoj budući rad, tj mogućnost ispunjavanja uslova, iako se radi o istaknutim profesionalcima sa zavidnim znanjem i iskustvom. Na sastanku je precizno pojasnjeno da sam termin profesionalno zvanje se koristi u terminologiji Instituta ISRCG, i da može, tj da se čitanjem zakona prepozna upravo kao sertifikat tog instituta, a to nikako nije bila namjera predlagača da bilo koga favorizuje.

Sama mogućnost da neko može to iskoristiti u stvaranju ličnih tržišnih benefita nikako ne pogoduje struci, a dodatno može stvoriti veliki problem ako vrsnim profesionalcima onemogućiti rad.

Ova izmjena će ovaj član Zakona učiniti preciznijim i sprečiti mogućnost da neko ospori primjenu zakona prema svima jednako i u jednakoj mjeri.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Zakon je definisao dozvolu za pružanje računovodstvenih usluga.

103. primjedba/predlog/sugestija Asocijacija računovodstvenih agencija:

SAVJET ZA RAČUNOVODSTVO

U čl. 48, Savjet i imenovanje članova za računovodstvo predviđeno je da savjet ima 5 članova i da ih na predlog ministra bira i razrješava Vlada.

Naš je predlog da Savjet broji 9 članova i to po principu da određeni državni organi gde za to postoji potreba imenuju svoje predstavnike sa određenim kompetencijama a da se dio članova bira po principu konkursa. Na primjer u ovakvom savjetu je neophodno da bude predstavnik ili lično direktor Poreske uprave, jer je to organ koji vrši kontrolu. Dalje možda CBCG treba zbog nekog osnova tražiti prisustvo. Predstavnik ministarstva finansija sigurno mora pratiti stanje u ovoj oblasti, Poreski savjetnici itd.

Za 4 člana bi trebalo da postoji mogućnost konkursa zainteresovanih strana, Kao recimo predstavnici Instituta, predstavnici profesionalnih udruženja računovođa i slično.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Savjet ima pet članova koje, na predlog ministra finansija, imenuje i razrješava Vlada.

104. primjedba/predlog/sugestija Asocijacija računovodstvenih agencija: Kod člana 71 stav 2 potrebno provjeriti da li je dobro data veza ili poziv na član 17 stav 4 tacka 1, možda je trebalo da stoji član 17 stav 5 tacka 1.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Nacrt zakona će se korigovati u skladu sa predloženom sugestijom, obzirom da je bio u pitanju tehnički propust.

105. primjedba/predlog/sugestija Milan Stanivić:

U članu 17, stav 2 tačka 1 se navodi uslov za upis u registar da pravno lice ili preduzetnik:

"1) ima registrovanu pretežnu djelatnost za pružanje računovodstvenih usluga;"

Predlog:

Promijeniti navedenu odredbu na način što se uklanja "pretežna":

"1) ima registrovanu djelatnost za pružanje računovodstvenih usluga;"

Shodno drugom zakonskom regulativom pravno lice se istovremeno može baviti sa više djelatnosti, koje su jednako bitne za poslovanje, a da samo jedna može biti pretežna. Uz to ih može prijaviti kao dopunske i ustale u CRPS i kroz Statut društva. Sa ovom izmjenom se dobija i usklađenost sa tim zakonskim odredbama. Svakako se za upis u registar najveća regulativa uvodi u dijelu uslova koje mora ispuniti lice odgovorna za računovodstvene poslove.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Izmijenjeno: "je registrovan za pružanje računovodstvenih usluga u Centralnom registru privrednih subjekata;"

106. primjedba/predlog/sugestija Brankica Mosurović:

Član 13 stav 8 koji se odnosi na čuvanje dokumentacije od strane likvidacionog i stečajnog upravnika:

"Pri otvaranju postupka likvidacije ili stečaja, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige se predaju likvidacionom odnosno stečajnom upravniku koji je dužan da obezbijedi čuvanje preuzete dokumentacije u skladu sa ovim zakonom i nakon okončanja postupka likvidacije odnosno stečaja"

Ovim stavom se definiše obaveza stečajnom upravniku da knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje čuva u rokovima definisanim ovim članom, 5 odnosno 10 godina, dok se platne liste čuvaju trajno. Na ovaj način se vlasnik pravnog lica oslobađa od odgovornosti i obaveze čuvanja dokumentacije, a samim tim i troškova predaje dokumentacije Državnom arhivu, ili nekom drugom pravnom licu registrovanom za ove poslove. Stečajni upravitelj ne može fizički da čuva ovu dokumentaciju, posebno imajući u vidu broj stečajnih postupaka na godišnjem nivou i istu mora da preda Državnom arhivu uz izradu prateće dokumentacije u skladu sa Zakonom o arhivskoj djelatnosti, posebno zbog M4 obrazaca i platnih listi. Takođe, napominjem da će ovi troškovi biti na teret državnog budžeta ukoliko je podnosilac predloga za pokretanje stečajnog postupka Poreska uprava, a nema imovine čijom bi se prodajom ovi troškovi namirili. Ukoliko ovaj stav ne bude izmijenjen, potrebno je

dopuniti RIA obrazac jer u njemu nije navedena ova vrsta troška na teret državnog bužeta.

Napominjem da zaključenjem stečajnog postupka sudija razrešava stečajnog upravnika.

Molim vas da još jednom razmotrite način na koji ste definisali ovaj član, jer prethodno navedeno nije definisano kao dužnost stečajnog upravnika u Zakonu o stečaju (član 33), niti se Zakonom o arhivskoj djelatnosti definišu način i rokovi predaje dokumentacije nakon okončanja stečajnog postupka.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Izmijenjeni tekst: "Pri otvaranju postupka likvidacije ili stečaja, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige se predaju likvidacionom odnosno stečajnom upravniku koji je dužan da obezbijedi čuvanje preuzete dokumentacije u skladu sa ovim zakonom do okončanja postupka likvidacije odnosno stečaja."

107. primjedba/predlog/sugestija Brankica Mosurović:

Član 67 a)

Umjesto „član13 stav 7“, treba da bude „član 13 stav 8“

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Član 67, tačka 1) će se korigovati u skladu sa predloženom sugestijom, obzirom da je bio u pitanju tehnički propust.

108. primjedba/predlog/sugestija Aleksandar Ćorsović:

U nacrtu Zakona o računovodstvu, član 3 – Značenje Izraza, potrebno je dopuniti i dodati definicije sledećih izraza:

- ***zavisno pravno lice*** je pravno lice koje je pod kontrolom matičnog pravnog lica, uključujući i bilo koje zavisno pravno lice koje kontroliše krajnje matično pravno lice
- ***krajnje matično pravno lice*** je pravno lice koje sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje najveće grupe pravnih lica
- ***samostalno pravno lice*** je pravno lice koje nije dio grupe kako je navedeno u članu 3, stav 1, tačka 7 ovoga zakona
- ***ključni nematerijalni resursi*** su resursi bez fizičkog sadržaja od kojih zavisi poslovni model pravnog lica i koji predstavljaju izvor stvaranja vrijednosti za pravno lice
- ***javni sektor*** je bilo koji nadležni organ vlade, jedinice lokalne samouprave države članice ili trećih zemalja koje uključuje ustanove, agencije ili subjekte koje kontrolišu navedene organe vlasti u smislu odredbi člana 30 ovog Zakona
- ***poreska jurisdikcija*** je državna ili nedržavna jurisdikcija koja ima fiskalnu autonomiju u odnosu na porez na dobit

- *konsolidovani finansijski izvještaji su finansijski izvještaji koje priprema matično pravno lice grupe i u kojima se imovina, obaveze, vlasnički kapital, prihodi i rashodi iskazuju kao da je riječ o jedinstvenom ekonomskom subjektu*

Navedene izraze je potrebno dopuniti i dodati kako bi se izbjegle nedoumice i greške prilikom tumačenja Zakona i njegove primjene.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Dodato u članu 5.

109. primjedba/predlog/sugestija Aleksandar Ćorović:

Član 30 je potrebno dopuniti sledećim stavom:

Ako su propisima dozvoljena nenovčana plaćanja javnom sektoru, tada je potrebno iskazati vrijednost takvog plaćanja i, gdje je moguće, količinu, a u napomenama navesti objašnjenje načina na koji je utvrđena iskazana vrijednost.

Usaglašavanje sa Direktivom 2013/34/EU, član 43, stav 3

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Dodato u članu kojim se uređuje Izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru

110. primjedba/predlog/sugestija Aleksandar Ćorović:

Član 29, stav 1, tačke a) i b) potrebno je dopuniti na sledeći način, tako da glase:

- 1) izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja sa informacijama o:
 - a. kodeksu korporativnog upravljanja koji je pravno lice dužno da primjenjuje, i gdje je javno dostupan;
 - b. kodeksu korporativnog upravljanja koji pravno lice dobrovoljno primjenjuje, i gdje je javno dostupan;

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3: Usaglašavanje sa Direktivom 2013/34/EU, član 20, stav 1, tačka a)

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Dodato u članu kojim se uređuje Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

111. primjedba/predlog/sugestija Aleksandar Ćorović:

U okviru poglavlja Zakona koji se odnosi na izvještavanje o održivosti, potrebno je dodati novi član koji glasi:

Obavještavanje predstavnika radnika

Članovi upravnih i nadzornih organa pravnih lica iz članova 32 i 34 ovoga Zakona dužni su da obavijeste predstavnike radnika odnosno sindikata o informacijama o održivosti, kao i o načinima pribavljanja i provjere tih informacija. Uz to, navedeni članovi upravnih i nadzornih organa dužni su da zatraže pisano mišljenje o informacijama o održivosti od predstavnika radnika odnosno sindikata.

Pisano mišljenje o informacijama o održivosti od predstavnika radnika odnosno sindikata dostavlja se upravnom ili nadzornom organu pravnog lica.

Usaglašavanje sa Direktivom 2013/34/EU, član 19a, stav 5.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Dodato u članu kojim se uređuje sadržaj Izvještaja o održivosti

112. primjedba/predlog/sugestija Aleksandar Ćorsović:

Član 17 potrebno je dopuniti sledećim stavom:

Pravno lice, odnosno preduzetnik, iz države članice EU, može se registrovati za pružanje računovodstvenih usluga na teritoriji Crne Gore, uz dostavljanje dokaza da je registrovan za pružanje računovodstvenih usluga u državi članici EU.

Usaglašavanje sa Direktivom o uslugama 2006/123/EU.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Dodat poseban član koji se odnosi na registraciju pružaoca računovodstvenih usluga iz države članice Evropske unije.

113. primjedba/predlog/sugestija Veselin Milačić:

Potrebno je u predmetnom Zakonu o računovodstvu obavezno unijeti odredbu koja se odnosi na obavezu pravnog lica da donese i usvoji interni akt (Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama) kojima bi definisao/utvrdio računovodstvene politike koje primjenjuje u svom poslovanju, definisao organizaciju svog računovodstva i utvrdio interne računovodstvene kontrole koje primjenjuje. Navedenu odredbu je moguće unijeti ili u članu 5 (obaveze pravnih lica) ili u članu 12 (vođenje poslovnih knjiga).

Ovo je potrebno iz razloga jer je ta obaveza propisana smjernicama MRS 1 i MRS 8 i navedeno je logično da ne bi bilo nedoumice. Naime veliki broj MRS nudi alternative u računovodstvenim politikama i stoga pravno lice odgovarajućim dokumentima mora propisati tačno na koji način primjenjuje određenu računovodstvenu politiku. Obaveza donošenja ovog internog ili opšteg akta pravnog lica (Pravilnika o računovodstvenim politikama) je propisana u Zakonima o računovodstvu u zemljama u okruženju i određenim zemljama EU (npr. Članom 8 Zakona o računovodstvu u Srbiji je propisana

navedena odredba). Smatram da je navedeno veoma korisno za sve korisnike (za državu, investiture, vlasnike, same računovođe).

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Pravno lice koje primjenjuje međunarodne računovodstvene standarde (MSFI/MRS) već je u obavezi da primjenjuje računovodstvene politike definisane tim standardima.

114. primjedba/predlog/sugestija Veselin Milačić:

Potrebno je preispitati pragove za razvrstavanje pravnih lica jer se uzimajući uobzir veličinu CG, neprimjenjivi i previsoki.

Svi pragovi su niži, u Makedoniji, Kipru i mnogim drugim manjim zemljama.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Norma vezana za razvrstavanje pravnih lica propisana direktivom 34/2013 i povezanim direktivama. Kriterijumi za obaveznost revozoje se utvrđuju Zakonom o reviziji.

115. primjedba/predlog/sugestija Veselin Milačić:

Razmotriti da se članovi 7 i 41 isključe iz predloga ovog zakona jer se odnose na Zakon o reviziji.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Razvrstavanje pravnih lica se odnosi i na Zakon o računovodstvu.

- 116. primjedba/predlog/sugestija NVO "Centar profesionalnih računovođa, nezavisnih procjenjivača i finansijskih službenika CG":** Treba razmotriti mogućnost da se odvoje posebno Zakon o računovodstvu i Zakona o procjeni vrijednosti, jer nije praktikno i logično da se navedeno reguliše istim zakonom.
- U zemljama u okruženju su navedeni zakoni odvojeni.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Kao što je navedeno, procjena vrijednosti može se vršiti za potrebe računovodstvenih izvještaja i druge potrebe. U narednom periodu će se detaljnije razmotriti potreba izrade posebnog propisa koji će uređivati pitanja procjene.

- 117. primjedba/predlog/sugestija NVO "Centar profesionalnih računovođa, nezavisnih procjenjivača i finansijskih službenika CG":**
- U članu 52 Predloga zakona o računovodstvu se navodi da je ovlašćeni procjenjivač dužan procjenu da vrši istinito, objektivno i tačno. U članu 51 se navodi "Procjena vrijednosti je djelatnost istinite i objektivne procjene vrijednosti".

Smatramo da treba koristiti prikladnije izraze koje su u skladu sa smjernicama Međunarodnih standarda procjene jer za procjenu se nikako ne može reći da treba biti tačna jer to je u praksi nemoguće, zato se i zove procjena jer se procjenjuje i procjena zavisi od mnogo stvari i dostupnosti podataka koji se dobijaju od klijenta, uvijek postoji dosta ograničenja. Isto tako nije prikladan ni termin istinita. Treba razmotriti zamjenu ovih termina i koristiti objektivna, profesionalna, nezavisna, itd.

U zakonima o procjeni u zemljama u okruženju se ne koriste termini tačna procjena, niti to propisuju i zahtijevaju Međunarodni standardi procjene.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata

Obrazloženje: Termin „objektivna procjena vrijednosti“, je dovoljan i primjeren prirodi procjena.

118. primjedba/predlog/sugestija NVO "Centar profesionalnih računovođa, nezavisnih procjenjivača i finansijskih službenika CG":

Već nekoliko godina se odlaže licenciranje procjenjivača i sada se opet članom 72 predloga zakona to radi na period od tri godine. Shodno tome da da uopšte nije uređeno u Crnoj Gori ko ima parvo da vrši procjene i u tom polju vlada značajan kaos koji mnogi iskorišćavaju i imaju prednost na tenderima jer se izmišljaju razne licence procjenjivača za razne oblasti (procjenjivač za nematerijalnu imovinu, procjenjivač za umjetnine, procjenjivač za biljne zasade, procjenjivač za potraživanje, procjenjivač za mašine, za građevinske objekte, za elektro opremu i slično), navedeno treba obavezno urediti i definisati da postoji samo jedna licenca za procjenjivača kako i propisuju Međunarodni standardi procjene.

Takođe, obavezno treba urediti da pravna lica koja vrše procjenu trebaju da imaju veći legitimitet u odnosu na pojedince fizička lica a ne da se primat daje da fizička lica procjenjivači vrše procjenu velikih pravnih lica i sistema, kao sada npr. član 60 da u slučaju pravnog lica fizičko lice mora biti ispred.

Treba urediti da u multidisciplinarnim procjenama prednost trebaju da imaju pravna lica koja moraju imati zaposlenog jednog procjenjivača sa opštom jedinstvenom licencom procjene zbog primjene smjernica standarda procjene a da druga lica trebaju biti stručna lica iz potrebnih oblasti (mašinstvo, nekretnine i slično) koja mogu biti i lica koja imaju visoka stručna znanja iz svojih oblasti a koja ne moraju biti procjenjivači (ne treba dozvoliti da se izmišljaju licence procjene za desetine raznih oblasti, postoji samo jedna licenca za vršenje procjena).

Pogledati kako su zemlje EU riješile pitanje vršenja procjena i da se daje primat pravnim licima koja imaju kapacitete da vrše procjene sa stručnim licima. Takođe, treba propisati da važi samo jedna opša licenca procjene a ne da se izmišljaju licence za procjenu za desetine raznih oblasti i na taj način stvaraju nekonkurentni i diskriminišući uslovi na

tenderima u postupcima javnih nabavki i zloupotrebljavaju principi javnih nabavki. Ovu oblast što prije treba regulisati na logičan i ispravan način. Možda treba razmotriti da se revizorskim društvima i nekim drugim većim organizacijama priznaju licence za pravna lica da vrše procjene, jer u suštini revizorska društva u EU imaju parvo da vrše procjene po svim osnovama.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Povjeravanje poslova je procedura koja je prepoznata zakonom i može biti sprovedena nakon usvajanja Zakona.

119. primjedba/predlog/sugestija Aleksandra Simić:

Na osnovu nacрта Zakona o racunovodstvu - podnaslov DOZVOLA ZA PRUZANJE RACUNOVODSTVENIH USLUGA, član 17 koji glasi :

" Uslovi koje treba da ispunjava lice iz stava 2 tacka 3 su sledeci:

- ima završen najmanje VII 1- nivo nacionalnog okvira kvalifikacija u obimu 240 kredita CSPK - fakultet ekonomskih nauka ili visoko obrazovanje drugog usmjerenja u obimu 180 kredita CSPK uz uslov da to lice posjeduje profesionalno zvanje u oblasti racunovodstva koje je steceno kod profesionalne organizacije u Crnoj Gori članice Medjunarodne federacije racunovodja u skladu sa Crnogorskim obrazovnim racunovodstvenim standardom CORS-1 ili licencu ovlascenog revizora izdatu u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija."

Pitanje 1:

Da li na osnovu navedenog uslova lice koje ima 180 kredita CSPK smjer menadzment u finansijama, racunovodstvu i bankarstvu, i specijalisticke studije - poslovni menadzment je u obavezi pohanjanja obuke za profesionalno zvanje racunovodje kako bi dobio dozvolu za rad?

Pitanje 2:

Da li na osnovu sertifikata CIPFA- sertifikat o medjunarodnim racunovodstvenim stadardima u javnom sektoru, koji je sproveden od strane Ministarstva finansija radi prelaska rada na obracunsko racunovodstvo, se moze dobiti dozvola za rad a samim tim i raditi u privatnom sektoru? Da napomenem da se obuka odnosila na nacionalni zakonodavni okvir, finansijsko racunovodstvo i upravljacko racunovodstvo (sa svim svojim podoblastima). Postoje i ugovori sa Ministarstvom finansija u kojem je ugovoreno da zaposleni posle završene obuke ne mogu napustiti javni sekror naredne tri godine od dana završetka obuke u protivnom da izmiri odedjeni iznos.

Obzirom da se radi o obracunskom racunovodstvu i standardima koji se koriste u racunovodstvu a u skladu sa EU, a samim tim da je CIPFA članica IFAC (u članu 21 je navedeno da treba biti članica IFAC), molila bih da i na ovom osnovu date nam preciznija objasnjenja i razmotrite cinjenice kako bi bila uvazena.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Pitanje sertifikacije i licenciranja već uređeno zakonom.

120. **primjedba/predlog/sugestija Sonja Smolović:** Član 2 stav 8 koji glasi "Odredbe ovog zakona ne odnose se na organizacije, saveze, udruženja, ustanove, komore, sindikate, unije te sva druga pravna lica kojima osnovna svrha osnivanja i djelovanja nije sticanje dobiti i za koje iz posebnih propisa proizilazi da su neprofitnog karaktera", izmijeniti na način da glasi **„Odredbe ovog zakona odnose se i na organizacije, saveze, udruženja, ustanove, komore, sindikate, unije te sva druga pravna lica.“**

Kako vidjeti da li je nvo prekoracilo limit za neoporezivanje ako ne vodi knjige po zakonu? Hoćete da kažete da NVO ne mora sačinjavati bilanse? Sta je sa zaposlenima koji rade u NVO, savezima i drugim organizacijama. Znate li da sportski savezi, tipa plesnih klubova, obrću velike pare bez poreza? Sportski klubovi imaju 50-100 članova od kojih svaki plaća članarinu minimum 20eura, mjesečno.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Predlog nije prihvaćen jer je obaveza vođenja poslovnih knjiga za neprofitne subjekte regulirane drugim zakonima i propisima. Zakonom o računovodstvu se primarno uređuje računovodstvo privrednih subjekata, dok se specifični propisi za neprofitne organizacije donose kroz posebne pravne akte. Takođe, neprofitne organizacije (NVO) nisu primarni obveznici primjene EU Direktive 34/2013, jer se ova direktiva odnosi na finansijsko izvještavanje privrednih subjekata (kompanija) u Evropskoj uniji. Računovodstvo neprofitnih organizacija će biti regulisano posebnim propisom.

121. **primjedba/predlog/sugestija Sonja Smolović:**

Član 12 stav 7 tačke 2 i 4 mijenjaju se i glase:

Tačku 2, umjesto "dan koji prethodi statusnoj promjeni", izmijeniti u **„dan uvođenja prethodi statusne promjene“**, a tačku 4 umjesto „dan koji neposredno prethodi otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije“, izmijeniti u **„dan otvaranja stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije“**

Ne može prije, već se mora sve proknjižiti što je došlo prije. Stečaj se uvodi odlukom, i proizvodi pravno dejstvo od dana odluke.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Izmijenjeno u "dan koji prethodi otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije;"

122. **primjedba/predlog/sugestija Sonja Smolović:**

Član 14 stav 1 "Poslovne knjige vodi i finansijske iskaze pravnog lica sastavlja lice određeno opštim aktom pravnog lica. Opštim aktom se uređuju školska sprema, radno iskustvo i ostali uslovi za lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i

sastavljanje finansijskih iskaza", nakon izraza "finansijskih iskaza", dodati "uz shodnu primjenu odredaba člana 17 ovog zakona".

U stavu 2 ovog člana obrisati riječ "obrazloženja".

Nije u redu propisivati drugačiji tretman pravnih lica u odnosu na agencije, jer ovo može biti razlog da pravna lica sama vode knjige, ako licenca i obrazovanje nije potrebno. Nemojmo dozvoliti da se zaobilazi struka. Zakon o računovodstvu u javnom sektoru je uveo licence za sav javni sektor.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Zakon je uredio oblast licenciranja i sretifikacije.

123. primjedba/predlog/sugestija Sonja Smolović:

Član 17 stav 12 "Lice iz stava 2 tačka 3 ovog člana, u slučaju prestanka angažmana kod pružaoca računovodstvenih usluga kod kojeg je određen kao odgovorno lice za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza klijenata, dužno je da izvrši primopredaju svih knjigovodstvenih isprava, poslovnih knjiga i finansijskih izvještaja novom odgovornom licu i o tome sačini izvještaj o primopredaji", dopuniti nakon izraza "dužno je da izvrši" sa "knjiženja prispjele dokumentacije".

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata

Obrazloženje: Brisana norma.

124. primjedba/predlog/sugestija Sonja Smolović:

U članu 25 stav 4, **brisati** pobrojane uslove koje treba da ispuni pravno lice da bi se smatralo matičnim pravnim licem i preformulisati ga da glasi "Matičnim pravnim licem u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje ispunjava uslove u skladu sa MSFI/MRS".

Na ovaj način se izbjegava da se dođe u situaciju da zakon nije saglasan sa standardom/ima koji se odnose na Kontrolu tj. konsolidovane izvještaje.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Norma propisana direktivom 34/2013 EU i povezanim direktivama.

125. primjedba/predlog/sugestija Sonja Smolović:

Član 69

"Veliko pravno lice, koje na dan bilansa stanja ima više od 500 zaposlenih, dužno je da pripremi prvi izvještaj o održivosti najkasnije za poslovnu godinu koja počinje 01. januara 2027. godine.

Matično pravno lice velike grupe pravnih lica koja na dan bilansa stanja ima više od 500 zaposlenih na konsolidovanoj osnovi, dužno je da pripremi prvi konsolidovani

izvještaj o održivosti najkasnije za poslovnu godinu koja počinje 01. januara 2028. godine.

Sva pravna lica, osim mikro pravnih lica, koja emituju hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, dužna su da pripreme prvi izvještaj o održivosti najkasnije za poslovnu godinu koja počinje 01. januara 2028. godine.

Brisati riječ "najkasnije".

Pojam "najkasnije" u ovom članu nema nikakvog značaja sem da zbunjuje. Ili će subjekat čekati taj najkasniji rok ili će sastaviti za 2027. godinu, potpuno je isto, suštinski.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata

Obrazloženje: Ukoliko pravno lice ima adekvatne kapacitete da navedeni izvještaj sastavi i za ranije godine ne može mu se ograničiti to pravo.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 03. 03. 2025. godine

Naziv organizacione jedinice Ministarstva koja je odgovorna za pripremu dokumenta:
Direktorat za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola.

GENERALNI DIREKTOR,

Minas Trubljanin

TABELA USKLADENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrta/predloga propisa		1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrta/predloga propisa na Vladi			
MF-IU/PZ/25/12		MF-IU/PZ/25/12			
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka					
32013L0034					
Direktiva 2013/34/EU o godišnjim finansijskim izvještajima, konsolidovanim finansijskim izvještajima i povezanim izvještajima za određene vrste preduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ i o stavljanju van snage direktiva 78/660/EEZ i 83/349/EEZ / Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC (OJ L 182, 29.6.2013) i njene izmjene					
32002R1606					
Regulativa (EZ) br. 1606/2002 Evropskog parlamenta i Savjeta od 19. jula 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda / Regulation (EC) No 1606/2002 of the European Parliament and of the Council of 19 July 2002 on the application of international accounting standards (OJ L 243, 11.9.2002)					
3. Naziv nacrta/predloga propisa Crne Gore					
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku			
Predlog zakona o računovodstvu		Proposal for the Law on Accounting			
4. Usklađenost nacrta/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije					
a)	b)	c)	d)	e)	
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrta/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrta/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti	
POGLAVLJE 1. PODRUČJE PRIMJENE, DEFINICIJE I KATEGORIJE PODUZEĆA I GRUPA Članak 1. Područje primjene 1. Mjere za usklađenje predviđene ovom Direktivom primjenjuju se na zakone i druge propise država članica koji se odnose na vrste poduzeća navedene: (a) u Prilogu I.;	Predmet Član 1 Ovim zakonom uređuje se računovodstvo pravnih lica, razvrstavanje pravnih lica i grupa pravnih lica, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, uslovi i način vođenja poslovnih knjiga, postupak izdavanja i oduzimanja dozvole za pružanje računovodstvenih usluga, popis imovine i obaveza, sastavljanje, dostavljanje i javno objavljivanje godišnjih finansijskih izvještaja, konsolidovanih godišnjih finansijskih i	Potpuno usklađeno			

(b) u Prilogu II., u slučaju kada svi izravni ili neizravni članovi poduzeća koji inače imaju neograničenu odgovornost u biti imaju ograničenu odgovornost zbog toga što su oni poduzeća: i. koja pripadaju vrstama navedenima u Prilogu I.; ili ii. na koja se ne primjenjuje pravo države članice, ali koja imaju pravni oblik usporediv s poduzećima navedenima u Prilogu I.	drugih izvještaja, organizacija računovodstva, uslovi i način vršenja procjene vrijednosti imovine i druga pitanja od značaja za računovodstvo.		
1.a Mjere za usklađenje propisane člancima od 48.a do 48.e i člankom 51. primjenjuju se i na zakone i druge propise država članica koji se odnose na podružnice koje je u državi članici otvorilo poduzeće na koje se ne primjenjuje pravo države članice, ali koje ima pravni oblik usporediv s vrstama poduzeća navedenima u Prilogu I. Članak 2. primjenjuje se u pogledu tih podružnica u mjeri u kojoj su članci od 48.a do 48.e i članak 51. primjenjivi na takve podružnice. 2. Države članice obavješćuju Komisiju u razumnom roku o promjenama vrsta poduzeća u svojem nacionalnom zakonodavstvu koje bi mogle utjecati na točnost Priloga I. ili Priloga II. U tom slučaju Komisija je popise poduzeća sadržane u prilogima I. i II. ovlaštena prilagoditi putem delegiranih akata u skladu s člankom 49.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
3. Mjere za usklađenje propisane člancima 19.a, 29.a, 29.d, 30. i 33., člankom 34. stavkom 1. drugim podstavkom točkom (aa), člankom 34. stavcima 2. i 3. te člankom 51. ove Direktive primjenjuju se i na zakone i druge propise država članica koji se odnose na sljedeća poduzeća neovisno o njihovom pravnom obliku, pod uvjetom da su ta poduzeća velika poduzeća ili mala i srednja poduzeća, osim mikropoduzeća, koja su subjekti od javnog interesa kako su definirani u članku 2. stavku 1. točki (a) ove Direktive: (a) društva za osiguranje u smislu	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	
3. Mjere za usklađenje propisane člancima 19.a, 29.a, 29.d, 30. i 33., člankom 34. stavkom 1. drugim podstavkom točkom (aa), člankom 34. stavcima 2. i 3. te člankom 51. ove Direktive primjenjuju se i na zakone i druge propise država članica koji se odnose na sljedeća poduzeća neovisno o njihovom pravnom obliku, pod uvjetom da su ta poduzeća velika poduzeća ili mala i srednja poduzeća, osim mikropoduzeća, koja su subjekti od javnog interesa kako su definirani u članku 2. stavku 1. točki (a) ove Direktive: (a) društva za osiguranje u smislu	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru IV kvartal 2026.

članka 2. stavka 1. Direktive Vijeća 91/674/EEZ (1) (b) kreditne institucije kako su definirane u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (2). Države članice mogu odlučiti ne primjenjivati mjere za usklađenje iz prvog podstavka ovog stavka na poduzeća navedena u članku 2. stavku 5. točkama od 2. d			paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	
4. Mjere za usklađenje propisane člancima 19.a, 29.a i 29.d ne primjenjuju se na financijske proizvode navedene u članku 2. točki 12. podtočkama (b) i (f) Uredbe (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća (4).	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
5. Mjere za usklađenje propisane člancima od 40.a do 40.d primjenjuju se i na zakone i druge propise država članica koji se odnose na poduzeća kćeri i podružnice poduzeća na koje se ne primjenjuje pravo određene države članice, ali čiji je pravni oblik usporediv s vrstama poduzeća navedenim u Prilogu I.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne	IV kvartal 2026.

			usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	

2. „Sudjelujući udjel“ znači prava u kapitalu drugih poduzeća, bez obzira na to jesu li materijalizirana u obliku potvrda ili nisu, koja su, na temelju trajne povezanosti s tim poduzećima, stečena s namjerom da pridonose poslovanju poduzeća koje ima ta prava. Smatrat će se da udio u dijelu kapitala nekog drugog poduzeća predstavlja sudjelujući udjel u slučaju kada prelazi postotak koji utvrde države članice, a koji je niži od ili jednak 20 %.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
3. „Povezana stranka“ ima isto značenje kao i u međunarodnim računovodstvenim standardima donesenima u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda (4).	Primjena standarda finansijskog izvještavanja Član 26 Velika pravna lica i pravna lica koja su subjekti od javnog interesa su dužna da sastavljaju finansijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavilo IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Mikro, mala i srednja pravna lica koja nisu subjekti od javnog interesa dužna su da sastavljaju finansijske iskaze u skladu sa MSFI za mala i srednja pravna lica, koje je objavilo IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Pravna lica iz stava 2 ovog člana mogu da sastavljaju finansijske iskaze i u skladu sa MSFI. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da objavi početak primjene svakog MRS i MSFI odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da do 31. januara tekuće godine javno objavi listu MRS i MSFI, odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica koji se koriste za finansijsko izvještavanje za tu poslovnu godinu	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja

4. „Dugotrajna aktiva” znači ona imovina koja je namijenjena za korištenje na neprekidnoj osnovi za potrebe aktivnosti poduzeća.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
5. „neto prihod” znači iznosi koji proizlaze iz prodaje proizvoda i pružanja usluga nakon što se odbiju rabati prodaje i porez na dodanu vrijednost i ostali porezi izravno povezani s prihodom; međutim, za društva za osiguranje iz članka 1. stavka 3. Podstavka 1. točke (a) ove Direktive „neto prihod” definira se u skladu s člankom 35. i člankom 65. točkom 2. Direktive Vijeća 91/674/EEZ (1) za kreditne institucije iz članka 1. stavka 3. podstavka 1. točke (b) ove Direktive „neto prihod” definira se u skladu s člankom 43. stavkom 2. točkom (c) Direktive Vijeća 86/635/EEZ (2); i za poduzeća obuhvaćena područjem primjene članka 40.a stavka 1. ove Direktive, „neto prihod” znači prihod kako je definiran okvirom za financijsko izvještavanje ili u smislu tog okvira na temelju kojeg se pripremaju financijski izvještaji poduzeća.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
6. „Kupovna cijena” znači cijena koja se plaća i svi neplanirani troškovi umanjani za neplanirana smanjenja troška nabave.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
7. „Troškovi proizvodnje” znači kupovna cijena sirovina, potrošnog materijala i drugi troškovi koji se mogu izravno pripisati predmetnom proizvodu. Države članice dopuštaju ili zahtijevaju uključivanje razumnog udjela stalnih ili promjenljivih općih troškova koji se neizravno pripisuju predmetnom proizvodu, u onoj mjeri u kojoj se oni odnose na razdoblje proizvodnje. Troškovi distribucije ne uključuju se.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
8. „Vrijednosno usklađivanje” znači usklađivanja kojima je namjera uzeti u obzir promjenu vrijednosti pojedine imovine utvrđene s	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja

datumom bilance, neovisno o tome je li promjena konačna ili ne.				
9. „Matično poduzeće“ znači poduzeće koje kontrolira jedno ili više poduzeća kćeri.	Član 28 Matičnim pravnim licem, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje: 1) ima direktnu ili indirektnu većinu glasačkih prava u drugom pravnom licu; 2) ima pravo da imenuje ili razriješi većinu članova upravnog ili nadzornog odbora, ili izvršnog direktora drugog pravnog lica, kao član odnosno akcionar tog pravnog lica; 3) ima pravo da vrši odlučujuću kontrolu (dominantan uticaj) nad drugim pravnim licem čiji je akcionar ili član na osnovu ugovora zaključenog sa tim pravnim licem, na osnovu osnivačkog akta, ili statuta tog pravnog lica; 4) je ostvarivanjem prava glasa kao člana ili akcionara zavisnih pravnih lica imenovalo većinu članova uprave ili nadzornog odbora, upravnog odbora ili izvršnih direktora, odnosno drugog upravljačkog ili nadzornog tijela tih pravnih lica, koji su tu funkciju obavljali u prethodnoj poslovnoj godini i obavljaju je u tekućoj poslovnoj godini do sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja; 5) ima kontrolu nad većinom glasačkih prava akcionara ili članova u zavisnom pravnom licu na osnovu sporazuma s drugim akcionarima ili članovima u tom pravnom licu i istovremeno je akcionar ili član; 6) na jedinstvenoj osnovi na osnovu ugovora, osnivačkog akta ili statuta upravlja matičnim ili zavisnim pravnim licem, ili 7) je dužno da primjenjuje MSFI pojedinačno ili kao grupa i da u skladu sa tim standardima sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje.	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno	
10. „Poduzeće kći“ znači poduzeće koje je pod kontrolom matičnog poduzeća, uključujući sva poduzeća kćeri krajnjeg matičnog poduzeća.	Značenje izraza Član 5			

	7) zavisno pravno lice je pravno lice koje je pod kontrolom matičnog pravnog lica, uključujući i bilo koje zavisno pravno lice koje kontroliše krajnje matično pravno lice;			
11. „Grupa” znači matično poduzeće i sva njegova poduzeća kćeri.	Značenje izraza Član 5 8) grupa pravnih lica je matično pravno lice i sva njegova zavisna pravna lica;	Potpuno usklađeno		
12. „Povezana poduzeća” znači bilo koja dva ili više poduzeća u okviru grupe.	Značenje izraza Član 5 9) povezana pravna lica su dva ili više pravnih lica u okviru grupe pravnih lica;	Potpuno usklađeno		
13. „Poduzeće povezano sudjelujućim udjelom” znači poduzeće u kojem drugo poduzeće ima sudjelujući udjel i nad čijom operativnom i financijskom politikom to drugo poduzeće vrši značajan utjecaj. Smatra se da neko poduzeće izvršava značajan utjecaj nad drugim poduzećem ako ima 20 % ili više glasačkih prava dioničara ili članova u tom drugom poduzeću.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
14. „Investicijsko poduzeće” znači: (a) ona poduzeća čiji je isključivi cilj ulaganje sredstava u različite vrijednosne papire, nekretnine i ostalu imovinu s jedinim ciljem raspoređivanja investicijskog rizika i davanja dioničarima dobiti od rezultata upravljanja njihovom imovinom; (b) ona poduzeća koja su povezana s investicijskim poduzećima s fiksnim kapitalom, ako je jedini cilj tako povezanih poduzeća stjecanje u potpunosti uplaćenih dionica koje su izdala ta investicijska poduzeća, ne dovodeći u pitanje odredbe članka 22. stavka 1. točke (h) Direktive 2012/30/EU.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja Zakona o privrednim društvima (“Službenom listu CG”, br. 65/2020, 146/2021 i 4/2024) i Zakona o tržištu kapitala (“Službeni list Crne Gore”, br. 001/18 od 04.01.2018)	

15. „Financijsko holding poduzeće“ znači ono poduzeće čiji je jedini cilj stjecati udjele u drugim poduzećima i upravljati takvim udjelima i pretvarati ih u dobit, a bez izravnog ili neizravnog uključivanja u upravljanje tim poduzećima, ne dovodeći u pitanje njihova prava kao imatelja udjela.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja Zakona o privrednim društvima ("Službenom listu CG", br. 65/2020, 146/2021 i 4/2024) i Zakona o tržištu kapitala ("Službeni list Crne Gore", br. 001/18 od 04.01.2018)	IV kvartal 2026.
16. „Materijalan“ znači status informacije u slučaju kada se za njezin izostanak ili pogrešno prikazivanje može razumno očekivati da će utjecati na odluke koje donose korisnici na osnovi financijskog izvještaja poduzeća. Materijalnost pojedinačnih stavki ocjenjuje se u kontekstu drugih sličnih stavki.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	
17. „pitanja održivosti“ znači okolišni čimbenici, socijalni čimbenici i čimbenici u području ljudskih prava te upravljački čimbenici, uključujući čimbenike održivosti definirani u članku 2. točki 24. Uredbe (EU) 2019/2088.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru	

				paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
18. „izvješćivanje o održivosti“ znači izvješćivanje o informacijama povezanim s pitanjima održivosti u skladu s člancima 19.-a, 29.a i 29.d				Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	Neusklađeno
19. „ključni nematerijalni resursi“ znači resursi bez fizičkog sadržaja o kojima u osnovi ovisi poslovni model poduzeća i koji su izvor stvaranja vrijednosti za poduzeće	Član 5 12) ključni nematerijalni resursi su resursi bez fizičkog sadržaja od kojih zavisi poslovni model pravnog lica i koji predstavljaju izvor stvaranja vrijednosti za pravno lice;		Potpuno usklađeno		
20. „neovisni pružatelj usluga provjere“ znači tijelo za ocjenjivanje sukladnosti akreditirano u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (1) za određenu djelatnost za ocjenjivanja sukladnosti iz članka 34. stavka 1. drugog podstavka točke (aa) ove Direktive.			Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima	IV kvartal 2026.

Članak 3. Kategorije poduzeća i grupa 1. Pri primjeni jedne ili više opcija iz članka 36., države članice definiraju mikro poduzeća kao poduzeća koja na datum bilance ne prelaze granične vrijednosti najmanje dva od sljedeća tri kriterija: (a) bilanca ukupno: 450 000 EUR; (b) neto prihod: 900 000 EUR; (c) prosječan broj zaposlenika tijekom financijske godine: 10			sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.
Razvrstavanje pravnih lica Član 7 U zavisnosti od prosječnog broja zaposlenih tokom poslovne godine, iznosa ukupnog prihoda na godišnjem nivou i iznosa ukupne aktive, pravna lica razvrstavaju se na: 1) mikro pravna lica koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma: — prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do deset; — ukupan prihod na godišnjem nivou do 900.000,00 €; — ukupna aktiva do 450.000,00 €.	Potpuno usklađeno		
Mala poduzeća su poduzeća koja na datum bilance ne prelaze granične vrijednosti najmanje dva od sljedeća tri kriterija: (a) bilanca ukupno: 5 000 000 EUR; (b) neto prihod: 10 000 000 EUR; (c) prosječan broj zaposlenika tijekom financijske godine: 50. Države članice mogu odrediti pragove veće od pragova iz prvog podstavka točaka (a) i (b). Međutim, ti pragovi ne smiju prelaziti 7 500 000 EUR za ukupnu bilancu i 15 000 000 EUR za neto prihod	Razvrstavanje pravnih lica Član 7 2) mala pravna lica koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma: — prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do 50; — ukupan prihod na godišnjem nivou do 10.000.000,00 €; — ukupna aktiva do 5.000.000,00 €.	Potpuno usklađeno	

3. Srednja poduzeća su poduzeća koja nisu mikro poduzeća ni mala poduzeća i koja na datum bilance ne prelaze granične vrijednosti najmanje dva od sljedeća tri kriterija: (a) bilanca ukupno: 25 000 000 EUR; (b) neto prihod: 50 000 000 EUR; (c) prosječan broj zaposlenika tijekom financijske godine: 250.	Razvrstavanje pravnih lica Član 7 3) srednja pravna lica, koja nisu mikro i mala pravna lica, a koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma: — prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do 250; — ukupan prihod na godišnjem nivou do 50.000.000,00 €; — ukupna aktiva do 25.000.000,00 €.	Potpuno usklađeno	
4. Velika poduzeća su poduzeća koja na datum bilance prelaze granične vrijednosti najmanje dva od sljedeća tri kriterija: (a) bilanca ukupno: 25 000 000 EUR; (b) neto prihod: 50 000 000 EUR; (c) prosječan broj zaposlenika tijekom financijske godine: 250.	Razvrstavanje pravnih lica Član 7 4) velika pravna lica koja prelaze dva od tri kriterijuma iz tačke 3 ovog stava.	Potpuno usklađeno	
5. Male grupe su grupe koje se sastoje od matičnog poduzeća i poduzeća kćeri koja podliježu konsolidaciji i koja, na konsolidiranoj osnovi, na datum bilance matičnog poduzeća ne prelaze granične vrijednosti najmanje dva od sljedeća tri kriterija: (a) bilanca ukupno: 5 000 000 EUR; (b) neto prihod: 10 000 000 EUR; (c) prosječan broj zaposlenika tijekom financijske godine: 50. Države članice mogu odrediti pragove veće od pragova iz prvog podstavka točaka (a) i (b). Međutim, ti pragovi ne smiju prelaziti 7 500 000 EUR za ukupnu bilancu i 15 000 000 EUR za neto prihod.	Razvrstavanje grupe pravnih lica Član 8 Male grupe su grupe pravnih lica koje na dan sastavljanja bilansa stanja matičnog pravnog lica na konsolidovanoj osnovi, ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma: — prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do 50; — ukupan prihod na godišnjem nivou do 10.000.000,00 €; — ukupna aktiva do 5.000.000,00 €.	Potpuno usklađeno	
6. Srednje grupe su grupe koje nisu male grupe i koje se sastoje od matičnog poduzeća i poduzeća kćeri koja podliježu konsolidaciji i koja, na konsolidiranoj osnovi, na datum bilance matičnog poduzeća ne prelaze granične vrijednosti najmanje dva od sljedeća tri kriterija: (a) bilanca ukupno: 25 000 000 EUR; (b) neto prihod: 50 000 000 EUR;	Razvrstavanje grupe pravnih lica Član 8 Srednje grupe su grupe pravnih lica koje nisu male grupe pravnih lica, a koje na dan sastavljanja bilansa stanja matičnog pravnog lica na konsolidovanoj osnovi, ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma: — prosječan broj zaposlenih tokom poslovne godine do 250.	Potpuno usklađeno	

(c) prosječan broj zaposlenika tijekom finansijske godine: 250.	— ukupan prihod na godišnjem nivou do 50.000.000,00 €; — ukupna aktiva do 25.000.000,00 €.			
7. Velike grupe su grupe koje se sastoje od matičnog poduzeća i poduzeća kečri koja podliježu konsolidaciji i koja, na konsolidiranoj osnovi, prelaze granične vrijednosti najmanje dva od sljedeća tri kriterija na datum bilance matičnog poduzeća: (a) bilanca ukupno: 25 000 000 EUR; (b) neto prihod: 50 000 000 EUR; (c) prosječan broj zaposlenika tijekom finansijske godine: 250.	Razvrstavanje grupe pravnih lica Član 8 Velike grupe su grupe pravnih lica koje na dan sastavljanja bilansa stanja na konsolidovanoj osnovi, prelaze dva od tri kriterijuma iz stava 3 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
8. Države članice dopuštaju da se prijeboj iz članka 24. stavka 3. i eventualno ukidanje kao posljedica članka 24. stavka 7. ne primjenjuje pri izračunu graničnih vrijednosti iz stavaka od 5. do 7. ovog članka. U takvim slučajevima granične vrijednosti kriterija za ukupnu bilancu i neto prihod povećavaju se za 20 %	Razvrstavanje grupe pravnih lica Član 8 Grupa pravnih lica može da izvrši razvrstavanje u odgovarajuće grupe na osnovu ukupnog bilansa stanja i bilansa uspjeha prije konsolidacionih eliminacija uz uvećanje za 20% ukupne aktive i ukupnog prihoda iz st. 2 i 3 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
9. U slučaju onih država članica koje nisu usvojile euro, iznos u nacionalnoj valuti koji je istovjetan iznosima utvrđenima u stavcima od 1. do 7. dobiva se primjenom tečajne liste objavljene u Službenom listu Europske unije na dan stupanja na snagu direktive koja određuje te iznose. Za potrebe pretvaranja u nacionalne valute onih država članica koje nisu usvojile euro, iznosi u eurima navedeni u stavcima 1., 3., 4., 6. i 7. mogu se povećati ili smanjiti za najviše 5 % kako bi se dobili zaokruženi iznosi u nacionalnim valutama	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		
10. U slučaju kada na datum bilance, poduzeće ili grupa prelazi ili prestane prelaziti granične vrijednosti dva od tri kriterija utvrđena u stavcima od 1. do 7., navedena činjenica utječe na primjenu odstupanja predviđenih ovom Direktivom samo ako se to dogodi u dvije uzastopne finansijske godine.	Razvrstavanje grupe pravnih lica Član 8 Ako na dan sastavljanja bilansa stanja, u dvije uzastopne finansijske godine dođe do odstupanja od graničnih vrijednosti dva od tri kriterijuma iz st. 2 i 3 ovog člana, grupa pravnih lica dužna je da izvrši svoje razvrstavanje u odgovarajuće grupe za narednu poslovnu godinu.	Potpuno usklađeno		

	Razvrstavanje pravnih lica Član 7 Ako na dan sastavljanja bilansa stanja, u dvije uzastopne finansijske godine dođe do odstupanja od graničnih vrijednosti dva od tri kriterijuma iz stava 1 ovog člana, pravno lice dužno je da izvrši svoje razvrstavanje u odgovarajuću kategoriju za narednu poslovnu godinu.			
11. Ukupna bilanca iz stavaka od 1. do 7. ovog članka sastoji se od ukupne vrijednosti aktive u stavkama od A do E u okviru „Aktive” u obrascu određenom u Prilogu III. ili aktive u stavkama od A do E u obrascu određenom u Prilogu IV.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 1 i 2 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
12. Pri izračunu pragova iz stavaka od 1. do 7., države članice mogu zahtijevati uključivanje prihoda iz drugih izvora za poduzeća čiji „neto prihod” nije relevantan. Države članice mogu zahtijevati od matičnih poduzeća da svoje pragove izračunaju na konsolidiranoj osnovi umjesto na pojedinačnoj osnovi. Države članice također mogu zahtijevati od povezanih poduzeća da svoje pragove izračunaju na konsolidiranoj ili zbirnoj osnovi u slučaju kada su takva poduzeća osnovana isključivo radi izbjegavanja izvještavanja o određenim informacijama.			Opcija nije iskorišćena	
13. U svrhu prilagodbe učincima inflacije, Komisija najmanje svakih pet godina preispituje i, ako je potrebno, putem delegiranih akata u skladu s člankom 49., mijenja pragove iz stavaka od 1. do 7. ovog članka, uzimajući u obzir	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

mjerena inflacije objavljena u Službenom listu Europske unije.			
POGLAVLJE 2. OPĆE ODREDBE I NAČELA Članak 4. Opće odredbe 1. Godišnji financijski izvještaji čine složenu cjelinu i za sva poduzeća obuhvaćaju, najmanje, bilancu, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijski izvještaj. Države članice mogu zahtijevati da poduzeća, osim malih poduzeća, uz dokumente iz prvog podstavka, u godišnje financijske izvještaje uključe i druge izvještaje.	Značenje izraza Član 5 Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 1) financijski iskazi u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljem tekstu: MRS), odnosno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (u daljem tekstu: MSFI) su: — iskaz o financijskoj poziciji (u daljem tekstu: bilans stanja); — iskaz o ukupnom rezultatu (u daljem tekstu: bilans uspjeha); — iskaz o novčanim tokovima; — iskaz o promjenama na kapitalu; — napomene uz financijske iskaze; Primjena standarda financijskog izvještavanja Član 26 Velika pravna lica i pravna lica koja su subjekti od javnog interesa su dužna da sastavljaju financijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Mikro, mala i srednja pravna lica koja nisu subjekti od javnog interesa dužna su da sastavljaju financijske iskaze u skladu sa MSFI za mala i srednja pravna lica, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Pravna lica iz stava 2 ovog člana mogu da sastavljaju financijske iskaze i u skladu sa MSFI. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da objavi	Potpuno usklađeno	

	početak primjene svakog MRS i MSFI odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da do 31. januara tekuće godine javno objavi listu MRS i MSFI, odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica koji se koriste za finansijsko izvještavanje za tu poslovnu godinu. Godišnji finansijski izvještaji Član 27 Mikro i mala pravna lica dužna su da sastave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks. Sadržaj obrazaca iskaza iz stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana, kao i napomene uz finansijske iskaze i pojednostavljene napomene propisuje Ministarstvo.			
2. Godišnji finansijski izvještaji izrađuju se jasno i u skladu s odredbama ove Direktive	Primjena standarda finansijskog izvještavanja Član 26 Velika pravna lica i pravna lica koja su subjekti od javnog interesa su dužna da sastavljaju finansijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Mikro, mala i srednja pravna lica koja nijesu subjekti od javnog interesa dužna su da sastavljaju finansijske iskaze u skladu sa MSFI za mala i srednja pravna lica, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Pravna lica iz stava 2 ovog člana mogu da sastavljaju finansijske iskaze i u skladu sa MSFI.	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
3. Godišnji finansijski izvještaji daju istinit i točan prikaz aktive i pasive društva, njegovo finansijsko stanje te dobit ili gubitak.	Godišnji finansijski izvještaji Član 27 Godišnji finansijski izvještaji treba da obezbijede istinit i fer prikaz finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnog lica.	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	

Ako primjena odredbi ove Direktive ne bi bila dostatna za dobivanje istinitog i poštenog prikaza aktive i pasive poduzeća, njegovog financijskog stanja te dobiti ili gubitka, u bilješkama uz financijski izvještaj dostavljaju se dodatne informacije potrebne za usklađivanje s tim zahtjevom.	Primjena standarda financijskog izvještavanja Član 26 Velika pravna lica i pravna lica koja su subjekti od javnog interesa su dužna da sastavljaju financijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Mikro, mala i srednja pravna lica koja nijesu subjekti od javnog interesa dužna su da sastavljaju financijske iskaze u skladu sa MSFI za mala i srednja pravna lica, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Pravna lica iz stava 2 ovog člana mogu da sastavljaju financijske iskaze i u skladu sa MSFI. Godišnji financijski izvještaji Član 27 Godišnji financijski izvještaji treba da obezbijede istinit i fer prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnog lica.	Potpuno usklađeno Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	
4. U slučaju kada, u izuzetnim slučajevima, primjena neke odredbe ove Direktive nije spojiva s obavezom utvrđenom u stavku 3., ta se odredba ne primjenjuje kako bi se dao istinit i točan prikaz aktive i pasive poduzeća, njegovog financijskog stanja, te dobiti ili gubitka. Svaka neprimjena takvih odredaba mora se objaviti u bilješkama uz financijski izvještaj zajedno s obrazloženjem za to i izjavom o njezinom učinku na aktivu, pasivu, financijsko stanje, te dobit ili gubitak. Države članice mogu definirati dotične iznimne slučajeve i utvrditi posebna pravila koja se primjenjuju u tim slučajevima.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	

5. Države članice mogu zahtijevati da poduzeća, osim malih poduzeća, u godišnjim financijskim izvještajima objavljuju dodatne informacije povrh onih koje se moraju objavljivati u skladu s ovom Direktivom.	Godišnji financijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje financijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom. Mikro i mala pravna lica dužna su da sastave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks. Sadržaj obrazaca iskaza iz stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana, kao i napomene uz financijske iskaze i pojednostavljene napomene propisuje Ministarstvo.	Potpuno usklađeno	
6. Odstupajući od stavka 5., države članice mogu zahtijevati da mala poduzeća u financijskim izvještajima pripreme, otkriju i objave informacije povrh onih koje se zahtijevaju u skladu s ovom Direktivom, pod uvjetom da se te informacije prikupljaju unutar jedinstvenog sustava za pohranu te da je zahtjev za objavljivanje sadržan u nacionalnom poreznom zakonodavstvu izričito za potrebe ubiranja poreza. Informacije koje se zahtijevaju u skladu s ovim stavkom uključuju se u odgovarajući dio financijskih izvještaja.			Opcija nije iskorišćena
7. Države članice Komisiji dostavljaju sve potrebne dodatne informacije u skladu sa stavkom 6. nakon prenošenja ove Direktive te kada u nacionalno zakonodavstvo uvedu nove zahtjeve u skladu sa stavkom 6.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo	
8. Države članice koje koriste elektronička rješenja za pohranu i objavljivanje godišnjih financijskih izvještaja osiguravaju da mala poduzeća u skladu s poglavljem 7. nisu obvezna objavljivati dodatne objave iz stavka 6. koje se zahtijevaju prema nacionalnom poreznom zakonodavstvu.			
Članak 5. Opće objave U dokumentu koji sadrži financijske izvještaje navodi se naziv poduzeća i informacije propisane	Primjena standarda financijskog izvještavanja Član 26 Velika pravna lica i pravna lica koja su subjekti od javnog interesa su dužna da sastavljaju financijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno i čl. 27 i aneks (1-4) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca financijskih

u članku 5. točkama (a) i (b) Direktive 2009/101/EZ.	Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Mikro, mala i srednja pravna lica koja nijesu subjekti od javnog interesa dužna su da sastavljaju finansijske iskaze u skladu sa MSFI za mala i srednja pravna lica, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Pravna lica iz stava 2 ovog člana mogu da sastavljaju finansijske iskaze i u skladu sa MSFI. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da objavi početak primjene svakog MRS i MSFI odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da do 31. januara tekuće godine javno objavi listu MRS i MSFI, odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica koji se koriste za finansijsko izvještavanje za tu poslovnu godinu. Godišnji finansijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom. Dostavljanje finansijskih izvještaja Član 42 Pravno lice dužno je da dostavlja finansijske iskaze, izvještaj menadžmenta i druge izvještaje, osim izvještaja o informacijama o porezu na dobit, u skladu sa ovim zakonom u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu. Pravno lice dužno je da konsolidovane finansijske izvještaje, konsolidovani izvještaj menadžmenta i druge konsolidovane izvještaje u skladu sa ovim zakonom u pisanom i elektronskom obliku dostavi Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu.	iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)
---	---	--

	Pravno lice dužno je da u slučaju statusne promjene, stečaja ili dobrovoljne likvidacije dostavi finansijske iskaze Poreskoj upravi u roku od 90 dana od dana koji prethodi statusnoj promjeni, otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije. Pravno lice dužno je da dostavlja izvještaj o informacijama o porezu na dobit u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu. Uz iskaze iz st. 1, 2 i 3 ovog člana dostavlja se i statistički aneks. Poreska uprava je dužna da izvještaje pravnih lica, odnosno preduzetnika, iz st. 1, 2, 3 i 4 ovog člana objavljuje na svojoj internet stranici.			
Članak 6. Opća načela finansijskog izvještavanja 1. Stavke prikazane u godišnjim i konsolidiranim finansijskim izvještajima priznaju se i mjere u skladu sa sljedećim općim načelima: (a) pretpostavlja se da poduzeće posluje na trajnoj osnovi; (b) računovodstvene politike i osnove za mjerenje primjenjuju se dosljedno od jedne do druge finansijske godine;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
(c) priznavanje i mjerenje vrši se na razumnoj osnovi, a posebno: i. može se priznati samo dobit koja se ostvari s datumom bilance; ii. priznaju se sve obveze koje proisteknu tijekom predmetne finansijske godine ili tijekom prethodne finansijske godine, čak i ako takve obveze postanu očite tek između datuma bilance i datuma na koji je bilanca sastavljena; i iii. priznaju se sva negativna usklađivanja vrijednosti bez obzira na to je li rezultat finansijske godine dobit ili gubitak;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	

(d) iznosi priznati u bilanci i računu dobiti i gubitka izračunavaju se na temelju obračuna;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
(e) početna bilanca za svaku finansijsku godinu odgovara završnoj bilanci za prethodnu finansijsku godinu;	Vođenje poslovnih knjiga Član 13 U poslovne knjige unose se podaci na osnovu knjigovodstvenih isprava. Poslovne knjige otvaraju se početkom poslovne godine na osnovu zaključnog bilansa sastavljenog na kraju prethodne poslovne godine ili na osnovu popisa imovine i obaveza kod novoosnovanih pravnih lica ili na osnovu knjigovodstvene isprave. Pomoćne evidencije otvaraju se donosom stanja iz poslovnih knjiga zaključenih na kraju prethodne poslovne godine. Pravno lice dužno je da vodi poslovne knjige na način da osigura kontrolu unesenih podataka, ispravnost unosa podataka, čuvanje podataka, mogućnost korištenja podataka, mogućnost dobijanja uvida u promet i stanja na računima glavne knjige te mogućnost uvida u vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja. Poslovne knjige se vode u pisanoj ili elektronskoj formi. Pravno lice je dužno poštovati načelo da početna stanja konta iskazana u bilansu na prvi dan izvještajnog perioda moraju biti identična završnim stanjima istih konta na zadnji dan prethodnog izvještajnog perioda. Pravno lice zaključuje svoje poslovne knjige naročito na: 1) zadnji dan poslovne godine; 2) dan koji prethodi statusnoj promjeni; 3) dan prestanka obavljanja djelatnosti; 4) dan koji prethodi otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije; 5) drugim slučajevima u kojima je neophodno zaključiti poslovne knjige. Pravno lice dužno je da u izvještajnom periodu od dana pokretanja postupka likvidacije otvori poslovnu godinu i	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja

	zatvori svoje poslovne knjige sa danom zaključenja postupka likvidacije.			
(f) sastavni dijelovi stavki aktive i pasive vrednuju se odvojeno;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
(g) zabranjen je bilo kakav prijelaz između stavki aktive i pasive ili između stavki prihoda i rashoda;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
(h) stavke računa dobiti i gubitka i bilance obračunavaju se uzimajući u obzir bit predmetne transakcije ili predmetnog posla;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
(i) stavke priznate u godišnjim finansijskim izvještajima mjere se u skladu s načelom kupovne cijene ili troškova proizvodnje;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
(j) udovoljavanje zahtjevima određenim u ovoj Direktivi u vezi s priznavanjem, mjerenjem, prezentiranjem, objavljivanjem i konsolidacijom nije potrebno ako je učinak udovoljavanja zahtjevima nematerijalan.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
2. Neovisno o stavku 1. točki (g), države članice u određenim slučajevima mogu poduzećima dopustiti ili od njih zahtijevati da izvrše prijelaz stavki aktive i pasive, ili stavki prihoda i rashoda, pod uvjetom da se iznosi koji se prebijaču navode kao bruto iznosi u bilješkama uz finansijske izvještaje.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
3. Države članice mogu izuzeti poduzeća od primjene zahtjeva iz stavka 1. točke (h).		Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
4. Države članice mogu područje primjene stavka 1. točke (j) ograničiti na prezentiranje i objavljivanje.			Opcija nije iskorišćena	
			Opcija nije iskorišćena	

5. Uz iznose primete u skladu sa stavkom 1. točkom (c) podtočkom ii., države članice mogu dopustiti ili zatražiti priznavanje svih predviđenih obveza i potencijalnih gubitaka koji proizlaze tijekom predmetne financijske godine ili prethodne financijske godine, čak i ako takve obveze ili gubici postanu očiti tek između datuma bilance i datuma kad je bilanca sastavljena.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	
Članak 7. Alternativna osnova mjerenja za dugotrajnu aktivu prema revaloriziranim iznosima 1. Odstupajući od članka 6. stavka 1. točke (i), države članice mogu za sva poduzeća ili za bilo koju vrstu poduzeća dopustiti ili zatražiti mjerenje dugotrajne aktive prema revaloriziranim iznosima. Kada nacionalno pravo predviđa revalorizacijsku osnovu za mjerenje, mora odrediti njezin sadržaj i granične vrijednosti te pravila za njezinu primjenu.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	
2. U slučaju kada se primjenjuje stavak 1., iznos razlike između mjerenja na osnovi kupovne cijene ili troškova proizvodnje i mjerenja na revalorizacijskoj osnovi unosi se u bilancu na poziciji revalorizacijske rezerve u okviru „Kapitala i rezervi”. Revalorizacijska rezerva može se kapitalizirati u svako doba u cijelosti ili djelomično. Revalorizacijska rezerva umanjuje se u slučaju kada iznosi preneti na nju više nisu potrebni za provedbu revalorizacijske osnove računovodstva. Države članice mogu utvrditi pravila koja uređuju primjenu revalorizacijske rezerve, pod uvjetom da se prijenos na račun dobiti i gubitka s revalorizacijske rezerve može izvršiti samo ako su preneti iznosi knjiženi kao rashodi u računu dobiti i gubitka ili odražavaju povećanja vrijednosti koja su uistinu realizirana. Ni jedan dio revalorizacijske rezerve ne smije se	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	

raspodijeliti, bilo izravno ili neizravno, osim ako predstavlja uistinu realizirane dobitke. Osim onoga što je predviđeno drugim i trećim podstavkom ovog stavka, revalorizacijska rezerva ne smije se smanjivati.				
3. Vrijednosna usklađivanja obračunavaju se svake godine na temelju revaloriziranog iznosa. Međutim, odstupajući od članka 9. i 13., države članice mogu dopustiti ili zahtijevati da se u okviru odgovarajućih stavki u obrascima određenim u prilogima V. i VI. iskažu samo iznosi vrijednosnih usklađivanja koji nastanu kao rezultat primjene kupovne cijene ili troškova proizvodnje kao osnovne mjerenja, a da se razlike koje nastanu kao rezultat mjerenja na revalorizacijskoj osnovi prema ovom članku u obzračima iskažu odvojeno.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
Članak 8. Alternativna osnova mjerenja korektnosti vrijednosti				
1. Odstupajući od članka 6. stavka 1. točke (i) i podložno uvjetima utvrđenim u ovom članku: (a) države članice od svih poduzeća ili bilo koje vrste poduzeća dopuštaju ili zahtijevaju mjerenje finansijskih instrumenata, uključujući i izvedene finansijske instrumente, po korektnoj vrijednosti; i (b) države članice mogu od svih poduzeća ili bilo koje vrste poduzeća dopustiti ili zahtijevati mjerenje određenih kategorija aktive, osim finansijskih instrumenata, prema iznosima koji su određeni upućivanjem na korektnu vrijednost. Takvo dopuštenje odnosno zahtjev mogu se ograničiti na konsolidirane finansijske izvještaje.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	

2. Za potrebe ove Direktive, robni ugovori koji objema ugovornim strankama daju pravo da plate u gotovini ili nekim drugim financijskim instrumentom smatraju se izvedenim financijskim instrumentima, osim ako su takvi ugovori: (a) sklopljeni i nastavljeni radi ispunjavanja potreba poduzeća za nabavu, prodaju ili korištenje u vrijeme sklapanja i naknadno; (b) bili zamišljeni u te svrhe u svojem začetku; i (c) ako se očekuje da će se podmiriti isporukom robe.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja
3. Stavak 1. točka (a) primjenjuje se samo na sljedeće obveze: (a) obveze koje se drže kao dio portfelja za trgovanje; i (b) izvedene financijske instrumente.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja
4. Mjerenje u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ne primjenjuje se na sljedeće: (a) neizvedene financijske instrumente koji se drže do dospijeća; (b) zajmove i potraživanja koje je stvorilo poduzeće i koji se ne drže u svrhe trgovanja; i (c) udjele u poduzećima kćerima, poduzećima povezanim sudjelujućim udjelom i zajedničkim pothvatima, na vlasničke instrumente koje je izdalo poduzeće, na ugovore za potencijalnu naknadu u nekoj grupi poduzeća, kao ni na druge financijske instrumente s takvim posebnim značajkama zbog kojih, prema općenito prihvaćenom shvaćanju, te instrumente u izvještajima treba iskazati u drukčijem obliku od ostalih financijskih instrumenata.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja
5. Odstupajući od članka 6. stavka 1. točke (i), države članice mogu dopustiti da se za svu aktivu i pasivu koje se kvalificiraju kao stavke zaštite od rizika po računovodstvenom sustavu zaštite od rizika po korektnoj vrijednosti, ili za pojedine dijelove takve aktive ili pasive, mjerenje iskaže	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja

prema određenom iznosu propisanom tim sustavom.				
6. Odstupajući od stavaka 3. i 4., države članice mogu dopustiti ili zahtijevati priznavanje, mjerenje i objavljivanje financijskih instrumenata u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima donesenim u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	
7. Korektna vrijednost u smislu ovog članka određuje se upućivanjem na jednu od sljedećih vrijednosti: (a) u slučaju financijskih instrumenata za koje se odmah može identificirati pouzdano tržište, tržišnu vrijednost. U slučaju kada za neki instrument nije lako prepoznati tržišnu vrijednost, ali se ona može odrediti za njegove sastavne dijelove ili za slične instrumente, tržišna se vrijednost može izvesti iz vrijednosti njezinih sastavnih dijelova ili sličnih instrumenata; (b) u slučaju financijskih instrumenata za koje se ne može odmah identificirati pouzdano tržište, vrijednost koja proizlazi iz opće prihvaćenih modela i tehnika vrednovanja, pod uvjetom da takvi modeli i tehnike vrednovanja osiguravaju razumnju procjenu tržišne vrijednosti. Financijski instrumenti koji se ne mogu pouzdano mjeriti nijednom metodom opisanom u prvomstavku točkama (a) i (b) mjere se u skladu s načelom kupovne cijene ili troškova proizvodnje u mjeri u kojoj je mjerenje po toj osnovi moguće.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	
8. Neovisno o članku 6. stavku 1. točki (c), u slučaju kada se neki financijski instrument mjeri po korektnoj vrijednosti, promjena vrijednosti uključuje se u račun dobiti i gubitka, osim u sljedećim slučajevima, u kojima se takva	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	

bilješkama uz financijski izvještaj, zajedno s obrazloženjem odstupanja. 2. U bilanci i računu dobiti i gubitka, stavke određene u prilogima III. i VI. iskazuju se odvojeno prema naznačenom redoslijedu. Države članice dopuštaju detaljniju daljnju podjelu stavki, uz poštovanje propisanih obrazaca. Države članice dopuštaju dodavanje međuzbrojeva i novih stavki uz uvjet da sadržaj novih stavki nije obuhvaćen ni jednom od stavki u propisanim obrascima. Države članice mogu zatražiti takve daljnje podjele ili međuzbrojeve ili nove stavke. 3. Obrazac, nomenklatura i terminologija stavki u bilanci i računu dobiti i gubitka, kojima prethode arapske brojke, prilagođavaju se ako to zahtijeva posebna priroda nekog poduzeća. Države članice mogu zatražiti takva usklađenja za poduzeća koja čine dio nekog posebnoga gospodarskog sektora. Države članice mogu dopustiti ili zahtijevati da se stavke bilance i računa dobiti i gubitka, kojima prethode arapske brojke, kombiniraju ako su one nematerijalne u iznosu za potrebe davanja istinitog i točnog prikaza aktive i pasive poduzeća, njegovog financijskog stanja, te dobiti ili gubitka ili ako takva kombinacija omogućava jasniji prikaz, uz uvjet da se tako kombinirane stavke u bilješkama uz financijske izvještaje obrađuju odvojeno. 4. Odstupajući od stavaka 2. i 3. ovog članka, države članice mogu poduzeću ograničiti mogućnost odstupanja od obrazaca određenih u prilogima III. i VI. u mjeri koja je potrebna kako bi se financijski izvještaji podnijeli u elektroničkom obliku.	kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Pravna lica iz stava 2 ovog člana mogu da sastavljaju financijske iskaze i u skladu sa MSFI. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da objavi početak primjene svakog MRS i MSFI odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da do 31. januara tekuće godine javno objavi listu MRS i MSFI, odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica koji se koriste za financijsko izvještavanje za tu poslovnu godinu. Godišnji financijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje financijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom.	
--	---	--

5. Za svaku stavku bilance i računa dobiti i gubitka iskazuje se brojka za financijsku godinu na koju se odnose bilanca i račun dobiti i gubitka te brojka koja se odnosi na odgovarajuću stavku za prethodnu financijsku godinu. Država članica može zahtijevati, u slučaju kada te brojke nisu usporedive, da se brojka za prethodnu godinu uskladi.	Godišnji finansijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom.	Potpuno usklađeno	
6. Države članice mogu dopustiti ili zahtijevati prilagodbu obrasca bilance i računa dobiti i gubitka kako bi uključile raspodjelu dobiti ili postupanje s gubitkom.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
7. Za postupanje sa sudjelujućim udjelom u godišnjim finansijskim izvještajima: (a) države članice mogu dopustiti ili zahtijevati da se sudjelujući udjeli obračunavaju primjenom metode udjela kako je predviđeno u članku 27., uzimajući u obzir nužna usklađenja koja proizlaze iz posebnih značajki konsolidiranih finansijskih izvještaja u usporedbi s godišnjim finansijskim izvještajima; (b) države članice mogu dopustiti ili zahtijevati da se omjer dobiti ili gubitka koji se može pripisati sudjelujućim udjelima prikaže u računu dobiti i gubitka samo u iznosu koji odgovara već primljenim dividendama ili čija se isplata može zahtijevati; i (c) u slučaju kada dobit koja se može pripisati sudjelujućim udjelima i koja je prikazana u računu dobiti i gubitka prelazi iznos već primljenih dividendi ili čija se isplata može zahtijevati, iznos razlike stavlja se u rezervu koja se ne može podijeliti dioničarima.	Godišnji finansijski izvještaji Član 27 Pravno lice koje na datum bilansa stanja ima dobit raspoloživu za raspodjelu članovima društva u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva dužno je da tu dobit unese u ostale rezerve iz dobiti za pokriće: 1) neotpisanih troškova razvoja iskazanih u aktivu i 2) dobiti koja se može pripisati učesnicima i koja je iskazana u bilansu uspjeha, u iznosu koji nije primljen niti se njegova isplata može zahtijevati ako standardi finansijskog izvještavanja dopuštaju ili zahtijevaju navedeni način iskazivanja troškova razvoja odnosno dobiti od učesća. Godišnji finansijski izvještaji Član 27 stav 1 i 9 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom. Sadržaj obrazaca iskaza iz stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana, kao i napomene uz finansijske iskaze i pojednostavljene napomene propisuje Ministarstvo.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica I kvartal 2026.

Članak 10. Podnošenje balance Za podnošenje balance države članice propisuju jedan od obrazaca ili oba obrasca određena u prilogima III. i IV. Ako država članica propisuje oba obrasca, ona dopušta poduzećima da odaberu koji će od propisanih obrazaca usvojiti.	Godišnji finansijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom.	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno i čl. 1 i 4 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 15.12.2022)	
Članak 11. Alternativno podnošenje balance Države članice mogu dopustiti ili zahtijevati da poduzeća, odnosno određene vrste poduzeća, prikažu stavke na temelju razlikovanja između stavki dugotrajne i kratkotrajne imovine odnosno dugoročnih i kratkoročnih obveza, pod uvjetom da su dane informacije najmanje jednake informacijama koje se inače zahtijevaju u skladu s prilogima III. i IV.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
Članak 12. Posebne odredbe koje se odnose na određene stavke balance 1. U slučaju kada se aktiva ili pasiva odnosi na više od jedne stavke iz obrasca, njezin odnos s ostalim stavkama objavljuje se ili na poziciji na kojoj se pojavljuje ili u bilješkama uz finansijske izvještaje. 2. Vlastite dionice i udjeli kao i udjeli u povezanim poduzećima iskazuju se samo u okviru stavki propisanih u tu svrhu. 3. Iskazuje li se neka stavka kao dugotrajna ili kao tekuća aktiva ovisi o svrsi za koju su sredstva namijenjena.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	

4. Prava na nekretnine i ostala slična prava, kako su određena nacionalnim pravom, iskazuju se na poziciji „Zemljište i zgrade“.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
5. Kupovna cijena ili trošak proizvodnje ili, u slučaju kada se primjenjuje članak 7. stavak 1., revalorizirani iznos dugotrajne aktive s ograničenim korisnim gospodarskim vijekom, umanjuje se za vrijednosna usklađivanja obračunana kako bi se vrijednost takve aktive sustavno otpisivala tijekom njezinog korisnoga gospodarskog vijeka.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
6. Vrijednosna usklađivanja podliježu sljedećem: (a) države članice mogu dopustiti ili zahtijevati da se vrijednosna usklađivanja za dugotrajnu financijsku aktivu izvršavaju tako da se ona procjenjuje po nižem iznosu koji joj treba pripisati s datumom bilance; (b) vrijednosna usklađivanja vrše se za dugotrajnu aktivu bez obzira na to je li njezin koristan gospodarski vijek ograničen ili nije, tako da se ona procjenjuje po nižem iznosu koji joj treba pripisati s datumom bilance ako se očekuje da će smanjenje vrijednosti te aktive biti trajno; (c) vrijednosna usklađivanja predviđena u točkama (a) i (b) idu na teret računa dobiti i gubitka i objavljuju se odvojeno u bilješkama uz financijski izvještaj ako nisu odvojeno iskazana u računu dobiti i gubitka; (d) mjerenje po vrijednostima koje su niže od onih predviđenih u točkama (a) i (b) ne smije se nastaviti ako su prestali važiti razlozi zbog kojih su vrijednosna usklađivanja izvršena; ova se odredba ne primjenjuje na vrijednosna usklađivanja za <i>goodwill</i> .	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
7. Vrijednosna usklađivanja izvršavaju se za tekuću aktivu s namjerom da se ona iskaže po nižoj tržišnoj vrijednosti ili, u posebnim	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja

okolnostima, da joj se pripiše neka druga niža vrijednost s datumom bilance. Mjerenje po nižoj vrijednosti predviđeno u prvom podstavku ne smije se nastaviti ako su prestali važiti razlozi zbog kojih su vrijednosna usklađivanja izvršena.				
8. Države članice mogu dopustiti ili zahtijevati da se kamata na kapital pozajmljen kako bi se financirala proizvodnja dugotrajne ili tekuće aktive uključi u troškove proizvodnje u onoj mjeri u kojoj se ona odnosi na razdoblje proizvodnje. Svaka primjena ove odredbe navodi se u bilješkama uz financijski izvještaj.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	
9. Države članice mogu dopustiti da se kupovna cijena ili trošak proizvodnje zaliha robe iste kategorije i sva zamjenljiva roba, uključujući financijska ulaganja, obračunavaju bilo na temelju ponderiranih prosječnih cijena ili pomoću metode „prvi ulaz, prvi izlaz“ (FIFO), metode „posljednji ulaz, prvi izlaz“ (LIFO) ili po metodi koja odražava općenito prihvaćenu najbolju praksu.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	
10. U slučaju kada je iznos koji se otplaćuje na ime bilo kakvog duga veći od primljenog iznosa, države članice mogu dopustiti ili zahtijevati da se razlika iskazuje kao stavka aktive. Taj se iznos iskazuje odvojeno u bilanci ili u bilješkama uz financijski izvještaj. Iznos navedene razlike otpisuje se za jedan razuman iznos svake godine, a potpuno se otpisuje najkasnije do otplate duga.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	
11. Nematerijalna imovina otpisuje se tijekom korisnoga gospodarskog vijeka nematerijalne imovine. U iznimnim slučajevima u kojima se korisni životni vijek <i>goodwill</i> i troškova razvoja ne mogu pouzdano utvrditi, takva se imovina otpisuje u okviru maksimalnog razdoblja koje određuje država članica. Maksimalno razdoblje	Godišnji financijski izvještaji Član 27 Pravno lice koje na datum bilansa stanja ima dobit raspoloživu za raspodjelu članovima društva u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva dužno je da tu dobit unese u ostale rezerve iz dobiti za pokriće: 1) neotpisanih troškova razvoja iskazanih u aktivni i	Potpuno usklađeno		

ne može biti kraće od pet godina i ne prelazi 10 godina. Objašnjenje razdoblja tijekom kojeg se otpisuje <i>goodwill</i> navodi se u bilješkama uz financijski izvještaj. U slučaju kada nacionalno pravo odobrava uključivanje troškova razvoja u okviru „Aktive“, a troškovi razvoja nisu u cijelosti otpisani, države članice zahtijevaju da ne može doći do raspodjele dobiti, osim ako je iznos raspoloživih rezervi za raspodjelu i prenesene dobiti najmanje jednak iznosu neotpisanih troškova. U slučaju kada nacionalno pravo odobrava uključivanje troškova osnivanja u okviru „Aktive“, oni se otpisuju u roku od najviše pet godina. U tom slučaju, države članice zahtijevaju da se treći podstavak primjenjuje <i>mutatis mutandis</i> na troškove osnivanja. U iznimnim slučajevima države članice mogu dopustiti odstupanja od trećeg i četvrtog podstavka. Takva odstupanja i obrazloženja za njih navode se u bilješkama uz financijski izvještaj.	2) dobiti koja se može pripisati učesnicima i koja je iskazana u bilansu uspjeha, u iznosu koji nije primljen niti se njegova isplata može zahtijevati ako standardi finansijskog izvještavanja dopuštaju ili zahtijevaju navedeni način iskazivanja troškova razvoja odnosno dobiti od učešća. Sredstva raspoređena u ostale rezerve radi realizacije obaveza iz stava 5, tačke 1 i 2 ovog člana, ne smije biti dostupna za raspodjelu.	
12. Rezerviranja obuhvaćaju obveze čija je priroda jasno određena i za koje je na datum bilance stanja vjerojatno ili sigurno da će nastati, ali postoji neizvjesnost u pogledu iznosa ili datuma kada će nastati. Države članice mogu također odobriti rezerviranja koja su namijenjena za pokrivanje rashoda čija je priroda jasno određena, a za koje je na datum bilance vjerojatno ili izvjesno da će nastati, ali postoji neizvjesnost u pogledu iznosa ili datuma kada će nastati. Na datum bilance, rezerviranje predstavlja najbolju procjenu troškova za koje je vjerojatno da će nastati ili, u slučaju obveza, iznosa potrebnih da bi se obveza namirila. Rezerviranja se ne koriste za usklađivanje vrijednosti imovine.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja

Članak 13. Podnošenje računa dobiti i gubitka 1. Za podnošenje računa dobiti i gubitka, države članice propisuju jedan od obrazaca ili oba obrasca određena u prilogima V. i VI. Ako država članica propisuje oba obrasca, ona dopušta poduzećima da odaberu koji će od propisanih obrazaca usvojiti. 2. Odstupajući od članka 4. stavka 1., države članice mogu dopustiti ili zahtijevati od svih poduzeća, ili od nekih vrsta poduzeća, da podnesu izvještaj o poslovnim rezultatima umjesto prikaza stavki dobiti i gubitka u skladu s prilogima V. i VI., pod uvjetom da su dane informacije najmanje istovjetne informacijama koje se zahtijevaju u prilogima V. i VI.	Godišnji finansijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom.	Potpuno usklađeno
Članak 14. Pojednostavljenja za mala i srednja poduzeća 1. Države članice mogu dopustiti malim poduzećima da izrade skraćene bilance koje prikazuju samo stavke iz priloga III. i IV. kojima prethode slova i rimske brojke, objavljujući odvojeno: (a) informacije tražene u zagradaama pod pozicijom D naslovom II. u okviru „Aktive” i pozicijom C u okviru „Kapitala, rezervi i obveza” iz Priloga III., ali u ukupnom iznosu za svaku; ili (b) informacije koje se traže u zagradaama pod pozicijom D naslovom II. iz Priloga IV. 2. Države članice mogu dopustiti malim i srednjim poduzećima da izrade skraćeni račun dobiti i gubitka u okviru sljedećih ograničenja: (a) u Prilogu V., stavke od 1. do 5. mogu se kombinirati kao jedna stavka pod nazivom „Bruto dobit ili gubitak”; (b) u Prilogu VI., stavke 1., 2., 3. i 6. mogu se kombinirati kao jedna stavka pod nazivom „Bruto dobit ili gubitak”.		Opcija nije iskorišćena

POGLAVLJE 4. BIJEŠKE UZ FINANCUSKE IZVJEŠTAJE Članak 15. Opće odredbe u vezi s bilješkama uz financijske izvještaje U slučaju kada se uz bilancu i račun dobiti i gubitka u skladu s ovim poglavljem prikazuju bilješke, te se bilješke prikazuju redoslijedom kojim su stavke prikazane u bilanci i računu dobiti i gubitka.	Godišnji financijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje financijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom. Godišnje financijske izvještaje čine: 1) iskaz o financijskoj poziciji (bilans stanja); 2) iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha); 3) iskaz o novčanim tokovima; 4) iskaz o promjenama na kapitalu; 5) napomene uz financijske iskaze. Uz iskaze iz stava 2 ovog člana priprema se i statistički aneks. Mikro i mala pravna lica dužna su da sastave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks. Sadržaj obrazaca iskaza iz stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana, kao i napomene uz financijske iskaze i pojednostavljene napomene propisuje Ministarstvo.	Potpuno usklađeno	
Članak 16. Sadržaj bilješki uz financijske izvještaje koji se odnosi na sva poduzeća 1. U bilješkama uz financijske izvještaje, osim informacija koje se zahtijevaju prema ostalim odredbama ove Direktive sva poduzeća objavljuju i informacije vezano uz sljedeće:	Godišnji financijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje financijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom. Godišnje financijske izvještaje čine: 6) iskaz o financijskoj poziciji (bilans stanja); 7) iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha); 8) iskaz o novčanim tokovima; 9) iskaz o promjenama na kapitalu; 10) napomene uz financijske iskaze. Uz iskaze iz stava 2 ovog člana priprema se i statistički aneks. Mikro i mala pravna lica dužna su da sastave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks. Sadržaj obrazaca iskaza iz stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana, kao i napomene uz financijske iskaze i pojednostavljene napomene propisuje Ministarstvo.	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno i čl. 27 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca financijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)

(a) usvojene računovodstvene politike;				
	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 27 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
(b) u slučaju kada se dugotrajna aktiva mjeri prema revaloriziranim iznosima, tablicu koja prikazuje: i. kretanja revalorizacijske rezerve u finansijskoj godini, uz objašnjenje poreznog tretmana sadržanih stavki; i ii. knjigovodstvenu vrijednost u bilanci koja bi se priznala da dugotrajna aktiva nije bila revalorizirana;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 27 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
(c) ako se finansijski instrumenti i/ili imovina koja nije finansijski instrument mjere po korektnoj vrijednosti: i. značajne pretpostavke koje su služile kao podloga za načine i tehnike vrednovanja u slučaju kada su korektna vrijednosti određene u skladu s člankom 8. stavkom 7. točkom (b); ii. za svaku kategoriju finansijskih instrumenata ili imovine koja nije finansijski instrument,	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 27 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22)	

korektnu vrijednost, promjene vrijednosti koje su izravno uključene u račun dobiti i gubitka kao i promjene uključene u rezerve korektne vrijednosti; iii. za svaku kategoriju izvedenih financijskih instrumenata, podatak o visini i prirodi instrumenata, uključujući značajne rokove i uvjete koji mogu utjecati na iznos, ročnost i sigurnost budućih novčanih tokova; i iv. tablicu koja prikazuje kretanja rezervi korektne vrijednosti tijekom financijske godine;			od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
(d) ukupan iznos svih financijskih obveza, jamstava ili nepredviđenih izdataka koji nisu uključeni u bilancu, te naznaku prirode i oblika eventualno uspostavljenog stvarnog osiguranja koje je dano; sve obveze koje se odnose na mirovine i povezana poduzeća ili poduzeća povezana sudjeljujućim udjelom objavljuju se odvojeno;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 27 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca financijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
(e) iznos predujmova i odobrenih kredita članovima administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela, s naznakama kamatnih stopa, glavnih uvjeta i svih otplaćenih, otpisanih ili ukinutih iznosa, kao i obveza dogovoreni u njihovu korist proko bilo kakvih jamstava, s naznakom ukupnog iznosa za svaku kategoriju;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 27 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca financijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	

(f) iznos i prirodu pojedinih stavki prihoda ili rashoda izuzetne veličine ili pojave;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 27 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)
(g) iznose koje poduzeće duuguje i koji dospijevaju nakon više od pet godina, kao i ukupna dugovanja poduzeća pokrivena vrijednim osiguranjem koje je dalo poduzeće, uz naznaku prirode i oblika osiguranja;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 27 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)
(h) prosječan broj zaposlenih tijekom finansijske godine.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 27 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)

2. Države članice mogu zahtijevati <i>mutatis mutandis</i> da mala poduzeća objave informacije koje se zahtijevaju u članku 17. stavku 1. točkama (a), (m), (p), (q) i (r). Radi primjene prvog podstavka, informacije koje se zahtijevaju u članku 17. stavku 1. točki (p) ograničene su na prirodu i poslovnu namjenu aranžmana iz te točke. Radi primjene prvog podstavka, objavljivanja informacija koje se zahtijevaju u članku 17. stavku 1. točki (r) ograničena su na transakcije izvršene sa strankama navedenim u četvrtom podstavku te točke.			Opcija nije iskorišćena	
3. Države članice od malih poduzeća ne zahtijevaju objavljivanja koja prelaze ono što se zahtijeva ili dopušta ovim člankom.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 27 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
Članak 17. Dodatna objavljivanja za srednja i velika poduzeća i subjekte od javnog interesa 1. U bilješkama uz financijske izvještaje, srednja i velika poduzeća te subjekti od javnog interesa osim informacija koje se zahtijevaju u članku 16. i ostalim odredbama ove Direktive objavljuju i informacije vezano uz sljedeće: (a) za razne stavke dugotrajne aktive: i. kupovna cijena ili trošak proizvodnje, ako se koristi alternativna osnova mjerenja, korektna vrijednost ili revalorizirani iznos na početku i na kraju financijske godine;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	

ii. dodaci, kretanja i prijenosi tijekom financijske godine; iii. kumulativna vrijednosna usklađivanja na početku i na kraju financijske godine; iv. vrijednosna usklađivanja naplaćena tijekom financijske godine; v. kretanja kumulativnih vrijednosnih usklađivanja u vezi s dodacima, kretanjima i prijenosima tijekom financijske godine; i vi. u slučaju kada je udjel kapitaliziran u skladu s člankom 12. stavkom 8., iznos kapitaliziran tijekom financijske godine.				
(b) ako je dugotrajna aktiva predmet vrijednosnog usklađivanja samo za potrebe oporezivanja, iznos usklađenja kao i razlozi zbog kojih su izvršeni;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
(c) u slučaju kada su financijski instrumenti mjereni po kupovnoj cijeni ili troškovima proizvodnje: i. za svaku kategoriju izvedenih financijskih instrumenata: — korektna vrijednost instrumenata, ako se takva vrijednost može odrediti bilo kojom od metoda propisanih u članku 8. stavku 7. točki (a), i — informacije o visini i prirodi instrumenata; ii. za dugotrajnu financijsku imovinu koja se vodi na iznos veći od njezine korektne vrijednosti:	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	

— knjigovodstvena vrijednost i korektna vrijednost ili pojedinih dijelova imovine ili odgovarajućih skupina tih pojedinih dijelova imovine, i — razlozi za nesmanjivanje knjigovodstvene vrijednosti, uključujući prirodu dokaza koji pruža osnovu za vjerovanje da će se knjigovodstvenu vrijednost naplatiti;				
(d) iznos plaća i naknada odobrenih za tu financijsku godinu članovima administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela zbog njihovih odgovornosti i sve obveze koje proizlaze ili koje su dogovorene u vezi s umirovljenjima za bivše članove tih tijela uz naznaku ukupnog iznosa za svaku kategoriju tijela. Države članice mogu se odreći zahtjeva za dostavljanjem takvih podataka u slučaju kada bi takva objavljivanja mogla omogućiti utvrđivanje financijskog stanja određenog člana takvog tijela;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca financijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
(e) prosječan broj zaposlenika tijekom financijske godine, raščlanjen po kategorijama, i ako to nije odvojeno objavljeno u računu dobiti i gubitka, troškovi osoblja koji se odnose na tu financijsku godinu, raščlanjeni između nadnica i plaća, troškova socijalne sigurnosti i mirovinskog osiguranja;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca financijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
(f) ako je u bilanci priznata rezerviranja za odgođeni porez, bilance odgođenog poreza na kraju financijske godine i kretanja tih bilanci tijekom financijske godine;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca	

			finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
			Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
			Potpuno uskladenost	
			Potpuno uskladenost	
			Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za	

na dovodeći u pitanje članak 2. točku (e) Direktive 2009/101/EZ ili članak 2. točke (c) i (d) Direktive 2012/30/EU u pogledu iznosa tog kapitala;			privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
(i) u slučaju kada postoji više rodova dionica, broj i nominalnu vrijednost, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenu vrijednost svakog roda;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
(l) postojanje bilo kakvih potvrda o sudjelovanju, konvertibilnih zadužnica, jamstava, opcija ili sličnih vrijednosnica ili prava, s naznakom njihovog broja i prava koja daju;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
(k) naziv, sjedište te pravni oblik svakog poduzeća čiji je poduzeće član koji ima neograničenu odgovornost;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za	

				privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
(l) naziv i sjedište poduzeća koje sastavlja konsolidirani financijski izvještaj najveće grupe poduzeća u kojoj poduzeće sudjeluje kao poduzeće kći;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)		
(m) naziv i sjedište poduzeća koje sastavlja konsolidirani financijski izvještaj najmanje grupe poduzeća u kojoj poduzeće sudjeluje kao poduzeće kći i koje je također uključeno u grupu poduzeća iz točke (l);	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)		
(n) mjesto na kojem je moguće dobiti primjerke konsolidiranih financijskih izvještaja iz točaka (l) i (m), pod uvjetom da su dostupni;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za		

				privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
(o) predloženu raspodjelu dobiti ili predloženo postupanje s gubitkom, ili, ako je to primjenjivo, raspodjelu dobiti ili postupanje s gubitkom;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)		
(p) prirodu i poslovnu svrhu aranžmana poduzeća koji nisu uključeni u bilancu i finansijski utjecaj tih aranžmana na poduzeće, pod uvjetom da su rizici ili koristi koji proizlaze iz takvih aranžmana materijalni i u mjeri u kojoj je objavljivanje takvih rizika ili koristi nužno za procjenu finansijskog stanja poduzeća;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)		
(q) prirodu i finansijski učinak značajnih događaja koji su nastupili nakon datuma bilance i nisu odraženi u računu dobiti i gubitka ili bilanci;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih i		

				privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
				Potpuno usklađeno čl. 28 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
				Potpuno usklađeno	
				Nema odgovarajuće odredbe	
	(r) transakcije u koje je poduzeće ušlo s povezanim strankama, uključujući iznos takvih transakcija, prirodu odnosa s povezanim strankama i druge informacije o transakcijama potrebne za razumijevanje finansijskog položaja poduzeća. Informacije o pojedinačnim transakcijama mogu se objediniti sukladno njihovoj prirodi, osim kada su odvojene informacije potrebne za razumijevanje učinaka transakcija s povezanim strankama na finansijsko stanje poduzeća. Države članice mogu dopustiti ili zahtijevati objavljivanje samo onih transakcija s povezanim strankama koje nisu zaključene pod uobičajenim tržišnim uvjetima. Države članice mogu dopustiti da se transakcije u koje je ušao jedan ili više članova grupe ne objavljuju, pod uvjetom da su društva kćeri koja su stranka u toj transakciji u potpunom vlasništvu tog člana. Države članice mogu dopustiti srednjim poduzećima da ograniče objavljivanje transakcija s povezanim strankama na transakcije u koje su ušli s: i. vlasnicima koji u poduzeću imaju sudjelujući udjel; ii. poduzećima u kojima samo poduzeće ima sudjelujući interes; i iii. članovima administrativnih, rukovodećih ili nadzornih tijela poduzeća.				

2. Države članice nisu obvezne primjenjivati stavak 1. točku (g) na poduzeće koje je matično poduzeće na koje se njihovo nacionalno pravo primjenjuje u sljedećim slučajevima: (a) kada je poduzeće u kojem dotično matično poduzeće ima sudjelujući interes za potrebe primjene stavka 1. točke (g) uključeno u konsolidirani financijski izvještaj koji je sastavilo to matično poduzeće, ili u konsolidirani financijski izvještaj veće grupe poduzeća kako je navedeno u članku 23. stavku 4.; (b) kada to matično poduzeće iskazuje taj sudjelujući interes u svojem godišnjem financijskom izvještaju u skladu s člankom 9. stavkom 7. ili u konsolidiranom financijskom izvještaju koji je sastavilo isto matično poduzeće u skladu s člankom 27. stavcima od 1. do 8.	Godišnji financijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje financijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom. Godišnje financijske izvještaje čine: 1) iskaz o financijskoj poziciji (bilans stanja); 2) iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha); 3) iskaz o novčanim tokovima; 4) iskaz o promjenama na kapitalu; 5) napomene uz financijske iskaze. Uz iskaze iz stava 2. ovog člana priprema se i statistički aneks. Mikro i mala pravna lica dužna su da sastave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks. Sadržaj obrazaca iskaza iz stava 2. tač. 1 do 4 ovog člana, kao i napomene uz financijske iskaze i pojednostavljene napomene propisuje Ministarstvo.	Potpuno usklađeno	
Članak 18. Dodatna objavljivanja za velika poduzeća i subjekte od javnog interesa 1. U bilješkama uz financijske izvještaje, velika poduzeća i subjekti od javnog interesa osim informacija koje se zahtijevaju u člancima 16. i 17. te ostalim odredbama ove Direktive objavljuju i informacije vezano uz sljedeće: (a) neto prihod raščlanjen po kategorijama aktivnosti i zemljopisnim tržištima, ako se te kategorije i tržišta znatno međusobno razlikuju, uzimajući u obzir način na koji je organizirana prodaja proizvoda i pružanje usluga; i (b) ukupan iznos naknada koje za određenu financijsku godinu naplaćuje svaki samostalni revizor ili revizorsko društvo za zakonsku reviziju godišnjih financijskih izvještaja, i ukupan iznos naknada koje naplaćuje svaki samostalni revizor ili revizorsko društvo za druge usluge provjere,	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno Pravilnik o sadržini i formi obrazaca financijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	

za usluge poreznog savjetovanja te za druge usluge osim revizorskih. 2. Države članice mogu dopustiti da se informacije iz stavka 1. točke (a) izostave u slučaju kada bi njihovo objavljivanje ozbiljno štetilo poduzeću. Države članice mogu takva izostavljanja uvjetovati prethodnim administrativnim ili sudskim odobrenjem. Svako izostavljanje mora se objaviti u bilješkama uz financijske izvještaje. 3. Države članice mogu predviđati da se stavak 1. točka (b) ne primjenjuje na godišnje financijske izvještaje poduzeća ako je to poduzeće obuhvaćeno konsolidiranim financijskim izvještajem koji se mora sastaviti na temelju članka 22., pod uvjetom da je ta informacija sadržana u bilješkama uz konsolidirani financijski izvještaj.	POGLAVLJE 5. IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA <i>Članak 19.</i> Sadržaj izvješća posloводства 1. Izvješće posloводства uključuje objektivni pregled razvoja i rezultata poslovanja poduzeća te njegovog položaja, zajedno s opisom osnovnih rizika i neizvjesnosti kojima je izloženo. Taj pregled daje uravnoteženu i sveobuhvatnu analizu razvoja i rezultata poslovanja poduzeća te njegovog položaja, u skladu s opsegom i složenosti poslovanja. U mjeri potrebnoj za razumijevanje razvoja, poslovnih rezultata odnosno položaja poduzeća, analiza uključuje financijske i, prema potrebi, nefinancijske ključne pokazatelje uspješnosti koji su bitni za određenu djelatnost, uključujući informacije koje se odnose na pitanja okoliša i kadrovska pitanja. U sklopu analize, izvješće posloводства uključuje, ako je to primjereno, upućivanje na iznose iskazane u godišnjem
	Izvještaj menadžmenta Član 31 Veliko pravno lice, srednje pravno lice i pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge financijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, dužno je da sastavlja godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta. Izvještaj menadžmenta iz stava 1 ovog člana sadrži: 9) informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika; 10) informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka; 11) ciljeve i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita;
	Potpuno usklađeno

financijskom izvještaju te dodatna objašnjenja tih iznosa.				
Velika poduzeća te mala i srednja poduzeća, osim mikropoduzeća, koja su subjekti od javnog interesa kako su definirani u članku 2. točki 1. podtočki (a) izvješćuju o informacijama o ključnim nematerijalnim resursima i objašnjavaju kako poslovni model poduzeća u osnovi ovisi o takvim resursima i kako su takvi resursi izvor stvaranja vrijednosti za poduzeće.	Izvještaj menadžmenta Član 31 Veliko pravno lice, srednje pravno lice i pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge financijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, dužno je da sastavlja godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta. Izvještaj menadžmenta iz stava 1 ovog člana sadrži: 1) kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture pravnog lica; 2) istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela; 3) informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine; 4) planirani budući razvoj; 5) podatke o aktivnostima istraživanja i razvoja, a posebno ulaganjima u obrazovanje zaposlenih; 6) informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela; 7) postojanje poslovnih jedinica; 8) podatke o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka; 9) informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika; 10) informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka;		Potpuno usklađeno	

2. Izvješće posloводства također daje naznaku o: (a) vjerojatnom budućem razvoju poduzeća; (b) aktivnostima u području istraživanja i razvoja; (c) informacije koje se odnose na stjecanje vlastitih dionica propisane u članku 24. stavku 2. Direktive 2012/30/EU; (d) postojanju podružnica poduzeća; i (e) u vezi s korištenjem financijskih instrumenata od strane poduzeća a u slučaju kada su oni bitni za utvrđivanje aktive, pasive, financijskog stanja i dobiti ili gubitka; i. ciljevi i metode upravljanja financijskim rizikom poduzeća, uključujući njegovu politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštitno računovodstvo; i ii. izloženost poduzeća rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka.	1.1) ciljeve i politike u upravljanju financijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izvještaj menadžmenta Član 31 Veliko pravno lice, srednje pravno lice i pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge financijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, dužno je da sastavlja godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta. Izvještaj menadžmenta iz stava 1 ovog člana sadrži: 1) kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture pravnog lica; 2) istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela; 3) informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine; 4) planirani budući razvoj; 5) podatke o aktivnostima istraživanja i razvoja, a posebno ulaganjima u obrazovanje zaposlenih; 6) informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela; 7) postojanje poslovnih jedinica; 8) podatke o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka; 9) informacije o clijevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika; 10) informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka;	Potpuno usklađeno i čl. 232 Zakona o privrednim društvima Službenom listu CG", br. 65/2020, 146/2021 i 4/2024	Potpuno usklađeno
--	---	--	--------------------------

	11) ciljeve i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i nelizjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Pored informacija iz stava 2 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, u konsolidovanom izvještaju menadžmenta, navode se podaci o: 1) stečenim sopstvenim akcijama ili udjelima, broju i nominalnoj vrijednosti ili, ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenoj vrijednosti svih akcija matičnog pravnog lica, 2) kao i akcija ili udjela zavisnih pravnih lica tog matičnog pravnog lica ili lica koja djeluju u svoje ime, a za račun tih pravnih lica; 3) osnovnim karakteristikama sistema unutrašnje kontrole i upravljanja rizikom za pravna lica koja su uključena kao cjelina u konsolidaciju.			
3. Države članice mogu izuzeti mala poduzeća od obveze pripremanja izvješća poslovanja, pod uvjetom da zahtijevaju da se informacije iz članka 24. stavka 2. Direktive 2012/30/EU koje se odnose na stjecanje vlastitih dionica od strane poduzeća navedu u bilješkama uz finansijske izvještaje.	Izvještaj menadžmenta Član 31 Veliko pravno lice, srednje pravno lice i pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, dužno je da sastavlja godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta. Mikro i mala pravna lica i preduzetnici nisu dužni da sastavljaju izvještaj menadžmenta. Godišnji finansijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
4. Države članice mogu mala i srednja poduzeća izuzeti iz obveze predviđene u trećem podstavku stavka 1. ako se to odnosi na nefinansijske informacije.	Izvještaj menadžmenta Član 31 Izuzetno od stava 2 ovog člana, srednja pravna lica nisu dužna da u izvještaj menadžmenta uključe nefinansijske informacije.	Potpuno usklađeno		
Članak 19.a Izvišćivanje o održivosti	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464	IV kvartal 2026.

			korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.		
1. Velika poduzeća te mala i srednja poduzeća, osim mikropoduzeća, koja su subjekti od javnog interesa kako su definirani u članku 2. točki 1. podtočki (a), dužna su u izvješće posloводства uključiti informacije potrebne za razumijevanje učinka poduzeća na pitanja održivosti te informacije potrebne za razumijevanje kako pitanja održivosti utječu na razvoj, poslovne rezultate i položaj poduzeća. Informacije iz prvog podstavka jasno su prepoznatljive u izvješću posloводства tako što se navode u posebnom odjeljku.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.	

2. Informacije iz stavka 1. sadržavaju: (a) kratak opis poslovnog modela i strategije poduzeća, uključujući: i. otpornost poslovnog modela i strategije poduzeća u odnosu na rizike povezane s pitanjima održivosti; ii. prilike za poduzeće povezane s pitanjima održivosti; iii. planove poduzeća, uključujući provedbene mjere i s time povezane financijske i investicijske planove, kojima se osigurava usklađenost njegova poslovnog modela i strategije s prijelazom na održivo gospodarstvo i ograničenjem globalnog zatopljenja na 1,5 °C u skladu s Pariškim sporazumom u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama donesene 12. prosinca 2015. („Pariški sporazum“) i ciljem postizanja klimatske neutralnosti do 2050. kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća (1) te, prema potrebi, izloženost poduzeća aktivnostima povezanim s ugljenom, naftom i plinom; iv. način na koji poslovni model i strategija poduzeća u zima u obzir interese dionika poduzeća i učinak poduzeća na pitanja održivosti; v. način provedbe strategije poduzeća s obzirom na pitanja održivosti; (b) opis ciljeva s rokovima koji su povezani s pitanjima održivosti koje je poduzeće utvrdilo, uključujući, prema potrebi, apsolutne ciljeve smanjenja emisija stakleničkih plinova barem za 2030. i 2050., opis napretka koji je postiglo u postizanju tih ciljeva te izjavu o tome temelje li se ciljevi poduzeća povezani s okolišnim čimbenicima na nepobitnim znanstvenim dokazima;	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona. IV kvartal 2026.
---	----------------------------------	--------------------	---

(c) opis uloge uloge administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela s obzirom na pitanja održivosti, te njihovog stručnog znanja i vještina u odnosu na ispunjavanje te uloge ili pristupa koji takva tijela imaju takvom stručnom znanju i vještinama; (d) opis politika poduzeća povezanih s pitanjima održivosti; (e) informacije o postojanju programa poticaja povezanih s pitanjima održivosti koji se nude članovima administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela; (f) opis: i. postupka dubinske analize koji je poduzeće provelo u pogledu pitanja održivosti te, ako je to primjenjivo, koji je u skladu sa zahtjevima Unije da poduzeća provedu postupak dubinske analize; ii. glavnih stvarnih ili potencijalnih štetnih učinaka povezanih s vlastitim poslovanjem poduzeća i njegovim lancem vrijednosti, uključujući njegove proizvode i usluge, poslovne odnose i lanac opskrbe, mjera poduzetih za utvrđivanje i praćenje tih učinaka, te drugih štetnih učinaka koje poduzeće mora utvrditi na temelju drugih zahtjeva Unije prema kojima poduzeća trebaju provoditi postupak dubinske analize; iii. svih mjera koje je poduzeće poduzelo radi sprečavanja, ublažavanja, otklanjanja ili okončavanja stvarnih ili potencijalnih štetnih učinaka, te rezultata takvih mjera; (g) opis glavnih rizika za poduzeće povezanih s pitanjima održivosti, uključujući opis glavnih ovisnosti poduzeća kada je riječ o tim pitanjima i način njegova upravljanja tim rizicima; (h) pokazatelje relevantne za objave iz točaka od (a) do (g).			
---	--	--	--

Poduzeća izvješćuju o postupku koji su provela radi utvrđivanja informacija koje su uključila u izvješće posloводства u skladu sa stavkom 1. ovog članka. Informacije navedene u prvom podstavku ovog stavka uključuju informacije koje se odnose na kratkoročna, srednjoročna i dugoročna razdoblja, ovisno o slučaju.			
3. Ako je primjenjivo, informacije iz stavaka 1. i 2. sadržavaju informacije o vlastitom poslovanju poduzeća i njegovom lancu vrijednosti, uključujući njegove proizvode i usluge, njegove poslovne odnose i njegov lanac opskrbe. Tijekom prve tri godine primjene mjera, koje države članice donose u skladu s člankom 5. stavkom 2. Direktive (EU) 2022/2464 Europskog parlamenta i Vijeća (1), te u slučaju da nisu dostupne sve potrebne informacije u vezi s njegovim lancem vrijednosti, poduzeće opisuje napore koje je uložilo u pribavljanje potrebnih informacija o svojem lancu vrijednosti, razloge zbog kojih nije bilo moguće pribaviti sve potrebne informacije te svoje planove za pribavljanje svih potrebnih informacija u budućnosti.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona. IV kvartal 2026.

uvjetom da takvo izostavljanje ne sprečava pošteno i uravnoteženo razumijevanje razvoja, poslovnih rezultata i položaja poduzeća te učinka njegova poslovanja.					
4. Poduzeća izvješćuju o informacijama iz stavaka od 1. do 3. ovog članka u skladu sa standardima izvješćivanja o održivosti donesenima u skladu s člankom 29.b.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.	
5. Poslovodstvo poduzeća obavješćuje predstavnike radnika na odgovarajućoj razini te s njima raspravlja o relevantnim informacijama i načinima pribavljanja i provjere informacija o održivosti. Mišljenje predstavnika radnika pripopćava se, ako je primjenjivo, relevantnim administrativnim, upravljačkim ili nadzornim tijelima.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU)	IV kvartal 2026.	

6. Odstupajući od stavaka od 2. do 4. ovog članka te ne dovodeći u pitanje stavke 9. i 10. ovog članka, mala i srednja poduzeća iz stavka 1. ovog članka, mala i srednja poduzeća iz stavka 1. ovog članka, male i jednostavne institucije definirane u članku 4. stavku 1. točki 145. Uredbe (EU) br. 575/2013, vlastita društva za osiguranje definirana u članku 13. točki 2. Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (1) i vlastita društva za reosiguranje definirana u članku 13. točki 5. te direktive mogu ograničiti svoje izvješćivanje o održivosti na sljedeće informacije: (a) kratak opis poslovnog modela i strategije poduzeća; (b) opis politika poduzeća povezanih s pitanjima održivosti; (c) glavne stvarne ili potencijalne štetne učinke poduzeća na pitanja održivosti, kao i sve radnje koje su poduzete s ciljem utvrđivanja, praćenja, sprečavanja, ublažavanja ili otklanjanja takvih stvarnih ili potencijalnih štetnih učinaka; (d) glavne rizike za poduzeće povezane s pitanjima održivosti i način na koji poduzeće upravlja tim rizicima; (e) ključne pokazatelje potrebne za objave iz točaka od (a) do (d). Mala i srednja poduzeća, male i jednostavne institucije te vlastita društva za osiguranje i vlastita društva za reosiguranje koji se oslanjaju na odstupanje iz prvog podstavka izvješćuju u skladu sa standardima izvješćivanja o održivosti za mala i srednja poduzeća iz članka 29. c.			2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	
	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus”. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.

7. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, za financijske godine koje započinju prije 1. siječnja 2028., mala i srednja poduzeća koja su subjekti od javnog interesa kako su definirani u članku 2. točki 1. podtočki (a) mogu odlučiti da u svoje izvješće posloводства neće uključiti informacije iz stavka 1. ovog članka. U takvim slučajevima poduzeće u svojem izvješću posloводства ipak kratko navodi zašto izvješće o održivosti nije pruženo.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona. IV kvartal 2026.
8. Smatra se da su poduzeća koja ispunjavaju zahtjeve utvrđene u stavcima od 1. do 4. ovog članka i poduzeća koja se oslanjaju na odstupanje iz stavka 6. ovog članka ispunila zahtjev utvrđen u članku 19. stavku 1. trećem podstavku.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti IV kvartal 2026.

9. Pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz drugog podstavka ovog članka, poduzeće koje je poduzeće kći izuzima se od obveza utvrđenih u stavcima od 1. do 4. ovog članka („izuzeto poduzeće kći“) ako su to poduzeće i njegova poduzeća kćeri uključeni u konsolidirano izvješće posloводства matičnog poduzeća koje je sastavljeno u skladu s člancima 29. i 29.a. Poduzeće koje je poduzeće kći matičnog poduzeća koje ima poslovni nastan u trećoj zemlji također se izuzima od obveza utvrđenih u stavcima od 1. do 4. ovog članka ako su to poduzeće i njegova poduzeća kćeri uključeni u konsolidirano izvješćivanje o održivosti tog matičnog poduzeća koje je osnovano u trećoj zemlji i ako je to konsolidirano izvješćivanje o održivosti obavljeno u skladu sa standardima izvješćivanja o održivosti donesenima u skladu s člankom 29.b ili na način koji je ekvivalentan tim standardima izvješćivanja o održivosti, kako je utvrđeno u skladu s provedbenim aktom o ekvivalentnosti standarda izvješćivanja o održivosti donesenom na temelju članka 23. stavka 4. trećeg podstavka Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (1) Izuzete iz prvog podstavka podliježe sljedećim uvjetima: (a) izvješće posloводства izuzetog poduzeća kćeri sadržava sve sljedeće informacije: i. naziv i registrirano sjedište matičnog poduzeća koje izvješćuje o informacijama na razini grupe u skladu s ovim člankom ili na način koji je ekvivalentan standardima izvješćivanja o održivosti donesenima na temelju članka 29.b ove Direktive, kako je utvrđeno u skladu s		Nema odgovarajuće odredbe Neusklađeno	Evropska komisija je otpočetila proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Ornibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	će se postići kroz izmjene i dopune zakona. IV kvartal 2026.
--	--	---	--	--

provedbenim aktom o ekvivalentnosti standarda izvješćivanja o održivosti donesenom na temelju članka 23. stavka 4. trećeg podstavka Direktive 2004/109/EZ; ii. internetske poveznice na konsolidirano izvješće posloводства matičnog poduzeća ili, ako je primjenjivo, na konsolidirano izvješćivanje o održivosti matičnog poduzeća, kako je navedeno u prvom podstavku ovog stavka, i na mišljenje o provjeri iz članka 34. stavka 1. drugog podstavka točke (aa) ove Direktive ili na mišljenje o provjeri iz točke (b) ovog podstavka; iii. informaciju da je poduzeće izuzeto od obveza utvrđenih u stavcima od 1. do 4. ovog članka (b) ako matično poduzeće ima poslovni nastan u trećoj zemlji, njegovo konsolidirano izvješćivanje o održivosti i mišljenje o provjeri konsolidiranog izvješćivanja o održivosti, koje je dala jedna ili više osoba ili jedno ili više društava koji su ovlašteni za izražavanje mišljenja o provjeri izvješćivanja o održivosti na temelju prava kojim je uređeno to matično poduzeće, objavljuju se u skladu s člankom 30. ove Direktive i u skladu s pravom države članice koje se primjenjuje na izuzeto poduzeće kći; (c) ako matično poduzeće ima poslovni nastan u trećoj zemlji, objave iz članka 8. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća (1), koje obuhvaćaju djelatnosti koje obavlja izuzeto poduzeće kći s poslovnim nastanom u Uniji i njegova poduzeća kćeri, uključuju se u izvješće posloводства izuzetog poduzeća kćeri ili u konsolidirano izvješćivanje o održivosti koje obavlja matično poduzeće s poslovnim nastanom u trećoj zemlji. Država članica čije nacionalno pravo je primjenjivo na izuzeto poduzeće kći može zahtijevati da se konsolidirano izvješće posloводства ili, ako je primjenjivo,			
---	--	--	--

konsolidirano izvješće o održivosti matičnog poduzeća objavljuje na jeziku koji ta država članica prihvaća te da se dostavi svaki potreban prijevod na taj jezik. Svaki prijevod koji nije ovjeren sadržava izjavu o tome. Poduzeća koja su izuzeta od obveze izrade izvješća posloводства u skladu s člankom 37. nisu obvezna pružiti informacije iz drugog podstavka točke (a) podtočaka od i. do iii. ovog stavka, pod uvjetom da takva poduzeća objave konsolidirano izvješće posloводства u skladu s člankom 37. Za potrebe prvog podstavka ovog stavka, i kad se primjenjuje članak 10. Uredbe (EU) br. 575/2013, s kreditnim institucijama iz članka 1. stavka 3. prvog podstavka točke (b) ove Direktive koje su stalno povezane sa središnjim tijelom koje ih nadzire pod uvjetima utvrđenima u članku 10. Uredbe (EU) br. 575/2013 postupa se kao s poduzećima kćerima tog središnjeg tijela. Za potrebe prvog podstavka ovog stavka, s društvima za osiguranje iz članka 1. stavka 3. prvog podstavka točke (a) ove Direktive koja su dio grupe na temelju financijskih veza iz članka 212. stavka 1. točke (c) podtočke ii. Direktive 2009/138/EZ i koja podliježu nadzoru grupe u skladu s člankom 213. stavkom 2. točkama od (a) do (c) te direktive, postupa se kao s poduzećima kćerima matičnog poduzeća te grupe.				Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne	Neusklađeno	Nema odgovarajuće odredbe	10. Izuzeće utvrđeno u stavku 9. primjenjuje se i na subjekte od javnog interesa koji podliježu zahtjevima iz ovog članka, uz iznimku velikih poduzeća koja su subjekti od javnog interesa definirani u članku 2. točki 1. podtočki (a) ove Direktive.
---	--	--	--	--	--------------------	----------------------------------	---

Članak 20. Izvišće o korporativnom upravljanju 1. Poduzeće iz članka 2. stavka 1. točke (a) uključuje izvišće o korporativnom upravljanju u svoje izvišće posloводства. To izvišće uključuje se kao posebni odjeljak izvišća posloводства i sadržava najmanje sljedeće informacije: (a) uputu na sljedeće, prema potrebi: i. pravilnik o korporativnom upravljanju kojem poduzeće podliježe; ii. pravilnik o korporativnom upravljanju koji je poduzeće dobrovoljno odlučilo primjenjivati; iii. sve bitne informacije o praksi korporativnog upravljanja koja nadilazi zahtjeve nacionalnog prava. Kod upućivanja na pravilnik o korporativnom upravljanju iz podtočaka i. ili ii., poduzeće također navodi gdje su odgovarajući tekstovi javno dostupni. Kod upućivanja na informacije iz podtočke iii., poduzeće stavlja svoju praksu korporativnog upravljanja na raspolaganje javnosti;	Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja Član 32 Subjekti od javnog interesa dužni su da u godišnji izvještaj menadžmenta, kao poseban dio uključuje: 1) izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja sa informacijama o: — kodeksu korporativnog upravljanja koji je pravno lice dužno da primjenjuje i gdje je javno dostupan, — kodeksu korporativnog upravljanja koji pravno lice dobrovoljno primjenjuje i gdje je javno dostupan, — primijenjenim mjerama korporativnog upravljanja čija primjena nije obavezna u skladu sa ovim zakonom;	transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“, Potpuno usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.
	Potpuno usklađeno	
	Potpuno usklađeno	

slučaju kada je poduzeće odlučilo ne primijeniti ni jednu odredbu pravilnika o korporativnom upravljanju iz točke (a) podtočke i. ili ii., ono obrazlaže razloge za takav postupak;	upravljanja, sa navođenjem dijelova kodeksa korporativnog upravljanja od kojih odstupa sa razlozima za odstupanje;			
(c) opis osnovnih značajki sustava unutarnjeg nadzora i smanjenja rizika poduzeća u odnosu na postupak financijskog izvještavanja;	Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja Član 32 Subjekti od javnog interesa dužni su da u godišnji izvještaj menadžmenta, kao poseban dio uključuje: 3) opis glavnih elemenata sistema unutrašnje kontrole pravnog lica i upravljanja rizikom u odnosu na postupak financijskog izvještavanja;	Potpuno usklađeno		
(d) informacije koje se zahtijevaju na temelju članka 10. stavka 1. točaka (c), (d), (f), (h) i (i) Direktive 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ponudama za preuzimanje (1), ako poduzeće podliježe toj Direktivi;	Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja Član 32 Subjekti od javnog interesa dužni su da u godišnji izvještaj menadžmenta, kao poseban dio uključuje: 4) podatke o značajnim direktnim i indirektnim vlasnicima akcija pravnog lica, uključujući indirektno posjedovanje akcija u piramidalnim strukturama i uzajamnim udjelima, vlasnicima hartija od vrijednosti s posebnim pravima kontrole i opisom tih prava, ograničenjima prava glasa (ograničenja prava glasa na određeni procenat, broj glasova, periode ograničenja ostvarenja prava glasa) ili ako su u saradnji sa pravnim licem finansijska prava iz hartija od vrijednosti odvojena od njihovog posjedovanja, pravila imenovanja i opoziva članova uprave, odnosno izvršnih direktora, nadzornog ili upravnog odbora i statutom izvršenim promjenama ovlaštenja članova uprave, izvršnih direktora, nadzornog ili upravnog odbora, naročito u pogledu emitovanja akcija pravnog lica ili sticanja sopstvenih akcija; 5) podatke o sastavu i radu izvršnih, upravljačkih i nadzornih tijela i njihovih odbora;	Potpuno usklađeno		
(e) opis rada skupštine dioničara i njezinih ključnih ovlasti te opis prava dioničara i način na koji se mogu izvršavati, osim ako su ti podaci već u potpunosti predviđeni nacionalnim pravom;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 37, 117, 127, 136, 139, 141, 142, 151, 151a, 158, 197, 214, 235, 238, 242 i	

(f) sastav i rad administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela i njihovih odbora; i			247 Zakona o privrednim društvima (Službeni list CG", br. 65/2020, 146/2021 i 4/2024)	
(g) opis politike raznolikosti koja se primjenjuje u vezi s administrativnim, upravljačkim i nadzornim tijelima poduzeća s obzirom na rod i druge aspekte kao što su dob, invaliditet ili obrazovanje i struka, ciljeve te politike raznolikosti, način na koji se ona provodi i rezultate u izvještajnom razdoblju. Ako se takva politika ne provodi, u izvješću se navodi obrazloženje.	Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja Član 32 Subjekti od javnog interesa dužni su da u godišnji izvještaj menadžmenta, kao poseban dio uključuje: Sjpodatke o sastavu i radu izvršnih, upravljačkih i nadzornih tijela i njihovih odbora;	Potpuno usklađeno		
(g) opis politike raznolikosti koja se primjenjuje u vezi s administrativnim, upravljačkim i nadzornim tijelima poduzeća s obzirom na rod i druge aspekte kao što su dob, invaliditet ili obrazovanje i struka, ciljeve te politike raznolikosti, način na koji se ona provodi i rezultate u izvještajnom razdoblju. Ako se takva politika ne provodi, u izvješću se navodi obrazloženje. Smatra se da su poduzeća koja podliježu članku 19.a ispunila obvezu utvrđenu u točki (g) prvog podstavka ovog stavka ako informacije koje se zahtijevaju pod tom točkom uključuje u svoje izvješćivanje o održivosti i ako se upućivanje na to izvješćivanje uključuje u izvješće o korporativnom upravljanju.	Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja Član 32 Subjekti od javnog interesa dužni su da u godišnji izvještaj menadžmenta, kao poseban dio uključuje: 6) opis politike raznolikosti koja se primjenjuje u vezi sa organima upravljanja pravnog lica s obzirom na aspekte (životna dob, pol ili obrazovanje i struka), kao i navođenje ciljeva politike raznolikosti, načina na koji se ona sprovodi i rezultate u izvještajnom periodu, a ako se takva politika ne sprovodi, izvještaj mora da sadrži obrazloženje nesprovođenja.	Potpuno usklađeno		
Smatra se da su poduzeća koja podliježu članku 19.a ispunila obvezu utvrđenu u točki (g) prvog podstavka ovog stavka ako informacije koje se zahtijevaju pod tom točkom uključuje u svoje izvješćivanje o održivosti i ako se upućivanje na to izvješćivanje uključuje u izvješće o korporativnom upravljanju.	Nema odgovarajuće norme	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru	IV kvartal 2026.

			paketa „Omnibus”. Potpuno usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	
2. Države članice mogu dopustiti da se informacije koje se zahtijevaju u stavku 1. ovog članka navedu u: (a) odvojenom izvješću koje se objavljuje zajedno s izvješćem posloводства na način utvrđen u članku 30.; ili (b) dokumentu koji je dostupan javnosti na internetskoj stranici poduzeća, na koji se upućuje u izvješću posloводства. Navedeno odvojeno izvješće ili dokument iz točke (a) odnosno (b) može sadržavati uputu na izvješće posloводства u slučaju kada su u tom izvješću posloводства dostupne informacije koje se zahtijevaju u skladu sa stavkom 1. točkom (d) dostupne u tom izvješću posloводства.	Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja Član 32 Subjekti od javnog interesa dužni su da u godišnji izvještaj menadžmenta, kao poseban dio uključe: 6) izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja sa informacijama o: — kodeksu korporativnog upravljanja koji je pravno lice dužno da primjenjuje i gdje je javno dostupan, — kodeksu korporativnog upravljanja koji pravno lice dobrovoljno primjenjuje i gdje je javno dostupan, — primijenjenim mjerama korporativnog upravljanja čija primjena nije obavezna u skladu sa ovim zakonom;	Potpuno usklađeno		
3. Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo izražava mišljenje u skladu s drugim podstavkom članka 34. stavka 1. u vezi s informacijama izrađenim u skladu s točkama (c) i (d) stavka 1. ovog članka te provjerava jesu li dostavljene informacije iz točaka (a), (b), (e), (f) i (g) stavka 1. ovog članka.	Revizija finansijskih iskaza Član 30 Revizija godišnjih finansijskih i konsolidovanih finansijskih iskaza obavlja se u skladu sa propisima kojima se uređuje revizija. Društvo za reviziju odnosno ovlašćeni revizor takođe daje: 1) mišljenje o usklađenosti izvještaja menadžmenta sa godišnjim finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu; 2) mišljenje da li je izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa ovim zakonom; 3) izjavu da li je na osnovu poznavanja poslovanja i poslovnog okruženja pravnog lica revizor identifikovao značajne pogrešne prikaze, sa opisom prirode pogrešnih prikaza.	Potpuno usklađeno		

	Odredbi stava 2 tač. 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuje se i na konsolidovane izvještaje menadžmenta. Revizor je dužan da izvrši reviziju djelova izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja iz člana 32 stav 1 tač. 3 i 4 ovog zakona i o tome da mišljenje, u skladu sa stavom 2 ovog člana.			
4. Države članice mogu izuzeti poduzeća iz stavka 1. koja su samo izdala vrijednosne papire koji nisu dionice uvrštene na uređeno tržište, u smislu članka 4. stavka 1. točke 14, Direktive 2004/39/EZ, iz primjene točaka (a), (b), (e), (f) i (g) stavka 1. ovog članka, osim ako su ta poduzeća izdala dionice kojima se trguje na multilateralnoj trgovinskoj platformi u smislu točke 15. članka 4. stavka 1. Direktive 2004/39/EZ. 5. Neovisno o članku 40., stavak 1. točka (g). ne primjenjuje se na mala i srednja poduzeća.		Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja Član 32 Subjekti od javnog interesa dužni su da u godišnji izvještaj menadžmenta, kao poseban dio uključe: 7) izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja sa informacijama o: — kodeksu korporativnog upravljanja koji je pravno lice dužno da primjenjuje i gdje je javno dostupan, — kodeksu korporativnog upravljanja koji pravno lice dobrovoljno primjenjuje i gdje je javno dostupan, — primijenjenim mjerama korporativnog upravljanja čija primjena nije obavezna u skladu sa ovim zakonom;	Opcija nije iskorišćena	
POGLAVLJE 6. KONSOLIDIRANI FINANCISKI IZVJEŠTAJI I IZVJEŠĆA Članak 21. Područje primjene konsolidiranih financijskih izvještaja i izvješća	Konsolidovani godišnji financijski izvještaji su financijski izvještaji grupe pravnih lica u kojoj jedno pravno lice (u daljem tekstu: matično pravno lice) ima kontrolu (dominantnu uticaj) nad jednim ili više zavisnih pravnih lica prilikom utvrđivanja financijskih i poslovnih politika, a prikazuje grupu kao cjelinu.	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	

Za potrebe ovog poglavlja, matično poduzeće i sva njegova poduzeća kćeri su poduzeća koja se konsolidiraju u slučaju kada se mjere za usklađivanje propisane ovom Direktivom primjenjuju na matično poduzeće na temelju članka 1. stavka 1.	Pravno lice koje ima sjedište u Crnoj Gori i koje u grupi pravnih lica predstavlja matično društvo dužno je da sastavi godišnje konsolidovane finansijske izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta. Matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa ovim zakonom, MRS i MSFI.		
Članak 22. Zahtjev za izradu konsolidiranih finansijskih izvještaja 1. Države članice od svakog poduzeća na koje se primjenjuje njezino nacionalno pravo zahtijevaju sastavljanje konsolidiranih finansijskih izvještaja i konsolidiranog izvješća posloводства ako to poduzeće (matično poduzeće):	Konsolidovani iskazi Član 28 Konsolidovani godišnji finansijski izvještaji su finansijski izvještaji grupe pravnih lica u kojoj jedno pravno lice (u daljem tekstu: matično pravno lice) ima kontrolu (dominantnu uticaj) nad jednim ili više zavisnih pravnih lica (dominantant uticaj) prilikom utvrđivanja finansijskih i poslovnih politika, a prikazuje grupu kao cjelinu. Pravno lice koje ima sjedište u Crnoj Gori i koje u grupi pravnih lica predstavlja matično društvo dužno je da sastavi godišnje konsolidovane finansijske izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta. Matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa ovim zakonom, MRS i MSFI.	Potpuno usklađeno	
(a) ima većinu glasačkih prava dioničara ili članova u drugom poduzeću (poduzeće kći);	Konsolidovani iskazi Član 28 Matičnim pravnim licem, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje: 1.) ima direktnu ili indirektnu većinu glasačkih prava u drugom pravnom licu;	Potpuno usklađeno	
(b) ima pravo imenovati ili opozvati većinu članova administrativnog, upravljačkog ili nadzornog tijela drugog poduzeća (poduzeća kćeri), a istodobno je dioničar ili član tog poduzeća;	Konsolidovani iskazi Član 28 Matičnim pravnim licem, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje: 2.) ima pravo da imenuje ili razriješiti većinu članova upravnog ili nadzornog odbora, ili izvršnog direktora drugog pravnog lica, kao član odnosno akcionar tog pravnog lica;	Potpuno usklađeno	

(c) ima pravo izvršavati prevladavajući utjecaj na poduzeće (poduzeće kći) čiji je dioničar ili član, u skladu s ugovorom sklopljenim s tim poduzećem ili u skladu s odredbama osnivačkog akta ili statuta, u slučaju kada pravo koje se primjenjuje na to poduzeće kćer dopušta da to poduzeće podliježe takvim ugovorima ili odredbama. Država članica ne mora propisati da matično poduzeće mora biti dioničar ili član njegovog ovisnog poduzeća. Države članice čiji zakoni ne predviđaju takve ugovore ili klauzule nisu dužne primjenjivati ovu odredbu; ili (d) jest dioničar ili član poduzeća, i: i. imenovanje većine članova administrativnog, upravljačkog ili nadzornog tijela tog poduzeća (poduzeća kćeri) koji su obavljali dužnost tijekom financijske godine, tijekom prethodne financijske godine do trenutka sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja, isključivo je rezultat primjene glasačkog prava; ili ii. kontrolira sam, u skladu sa sporazumom s drugim dioničarima ili članovima tog poduzeća (poduzeća kćeri), većinu glasačkih prava dioničara ili članova u poduzeću. Države članice mogu uvesti detaljnije odredbe u vezi s oblikom i sadržajem takvih sporazuma. Države članice propisuju najmanje pravila koja se navode u točki ii. Primjenu podtočke i. mogu uvjetovati ovisno o tome otpada li na udjel 20 % ili više glasačkog prava dioničara ili članova. Međutim, podtočka i. ne primjenjuje se ako drugo poduzeće ima prava navedena pod točkama (a), (b) ili (c) s obzirom na to poduzeće. 2. Osim slučajeva iz stavka 1. države članice mogu zahtijevati od poduzeća koja podliježu njihovom nacionalnom pravu i sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja i konsolidiranog izvješća posloводства ako:	Konsolidovani iskazi Član 28 Matičnim pravnim licem, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje: 3) ima pravo da vrši odlučujuću kontrolu (dominantan uticaj) nad drugim pravnim licem čiji je akcionar ili član na osnovu ugovora zaključenog sa tim pravnim licem, na osnovu osnivačkog akta, ili statuta tog pravnog lica;	Potpuno usklađeno
(d) jest dioničar ili član poduzeća, i: i. imenovanje većine članova administrativnog, upravljačkog ili nadzornog tijela tog poduzeća (poduzeća kćeri) koji su obavljali dužnost tijekom financijske godine, tijekom prethodne financijske godine do trenutka sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja, isključivo je rezultat primjene glasačkog prava; ili ii. kontrolira sam, u skladu sa sporazumom s drugim dioničarima ili članovima tog poduzeća (poduzeća kćeri), većinu glasačkih prava dioničara ili članova u poduzeću. Države članice mogu uvesti detaljnije odredbe u vezi s oblikom i sadržajem takvih sporazuma. Države članice propisuju najmanje pravila koja se navode u točki ii. Primjenu podtočke i. mogu uvjetovati ovisno o tome otpada li na udjel 20 % ili više glasačkog prava dioničara ili članova. Međutim, podtočka i. ne primjenjuje se ako drugo poduzeće ima prava navedena pod točkama (a), (b) ili (c) s obzirom na to poduzeće. 2. Osim slučajeva iz stavka 1. države članice mogu zahtijevati od poduzeća koja podliježu njihovom nacionalnom pravu i sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja i konsolidiranog izvješća posloводства ako:	Konsolidovani iskazi Član 28 Matičnim pravnim licem, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje: 4) je ostvarivanjem prava glasa kao člana ili akcionara zavisnih pravnih lica imenovalo većinu članova uprave ili nadzornog odbora, upravnog odbora ili izvršnih direktora, odnosno drugog upravljačkog ili nadzornog tijela tih pravnih lica, koji su tu funkciju obavljali u prethodnoj poslovnoj godini i obavljaju je u tekućoj poslovnoj godini do sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja; 5) ima kontrolu nad većinom glasačkih prava akcionara ili članova u zavisnom pravnom licu na osnovu sporazuma s drugim akcionarima ili članovima u tom pravnom licu i istovremeno je akcionar ili član; 6) na jedinstvenoj osnovi na osnovu ugovora, osnivačkog akta ili statuta upravlja matičnim ili zavisnim pravnim licem, ili	Potpuno usklađeno
(c) ima pravo izvršavati prevladavajući utjecaj na poduzeće (poduzeće kći) čiji je dioničar ili član, u skladu s ugovorom sklopljenim s tim poduzećem ili u skladu s odredbama osnivačkog akta ili statuta, u slučaju kada pravo koje se primjenjuje na to poduzeće kćer dopušta da to poduzeće podliježe takvim ugovorima ili odredbama. Država članica ne mora propisati da matično poduzeće mora biti dioničar ili član njegovog ovisnog poduzeća. Države članice čiji zakoni ne predviđaju takve ugovore ili klauzule nisu dužne primjenjivati ovu odredbu; ili (d) jest dioničar ili član poduzeća, i: i. imenovanje većine članova administrativnog, upravljačkog ili nadzornog tijela tog poduzeća (poduzeća kćeri) koji su obavljali dužnost tijekom financijske godine, tijekom prethodne financijske godine do trenutka sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja, isključivo je rezultat primjene glasačkog prava; ili ii. kontrolira sam, u skladu sa sporazumom s drugim dioničarima ili članovima tog poduzeća (poduzeća kćeri), većinu glasačkih prava dioničara ili članova u poduzeću. Države članice mogu uvesti detaljnije odredbe u vezi s oblikom i sadržajem takvih sporazuma. Države članice propisuju najmanje pravila koja se navode u točki ii. Primjenu podtočke i. mogu uvjetovati ovisno o tome otpada li na udjel 20 % ili više glasačkog prava dioničara ili članova. Međutim, podtočka i. ne primjenjuje se ako drugo poduzeće ima prava navedena pod točkama (a), (b) ili (c) s obzirom na to poduzeće. 2. Osim slučajeva iz stavka 1. države članice mogu zahtijevati od poduzeća koja podliježu njihovom nacionalnom pravu i sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja i konsolidiranog izvješća posloводства ako:	Konsolidovani iskazi Član 28 Matičnim pravnim licem, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje:	Potpuno usklađeno

(a) to poduzeće (matično poduzeće) može ostvarivati ili ostvaruje prevladavajući utjecaj ili kontrolu nad drugim poduzećem (poduzeće kći); ili (b) tim poduzećem (matično poduzeće) i drugim poduzećem (poduzeće kći) matično poduzeće upravlja na jedinstvenoj osnovi.	7) je dužno da primjenjuje MSFI pojedinačno ili kao grupa i da u skladu sa tim standardima sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje.		
3. Za potrebe stavka 1. točaka (a), (b) i (d), glasačka prava te prava imenovanja i opozivanja u poduzeću kćeri, kao i takva prava osobe koja djeluje u svoje ime a za račun matičnog poduzeća ili drugog poduzeća kćeri dodaju se pravima matičnog poduzeća. 4. Za potrebe stavka 1. točaka (a), (b) i (d), prava navedena u stavku 3. umanjuju se za prava: (a) vezana za dionice ili udjele koje se drže u korist osobe koja nije ni matično poduzeće ni poduzeće kći tog matičnog poduzeća; ili (b) vezana za dionice ili udjele: i. koje služe kao jamstvo, pod uvjetom da se dotična prava koriste u skladu s primljenim uputama; ili ii. koje su u vezi s odobravanjem kredita kao dijela uobičajenih poslovnih aktivnosti, pod uvjetom da se glasačka prava izvršavaju u interesu osobe koja pruža jamstvo.	Konsolidovani Iskazi Član 28 U slučajevima iz stava 4 tač. 1, 2, 4 i 5 ovog člana glasačkim pravima, pravima imenovanja, odnosno pravima razrješenja koje ima matično pravno lice dodaju se ekvivalentna prava njegovih zavisnih pravnih lica i prava koja imaju druga lica u svoje ime, a za račun pravnih lica ili njegovih zavisnih pravnih lica, a oduzimaju se ekvivalentna prava koja se vrše u ime lica koje nije matično pravno lice ili njegovo zavisno pravno lice ili ih pravno lice vrši u okviru ugovorenog obezbjeđenja plaćanja pod uslovom da pravno lice glasa u skladu sa nalogom, odnosno u interesu lica koje je dalo sredstvo obezbjeđenja plaćanja.	Potpuno usklađeno	
5. Za potrebe stavka 1. točaka (a) i (d), ukupna glasačka prava dioničara ili članova poduzeća kćeri umanjuju se za glasačka prava vezana uz dionice ili udjele koje drži isto poduzeće, poduzeće kći tog poduzeća ili osoba koja djeluje u svoje ime a za račun tih poduzeća.	Konsolidovani Iskazi Član 28 Radi utvrđivanja kontrole (dominantnog uticaja) matičnog pravnog lica iz stava 4 tač. 1, 4 i 5 ovog člana od ukupnih glasačkih prava u zavisnom pravnom licu oduzimaju se glasačka prava koja ima to zavisno pravno lice, njegovo zavisno pravno lice ili lica koje djeluje u svoje ime, a za račun tih pravnih lica.	Potpuno usklađeno	
6. Ne dovodeći u pitanje članak 23. stavak 9., matično poduzeće sa svim svojim poduzećima kćerima konsolidira se bez obzira na to gdje se nalaze sjedišta tih poduzeća kćeri.	Godišnji finansijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom.	Potpuno usklađeno	

7. Ne dovodeći u pitanje ovaj članak i članke 21. i 23., države članice mogu od svakog poduzeća na koje se primjenjuje njezino nacionalno pravo zahtijevati sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja i konsolidiranog izvješća posloводства ako: (a) se tim poduzećem i jednim ili više drugih poduzeća s kojima ono nije povezano, kako je opisano u stavku 1. ili 2., upravlja na jedinstvenoj osnovi u skladu s: i. ugovorom sklopljenim s tim poduzećem; ili ii. osnivačkim aktom ili statutom tih drugih poduzeća; ili (b) se administrativna, upravljačka ili nadzorna tijela predmetnog poduzeća i jednog ili više drugih poduzeća s kojima ono nije povezano, kako je opisano u stavku 1. ili 2., sastoje uglavnom od istih osoba koje su na dužnosti u financijskoj godini dok se ne sastave konsolidirani financijski izvještaji. 8. U slučaju kada se primjenjuje opcija država članica iz stavka 7., poduzeća opisana u tom stavku i sva njihova poduzeća kćeri konsolidiraju se ako je jedno od ili više tih poduzeća osnovano kao jedna od vrsta poduzeća navedenih u Prilogu I. ili Prilogu II. 9. Stavak 6. ovog članka, članak 23. stavci 1., 2., 9. i 10. te članci od 24. do 29. primjenjuju se na konsolidirane financijske izvještaje i konsolidirana izvješća posloводства iz stavka 7. ovog članka podložno sljedećim izmjenama:	Konsolidovani iskazi Član 28 Konsolidovani godišnji financijski izvještaji su financijski izvještaji grupe pravnih lica u kojoj jedno pravno lice (u daljem tekstu: matično pravno lice) ima kontrolu (dominantnu utjecaj) nad jednim ili više zavisnih pravnih lica (prilikom utvrđivanja financijskih i poslovnih politika, a prikazuje grupu kao cjelinu.	Konsolidovani iskazi Član 28 Matičnim pravnim licem, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje: 7) je dužno da primjenjuje MSFI pojedinačno ili kao grupa i da u skladu sa tim standardima sastavlja konsolidovane financijske izvještaje.	Potpuno usklađeno Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja
---	--	--	---

4a) upućivanje na matično poduzeće smatra se upućivanjem na sva poduzeća navedena u stavku 7. ovog članka; i (b) ne dovodeći u pitanje članak 24. stavak 3., stavke „kapital“, „premija na dionice“, „revalorizacijska rezerva“, „rezerve“, „prenesena dobit ili gubitak“ te „dobit ili gubitak finansijske godine“, koje treba uključiti u konsolidirane finansijske izvještaje zbrojeni su iznosi koji se mogu pripisati svakom poduzeću navedenom u stavku 7. ovog članka.			
Članak 23. Izuzetka od konsolidacije 1. Male grupe poduzeća izuzete su od obveze izrade konsolidiranih finansijskih izvještaja i konsolidiranog izvješća poslovanja, osim ako je neko od povezanih poduzeća subjekt od javnog interesa.	Izuzetka od konsolidacije Član 29 Matično pravno lice nije dužno da sastavlja konsolidirane godišnje finansijske izvještaje za male grupe pravnih lica. Izuzetno od stava 1 ovog članka, matično pravno lice dužno je da za male grupe pravnih lica koje obuhvataju subjekte od javnog interesa sastavlja konsolidirane godišnje finansijske izvještaje.	Potpuno usklađeno	
2. Države članice mogu izuzeti srednje grupe poduzeća od obveze izrade konsolidiranih finansijskih izvještaja i konsolidiranog izvješća poslovanja, osim ako je neko od povezanih poduzeća subjekt od javnog interesa. 3. Neovisno o stavcima 1. i 2. ovog članka, države članice u sljedećim slučajevima izuzimaju od obveze izrade konsolidiranih finansijskih izvještaja i konsolidiranog izvješća poslovanja svako matično poduzeće (izuzeto poduzeće) na koje se primjenjuje njihovo nacionalno pravo, a koje je ujedno i poduzeće kći, uključujući i subjekt od javnog interesa osim ako je taj subjekt od javnog interesa obuhvaćen člankom 2. stavkom 1. točkom (a), na čije se vlastito matično poduzeće primjenjuje pravo države članice i: (a) matično poduzeće izuzetog poduzeća drži sve udjele ili dionice u izuzetom poduzeću. Udjeli ili dionice u izuzetom poduzeću koje drže članovi	Izuzetka od konsolidacije Član 29 Matično pravno lice, koje je zavisno pravno lice drugog matičnog pravnog lica nije dužno da sastavlja konsolidirane godišnje finansijske izvještaje i konsolidovani izvještaj menadžmenta, (izuzeto pravno lice), ako matično pravno lice: 1) nije emitent hartija od vrijednosti i drugih finansijskih instrumenata kojima se trguje na organizovanom tržištu; 2) je pod kontrolom drugog matičnog pravnog lica iz države članice Evropske unije; 3) je u najmanje 90% vlasništvu drugog matičnog pravnog lica uz odobrenje preostalih članova pravnog lica;	Opcija nije iskorišćena	
	Potpuno usklađeno		

njezinih administrativnih, upravljačkih ili nadzornih tijela u skladu sa zakonskom obavezom ili obvezom u osnivačkom aktu ili statutu poduzeća u tu se svrhu ne uzimaju u obzir; ili (b) matično poduzeće izuzetog poduzeća drži 90 % ili više udjela ili dionica u izuzetom poduzeću, a ostali dioničari ili članovi poduzeća su odobrili izuzeće. 4. Izuzeća iz stavka 3. ovise o ispunjenju svih sljedećih uvjeta: (a) izuzeto poduzeće i, ne dovodeći u pitanje stavak 9., sva njegova poduzeća kćeri konsolidiraju se u financijskim izvještajima veće grupe poduzeća na čije se matično poduzeće primjenjuje pravo države članice; (b) konsolidirane financijske izvještaje iz točke (a) i konsolidirano izvješće posloводства veće grupe poduzeća sastavlja matično poduzeće te grupe, u skladu s pravom države članice koje se primjenjuje na to matično poduzeće, u skladu s ovom Direktivom, osim zahtjeva utvrđenih u članku 29.a, ili u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima donesenima u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002; (c) za izuzeto poduzeće objavljuju se sljedeći dokumenti na način propisan pravom države članice koje se primjenjuje na izuzeto poduzeće, u skladu s člankom 30.: i. konsolidirani financijski izvještaji iz točke (a) i konsolidirano izvješće posloводства iz točke (b); ii. revizorsko izvješće; i iii. prema potrebi, dodatak iz stavka 6. Ta država članica može zahtijevati objavu dokumenata iz podtočaka i., ii. i iii. na svojem službenom jeziku te ovjeru prijevoda; (d) bilješke uz godišnje financijske izvještaje izuzetih poduzeća objavljuju sljedeće:	4) sa zavisnim pravnim licima, osim pravnih lica koja se u skladu sa zakonom ne uključuju u konsolidaciju, predstavlja predmet konsolidacije u konsolidovanim financijskim izvještajima drugog matičnog pravnog lica iz države članice Evropske unije; 5) objavljuje konsolidovane godišnje financijske izvještaje, konsolidovane izvještaje menadžmenta i pripadajuće revizorske izvještaje.	
--	---	--

i. naziv i sjedište matičnog poduzeća koje sastavlja konsolidirani financijski izvještaj iz točke (a); i ii. izuzeće od obveze sastavljanja konsolidiranog financijskog izvještaja i konsolidiranog izvješća posloводства.				
5. U slučajevima koji nisu obuhvaćeni stavkom 3., država članica može, ne dovodeći u pitanje stavke 1., 2. i 3. ovog članka, od obveze sastavljanja konsolidiranog financijskog izvještaja i konsolidiranog izvješća posloводства izuzeti svako matično poduzeće (izuzeto poduzeće) na koje se primjenjuje njezino nacionalno pravo, a koje je ujedno i poduzeće kći, uključujući i subjekt od javnog interesa osim ako je taj subjekt od javnog interesa obuhvaćen člankom 2. stavkom 1. točkom (a), na čije se matično poduzeće primjenjuje pravo određene države članice, pod uvjetom da su ispunjeni svi uvjeti iz stavka 4. i pod uvjetom: (a) da dioničari ili članovi izuzetog poduzeća koji u upisanom kapitalu tog poduzeća posjeduju određeni najmanji udjel nisu zatražili sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja najmanje šest mjeseci prije isteka financijske godine; (b) najmanji udjel iz točke (a) ne prelazi sljedeća ograničenja: i. 10 % upisanog kapitala za dionička društva i komanditna društva s dioničkim kapitalom; i ii. 20 % upisanog kapitala za druge vrste poduzeća; (c) da država članica ne uvjetuje izuzeće: i. postavljanjem uvjeta da se na matično poduzeće koje je sastavilo konsolidirani financijski izvještaj iz stavka 4. točke (a) primjenjuje nacionalno pravo države članice koja odobrava izuzeće; ili			Opcija nije iskorišćena	

ii. postavljanjem uvjeta o sastavljanju i reviziji tih financijskih izvještaja.				
6. Država članica može izuzeća predviđena u stavcima 3. i 5. uvjetovati pružanjem dodatnih informacija u skladu s ovom Direktivom, u konsolidiranim financijskim izvještajima iz stavka 4. točke (a), ili u njihovom dodatku, ako se takve informacije zahtijevaju od poduzeća na koja se primjenjuje nacionalno pravo predmetne države članice, a koja su obvezna sastavljati konsolidirane financijske izvještaje i nalaze se u istim okolnostima	Opcija nije iskorišćena			
7. Stavci od 3. do 6. primjenjuju se ne dovodeći u pitanje zakonodavstvo država članica o sastavljanju konsolidiranih financijskih izvještaja ili konsolidiranih izvješća posloводства ako se ti dokumenti zahtijevaju: (a) za obavješćivanje zaposlenika ili njihovih predstavnika; ili (b) od strane upravne ili sudske vlasti za vlastite potrebe	Opcija nije iskorišćena			
8. Ne dovodeći u pitanje stavke 1., 2., 3. i 5. ovog članka, država članica koja predviđa izuzeća iz stavaka 3. i 5. ovog članka može od obveze sastavljanja konsolidiranog financijskog izvještaja i konsolidiranog izvješća posloводства izuzeti i svako matično poduzeće (izuzeto poduzeće) na koje se primjenjuje njezino nacionalno pravo, a koje je ujedno i poduzeće kći, uključujući i subjekt od javnog interesa osim ako je taj subjekt od javnog interesa obuhvaćen člankom 2. stavkom 1. točkom (a), na čije se matično poduzeće ne primjenjuje pravo određene države članice, pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti: (a) izuzeto poduzeće i, ne dovodeći u pitanje stavak 9., sva njegova poduzeća kćeri	Opcija nije iskorišćena			

konsolidirana su u financijskim izvještajima veće grupe poduzeća; (b) konsolidirani financijski izvještaji iz točke (a) i, ako je to primjenljivo, konsolidirano izvješće posloводства sastavljeni su: i. u skladu s ovom Direktivom, osim zahtjeva utvrđenih u članku 29.a; ii. u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima usvojenim u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002; iii. na način jednak konsolidiranim financijskim izvještajima i konsolidiranim izvješćima posloводства sastavljenima u skladu s ovom Direktivom, osim zahtjeva utvrđenih u članku 29.a; ili iv. na način jednak međunarodnim računovodstvenim standardima utvrđenim u skladu s Uredbom Komisije (EZ) br. 1569/2007 od 21. prosinca 2007. o uspostavi mehanizma za utvrđivanje istovjetnosti računovodstvenih standarda koje primjenjuju izdavaatelji vrijednosnih papira iz trećih zemalja u skladu s direktivama 2003/71/EZ i 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (1); (c) reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja iz točke (a) proveo je jedan ili više ovlaštenih revizora ili revizorskih društava ovlaštenih za reviziju financijskih izvještaja u skladu s nacionalnim pravom koje se primjenjuje na poduzeće koje je sastavilo te izvještaje. Primjenjuju se stavak 4. točke (c) i (d) te stavci 5., 6. i 7.				
9. Poduzeće, uključujući i subjekt od javnog interesa, nije potrebno uključiti u konsolidirane financijske izvještaje ako je ispunjen najmanje jedan od sljedećih uvjeta: (a) u iznimno rijetkim slučajevima u slučaju kada informacije potrebne za sastavljanje	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	

konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s ovom Direktivom nisu dostupne bez pretjeranih troškova ili pretjeranog kašnjenja; (b) dionice ili udjeli tog poduzeća drže se isključivo s ciljem njihove naknadne preprodaje; ili (c) snažna dugoročna ograničenja bitno ometaju; i. matično poduzeće u ostvarenju svojih prava nad imovinom ili upravljanjem tim poduzećem; ili ii. provođenje jedinstvenog upravljanja tim poduzećem koje se nalazi u jednom od odnosa definiranih u članku 22. stavku 7. 10. Ne dovodeći u pitanje članak 6. stavak 1. točku (b), članak 21. i stavke 1. i 2. ovog članka, svako matično poduzeće, uključujući i subjekt od javnog interesa, izuzima se od obveze navedene u članku 22. ako: (a) ono ima poduzeća kćeri koja su nematerijalna, bilo pojedinačno ili kao cjelina; ili (b) se sva njegova poduzeća kćeri mogu izuzeti od konsolidacije na temelju stavka 9. ovog članka.	Članak 24. Sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja 1. Poglavlja 2. i 3. primjenjuju se na konsolidirane financijske izvještaje, uzimajući u obzir nužna usklađenja koja proizlaze iz posebnih značajki konsolidiranih financijskih izvještaja u usporedbi s godišnjim financijskim izvještajima.
Primjena standarda financijskog izvještavanja Član 26 Velika pravna lica i pravna lica koja su subjekti od javnog interesa su dužna da sastavljaju financijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Mikro, mala i srednja pravna lica koja nisu subjekti od javnog interesa dužna su da sastavljaju financijske iskaze u skladu sa MSFI za mala i srednja pravna lica, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje.	Potpuno usklađeno
Potpuno usklađeno i čl. 3 i 4 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca financijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	

	Pravna lica iz stava 2 ovog člana mogu da sastavljaju finansijske iskaze i u skladu sa MSFI. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da objavi početak primjene svakog MRS i MSFI odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da do 31. januara tekuće godine javno objavi listu MRS i MSFI, odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica koji se koriste za finansijsko izvještavanje za tu poslovnu godinu. Konsolidovani iskazi Član 28 Konsolidovani godišnji finansijski izvještaji su finansijski izvještaji grupe pravnih lica u kojoj jedno pravno lice (u daljem tekstu: matično pravno lice) ima kontrolu (dominantan uticaj) nad jednim ili više zavisnih pravnih lica (dominantan uticaj) nad jednim ili više zavisnih pravnih lica prilikom utvrđivanja finansijskih i poslovnih politika, a prikazuje grupu kao cjelinu. Pravno lice koje ima sjedište u Crnoj Gori i koje u grupi pravnih lica predstavlja matično društvo dužno je da sastavi godišnje konsolidovane finansijske izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta. Matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa ovim zakonom, MRS i MSFI. Matičnim pravnim licem, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje: 1) ima direktnu ili indirektnu većinu glasačkih prava u drugom pravnom licu; 2) ima pravo da imenuje ili razriješi većinu članova upravnog ili nadzornog odbora, ili izvršnog direktora drugog pravnog lica, kao član odnosno akcionar tog pravnog lica; 3) ima pravo da viši odlučujuću kontrolu (dominantan uticaj) nad drugim pravnim licem čiji je akcionar ili član na osnovu ugovora zaključenog sa tim pravnim licem, na osnovu osnivačkog akta, ili statuta tog pravnog lica;		
--	---	--	--

			4) je ostvarivanjem prava glasa kao člana ili akcionara zavisnih pravnih lica imenovalo većinu članova uprave ili nadzornog odbora, upravnog odbora ili izvršnih direktora, odnosno drugog upravljačkog ili nadzornog tijela tih pravnih lica, koji su tu funkciju obavljali u prethodnoj poslovnoj godini i obavljaju je u tekućoj poslovnoj godini do sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja; 5) ima kontrolu nad većinom glasačkih prava akcionara ili članova u zavisnom pravnom licu na osnovu sporazuma s drugim akcionarima ili članovima u tom pravnom licu i istovremeno je akcionar ili član; 6) na jedinstvenoj osnovi na osnovu ugovora, osnivačkog akta ili statuta upravlja matičnim ili zavisnim pravnim licem, ili 7) je dužno da primjenjuje MSFI pojedinačno ili kao grupa i da u skladu sa tim standardima sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje. U slučajevima iz stava 4 tač. 1, 2, 4 i 5 ovog člana glasačkim pravima, pravima imenovanja, odnosno pravima razrješenja koje ima matično pravno lice dodaju se ekvivalentna prava njegovih zavisnih pravnih lica i prava koja imaju druga lica u svoje ime, a za račun pravnih lica ili njegovih zavisnih pravnih lica, a oduzimaju se ekvivalentna prava koja se vrše u ime lica koje nije matično pravno lice ili njegovo zavisno pravno lice ili ih pravno lice vrši u okviru ugovorenog obezbjeđenja plaćanja pod uslovom da pravno lice glasa u skladu sa nalogom, odnosno u interesu lica koje je dalo sredstvo obezbjeđenja plaćanja. Radi utvrđivanja kontrole (dominantnog uticaja) matičnog pravnog lica iz stava 4 tač. 1, 4 i 5 ovog člana od ukupnih glasačkih prava u zavisnom pravnom licu oduzimaju se glasačka prava koja ima to zavisno pravno lice, njegovo zavisno pravno lice ili lica koje djeluje u svoje ime, a za račun tih pravnih lica.
--	--	--	--

2. Aktiva i pasiva poduzeća obuhvaćenih konsolidacijom u potpunosti se uključuju u konsolidiranu bilancu.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
3. Knjigovodstvene vrijednosti dionica ili udjela u kapitalu poduzeća obuhvaćenih konsolidacijom prebijaju se s udjelom koji one predstavljaju u kapitalu i rezervama tih poduzeća u skladu sa sljedećim: (a) osim u slučaju dionica ili udjela u kapitalu matičnog poduzeća koje drži to isto poduzeće ili drugo poduzeće obuhvaćeno konsolidacijom, koje se smatraju vlastitim dionicama ili udjelima u skladu s poglavljem 3., taj se prijelob vrši na temelju knjigovodstvenih vrijednosti na datum kada su ta poduzeća prvi put obuhvaćena konsolidacijom. Razlike koje se javljaju pri takvim prijelobima unose se u najvećoj mogućoj mjeri izravno u stavke konsolidirane bilance čije su vrijednosti iznad ili ispod njihove knjigovodstvene vrijednosti;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
(b) država članica može zahtijevati ili dopustiti da se prijelob izvrši na temelju vrijednosti prepoznatljivih stavki aktive i pasive na datum stjecanja dionica ili udjela ili, u slučaju stjecanja u dvije ili više faza, na dan kada je poduzeće postalo poduzeće kći; (c) razlika preostala po primjeni točke (a) ili koja proizlazi iz primjene točke (b) prikazuje se u konsolidiranoj bilanci kao <i>goodwill</i> ; (d) metode korištene za izračun vrijednosti <i>goodwill</i> i sve značajne promjene vrijednosti u odnosu na prethodnu finansijsku godinu obrazlažu se u bilješkama uz finansijske izvještaje; (e) ako država članica odobrava prijelob pozitivnog i negativnog <i>goodwill</i> , u bilješke uz finansijske izvještaje unosi se analiza <i>goodwill</i> ;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja

(f) negativni goodwill može se prenijeti u konsolidirani račun dobiti i gubitka ako je takav postupak u skladu s načelima određenim u poglavlju 2.				
4. U slučaju kada dionice ili udjele u poduzećima kćerima obuhvaćenim konsolidacijom drže osobe koje nisu poduzeća obuhvaćena konsolidacijom, iznos koji se pripisuje tim dionicama ili udjelima prikazuju se u konsolidiranoj bilanci kao nekvalificirani udjel.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
5. Prihodi i rashodi poduzeća obuhvaćenih konsolidacijom u cijelosti se uključuju u konsolidirani račun dobiti i gubitka.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
6. Iznos dobiti ili gubitka koji se pripisuje dionicama ili udjelima iz stavka 4. prikazuje se odvojeno u konsolidiranom računu dobiti i gubitka kao dobit ili gubitak koji se pripisuje nekvalificiranom udjelu.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
7. Konsolidirani financijski izvještaji prikazuju aktivu, pasivu, financijsko stanje te dobit ili gubitak poduzeća obuhvaćenih konsolidacijom kao da se radi o jednom poduzeću. Iz konsolidiranih financijskih izvještaja uklanjanja se posebno sljedeće: (a) dugovanja i tražbine između poduzeća; (b) prihodi i rashodi koji se odnose na transakcije između poduzeća; i (c) dobit i gubici nastali iz transakcija između poduzeća, ako su uključeni u knjigovodstvenu vrijednost aktive.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
8. Konsolidirani financijski izvještaji sastavljaju se na isti datum kao i godišnji financijski izvještaji matičnog poduzeća.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
Država članica može, međutim, dopustiti ili zahtijevati sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja na neki drugi datum da bi	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	

se uzeli u obzir datumi bilance većine poduzeća ili najvažnijih poduzeća obuhvaćenih konsolidacijom, pod uvjetom: (a) da je ta činjenica objavljena u bilješkama uz konsolidirane financijske izvještaje zajedno s razlozima; (b) da se uzimaju u obzir ili objave važni događaji koji se odnose na aktivu i pasivu, financijsko stanje te dobit ili gubitak poduzeća obuhvaćenog konsolidacijom, a koji su se dogodili između datuma bilance tog poduzeća i datuma konsolidirane bilance; i (c) u slučaju kada datum bilance poduzeća prethodi ili slijedi datum konsolidirane bilance za više od tri mjeseca, to se poduzeće konsolidira na temelju privremenih izvještaja sastavljenih na datum konsolidirane bilance.			
9. Ako se sastav poduzeća obuhvaćenih konsolidacijom znatno promijenio tijekom financijske godine, konsolidirani financijski izvještaj sadrži informacije koje usporedbu uzastopnih skupina konsolidiranih financijskih izvještaja čine smislenom. Ova se obveza može ispuniti izradom usklađene usporedne bilance i usklađenog usporednog računa dobiti i gubitka.	Godišnji financijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje financijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom.	Potpuno usklađeno	
10. Aktiva i pasiva uključene u konsolidirani financijski izvještaj mjere se na jedinstvenoj osnovi i u skladu s poglavljem 2. 11. Poduzeće koje sastavlja konsolidirani financijski izvještaj mora primjenjivati iste osnove mjerenja kao i u svojim godišnjim financijskim izvještajima. Međutim, države članice mogu dopustiti ili zahtijevati upotrebu drugih osnova mjerenja za konsolidirane financijske izvještaje u skladu s poglavljem 2. U slučaju kada se koristi ovo odstupanje, ta se činjenica kao i razlozi za to korištenje objavljuju u bilješkama uz konsolidirane financijske izvještaje.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja

12. U slučaju kada je mjerenje aktive i pasive koje se uključuje u konsolidirani financijski izvještaj izvršila poduzeća obuhvaćena konsolidacijom pomoću osnova drukčijih od osnova korištenih za potrebe konsolidacije, te je stavke potrebno revalorizirati u skladu s osnovama korištenima pri konsolidaciji. Odstupanja od ovog zahtjeva dopuštena su u iznimnim slučajevima. Svako odstupanje kao i razlozi za to navode se u bilješkama uz konsolidirane financijske izvještaje.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
13. Bilance odgođenog poreza iskazuju se pri konsolidaciji pod uvjetom da će za jedno od poduzeća obuhvaćenih konsolidacijom u događenoj budućnosti vjerojatno doći do troška za porez.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
14. U slučaju kada je aktiva koja se uključuje u konsolidirane financijske izvještaje podvrgnuta značajnom vrijednosnom usklađivanju samo u porezne svrhe, ta se aktiva uključuje u konsolidirani financijski izvještaj tek nakon brisanja takvih usklađivanja.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
Članak 25. Poslovna spajanja unutar grupe 1. Država članica može zahtijevati ili dopustiti prijeboj knjigovodstvenih vrijednosti dionica ili udjela u kapitalu poduzeća obuhvaćenog konsolidacijom samo s odgovarajućim postotkom kapitala, pod uvjetom da poduzeća koja se udružuju u poslovnom spajanju naposljetku kontrolira ista stranka i prije i nakon poslovnog spajanja, te taj nadzor nije prijelazan. 2. Sve razlike koje se javljaju kao rezultat primjene stavka 1. dodaju se konsolidiranim rezervama ili se, prema potrebi, od njih oduzimaju. 3. Primjena metode opisane u stavku 1., rezultirajuće kretanje rezervi te naziv i sjedišta	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja

predmetnih poduzeća navode se u bilješkama uz financijske izvještaje.				
Članak 26. Proporcionalna konsolidacija 1. Ako poduzeće obuhvaćeno konsolidacijom drugim poduzećem upravlja zajednički s jednim ili više poduzeća koja nisu obuhvaćena tom konsolidacijom, države članice mogu dopustiti ili zahtijevati uključivanje tog drugog poduzeća u konsolidirani financijski izvještaj u mjeri u kojoj poduzeće obuhvaćeno konsolidacijom ima prava u kapitalu tog drugog poduzeća. 2. Članak 23. stavci 9. i 10. te članak 24. primjenjuju se <i>mutatis mutandis</i> na proporcionalnu konsolidaciju iz stavka 1. ovog članka.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	
Članak 27. Obračun udjela poduzeća povezanih sudjelujućim udjelom 1. U slučaju kada poduzeće obuhvaćeno konsolidacijom ima poduzeće povezano sudjelujućim udjelom, to poduzeće povezano sudjelujućim udjelom prikazuje se u konsolidiranoj bilanci kao odvojena stavka s odgovarajućim naslovom. 2. Kada se ovaj članak na poduzeće povezano sudjelujućim udjelom primjenjuje prvi put, takvo se povezano poduzeće prikazuje u konsolidiranoj bilanci ili: (a) po knjigovodstvenoj vrijednosti izračunanoj u skladu s pravilima mjerenja utvrđenim u poglavljima 2. i 3. Razlika između te vrijednosti i iznosa koji odgovara omjeru kapitala i rezervi, koji u tom poduzeću povezanom sudjelujućim udjelom predstavlja sudjelujući udjel, prikazuje se odvojeno u konsolidiranoj bilanci ili u bilješkama uz financijske izvještaje. Takva se	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	

razlika izračunava na datum od kojeg se ta metoda primjenjuje prvi put; ili (b) u iznosu koji odgovara omjeru kapitala poduzeća povezanog sudjeljujućim udjelom i rezervi, koji predstavlja sudjeljujući udjel. Razlika između tog iznosa i knjigovodstvene vrijednosti izračunane u skladu s pravilima mjerenja utvrđenim u poglavljima 2. i 3. prikazuje se odvojeno u konsolidiranoj bilanci ili u bilješkama uz financijske izvještaje. Takva se razlika izračunava na datum od kojeg se ta metoda primjenjuje prvi put. Država članica može propisati primjenu jedne od opcija predviđenih u točkama (a) i (b). U tom slučaju, u konsolidiranoj bilanci ili bilješkama uz financijske izvještaje mora se naznačiti koja je od tih opcija korištena. Osim toga, za potrebe točaka (a) i (b), država članica može dopustiti ili zahtijevati i izračun razlike na datum stjecanja dionica ili udjela, ako su stečeni u dvije ili više faza, na datum kada je poduzeće postalo poduzeće povezano sudjeljujućim udjelom. 3. U slučaju kada su aktiva i pasiva poduzeća povezanog sudjeljujućim udjelom vrednovani metodama drukčijim od onih korištenih za konsolidaciju u skladu s člankom 24. stavkom 11., one se za izračun razlike navedene u stavku 2. točkama (a) i (b) mogu ponovno vrednovati metodama korištenima za konsolidaciju. U slučaju kada takva revalorizacija nije provedena, ta se činjenica objavljuje u bilješkama uz financijske izvještaje. Država članica može zahtijevati takvu revalorizaciju. 4. Knjigovodstvena vrijednost iz stavka 2. točke (a) ili iznos koji odgovara omjeru kapitala i rezervi poduzeća povezanog sudjeljujućim udjelom iz stavka 2. točke (b) povećava se ili umanjuje za iznos promjene koja se tijekom			
---	--	--	--

financijske godine dogodila u omjeru kapitala i rezervi tako povezanog poduzeća koji otpada na taj sudjelujući udjel; umanjuje se za iznos dividendi koje odgovaraju tom sudjelujućem udjelu. 5. U mjeri u kojoj se pozitivna razlika iz stavka 2. točki (a) ili (b) ne može pripisati ni jednoj kategoriji aktive i pasive, s njom se postupa u skladu s pravilima koja se primjenjuju na stavku „goodwill” kako je određeno u članku 12. stavku 6. točki (d), prvom podstavku članka 12. stavka 11., članku 24. stavku 3. točki (c) i Prilogu III. i Prilogu IV. 6. Dio dobiti ili gubitka poduzeća povezanog sudjelujućim udjelom koji otpada na sudjelujuće udjele takvih poduzeća prikazuje se u konsolidiranom računu dobiti i gubitka kao odvojena stavka s odgovarajućim naslovom. 7. Uklanjanje iz članka 24. stavka 7. provodi se u mjeri u kojoj su odgovarajuće činjenice poznate ili se mogu utvrditi. 8. U slučaju kada poduzeće povezano sudjelujućim udjelom sastavlja konsolidirani financijski izvještaj, stavci od 1. do 7. primjenjuju se na kapital i rezerve prikazane u tim konsolidiranim financijskim izvještajima. 9. Ovaj članak nije potrebno primijeniti ako sudjelujući interesi u kapitalu poduzeća povezanog sudjelujućim udjelom nisu materijalni.			
Članak 28. Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje 1. U bilješkama uz konsolidirane financijske izvještaje, osim informacija koje se zahtijevaju prema ostalim odredbama ove Direktive, navode se i informacije koje se zahtijevaju u člancima 16., 17. i 18., tako da se olakša procjena financijskog stanja poduzeća koja su u konsolidaciju uključena kao cjelina, uzimajući u	Godišnji financijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje financijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom. Godišnje financijske izvještaje čine: 1) iskaz o financijskoj poziciji (bilans stanja); 2) iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha); 3) iskaz o novčanim tokovima;	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 30. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca financijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21)

obzir nužna usklađenja koja proizlaze iz posebnih značajki konsolidiranih financijskih izvještaja u usporedbi s godišnjim financijskim izvještajima, uključujući sljedeće:	4) iskaz o promjenama na kapitalu; 5) napomene uz financijske iskaze. Uz iskaze iz stava 2 ovog člana priprema se i statistički aneks. Mikro i mala pravna lica dužna su da sastave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks. Sadržaj obrazaca iskaza iz stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana, kao i napomene uz financijske iskaze i pojednostavljene napomene propisuje Ministarstvo.		od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)
(a) pri objavljivanju transakcija između povezanih stranaka, ne uključuju se transakcije između povezanih stranaka obuhvaćenih konsolidacijom koje su uklonjene konsolidacijom;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno i čl. 30 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca financijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)
(b) pri objavljivanju prosječnog broja zaposlenika tijekom financijske godine, odvojeno se objavljuje broj zaposlenika tijekom financijske godine u poduzećima obuhvaćenim proporcionalnom konsolidacijom; i	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno i čl. 30 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca financijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)

(c) pri objavljivanju iznosa prihoda te predujmova i odobrenih kredita članovima administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela, objavljuju se samo iznosi koje su matično poduzeće i poduzeća kćeri odobrili članovima administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela matičnog poduzeća.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno i čl. 30 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	
2. U bilješkama uz konsolidirane finansijske izvještaje, osim informacija koje se zahtijevaju na temelju stavka 1. navode se i sljedeće informacije: (a) za poduzeća obuhvaćena konsolidacijom: i. nazivi i sjedišta tih poduzeća, ii. omjer kapitala koji u tim poduzećima, osim u matičnom poduzeću, drže poduzeća obuhvaćena konsolidacijom ili osobe koje djeluju u svoje ime a za račun takvih poduzeća; i iii. informaciju o tome na temelju kojeg je uvjeta, od onih navedenih u članku 22. stavcima 1., 2. i 7., nakon primjene članka 22. stavaka 3., 4. i 5., izvršena konsolidacija. Ta se objava, međutim, može izostaviti, u slučaju kada je konsolidacija izvršena na temelju članka 22. stavka 1. točke (a) i u slučaju kada su omjer kapitala i omjer glasačkih prava jednaki. Iste se informacije daju za poduzeća koja su izuzeta od konsolidacije na osnovi nematerijalnosti prema članku 6. stavku 1. točki (j) i članku 23. stavku 10. te se daje obrazloženje izuzeća poduzeća iz članka 23. stavka 9.;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno i čl. 30 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)	

(b) nazivi i sjedišta poduzeća povezanih sudjelujućim udjelom koja su obuhvaćena konsolidacijom kako je opisano u članku 27. stavku 1. te omjer njihovog kapitala koji drže poduzeća obuhvaćena konsolidacijom ili osobe koje djeluju u svoje ime a za račun takvih poduzeća;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno i čl. 30. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)
(c) nazivi i sjedišta poduzeća obuhvaćenih proporcionalnom konsolidacijom na temelju članka 26., čimbenici na kojima se temelji zajedničko upravljanje tim poduzećima, te omjer njihovog kapitala koji drže poduzeća obuhvaćena konsolidacijom ili osobe koje djeluju u svoje ime a za račun takvih poduzeća; i	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno i čl. 30. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)
(d) za sva poduzeća, osim onih navedenih u točkama (a), (b) i (c), u kojima poduzeća obuhvaćena konsolidacijom, bilo sama ili preko osoba koje djeluju u svoje ime a za račun tih poduzeća, drže sudjelujući udjel: i, nazivi i sjedišta tih poduzeća; ii, omjer kapitala koji drže; iii, iznos kapitala i rezervi i dobit ili gubitak u poslijednjoj finansijskoj godini predmetnog poduzeća za koje je usvojen finansijski izvještaj. Informacije o iznosu kapitala i rezervi i dobiti ili gubitka mogu se izostaviti ako predmetno poduzeće ne objavljuje svoju bilancu.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno i čl. 30. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)

Informacije o iznosu kapitala i rezervi i dobiti ili gubitka mogu se izostaviti ako predmetno poduzeće ne objavljuje svoju bilancu.			Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno i čl. 30 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20 od 06.03.2020, 139/21 od 29.12.2021, 013/22 od 04.02.2022, 139/22 od 16.12.2022)
3. Države članice mogu odobriti da informacije koje se zahtijevaju u stavku 2. točkama od (a) do (d) imaju oblik izjave koja se podnosi u skladu s člankom 3. stavkom 3. Direktive 2009/101/EZ. Činjenica da je takva izjava podnesena objavljuje se u bilješkama uz finansijski izvještaj. Države članice mogu također dopustiti da se te informacije izostave u slučaju kada je njihova priroda takva da bi ozbiljno štetile poduzećima na koje se odnose. Države članice mogu takva izostavljanja uvjetovati prethodnim administrativnim ili sudskim odobrenjem. Svako takvo izostavljanje mora se objaviti u bilješkama uz finansijske izvještaje.		Nema odgovarajuće odredbe		Opcija nije iskorišćena
Članak 29. Konsolidirano izvješće posloводства 1. Konsolidirano izvješće posloводства, osim informacija koje se zahtijevaju prema ostalim odredbama ove Direktive, navodi najmanje informacije koje se zahtijevaju u člancima 19. i 20., uzimajući u obzir nužna usklađenja koja proizlaze iz posebnih značajki konsolidiranih izvješća posloводства u usporedbi s izvješćem posloводства tako da se olakša ocjena finansijskog stanja poduzeća koja su u konsolidaciju uključena kao cjelina.	Konsolidovani iskazi Član 28 Pravno lice koje ima sjedište u Crnoj Gori i koje u grupi pravnih lica predstavlja matično društvo dužno je da sastavi godišnje konsolidovane finansijske izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta.		Potpuno usklađeno	

2. Primjenjuju se sljedeća usklađenja informacija koje se zahtijevaju na temelju članka 19. i 20.: (a) pri izvješćivanju o detaljima vlastitih stečenih dionica ili udjela, konsolidirano izvješće posloводства navodi broj i nominalnu vrijednost ili, ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenu vrijednost svih dionica ili udjela matičnog poduzeća koje drži to matično poduzeće, poduzeća kćeri tog matičnog poduzeća ili osobe koje djeluju u svoje ime a za račun tih poduzeća. Države članice mogu dopustiti ili zahtijevati objavljivanje tih pojedinih bilješkama uz financijske izvještaje; (b) pri izvješćivanju o sustavima unutarnje kontrole i upravljanja rizikom, izvješće o korporativnom upravljanju navodi osnovne značajke sustava unutarnje kontrole i upravljanja rizikom za poduzeća koja su u konsolidaciju uključena kao cjelina. 3. U slučaju kada se uz izvješće posloводства zahtijeva i konsolidirano izvješće posloводства, ta se dva izvješća mogu prezentirati kao jedinstveno izvješće.	Izvještaj menadžmenta Član 31 Pored informacija iz stava 2 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, u konsolidovanom izvještaju menadžmenta, navode se podaci o: 1) stečenim sopstvenim akcijama ili udjelima, broju i nominalnoj vrijednosti ili, ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenoj vrijednosti svih akcija matičnog pravnog lica, 2) kao i akcija ili udjela zavisnih pravnih lica tog matičnog pravnog lica ili lica koja djeluju u svoje ime, a za račun tih pravnih lica;	Potpuno usklađeno	
	Konsolidovani iskazi Član 28 Pravno lice koje ima sjedište u Crnoj Gori i koje u grupi pravnih lica predstavlja matično društvo dužno je da sastavi godišnje konsolidovane finansijske izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta.	Potpuno usklađeno	
Članak 29.a Konsolidirano izvješćivanje o održivosti 1. Matična poduzeća velike grupe iz članka 3. stavka 7. uključuju u konsolidirano izvješće posloводства informacije potrebne kako bi se razumjeli učinci grupe na pitanja održivosti i informacije potrebne kako bi se razumjelo na koji način pitanja održivosti utječu na razvoj, poslovne rezultate i položaj grupe. Informacije iz prvog podstavka jasno su prepoznatljive u konsolidiranom izvješću posloводства tako što su navedene u posebnom odjeljku konsolidiranog izvješća posloводства. 2. Informacije iz stavka 1. sadržavaju:	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa IV kvartal 2026.

(a) kratak opis poslovnog modela i strategije grupe, uključujući: i. otpornost poslovnog modela i strategije grupe u vezi s rizicima povezanim s pitanjima održivosti; ii. prilike za grupu povezane s pitanjima održivosti; iii. planove grupe, uključujući provedbene mjere i s time povezane financijske i investicijske planove, kojima se osigurava usklađenost njezinog poslovnog modela i strategije s prijelazom na održivo gospodarstvo i ograničenjem globalnog zatopljenja na 1,5 °C u skladu s Pariškim sporazumom i s ciljem postizanja klimatske neutralnosti do 2050. kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2021/1119 te, ako je relevantno, izloženost grupe aktivnostima povezanim s ugljenom, naftom i plinom; iv. način na koji se u okviru poslovnog modela i strategije grupe uzimaju u obzir interesi dionika grupe i učinci grupe na pitanja održivosti; v. način na koji je provedena strategija grupe s obzirom na pitanja održivosti; (b) opis vremenski ograničenih ciljeva povezanih s pitanjima održivosti koje je grupa utvrdila, uključujući, ako je primjereno, apsolutne ciljeve smanjenja emisija stakleničkih plinova barem za 2030. i 2050., opis napretka koji je postigla u postizanju tih ciljeva te izjavu o tome temelje li se ciljevi grupe povezani s pitanjima okoliša na nepobitnim znanstvenim dokazima; (c) opis uloge administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela u pogledu pitanja održivosti, te njihovog stručnog znanja i vještina u pogledu ispunjavanja te uloge ili pristupa koji takva tijela imaju takvom stručnom znanju i vještinama; (d) opis politika grupe u vezi s pitanjima održivosti;			Direktivom 2022/2464 korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona. (EU) 0
--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Ako je primjenjivo, informacije iz stavaka 1. i 2. sadržavaju informacije o vlastitom poslovanju grupe i njezinom lancu vrijednosti, uključujući njezine proizvode i usluge, poslovne odnose i lanac opskrbe. Tijekom prve tri godine primjene mjera koje države članice donose u skladu člankom 5. stavkom 2. Direktive (EU) 2022/2464, te u slučaju da nisu dostupne sve potrebne informacije u vezi s njegovim lancem vrijednosti, matično poduzeće opisuje napore koje je uložilo u pribavljanje informacija o svojem lancu vrijednosti, razloge zbog kojih nije bilo moguće pribaviti sve potrebne informacije te svoje planove pribavljanja potrebnih informacija u budućnosti. Ako je primjenjivo, informacije iz stavaka 1. i 2. uključuju i upućivanja na druge informacije u konsolidiranom izvješću posloводства u skladu s člankom 29. ove Direktive i njihova dodatna objašnjenja te iznose iskazane u konsolidiranim financijskim izvještajima. Države članice mogu dopustiti da se u iznimnim slučajevima izostave informacije o predstojećim događajima ili pitanjima o kojima se pregovara ako bi, prema propisno obrazloženom mišljenju članova administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela koji djeluju u okviru nadležnosti koje su im dodeljene nacionalnim pravom i snose kolektivnu odgovornost za to mišljenje, objavljivanje takvih informacija moglo ozbiljno štetiti poslovnom položaju grupe, pod uvjetom da takvo izostavljanje ne sprečava pošteno i uravnoteženo razumijevanje razvoja, poslovnih rezultata i položaja grupe te učinka njezina poslovanja.	Nema odgovarajuće odredbe	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
--	----------------------------------	---	-----------------------------

4. Ako poduzeće koje izvješćuje utvrdi znatne razlike između rizika za grupu ili njezinih učinaka te rizika za jedno ili više njezinih poduzeća kćeri ili njihovih učinaka, poduzeće pruža adekvatno obrazloženje za, ovisno o slučaju, rizike za jedno ili više dotičnih poduzeća kćeri te njihove učinke. Poduzeća navode koja su poduzeća kćeri koja su uključena u konsolidaciju izuzeta od obveze godišnjeg ili konsolidiranog izvješćivanja u skladu s člankom 19.a stavkom 9. odnosno člankom 29.a stavkom 8.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus”. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona. IV kvartal 2026.
5. Matična poduzeća izvješćuju o informacijama iz stavaka od 1. do 3. ovog članka u skladu sa standardima izvješćivanja o održivosti donesenima u skladu s člankom 29.b.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti i prenijeli su nam stav da u ovom trenutku neće ocjenjivati usklađenost našeg zakonodavnog okvira sa odredbama ove direktive te dali upute da iste ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus”. Nakon usvajanja Omnibus, CG će pristupiti usklađivanju IV kvartal 2026.

			nacionalnog zakonodavstva u dijelu izvještavanja o održivosti i revizije/verifikacije izvještaja o održivosti. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	
6. Posloводство matičnog poduzeća obavješćuje predstavnike radnika na odgovarajućoj razini te s njima raspravlja o relevantnim informacijama i načinima pribavljanja i provjere informacija o održivosti. Mišljenje predstavnika radnika pripisuje se, ako je primjenjivo, relevantnim administrativnim, upravljačkim ili nadzornim tijelima.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti i prenijeli su nam stav da u ovom trenutku neće ocjenjivati usklađenost našeg zakonodavnog okvira sa odredbama ove direktive te dali upute da iste ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus”. Nakon usvajanja Omnibusa, CG će pristupiti usklađivanju nacionalnog zakonodavstva u dijelu izvještavanja o održivosti i revizije/verifikacije izvještaja o održivosti. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o	IV kvartal 2026.

7. Smatra se da matično poduzeće koje ispunjava zahtjeve utvrđene u stavcima od 1. do 5. ovog članka ispunjava i zahtjeve utvrđene u članku 19. stavku 1. trećem podstavku i članku 19.a.			korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	
8. Pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz drugog podstavka ovog stavka, matično poduzeće koje je poduzeće kći izuzima se od obveza utvrđenih u stavcima od 1. do 5. ovog članka („izuzeto matično poduzeće“) ako su to matično poduzeće i njegova poduzeća kćeri uključeni u konsolidirano izvješće posloводства drugog poduzeća koje je sastavljeno u skladu s člankom 29. i s ovim člankom. Matično poduzeće koje je poduzeće kći matičnog poduzeća koje ima poslovni nastan u trećoj zemlji također je izuzeto od obveza utvrđenih u stavcima od 1. do 5. ovog članka ako su to matično poduzeće i njegova poduzeća kćeri uključeni u konsolidirano izvješćivanje o održivosti tog matičnog poduzeća	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.

koje je osnovano u trećoj zemlji i ako je to konsolidirano izvješćivanje o održivosti provedeno u skladu sa standardima izvješćivanja o održivosti donesenima u skladu s člankom 29.b ili na način koji je ekvivalentan tim standardima izvješćivanja o održivosti, kako je utvrđeno u skladu s provedbenim aktom o ekvivalentnosti standarda za izvješćivanje o održivosti donesenom na temelju članka 23. stavka 4. trećeg podstavka Direktive 2004/109/EZ. Izuzeće iz prvog podstavka podliježe sljedećim uvjetima: (a) izvješće posloводства izuzetog matičnog poduzeća sadržava sve sljedeće informacije: i. naziv i registrirano sjedište matičnog poduzeća koje izvješćuje o informacijama na razini grupe u skladu s ovim člankom ili na način koji je ekvivalentan standardima izvješćivanja o održivosti donesenima na temelju članka 29.b ove Direktive, kako je utvrđeno u skladu s provedbenim aktom o ekvivalentnosti standarda izvješćivanja o održivosti donesenom na temelju članka 23. stavka 4. trećeg podstavka Direktive 2004/109/EZ; ii. internetske poveznice na konsolidirano izvješće posloводства matičnog poduzeća ili, ako je primjenljivo, na konsolidirano izvješćivanje o održivosti matičnog poduzeća, kako je navedeno u prvom podstavku ovog stavka, i na mišljenje iz članka 34. stavka 1. drugog podstavka točke (aa) ove Direktive ili na mišljenje iz točke (b) ovog podstavka; iii. informaciju da je matično poduzeće izuzeto od obveza utvrđenih u stavcima od 1. do 5. ovog članka; (b) ako matično poduzeće ima poslovni nastan u trećoj zemlji, njegovo konsolidirano izvješćivanje o održivosti i mišljenje o provjeri, koje je izrazila jedna ili više osoba ili jedno ili više društava koji		2022/2464 korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.
--	--	---

su ovlaštteni za izražavanje mišljenja o provjeri izvješćivanja o održivosti na temelju nacionalnog prava koje se primjenjuje na matično poduzeće, objavljuju se u skladu s člankom 30. i u skladu s pravom države članice koje se primjenjuje na izuzeto matično poduzeće; (c) ako matično poduzeće ima poslovni nastan u trećoj zemlji, objavljivanje utvrđeno u članku 8. Uredbe (EU) 2020/852, koje obuhvaća djelatnosti koje obavlja poduzeće kći koje ima poslovni nastan u Uniji i koje je izuzeto od izvješćivanja o održivosti na temelju članka 19.a stavka 9. ove Direktive uključuju se u izvješće posloводства izuzetog matičnog poduzeća ili u konsolidirano izvješće o održivosti koje sastavlja matično poduzeće s poslovnim nastanom u trećoj zemlji. Država članica čije se nacionalno pravo primjenjuje na izuzeto matično poduzeće može zahtijevati da se konsolidirano izvješće posloводства ili, ako je primjenjivo, konsolidirano izvješće o održivosti matičnog poduzeća, objavi na jeziku koji ta država članica prihvaća te da se dostavi svaki potreban prijevod na taj jezik. Svaki prijevod koji nije ovjeren sadržava izjavu o tome. Matična poduzeća koja su izuzeta od obveze izrade izvješća posloводства u skladu s člankom 37. nisu dužna dostaviti informacije iz drugog podstavka od točke (a) podtočke i. do točke (a) podtočke iii. ovog stavka pod uvjetom da takva poduzeća objave konsolidirano izvješće posloводства u skladu s člankom 37. Za potrebe prvog podstavka ovog stavka, i kad se primjenjuje članak 10. Uredbe (EU) br. 575/2013, s kreditnim institucijama iz članka 1. stavka 3. prvog podstavka točke (b) ove Direktive koje su stalno povezane sa središnjim tijelom koje ih nadzire pod uvjetima utvrđenima u	
--	--

članku 10. Uredbe (EU) br. 575/2013 postupa se kao s poduzećima kćerima tog središnjeg tijela. Za potrebe prvog podstavka ovog stavka, s društvima za osiguranje iz članka 1. stavka 3. prvog podstavka točke (a) ove Direktive koja su dio grupe na temelju financijskih veza iz članka 212. stavka 1. točke (c) podtočke ii. Direktive 2009/138/EZ i koja podliježu nadzoru grupe u skladu s člankom 213. stavkom 2. točkama od (a) do (c) te direktive, postupa se kao s poduzećima kćerima matičnog poduzeća te grupe.				
9. Izuzeće utvrđeno u stavku 8. primjenjuje se i na subjekte od javnog interesa koji podliježu zahtjevima iz ovog članka, uz iznimku velikih poduzeća koja su subjekti od javnog interesa definirani u članku 2. točki 1. podtočki (a) ove Direktive.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omibus”. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
POGLAVLJE 6.a STANDARDI IZVJEŠĆIVANJA O ODRŽIVOSTI Članak 29.b Standardi izvješćivanja o održivosti 1. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 49. za dopunu ove Direktive radi utvrđivanja standarda izvješćivanja o održivosti. U tim standardima izvješćivanja o održivosti	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da	IV kvartal 2026.

navode se informacije o kojima poduzeća izvješćuju u skladu s člancima 19.a i 29.a I, prema potrebi, navodi se struktura za iskazivanje tih informacija. Komisija do 30. lipnja 2023. u delegiranim aktima iz prvog podstavka ovog stavka navodi informacije o kojima poduzeća izvješćuju u skladu s člankom 19.a stavcima 1. i 2. te, prema potrebi, člankom 29.a stavcima 1. i 2., a koje uključuju barem informacije koje su sudionicima na financijskim tržištima koji podliježu obvezama objave iz Uredbe (EU) 2019/2088 potrebne za ispunjavanje tih obveza. Komisija do 30. lipnja 2026. u delegiranim aktima iz prvog podstavka navodi: i. dodatne informacije o kojima poduzeća izvješćuju u pogledu pitanja održivosti i područja izvješćivanja iz članka 19.a stavka 2., ako je potrebno; ii. informacije o kojima poduzeća izvješćuju, a koje su specifične za sektor u kojem ona posluju. Komisija nastoji donijeti delegirane akte koji sadržavaju osam standarda izvješćivanja o održivosti iz trećeg podstavka točke ii. čim svaki od njih bude spreman. Zahtjevi za izvješćivanje utvrđeni u delegiranim aktima iz prvog podstavka stupaju na snagu najranije četiri mjeseca nakon što ih Komisija donese. Komisija pri donošenju delegiranih akata radi navođenja informacija koje se zahtijevaju na temelju trećeg podstavka točke ii. posebnu pozornost posvećuje opsegu rizika i učinaka povezanih s pitanjima održivosti za svaki sektor, uzimajući u obzir činjenicu da su rizici i učinci veći za neke sektore nego za druge. Komisija najmanje svake tri godine nakon datuma početka njihove primjene preispituje delegirane akte donesene u skladu s ovim		pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.
--	--	--

člankom, uzimajući u obzir tehničke savjete Europske savjetodavne skupine za financijsko izvještavanje (EFRAG), i prema potrebi mijenja te delegirane akte kako bi se uzele u obzir relevantne promjene, uključujući promjene međunarodnih standarda. Komisija se najmanje jedanput godišnje savjetuje s Europskim parlamentom i te se savjetuje zajednički sa Stručnom skupinom država članica za održivo financiranje iz članka 24. Uredbe (EU) 2020/852 i računovodstvenim regulatornim odborom iz članka 6. Uredbe (EZ) br. 1606/2002 o programu rada EFRAG-a u pogledu razvoja standarda izvještavanja o održivosti.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona. IV kvartal 2026.
2. Standardima izvještavanja o održivosti osigurava se kvaliteta informacija o kojima se izvješćuje, i to zahtijevanjem da one moraju biti razumljive, relevantne, provjerljive, usporedive i vjerno predstavljene. Standardima izvještavanja o održivosti izbjegava se namećanje nerazmjernog administrativnog opterećenja poduzećima, među ostalim tako da se u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir rad globalnih inicijativa za utvrđivanje standarda izvještavanja o održivosti kako je propisano stavkom 5. točkom (a). Standardima izvještavanja o održivosti, uzimajući u obzir predmet određenog standarda izvještavanja o održivosti: (a) navode se informacije koje poduzeća trebaju objavljivati o sljedećim okolnostima: i. ublažavanju klimatskih promjena, uključujući u pogledu područja primjene 1, područja primjene 2 i područja primjene 3 emisija stakleničkih plinova, ii. prilagodbi klimatskim promjenama; iii. vodenim i morskim resursima;			

iv. iskorištavanju resursa i kružnom gospodarstvu; v. onečišćenju; vi. bioraznolikosti i ekosustavima; (b) određuju se informacije koje poduzeća trebaju objavljivati o sljedećim socijalnim čimbenicima i čimbenicima u području ljudskih prava: i. jednakom postupanju i jednakim mogućnostima za sve, uključujući rodnu ravnopravnost i jednaku plaću za rad jednake vrijednosti, osposobljavanje i razvoj vještina, zapošljavanje i uključivanje osoba s invaliditetom, mjere protiv nasilja i uznemiravanja na radnom mjestu te raznolikost; ii. radnim uvjetima, uključujući sigurno zaposlenje, radno vrijeme, primjerene plaće, socijalni dijalog, slobodu udruživanja, postojanje radničkih vijeća, kolektivno pregovaranje, uključujući udio radnika obuhvaćenih kolektivnim ugovorima, prava radnika na informiranje, savjetovanje i sudjelovanje, ravnotežu između poslovnog i privatnog života te zdravlje i sigurnost; iii. poštovanju ljudskih prava, temeljnih sloboda, demokratskih načela i standarda utvrđenih u Međunarodnoj povelji o ljudskim pravima i drugim temeljnim konvencijama UN-a o ljudskim pravima, uključujući Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom, Deklaraciji UN-a o pravima autohtonih naroda, Deklaraciji Međunarodne organizacije rada o temeljnim načelima i pravima na radu te temeljnim konvencijama Međunarodne organizacije rada, Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Europskoj socijalnoj povelji i Povelji Europske unije o temeljnim pravima;		
--	--	--

(c) navode se informacije koje poduzeća trebaju objavljivati o sljedećim upravljačkim čimbenicima: i. ulozi administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela poduzeća u pogledu pitanja održivosti, te njihovom sastavu, kao i njihovom stručnom znanju i vještinama u vezi s ispunjavanjem te uloge ili pristupu koji takva tijela imaju takvom stručnom znanju i vještinama; ii. glavnim značajkama sustava unutarnje kontrole i upravljanja rizicima poduzeća, u vezi s postupkom izvješćivanja o održivosti i odlučivanja; iii. poslovnoj etici i korporativnoj kulturi, uključujući borbu protiv korupcije i podmićivanja, zaštitu zviždača te dobiti životinja; iv. aktivnostima i naporima poduzeća povezanim s izvršavanjem političkog utjecaja, uključujući njegove aktivnosti lobaranja; v. upravljanju i kvaliteti odnosa s klijentima, dobavljačima i zajednicama na koje utječu djelatnosti poduzeća, uključujući prakse plaćanja, posebno kada je riječ o zakašnjelim plaćanjima malim i srednjim poduzećima. 3. Standardima izvješćivanja o održivosti navode se informacije usmjerene na budućnost, retrospektivne informacije, kvalitativne i kvantitativne informacije, prema potrebi, o kojima poduzeća trebaju izvješćivati.				Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa IV kvartal 2026.
---	--	--	--	---

Nema odgovarajuće odredbe

Neusklađeno

			Direktivom 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	
4. U standardima izvješćivanja o održivosti uzimaju se u obzir poteškoće na koje poduzeća mogu naići pri prikupljanju informacija od aktera u cijelom njihovom lancu vrijednosti, posebno od onih koji ne podliježu zahtjevima izvješćivanja o održivosti utvrđenim člankom 19.a ili člankom 29.a te od dobavljača na tržištima u nastajanju i u gospodarstvima u usponu. U standardima izvješćivanja o održivosti utvrđuju se objave o lancima vrijednosti koje su razmjerne i relevantne za kapacitete i značajke poduzeća u lancima vrijednosti te za opseg i složenost djelatnosti, osobito one koje se odnose na poduzeća koja ne podliježu zahtjevima izvješćivanja o održivosti iz članka 19.a ili članka 29.a. U standardima izvješćivanja o održivosti ne utvrđuju se objave kojima bi se od poduzeća zahtijevalo da od malih i srednjih poduzeća u svojem lancu vrijednosti pribave informacije koje nadilaze informacije koje se objavljuju u skladu sa standardima izvješćivanja o održivosti za mala i srednja poduzeća iz članka 29.c. Prvim podstavkom ne dovode se u pitanje zahtjevi Unije da poduzeća provode postupak dubinske analize.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti i prenijeli su nam stav da u ovom trenutku neće ocjenjivati usklađenost našeg zakonodavnog okvira sa odredbama ove direktive te dali upute da iste ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus”. Nakon usvajanja Omnibusa, CG će pristupiti usklađivanju nacionalnog zakonodavstva u dijelu izvještavanja o održivosti i revizije/verifikacije izvještaja o održivosti. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.

5. Komisija pri donošenju delegiranih akata u skladu sa stavkom 1. u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir: (a) rad globalnih inicijativa za utvrđivanje standarda izvješćivanja o održivosti i postojeće standarde i okvire za računovodstvo prirodnog kapitala i obračun stakleničkih plinova, odgovorno poslovanje ponašanje, društveno odgovorno poslovanje i održivi razvoj; (b) informacije koje sudionici na financijskom tržištu trebaju kako bi poštovali svoje obveze objavljivanja utvrđene Uredbom (EU) 2019/2088 i delegiranim aktima donesenima na temelju te uredbe; (c) kriterije, pokazatelje i metodologije utvrđene u delegiranim aktima donesenima na temelju Uredbe (EU) 2020/852, uključujući kriterije tehničke provjere utvrđene u skladu s člankom 10. stavkom 3., člankom 11. stavkom 3., člankom 12. stavkom 2., člankom 13. stavkom 2., člankom 14. stavkom 2. i člankom 15. stavkom 2. te uredbe te zahtjeve za izvješćivanje utvrđene u delegiranom aktu donesenom na temelju članka 8. te uredbe; (d) zahtjeve za objavu koji se primjenjuju na administratore referentnih vrijednosti u izjavi o referentnoj vrijednosti i u metodologiji referentnih vrijednosti te minimalne standarde za razvoj referentnih vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti EU-a usklađenih s Pariškim sporazumom u skladu s delegiranim uredbama Komisije (EU) 2020/1816 (1) (EU) 2020/1817 (2) i (EU) 2020/1818 (3); (e) informacije određene u provedbenim aktima donesenima na temelju članka 434.a Uredbe (EU) br. 575/2013; (f) Preporuku Komisije 2013/179/EU (4); (g) Direktivu 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (5)	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona. IV kvartal 2026.
---	----------------------------------	--------------------	---

(h) Uredbu (EU) 2021/1119; (i) Uredbu (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (1); (j) Direktivu (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća (2)	Članak 29.c Standardi izvješćivanja o održivosti za mala i srednja poduzeća 1. Komisija do 30. lipnja 2024. donosi delegirane akte u skladu s člankom 49. radi dopune ove Direktive utvrđivanjem standarda izvješćivanja o održivosti koji su proporcionalni i relevantni za kapacitete i značajke malih i srednjih poduzeća te za opseg i složenost njihovih aktivnosti. Tim standardima izvješćivanja o održivosti navode se informacije o kojima se za mala i srednja poduzeća iz članka 2. točke 1. podtočke (a) izvješćuje u skladu s člankom 19.a stavkom 6. Zahtjevi za izvješćivanje utvrđeni u delegiranim aktima iz prvog podstavka stupaju na snagu najranije četiri mjeseca nakon što ih Komisija donese.		Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus”. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
2. U standardima izvješćivanja o održivosti za mala i srednja poduzeća uzimaju se u obzir kriteriji utvrđeni u članku 29.b od stavka 2. do stavka 5. Njima se, u mjeri u kojoj je to moguće, navodi i struktura za iskazivanje tih informacija.		Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus”. Potpuna usklađenost sa	IV kvartal 2026.

				Direktivom 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	
3. Komisija najmanje svake tri godine nakon datuma početka njihove primjene preispituje delegirane akte donesene u skladu s ovim člankom, uzimajući u obzir tehničke savjete EFRRG-a, i prema potrebi mijenja te delegirane akte kako bi se uzele u obzir relevantne promjene, uključujući promjene u pogledu međunarodnih standarda.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno		Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus”. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
POGLAVLJE 6.b JEDINSTVENI ELEKTRONIČKI FORMAT ZA IZVJEŠTAVANJE Članak 29.d Jedinstveni elektronički format za izvještavanje 1. Poduzeća koja podliježu zahtjevima iz članka 19.a ove Direktive izrađuju svoje izvještaje posloводства u elektroničkom formatu za izvještavanje utvrđenom u članku 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/815 (1) i opisno označavaju svoje izvještavanje o održivosti, što uključuje objave utvrđene u članku 8. Uredbe (EU) 2020/852, u skladu s elektroničkim	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno		Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus”.	IV kvartal 2026.

formatom za izvještavanje iz te delegirane uredbe.			Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	
2. Matična poduzeća koja podliježu zahtjevima iz članka 29.a pripremaju svoje konsolidirano izvješće posloводства u elektroničkom formatu za izvještavanje utvrđenom u članku 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/815 i opisano označavaju svoje izvješćivanje o održivosti, što uključuje objave utvrđene u članku 8. Uredbe (EU) 2020/852, u skladu s elektroničkim formatom za izvještavanje utvrđenim u toj delegiranoj uredbi.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
POGLAVLJE 7. OBJAVLJIVANJE Članak 30. Opći zahtjev objavljivanja 1. Države članice osiguravaju da poduzeća u razumnom roku, koji ne prelazi 12 mjeseci od datuma bilance, objavljuju propisno odobrene godišnje financijske izvještaje i izvješće posloводства u elektroničkom formatu za izvještavanje iz članka 29.d ove Direktive ako je primjenjivo, zajedno s mišljenjem i izjavom koje je dostavio ovlašteni revizor ili revizorsko	Revizija finansijskih iskaza Član 30 Revizija godišnjih finansijskih i konsolidovanih finansijskih iskaza obavlja se u skladu sa propisima kojima se uređuje revizija. Društvo za reviziju odnosno ovlašćeni revizor takođe daje: 1) mišljenje o usklađenosti izvještaja menadžmenta sa godišnjim finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu; 2) mišljenje da li je izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa ovim zakonom;	Potpuno usklađeno		

društvo iz članka 34. ove Direktive, kako je utvrđeno pravom svake države članice u skladu s glavom 1. poglavljem III. Direktive (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća (2)	3) izjavu da li je na osnovu poznavanja poslovanja i poslovnog okruženja pravnog lica revizor identifikovao značajne pogrešne prikaze, sa opisom prirode pogrešnih prikaza. Odredbe stava 2 tač. 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuje se i na konsolidovane izvještaje menadžmenta. Revizor je dužan da izvrši reviziju djelova izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja iz člana 32 stav 1 tač. 3 i 4 ovog zakona i o tome da mišljenje, u skladu sa stavom 2 ovog člana. Dostavljanje finansijskih izvještaja Član 42 Pravno lice dužno je da dostavlja finansijske iskaze, izvještaj menadžmenta i druge izvještaje, osim izvještaja o informacijama o porezu na dobit, u skladu sa ovim zakonom u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu. Pravno lice dužno je da konsolidovane finansijske izvještaje, konsolidovani izvještaj menadžmenta i druge konsolidovane izvještaje u skladu sa ovim zakonom u pisanom i elektronskom obliku dostavi Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu. Pravno lice dužno je da u slučaju statusne promjene, stečaja ili dobrovoljne likvidacije dostavi finansijske iskaze Poreskoj upravi u roku od 90 dana od dana koji prethodi statusnoj promjeni, otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije. Pravno lice dužno je da dostavlja izvještaj o informacijama o porezu na dobit u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu. Uz iskaze iz st. 1, 2 i 3 ovog člana dostavlja se i statistički aneks. Poreska uprava je dužna da izvještaje pravnih lica, odnosno preduzetnika, iz st. 1, 2, 3 i 4 ovog člana objavljuje na svojoj internet stranici. Mikro i mala pravna lica dužna su da Poreskoj upravi dostave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks.	
--	---	--

Države članice mogu zahtijevati od poduzeća koja podliježu člancima 19.a i 29.a da izvješće posloводства besplatno stave na raspolaganje javnosti na svojim internetskim stranicama. Ako poduzeće nema internetsku stranicu, države članice mogu od njega zahtijevati da na zahtjev stavi na raspolaganje pisani primjerak svojeg izvješća posloводства.	Pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, kao i matično pravno lice koje je dužno da sastavlja konsolidovane finansijske iskaze, dužno je da u pisanom i elektronskom obliku sačinjava i dostavlja Komisiji za tržište kapitala Crne Gore (u daljem tekstu: Komisija) godišnje i kvartalno finansijske izvještaje. Finansijske izvještaje iz stava 8 ovog člana, Komisija objavljuje na svojoj internet stranici. Kreditne i druge finansijske institucije su dužne da, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalno finansijske izvještaje Centralnoj banci Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka), a osiguravajuća društva, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalno finansijske izvještaje Agenciji za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija). Finansijske izvještaje iz stava 10 ovog člana Centralna banka i Agencija objavljuju na svojim internet stranicama. Na postupke koji se vode elektronskim putem primjenjuju se zakoni kojima se uređuje elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis, elektronski dokument, elektronska trgovina, informaciona bezbjednost, slobodan pristup informacijama i zaštita podataka o ličnosti. Sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja iskaza iz stava 8 ovog člana utvrđuje Komisija, sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja kreditnih i drugih finansijskih institucija iz stava 10 ovog člana propisuje Centralna banka, a sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja osiguravajućih društava utvrđuje Agencija.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne	IV kvartal 2026.
---	--	----------------------------------	--------------------	--	-------------------------

			transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	
Ako neovisni pružatelj usluga provjere izrazi mišljenje iz članka 34. stavka 1. drugog podstavka točke (aa), to se mišljenje objavljuje zajedno s dokumentima iz prvog podstavka ovog stavka.	Neusklađeno		Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
Države članice mogu, međutim, izuzeti poduzeća od obveze objavljivanja izvješća posloводства ako je primjerak cijelog takvog izvješća ili njegova dijela lako dostupan na zahtjev po cijeni koja nije viša od njegova administrativnog troška.			Opcija nije iskorišćena	

Izuzeće utvrđeno u četvrtom podstavku ovog stavka ne primjenjuje se na poduzeća koja podliježu zahtjevima za izvješćivanje o održivosti iz članaka 19.a i 29.a.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
2. Države članice mogu poduzeće iz Priloga II. na koje se mjere usklađivanja propisane ovom Direktivom primjenjuju na temelju članka 1. stavka 1. točke (b) izuzeti od objavljivanja njegovog financijskog izvještaja u skladu s člankom 3. Direktive 2009/101/EZ, pod uvjetom da su ti financijski izvještaji dostupni javnosti u sjedištu poduzeća, u sljedećim slučajevima: (a) svi članovi predmetnog poduzeća koji imaju neograničenu odgovornost su poduzeća iz Priloga I. na koje se primjenjuju zakoni država članica osim države članice čije se pravo primjenjuje na to poduzeće, a ni jedno od tih poduzeća sa svojim financijskim izvještajima ne objavljuje financijske izvještaje predmetnog poduzeća; (b) svi članovi predmetnog poduzeća koji imaju neograničenu odgovornost su poduzeća na koja se ne primjenjuju zakoni države članice, ali koja			Opcija nije iskorišćena	

imaju pravni oblik usporediv s onima navedenim u Direktivi 2009/101/EZ. Preslike tih dokumenata dostupne su na zahtjev. Cijena takve preslike ne može premašiti njezin administrativni trošak.				
3. Stavak 1. primjenjuje se vezano uz konsolidirane financijske izvještaje i konsolidirana izvješća posloводства.	Dostavljanje financijskih izvještaja Član 42 Pravno lice dužno je da dostavlja financijske iskaze, izvještaj menadžmenta i druge izvještaje, osim izvještaja o informacijama o porezu na dobit, u skladu sa ovim zakonom u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu. Pravno lice dužno je da konsolidovane financijske izvještaje, konsolidovani izvještaj menadžmenta i druge konsolidovane izvještaje u skladu sa ovim zakonom u pisanom i elektronskom obliku dostavi Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu. Pravno lice dužno je da u slučaju statusne promjene, stečaja ili dobrovoljne likvidacije dostavi financijske iskaze Poreskoj upravi u roku od 90 dana od dana koji prethodi statusnoj promjeni, otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije. Pravno lice dužno je da dostavlja izvještaj o informacijama o porezu na dobit u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu. Uz iskaze iz st. 1. 2 i 3 ovog člana dostavlja se i statistički aneks. Poreska uprava je dužna da izvještaje pravnih lica, odnosno preduzetnika, iz st. 1. 2, 3 i 4 ovog člana objavljuje na svojoj internet stranici. Mikro i mala pravna lica dužna su da Poreskoj upravi dostave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks. Pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, kao i matično pravno lice koje je dužno da sastavlja konsolidovane finansijske iskaze, dužno je da u pisanom i elektronskom obliku sačinjava i dostavlja Komisiji za tržište	Potpuno usklađeno		

U slučaju kada je poduzeće koje je sastavilo konsolidirani finansijski izvještaj osnovano kao jedno od vrsta poduzeća navedenih u Prilogu II, i nije prema nacionalnom pravu svoje države članice obvezno objaviti dokumente iz stavka 1. na način jednak načinu koji se propisuje člankom 3. Direktive 2009/101/EZ, ono ga mora barem staviti na uvid javnosti u svojem sjedištu i preslika tih dokumenata mora biti dostupna na zahtjev, a cijena takve preslike ne smije premašiti njezin administrativni trošak.	kapitala Crne Gore (u daljem tekstu: Komisija) godišnje i kvartalne finansijske izvještaje. Finansijske izvještaje iz stava 8 ovog člana, Komisija objavljuje na svojoj internet stranici. Kreditne i druge finansijske institucije su dužne da, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalne finansijske izvještaje Centralnoj banci Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka), a osiguravajuća društva, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalne finansijske izvještaje Agenciji za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija). Finansijske izvještaje iz stava 10 ovog člana Centralna banka i Agencija objavljuju na svojim internet stranicama. Na postupke koji se vode elektronskim putem primjenjuju se zakoni kojima se uređuje elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis, elektronski dokument, elektronska trgovina, informaciona bezbjednost, slobodan pristup informacijama i zaštita podataka o ličnosti. Sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja iskaza iz stava 8 ovog člana utvrđuje Komisija, sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja kreditnih i drugih finansijskih institucija iz stava 10 ovog člana propisuje Centralna banka, a sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja osiguravajućih društava utvrđuje Agencija.		
	Godišnji finansijski izvještaji Član 27 stav 1 i 9 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom. Sadržaj obrazaca iskaza iz stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana, kao i napomene uz finansijske iskaze i pojednostavljene napomene propisuje Ministarstvo.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica (I kvartal 2026). I kvartal 2026

Članak 31. Pojednostavljenja za mala i srednja poduzeća 1. Države članice mogu izuzeti mala poduzeća od obveze sastavljanja računa dobiti i gubitka i izvješća posloводства.		
2. Države članice mogu dopustiti srednjim poduzećima da objave: (a) skraćenu bilancu koja prikazuje samo one pozicije kojima prethode slova i rimske brojke u prilogima III. i IV. i objavljujući posebno, bilo u bilanci ili bilješkama uz financijski izvještaj: i. poziciju C naslov I. točku 3., poziciju C naslov II. točke 1., 2., 3. i 4., poziciju C naslov III. točke 1., 2., 3. i 4., poziciju D naslov II. točke 2., 3. i 6. i poziciju D naslov III. točke 1. i 2. u okviru „Aktive“ i poziciju C točke 1., 2., 6., 7. i 9. u okviru „Kapitla, rezervi i obveza“ u Prilogu III.; ii. poziciju C naslov I. točku 3., poziciju C naslov II. točke 1., 2., 3. i 4., poziciju C naslov III. točke 1., 2., 3. i 4., poziciju D naslov II. točke 2., 3. i 6., poziciju D naslov III. točke 1. i 2., poziciju F točke 1., 2., 6., 7. i 9. i poziciju I. točke 1., 2., 6., 7. i 9. u Prilogu IV.;	Opcija nije iskorišćena	Opcija nije iskorišćena

Ovim se stavkom ne dovodi u pitanje članak 30. stavak 1., u mjeri u kojoj se taj članak odnosi na račun dobiti i gubitka, izvješće posloводства i mišljenje ovlaštenog revizora ili revizorskog društva.				
Članak 32. Ostali zahtjevi objavljivanja 1. U slučaju kada se godišnji financijski izvještaj i izvješće posloводства objavljuju u cijelosti, oni se reproduciraju u obliku i tekstu na osnovi kojih je ovlašten revizor ili revizorsko društvo sastavilo svoje mišljenje. Njih se mora popratiti cijelim tekstom izvješća o reviziji. 2. U slučaju kada se financijski izvještaji ne objavljuju u cijelosti, u skraćenim inačicama tih financijskih izvješća, kojima se ne prilaže izvješće o reviziji: (a) navodi se da je objavljena inačica skraćena; (b) navodi se registar kojem su predani financijski izvještaji u skladu s člankom 3. Direktive 2009/101/EZ ili, ako financijski izvještaji još nisu predani, objavljuje se ta činjenica; (c) navodi se jesu li ovlašteni revizor ili revizorsko društvo izrazili pozitivno, uvjetno ili negativno mišljenje, odnosno da ovlašteni revizor ili revizorsko društvo nisu bili u mogućnosti izraziti revizorsko mišljenje; (d) navodi se spominju li se u revizorskom izvješću bilo kakva pitanja na koja su ovlašteni revizor ili revizorsko društvo posebno upozorili bez kvalificiranja revizorskog mišljenja.	Članak 33. Obveza i odgovornost sastavljanja i objavljivanja financijskih izvješća i izvješća posloводства 1. Države članice osiguravaju da članovi administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela poduzeća, djelujući u okviru nadležnosti koje su	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno
	Usvajanje i odgovornost za financijske izvještaje Član 40 Financijske izvještaje usvaja skupština ili drugi nadležni organ pravnog lica, odnosno preduzetnik. Članovi upravnih i nadzornih organa pravnog lica kolektivno su odgovorni za istinito i pošteno prikazivanje:			

im dodijeljene na temelju nacionalnog prava, budu kolektivno obvezni osigurati da se sljedeći dokumenti sastavljaju i objavljuju u skladu sa zahtjevima ove Direktive i, prema potrebi, u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima donesenima u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002, Delegiranom uredbom (EU) 2019/815, standardima izvješćivanja o održivosti iz članka 29.b ili članka 29.c ove Direktive i u skladu sa zahtjevima iz članka 29.d ove Direktive; (a) godišnji financijski izvještaji, izvješće posloводства i izvješće o korporativnom upravljanju kad se dostavljaju zasebno; i (b) konsolidirani financijski izvještaji, konsolidirana izvješća posloводства i konsolidirano izvješće o korporativnom upravljanju kad se dostavljaju zasebno. 2. Države članice osiguravaju da se njihovi zakoni i drugi propisi o odgovornosti, barem prema poduzeću, u vezi s povredom dužnosti iz stavka 1. primjenjuju na članove administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela poduzeća.	— godišnjih financijskih izvještaja, izvještaja menadžmenta, izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, izvještaja o plaćanjima javnom sektoru i izvještaja o informacijama o porezu na dobit; i — konsolidovanih financijskih izvještaja, konsolidovanih izvještaja menadžmenta, konsolidovanih izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, konsolidovanog izvještaja o plaćanjima javnom sektoru. Preduzetnik je lično odgovoran za istinito i pošteno prikazivanje godišnjih financijskih izvještaja. Financijske izvještaje potpisuje zakonski zastupnik pravnog lica, odnosno preduzetnik. Lice iz člana 14 i člana 17 stav 2 tačka 3 ovog zakona je odgovorno za sastavljanje financijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI za MSP i poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i pravila.		
Članak 33.a Dostupnost informacija na jedinstvenoj europskoj pristupnoj točki 1. Od 10. siječnja 2028. države članice osiguravaju da poduzeća iz članka 19.a, 29.a i 40.a ove Direktive pri objavi izvješća posloводства, konsolidiranog izvješća posloводства, uključujući, za oba izvješća, informacije koje se zahtijevaju u članku 8. Uredbe (EU) 2020/852, kao i godišnjih financijskih izvještaja, konsolidiranih financijskih izvještaja, revizorskog izvješća, izvješća o provjeri, izvješća o održivosti u odnosu na poduzeća iz trećih zemalja i povezanog mišljenja o provjeri, izvještaja iz članka 40.a stavka 2. četvrtog podstavka ove Direktive, izvješća o plaćanjima državama te konsolidiranog izvješća	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo	

o plaćanjima državama iz članka 30., 40.d i 45. ove Direktive, istodobno dostave te izvještaje i izvješća tijelu za prikupljanje iz stavka 4. ovog članka za potrebe njihove dostupnosti na jedinstvenoj europskoj pristupnoj točki (ESAP) uspostavljenoj na temelju Uredbe (EU) 2023/2859 Europskog parlamenta i Vijeća. Države članice osiguravaju da te informacije ispunjavaju sljedeće zahtjeve: (a) dostavljaju se u formatu iz kojeg se mogu izdvojiti podaci kako je definirano u članku 2. točki 3. Uredbe (EU) 2023/2859 ili, ako je to propisano pravom Unije ili nacionalnim pravom, u strojno čitljivom formatu kako je definirano u članku 2. točki 4. te uredbe; (b) priloženi su im sljedeći metapodaci: i. svi nazivi poduzeća na koje se informacije odnose, te ako je poduzeće koje izvješćuje izuzeto poduzeće kći kako je navedeno u članku 29.a stavku 4. drugom podstavku, naziv matičnog poduzeća koje izvješćuje o informacijama na razini grupe; ii. identifikacijska oznaka pravne osobe poduzeća i, ako je poduzeće koje izvješćuje izuzeto poduzeće kći kako je navedeno u članku 29.a stavku 4. drugom podstavku, ako postoji, identifikacijska oznaka pravne osobe matičnog poduzeća koje izvješćuje o informacijama na razini grupe kako je utvrđena u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (b) Uredbe (EU) 2023/2859; iii. veličina poduzeća po kategorijama kako su utvrđene u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (d) te uredbe; iv. industrijski sektor ili sektori gospodarskih djelatnosti poduzeća kako je utvrđeno u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (e) te uredbe; v. vrsta informacija kako je klasificirana u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (c) te uredbe;	
---	--

vi. naznaka o tome sadržavaju li informacije osobne podatke. 2. Ako je poduzeće dostavilo informacije iz stavka 1. ovog članka službeno imenovanom mehanizmu u skladu s člankom 23.a Direktive 2004/109/EZ kako bi te informacije bile dostupne na ESAP-u, smatra se da je to poduzeće ispunilo svoje obveze iz stavka 1. ovog članka pod uvjetom da te informacije ispunjavaju sve zahtjeve u pogledu metapodataka utvrđene u stavku 1. ovog članka. 3. Za potrebe stavka 1. točke (b) podtočke ii. države članice osiguravaju da poduzeća ishode identifikacijsku oznaku pravne osobe. 4. Za potrebe dostupnosti informacija iz stavka 1. ovog članka na ESAP-u države članice do 9. siječnja 2028. imenuju barem jedno tijelo za prikupljanje kako je definirano u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2023/2859 i o tome obavješćuju ESMA-u. 5. Kako bi se osiguralo učinkovito prikupljanje i upravljanje informacijama dostavljenima u skladu sa stavkom 1., Komisija je ovlaštena donijeti provedbene mjere kojima se utvrđuje sljedeće: (a) svi drugi metapodaci koji se prilažu uz informacije; (b) strukturiranje podataka u informacijama; (c) koje informacije moraju biti u strojno čitljivom formatu i koji se strojno čitljiv format mora upotrijebiti u takvim slučajevima. 6. Komisija po potrebi donosi smjernice kako bi osigurala da su metapodaci dostavljeni u skladu sa stavkom 5. točkom (a) točni.			
POGLAVLJE 8. REVIZIJA I PROVJERA IZVJEŠĆIVANJA O ODRŽIVOSTI Članak 34. Opći zahtjev	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 6, 7, 15, 35 Predloga zakona o reviziji koji će biti upućen u skupštinsku

1. Države članice osiguravaju da reviziju finansijskih izvještaja subjekata od javnog interesa, srednjih i velikih poduzeća obavlja jedan ili više ovlaštenih revizora ili revizorskih društava koje su države članice ovlastile za obavljanje zakonskih revizija na temelju Direktive 2006/43/EZ.				proceduru radi usvajanja u julu 2025.	Djelimično usklađeno čl. 29 Predloga zakona o reviziji koji će biti upućen u skupštinsku proceduru radi usvajanja u julu 2025. Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona. IV kvartal 2026.
Nema odgovarajuće odredbe					

(aa) ako je primjenjivo, temelju postupka ograničene provjere daju mišljenje o usklađenosti izvješćivanja o održivosti sa zahtjevima iz ove Direktive, uključujući usklađenost izvješćivanja o održivosti sa standardima izvješćivanja o održivosti donesenima na temelju članka 29.b ili članka 29.c, postupak koji poduzeće provodi kako bi utvrdilo informacije u skladu s tim standardima izvješćivanja o održivosti i usklađenost sa zahtjevom za opisno označavanje izvješćivanja o održivosti u skladu s člankom 29.d, kao i o usklađenosti sa zahtjevima za izvješćivanje iz članka 8. Uredbe (EU) 2020/852;	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus”. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
2. Prvi podstavak stavka 1. primjenjuje se <i>mutatis mutandis</i> na konsolidirane financijske izvještaje. Drugi podstavak stavka 1. primjenjuje se <i>mutatis mutandis</i> na konsolidirane financijske izvještaje i konsolidirana izvješća posloводства.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus”. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti	IV kvartal 2026.

3. Države članice mogu dopustiti da ovlaštene revizor ili revizorsko društvo koji nisu oni koji obavljaju zakonsku reviziju financijskih izvještaja daju mišljenje iz stavka 1. drugog podstavka točke (aa).			će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	
4. Države članice mogu neovisnom pružatelju usluga provjere s poslovnim nastanom na njihovom državnom području dopustiti da dā mišljenje iz stavka 1. drugog podstavka točke (aa), pod uvjetom da takav neovisni pružatelj usluga provjere podliježe zahtjevima koji su ekvivalentni onima utvrđenima u Direktivi 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu provjere izvješćivanja o održivosti kako je definirano u članku 2. točki 22. te direktive, a posebno zahtjevima u pogledu:	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus”. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
(a) osposobljavanja i ispita, čime se osigurava da neovisni pružatelji usluga provjere steknu potrebno stručno znanje o izvješćivanju o održivosti i provjeri izvješćivanja o održivosti;	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus”. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.

(b) stalnog obrazovanja; (c) sustava osiguranja kvalitete; (d) profesionalne etike, neovisnosti, objektivnosti, povjerljivosti i službene tajne; (e) postavljanja i razrješavanja; (f) istražnih radnji i sankcija; (g) organizacije rada neovisnog pružatelja usluga provjere, osobito u pogledu dostatnih resursa i osoblja te održavanja evidencije klijenata i spisa; (h) izvješćivanja o nepravilnostima. Ako neovisni pružatelj usluga provjere daje mišljenje iz stavka 1. drugog podstavka točke (aa), države članice osiguravaju da to mišljenje bude sastavljeno u skladu s člancima 26.a, 27.a i 28.a Direktive 2006/43/EZ i da, ako je primjenjivo, revizorski odbor ili poseban odbor ispituje i prati neovisnost neovisnog pružatelja usluga provjere u skladu s člankom 39. stavkom 6. točkom (e) Direktive 2006/43/EZ. Države članice osiguravaju da neovisni pružatelji usluga provjere akreditirani prije 1. siječnja 2024. za provjeru izvješćivanja o održivosti u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 ne podliježu zahtjevima u pogledu osposobljavanja i ispita iz prvog podstavka točke (a) ovog stavka. Države članice osiguravaju da neovisni pružatelji usluga provjere koji se 1. siječnja 2024. nalaze u postupku akreditacije u skladu s relevantnim nacionalnim zahtjevima ne podliježu zahtjevima u pogledu osposobljavanja i ispita iz prvog podstavka točke (a) s obzirom na provjeru izvješćivanja o održivosti pod uvjetom da dovrše taj postupak do 1. siječnja 2026. Države članice osiguravaju da neovisni pružatelji usluga provjere iz trećeg i četvrtog podstavka steknu potrebno znanje o izvješćivanju o održivosti i provjeri izvješćivanja o održivosti i to			2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.
---	--	--	--

putem zahtjeva o stalnom obrazovanju iz prvog podstavka točke (b). Ako država članica u skladu s prvim podstavkom odluči dopustiti neovisnom pružatelju usluga provjere da da mišljenje iz stavka 1. drugog podstavka točke (aa), ona to dopušta i ovlaštenom revizoru koji nije revizor (odnosno više njih) koji obavlja zakonsku reviziju financijskih izvještaja, kako je predviđeno u stavku 3.				
5. Država članica koja je iskoristila mogućnost predviđenu u stavku 4. („država članica domaćin“) od 5. siječnja 2027. dopušta neovisnom pružatelju usluga provjere s poslovnim nastanom u državi članici koja nije država članica domaćin („matična država članica“) da obavlja provjere izvješćivanja o održivosti. Matična država članica odgovorna je za nadzor neovisnih pružatelja usluga provjere s poslovnim nastanom na njezinom državnom području, osim u slučaju da se država članica domaćin odlučila nadzirati provjeru izvješćivanja o održivosti koju obavljaju neovisni pružatelji usluga provjere na njezinu državnom području. Ako država članica domaćin odluči nadzirati provjeru izvješćivanja o održivosti koju na njezinu državnom području obavljaju neovisni pružatelji usluga provjere registrirani u drugoj državi članici, država članica domaćin: (a) ne nameće takvim neovisnim pružateljima usluga provjere strože zahtjeve ili odgovornosti od onih koji se na temelju nacionalnih zakona zahtijevaju za provjeru izvješćivanja o održivosti koju provode neovisni pružatelji usluga provjere ili revizori s poslovnim nastanom u toj državi članici domaćinu;¹ (b) obavješćuje druge države članice o svojoj odluci da nadzire provjeru izvješćivanja o	Nema odgovarajuće odredbe		Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona. IV kvartal 2026.

održivosti koju obavljaju neovisni pružatelji usluga provjere s poslovnim nastanom u drugim državama članicama.				
6. Države članice osiguravaju da se, ako se pravom Unije zahtijeva da elemente izvješćivanja o održivosti poduzeća verificira akreditirana neovisna treća strana, izvješće akreditirane neovisne treće strane stavi na raspolaganje kao prilog Izvješću posloводства ili na drugi javno dostupan način.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
Članak 35. Izmjena Direktive 2006/43/EZ u vezi s revizorskim izvješćem	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno Predlogom zakona o reviziji koji će biti upućen u skupštinsku proceduru radi usvajanja u julu 2025.	
POGLAVLJE 9. ODREDBE O IZUZEĆIMA I OGRANIČENJIMA ZA IZUZEĆA Članak 36. Izuzeća za mikro poduzeća 1. Države članice mogu izuzeti mikro poduzeća od nekih od ili svih sljedećih obveza:			Opcija nije iskorišćena	

(a) obveze prikazivanja pozicije „Predumovi i obračunani prihod“ i „Obračunane obveze i odgođeni prihod“. U slučaju kada država članica koristi ovu opciju, može, samo u pogledu drugih davanja iz stavka 2. točke (b) podtočke vi. ovog članka, takvim poduzećima dopustiti odstupanje od članka 6. stavka 1. točke (d) u pogledu prikazivanja pozicije „Predumovi i obračunani prihod“ i „Obračunane obveze i odgođeni prihod“, pod uvjetom da se ova činjenica objavi u bilješkama uz financijske izvještaje ili, u skladu s točkom (b) ovog podstavka, na dnu bilance;					
(b) obveze izrade bilješki uz financijski izvještaj u skladu s člankom 16., pod uvjetom da su informacije koje se zahtijevaju u članku 16. stavku 1. točkama (d) i (e) ove Direktive i članku 24. stavku 2. Direktive 2012/30/EU objavljene na dnu bilance;				Opcija nije iskorišćena	
(c) obveze sastavljanja izvješća posloводства u skladu s poglavljem 5., pod uvjetom da su informacije koje se zahtijevaju u članku 24. stavku 2. Direktive 2012/30/EU objavljene u bilješkama uz financijske izvještaje ili, u skladu s točkom (b) ovog stavka, na dnu bilance;		Izvještaj menadžmenta Član 31 Veliko pravno lice, srednje pravno lice i pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge financijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, dužno je da sastavlja godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta. Izvještaj menadžmenta iz stava 1 ovog člana sadrži: 1) kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture pravnog lica; 2) istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela; 3) informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine; 4) planirani budući razvoj; 5) podatke o aktivnostima istraživanja i razvoja, a posebno ulaganjima u obrazovanje zaposlenih; 6) informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela;	Potpuno usklađeno		

			7) postojanje poslovnih jedinica; 8) podatke o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka; 9) informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika; 10) informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka; 11) ciljeve i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neljesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Pored informacija iz stava 2 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, u konsolidovanom izvještaju menadžmenta, navode se podaci o: 1) stečenim sopstvenim akcijama ili udjelima, broju i nominalnoj vrijednosti ili, ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenoj vrijednosti svih akcija matičnog pravnog lica, 2) kao i akcija ili udjela zavisnih pravnih lica tog matičnog pravnog lica ili lica koja djeluju u svoje ime, a za račun tih pravnih lica; 3) osnovnim karakteristikama sistema unutrašnje kontrole i upravljanja rizikom za pravna lica koja su uključena kao cjelina u konsolidaciju. Godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta za akcionarska društva, velika pravna lica, osiguravajuća društva, kreditne i druge finansijske institucije, klirsko-depozitna društva, berze, investiciona društva, investicione fondove, društva za upravljanje investicionim fondovima, dobrovoljne penzione fondove, društva za upravljanje dobrovoljnim investicionim fondovima i druge kolektivne investicione šeme sadrži prikaz pravila korporativnog upravljanja koje koriste.
--	--	--	--

(d) obveze objavljivanja godišnjih financijskih izvještaja u skladu s poglavljem 7. ove Direktive, pod uvjetom da su informacije bilance koje su sadržane u njima propisno podnesene, u skladu s nacionalnim pravom, najmanje jednom nadležnom tijelu koje je imenovala predmetna država članica. Kad god nadležno tijelo nije središnji registar, trgovački registar ili registar trgovačkih društava iz članka 3. stavka 1. Direktive 2009/101/EZ, nadležno tijelo mora registru dostaviti podnesene informacije.	Izuzetno od stava 2 ovog člana, srednja pravna lica nisu dužna da u izvještaj menadžmenta uključuje nefinancijske informacije. Izvještaji iz stava 1 ovog člana dostavljaju se Poreskoj upravi do 31. marta, tekuće za prethodnu godinu. Mikro i mala pravna lica i preduzetnici nijesu dužni da sastavljaju izvještaj menadžmenta.		
V. DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA Dostavljanje finansijskih izvještaja Član 42 Mikro i mala pravna lica dužna su da Poreskoj upravi dostave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks. Godišnji finansijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		Opcija nije iskorišćena
2. Države članice mogu dopustiti mikro poduzećima: (a) da izrade skraćene bilance koje odvojeno prikazuju najmanje stavke kojima prethode slova i rimske brojke iz priloga III. ili IV., prema potrebi. U slučajevima u kojima se primjenjuje stavak 1. točka (a) ovog članka, stavke pod pozicijom E u okviru „Aktive” i pozicijom C u okviru „Pasive” u Prilogu III. ili stavke pod pozicijama E i K u Prilogu IV. izlaze iz se iz bilance; (b) da izrade samo skraćeni račun dobiti i gubitka koji odvojeno prikazuje najmanje sljedeće stavke, prema potrebi: i. neto prihod; ii. ostali prihodi; iii. trošak sirovina i potrošnog materijala; iv. troškove osoblja;			

v. vrijednosna usklađivanja; vi. ostali rashodi; vii. porez; viii. dobit ili gubitak.				
3. Države članice ne dopuštaju niti zahtijevaju primjenu članka 8. na mikro poduzeće koje koristi neko od izuzeća predviđenih u stavcima 1. i 2. ovog članka.	Godišnji finansijski izvještaji Član 27 Pravno lice dužno je da sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom.	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
4. U pogledu mikro poduzeća, godišnji finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa stavcima 1., 2. i 3. ovog članka smatraju se izvještajima koji daju istinit i točan prikaz koji se zahtijeva u članku 4. stavku 3. pa se u skladu s tim članak 4. stavak 4. ne primjenjuje na takve finansijske izvještaje.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
5. Ako se primjenjuje stavak 1. točka (a) ovog članka, ukupna bilanca iz članka 3. stavka 1. točke (a) sastoji se od imovine navedene u pozicijama od A do D u okviru „Aktive” u Prilogu III. ili pozicijama od A do D u Prilogu IV.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
6. Ne dovodeći u pitanje ovaj članak, države članice osiguravaju da se u ostalim slučajevima mikro poduzeća smatraju malim poduzećima.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
7. Države članice ne stavljaju na raspolaganje izuzeća predviđena u stavcima 1., 2. i 3. investicijskim poduzećima ili finansijskim holding poduzećima.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	
8. Države članice koje su s 19. srpnja 2013. donijele zakone i druge propise u skladu s Direktivom 2012/6/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o izmjeni Direktive Vijeća 78/660/EEZ o godišnjim finansijskim izvještajima za određene vrste trgovačkih društava u vezi mikro subjekata, mogu se izuzeti od zahtjeva određenih u članku 3. stavku 9. u pogledu preračunavanja pragova određenih u članku 3. stavku 1. u nacionalne valute pri primjeni prve rečenice članka 53. stavka 1.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

9. Do 20. srpnja 2018., Komisija će Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru dostaviti izvješće o stanju mikro poduzeća uzimajući posebno u obzir stanje na nacionalnoj razini u pogledu broja poduzeća obuhvaćenih kriterijem veličine i smanjenja administrativnih opterećenja koja proizlaze iz izuzeća od zahtjeva za objavljivanje. Članak 37. Izuzeće za poduzeća kćeri Neovisno o odredbama direktiva 2009/101/EZ i 2012/30/EU, država članica nije dužna primjenjivati odredbe ove Direktive vezano za sadržaj, reviziju i objavljivanje godišnjih financijskih izvještaja i izvješća posloводства na poduzeća kćeri na koja se primjenjuje njezino nacionalno pravo, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: 1. matično poduzeće podliježe pravu države članice; 2. svi dioničari ili članovi poduzeća kćeri, za svaku financijsku godinu u kojoj se primjenjuje izuzeće, dali su suglasnost s izuzećem od takve obveze; 3. matično poduzeće izjavilo je da jamči za sve obveze koje preuzme poduzeće kći; 4. poduzeće kći objavilo je izjave iz točaka 2. i 3. ovog članka kako je utvrđeno pravom države članice u skladu s poglavljem 2. Direktive 2009/101/EZ; 5. poduzeće kći uključeno je u konsolidirani financijski izvještaj koji je sastavilo matično poduzeće u skladu s ovom Direktivom; 6. izuzeće je objavljeno u bilješkama uz konsolidirani financijski izvještaj koji je sastavilo matično poduzeće; i 7. konsolidirani financijski izvještaj iz točke 5. ovog članka, konsolidirano izvješće posloводства i revizorsko izvješće objavljeni su za poduzeće kći	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo	Opcija nije iskorišćena
---	----------------------------------	--------------------	--------------------------------

kako je utvrđeno pravom države članice u skladu s poglavljem 2. Direktive 2009/101/EZ.			Opција nije iskorišćena	
Članak 38. Poduzeća koja su u drugim poduzećima članovi s neograničenom odgovornošću 1. Države članice mogu zahtijevati da poduzeća iz članka 1. stavka 1. točke (a) na koja se primjenjuje njihovo pravo i koja su u bilo kojem poduzeću navedenom u članku 1. stavku 1. točki (b) („dotično poduzeće”) članovi s neograničenom odgovornošću sastave, podvrgnu reviziji i objave zajedno sa svojim financijskim izvještajima i financijske izvještaje dotičnog poduzeća u skladu s ovom Direktivom; u tom slučaju, zahtjevi ove Direktive ne primjenjuju se na dotično poduzeće. 2. Države članice nisu dužne primjenjivati zahtjeve ove Direktive na dotično poduzeće ako: (a) je financijski izvještaj dotičnog poduzeća sastavilo, podvrgnulo reviziji i objavilo, u skladu s odredbama ove Direktive, poduzeće koje: i. je u tom dotičnom poduzeću član s neograničenom odgovornošću; i ii. na njega se primjenjuje pravo druge države članice; (b) je dotično poduzeće uključeno u konsolidirane financijske izvještaje koje je u skladu s ovom Direktivom sastavilo, podvrgnulo reviziji i objavilo: i. poduzeće koje je član s neograničenom odgovornošću; ili ii. u slučaju kada je dotično poduzeće uključeno u konsolidirane financijske izvještaje većeg broja poduzeća koji su sastavljeni, podvrgnuti reviziji i objavljeni u skladu s ovom Direktivom, matično društvo na koje se primjenjuje pravo države				

članice. Ovo se izuzeće objavljuje u bilješkama uz konsolidirane financijske izvještaje. 3. U slučajevima iz stavka 2. dotično poduzeće, na zahtjev, otkriva naziv poduzeća koje objavljuje financijske izvještaje.						
Članak 39. Izuzeće za račun dobiti i gubitka za matična poduzeća koja izrađuju konsolidirane financijske izvještaje Država članica nije dužna primjenjivati odredbe ove Direktive u vezi s revizijom i objavljivanjem računa dobiti i gubitka na poduzeća na koja se primjenjuje njihovo nacionalno pravo, a koja su matična poduzeća, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: 1. matično poduzeće sastavlja konsolidirani financijski izvještaj u skladu s ovom Direktivom i uključeno je u konsolidirani financijski izvještaj; 2. izuzeće se navodi u bilješkama uz godišnji financijski izvještaj matičnog poduzeća; 3. izuzeće se navodi u bilješkama uz konsolidirani financijski izvještaj koji sastavlja matično poduzeće; i 4. dobit ili gubitak matičnog poduzeća, utvrđen u skladu s ovom Direktivom, prikazuje se u bilanci matičnog poduzeća.						Opcija nije iskorišćena
Članak 40. Ograničenja izuzeća za subjekte od javnog interesa Osim ako je to izričito predviđeno ovom Direktivom, države članice ne omogućuju primjenu izuzeća iz ove Direktive subjektima od javnog interesa. Prema subjektu od javnog interesa odnosio se kao prema velikom poduzeću bez obzira na njegov neto prihod, ukupnu bilancu ili prosječan broj zaposlenika tijekom financijske godine.						Opcija nije iskorišćena

POGLAVLJE 9.a IZVJEŠĆIVANJE U ODNOSU NA PODUZEĆA IZ TREĆIH ZEMALJA <i>Članak 40.a</i> Izvješća o održivosti u odnosu na poduzeća iz trećih zemalja 1. Država članica zahtijeva da poduzeće kći s poslovnim nastanom na njezinom državnom području, na čije se krajnje matično poduzeće primjenjuje pravo treće zemlje, objavi i stavi na raspolaganje izvješće o održivosti koje obuhvaća informacije navedene u članku 29.a stavku 2. točki (a) podtočkama od iii. do vi., točkama od (b) do (f) i, prema potrebi, točki (h) na razini grupe tog krajnjeg matičnog poduzeća iz treće zemlje. Prvi podstavak primjenjuje se samo na velika poduzeća kćeri i na mala i srednja poduzeća kćeri, osim mikropoduzeća, koja su subjekti od javnog interesa kako su definirani u članku 2. točki 1. podtočki (a). Država članica zahtijeva da podružnica koja se nalazi na njezinom državnom području i koja je podružnica poduzeća na koje se primjenjuje pravo treće zemlje te koja nije dio grupe ili je u konačnici drži poduzeće osnovano u skladu s pravom treće zemlje objavljuje i stavlja na raspolaganje izvješće o održivosti koje obuhvaća informacije navedene u članku 29.a stavku 2. točki (a) podtočkama od iii. do vi., točkama od (b) do (f) i, prema potrebi, točki (h), na razini grupe ili, ako to Neprimjenljivo, na pojedinačnoj razini poduzeća iz treće zemlje. Pravilo iz trećeg podstavka primjenjuje se na podružnicu samo ako poduzeće iz treće zemlje nema poduzeće kći kako je navedeno u prvom podstavku i ako je podružnica ostvarila neto prihod veći od 40 milijuna EUR u prethodnoj financijskoj godini.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona. IV kvartal 2026.
---	----------------------------------	--------------------	--

Prvi i treći podstavak primjenjuju se na poduzeća kćeri ili podružnice navedene u tim podstavcima samo ako je poduzeće iz treće zemlje na svojoj razini grupe ili, ako to Neprimjenljivo, na pojedinačnoj razini, ostvarilo neto prihod veći od 150 milijuna EUR u Uniji u svakoj od posljednje dvije uzastopne financijske godine. Države članice mogu zahtijevati od poduzeća kćeri ili podružnica iz prvog i trećeg podstavka da im dostave informacije o neto prihodu koji su poduzeća iz trećih zemalja ostvarila na njihovom državnom području i u Uniji.			
2. Države članice zahtijevaju da izvješće o održivosti koje dostavlja poduzeće kći ili podružnica iz stavka 1. bude sastavljeno u skladu sa standardima donesenima na temelju članka 40.b. Odstupajući od prvog podstavka ovog stavka, izvješće o održivosti iz stavka 1. ovog članka može se sastaviti u skladu sa standardima izvješćivanja o održivosti donesenima u skladu s člankom 29.b ili na način jednak tim standardima izvješćivanja o održivosti, kako je utvrđeno u skladu s provedbenim aktom o ekvivalentnosti standarda izvješćivanja donesenim u skladu s člankom 23. stavkom 4. trećim podstavkom Direktive 2004/109/EZ. Ako informacije koje su potrebne za sastavljanje izvješća o održivosti iz prvog podstavka ovog stavka nisu dostupne, poduzeće kći ili podružnica iz stavka 1. traže od poduzeća iz treće zemlje da im pruži sve informacije koje su im potrebne za ispunjavanje njihovih obveza. U slučaju da sve tražene informacije ne budu dostavljene, poduzeće kći ili podružnica iz stavka 1. sastavlja, objavljuje i stavlja na raspolaganje izvješće o održivosti iz stavka 1. koje sadržava sve informacije koje posjeduje, koje je pribavila ili prikupila te daje izjavu u kojoj navodi da	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona. IV kvartal 2026.

poduzeće iz treće zemlje nije stavilo na raspolaganje potrebne informacije.				
3. Države članice zahtijevaju da se izvješće o održivosti iz stavka 1. objavi s priloženim mišljenjem o provjeri koje je dala jedna ili više osoba ili jedno ili više društava koji su ovlašteni za davanje mišljenja o provjeri izvješćivanja o održivosti na temelju nacionalnog prava poduzeća iz treće zemlje ili nacionalnog prava države članice. U slučaju da poduzeće iz treće zemlje ne dostavi mišljenje o provjeri u skladu s prvim podstavkom, poduzeće kći ili podružnica daje izjavu u kojoj navodi da poduzeće iz treće zemlje nije stavilo na raspolaganje potrebno mišljenje o provjeri.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
4. Države članice mogu na godišnjoj razini obavješćivati Komisiju o poduzećima kćerima ili podružnicama poduzeća iz trećih zemalja koje su ispunile zahtjev za objavljivanje iz članka 40.d te o slučajevima u kojima je izvješće objavljeno, ali je poduzeće kći ili podružnica postupilo u skladu sa stavkom 2. četvrtim podstavkom ovog članka. Komisija na svojoj internetskoj stranici objavljuje popis poduzeća iz trećih zemalja koja objave izvješće o održivosti.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.

				2022/2464 o korporativnom izvješćavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	
Članak 40.b Standardi izvješćivanja o održivosti za poduzeća iz trećih zemalja Komisija do 30. lipnja 2026. donosi delegirani akt u skladu s člankom 49. za dopunu ove Direktive radi utvrđivanja standarda izvješćivanja o održivosti za poduzeća iz trećih zemalja kojima se navode informacije koje se uključuju u izvješća o održivosti iz članka 40.a.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo			
Članak 40.c Odgovornost za sastavljanje, objavljivanje i stavljanje na raspolaganje izvješća o održivosti u odnosu na poduzeća iz trećih zemalja Države članice osiguravaju da su podružnice poduzeća iz trećih zemalja odgovorne za osiguravanje da, u skladu s njihovim saznanjima i sposobnostima, njihovo izvješće o održivosti bude sastavljeno u skladu s člankom 40.a i da se to izvješće objavi i stavi na raspolaganje u skladu s člankom 40.d. Države članice osiguravaju da članovi administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela poduzeća kćeri iz članka 40.a budu kolektivno odgovorni za osiguravanje, u skladu s njihovim saznanjima i sposobnostima, da je njihovo izvješće o održivosti sastavljeno u skladu s člankom 40.a i da se to izvješće objavi i stavi na raspolaganje u skladu s člankom 40.d.	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno		Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	IV kvartal 2026.
Članak 40.d Oblava 1. Poduzeća kćeri i podružnice iz članka 40.a stavka 1. ove Direktive objavljuju svoje izvješće o održivosti, zajedno s mišljenjem o provjeri i, ako	Nema odgovarajuće odredbe	Neusklađeno		Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom	IV kvartal 2026.

je primjenjivo, izjavom iz članka 40.a stavka 2. četvrtog podstavka ove Direktive u roku od 12 mjeseci od datuma bilance za financijsku godinu za koju se izvješće sastavlja, kako je predviđela svaka država članica, u skladu s člancima od 14. do 28. Direktive (EU) 2017/1132 i, prema potrebi, u skladu s člankom 36. te direktive. 2. Ako izvješće o održivosti zajedno s mišljenjem o provjeri i, ako je primjenjivo, izjavom, koji su objavljeni u skladu sa stavkom 1. ovog članka, nisu besplatno dostupni javnosti na internetskim stranicama registra iz članka 16. Direktive (EU) 2017/1132, države članice osiguravaju da izvješće o održivosti zajedno s mišljenjem o provjeri i, ako je primjenjivo, zajedno s izjavom koje objavljuju poduzeća u skladu sa stavkom 1. ovog članka, budu besplatno dostupni javnosti na barem jednom službenom jeziku Unije najkasnije 12 mjeseci nakon datuma bilance za financijsku godinu za koju je izvješće sastavljeno, na internetskoj stranici poduzeća kćeri ili podružnice kako je navedeno u članku 40.a stavku 1. ove Direktive.		izvještavanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omnibus“. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU) 2022/2464 o korporativnom izvještavanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.	
POGLAVLJE 10. IZVJEŠĆE O PLAĆANJIMA DRŽAVAMA Članak 41. Definicije koje se odnose na izvješćivanje o plaćanjima državama Za potrebe ovog poglavlja primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „Poduzeće koje djeluje u ekstraktivnoj industriji” znači poduzeće s djelatnošću koja uključuje istraživanje, traženje, otkrivanje, razvoj i vađenje minerala, nafte, nalazišta prirodnog plina ili drugih materijala u okviru gospodarskih djelatnosti navedenih u području B. odjeljcima od 05. do 08. Priloga I. Uredbi (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca	Izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru Član 33 Subjekt od javnog interesa koji obavlja djelatnost u sektoru vađenja ruda i kamena ili djelatnosti sječe šuma, dužan je da sačini i objavi izvještaj o plaćenim koncesionim i drugim naknadama nadležnom organu.	Potpuno usklađeno	

2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revizija 2 (1).				
2. „Poduzeće koje djeluje u sječi prašuma” znači poduzeće s djelatnostima kako je navedeno u području A. odjeljku 02. skupini 02.2. Priloga I. Uredbi (EZ) br. 1893/2006, u prašumama.	Izvršetak o plaćanju naknada javnom sektoru Član 33	Potpuno usklađeno		
3. „Država” znači bilo koje državno, regionalno ili lokalno tijelo države članice ili treće zemlje. To uključuje i odjel, agenciju ili poduzeće koje kontrolira to tijelo, kako je utvrđeno u članku 22. stavcima od 1. do 6. ove Direktive.	Subjekt od javnog interesa koji obavlja djelatnost u sektoru vađenja ruda i kamena ili djelatnosti sječe šuma, dužan je da sačini i objavi izvještaj o plaćenim koncesionim i drugim naknadama nadležnom organu.			
4. „Projekt” znači operativne aktivnosti uređene jednim ugovorom, licencijom, najmom, koncesijom ili sličnim pravnim ugovorom i čini temelj za obvezu plaćanja državi. Ako je više takvih ugovora bitno međusobno povezano, to se smatra projektom.	Značenje izraza Član 5 Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 15) projekti su operativne aktivnosti koje su uređene jednim ugovorom, licencijom, zakupom, koncesijom i čine osnovu za plaćanje obaveza prema nadležnom organu, a ako je više takvih ugovora značajno međusobno povezano, onda se smatraju jednim projektom;	Potpuno usklađeno		
5. „Plaćanje” znači iznos koji je plaćen, bilo u novcu ili u naravi, za aktivnosti, kako je opisano u točkama 1. i 2., sljedeće vrste: (a) prava na proizvodnju; (b) porezi na prihod, proizvodnju ili dobit društava, isključujući poreze na potrošnju kao što je porez na dodanu vrijednost, porez na osobni dohodak ili porez na promet; (c) licencije; (d) dividende; (e) naknade za potpisivanje, otkrivanje i proizvodnju; (f) naknade za licence, naknade za najam, ulazne naknade i ostale licencije i/ili koncesije;	Izvršetak o plaćanju naknada javnom sektoru Član 33 Izvršetak o plaćanju nadležnim organima naročito sadrži podatke o djelatnostima iz stava 1 ovog člana i novčane iznose, i to: 1) ukupan iznos plaćen nadležnim organima; 2) ukupan novčani iznos po vrstama plaćanja i to: — naknade za korišćenje prava, — dividende; — bonuse vezane uz ugovaranje, istraživanje i proizvodnju; — naknade za licence, zakupnine i druge naknade za licence i/ili koncesije, ostale naknade	Potpuno usklađeno		

(g) plaćanja za unapređenje infrastrukture.	3) i plaćanja za unapređenje infrastrukture; 4) ako se plaćanja vrše u skladu sa određenim projektom iskazuje se iznos plaćanja po vrstama iz tačke 2 ovog stava za svaki pojedinačni projekat kao i ukupan iznos plaćanja.		
Članak 42. Poduzeća koja su dužna izveštivati o plaćanjima državama 1. Države članice zahtijevaju od velikih poduzeća i svih subjekata od javnog interesa koji djeluju u ekstraktivnoj industriji ili sječi prašuma da izrade i objave izvješće o plaćanjima državama na godišnjoj osnovi.	Izveštaj o plaćanju naknada javnom sektoru Član 33 Subjekt od javnog interesa koji obavlja djelatnost u sektoru vađenja ruda i kamena ili djelatnosti sječe šuma, dužan je da sačini i objavi izvještaj o plaćenim koncesionim i drugim naknadama nadležnom organu. Izuzeća od konsolidacije Član 29 Subjekti od javnog interesa, iz stava 2 ovog člana su: — pravna lica koja emituju hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu; — kreditne i druge finansijske institucije; — osiguravajuća društva; — pravna lica razvrstana u kategoriju velikih pravnih lica u skladu sa ovim zakonom; — privredna društva čije je osnivač ili većinski vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave, a koja su razvrstana u velika i srednja pravna lica.	Potpuno usklađeno	
2. Ta se obaveza ne primjenjuje na poduzeće kći ili matično poduzeće koje je obuhvaćeno pravom države članice u slučaju kada su ispunjena oba od sljedećih dva uvjeta: (a) matično poduzeće podliježe pravu države članice; i (b) plaćanja državama koje je izvršilo poduzeće uključena su u konsolidirano izvješće o plaćanjima državama koje je izradilo to matično poduzeće u skladu s člankom 44.	Izveštaj o plaćanju naknada javnom sektoru Član 33 Obaveza iz stava 1 ovog člana, ne odnosi se na zavisna ili matična pravna lica, ako su plaćanja pravnih lica nadležnim organima uključena u konsolidovani izvještaj o plaćanjima nadležnim organima koji sastavlja matično pravno lice u skladu sa članom 34 ovog zakona.	Potpuno usklađeno	
Članak 43. Sadržaj izvješća 1. Plaćanja koja iznose manje od 100 000 EUR u finansijskoj godini, bilo da su izvršena kao	Izveštaj o plaćanju naknada javnom sektoru Član 33 Ako ukupna plaćanja pravnog lica iz stava 1 ovog člana, kao jednokratno plaćanje ili kao niz vezanih plaćanja, u novcu ili naturi, ne prelaze 100 000,00 € u poslovnoj godini, pravno lice	Potpuno usklađeno	

jednokratno plaćanje ili kao niz vezanih plaćanja, ne moraju se uzeti u obzir u izvješću.	nije dužno da sastavlja izvještaj o plaćanju koncesionih i drugih naknada.		
2. U izvješću se objavljuju sljedeće informacije u pogledu djelatnosti kako su opisane u članku 41. točkama 1. i 2. za relevantnu financijsku godinu: (a) ukupan iznos plaćanja izvršenog svakoj državi; (b) ukupan iznos prema vrsti plaćanja kako je određeno u članku 41. stavku 5. točkama od (a) do (g); (c) u slučaju kada se ta plaćanja odnose na određeni projekt, ukupan iznos po vrsti plaćanja, kako je određeno u članku 41. stavku 5. točkama od (a) do (g), uplaćen za svaki takav projekt i ukupan iznos plaćanja za svaki takav projekt. Plaćanja koje je poduzeće izvršilo za obveze koje su nametnute na razini subjekta mogu se objaviti na razini subjekta, a ne na razini projekta.	Izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru Član 33 Izvještaj o plaćanju nadležnim organima naročito sadrži podatke o djelatnostima iz stava 1 ovog člana i novčane iznose, i to: 1) ukupan iznos plaćen nadležnim organima; 2) ukupan novčani iznos po vrstama plaćanja i to: a. naknade za korišćenje prava, b. dividende; c. bonuse vezane uz ugovaranje, istraživanje i proizvodnju; d. naknade za licence, zakupnine i druge naknade za licence i/ili koncesije, ostale naknade 3) i plaćanja za unapređenje infrastrukture; 4) ako se plaćanja vrše u skladu sa određenim projektom iskazuje se iznos plaćanja po vrstama iz tačke 2 ovog stava za svaki pojedinačni projekat kao i ukupan iznos plaćanja.	Potpuno usklađeno	
3. Ako su državama izvršena plaćanja u naravi, o njima se izvješćuje po vrijednosti i, prema potrebi, po obujmu. Navode se dodatne napomene kako bi se obrazložilo na koji način je određena njihova vrijednost.	Izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru Član 33 Ako su propisima dozvoljena nenovčana plaćanja javnom sektoru, tada je potrebno iskazati vrijednost takvog plaćanja i, gdje je moguće, količinu, a u napomenama navesti objašnjenje načina na koji je utvrđena iskazana vrijednost.	Potpuno usklađeno	
4. Objavljivanje plaćanja iz ovog članka odražava bit, a ne oblik, dotičnog plaćanja ili djelatnosti. Plaćanja i djelatnosti ne mogu se umjetno dijeliti niti zbrajati radi izbjegavanja primjene ove Direktive.	Izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru Član 33 Plaćanja iz stava 4 ovog člana predstavljaju suštinu predmetnog plaćanja ili djelatnosti.	Potpuno usklađeno	
5. U slučaju država članica koje nisu usvojile euro, prag izražen u eurima određen u stavku 1. pretvara se u nacionalnu valutu:	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo	

(a) primjenom tečajne liste objavljene u <i>Službenom listu Europske unije</i> na dan stupanja na snagu direktive koja određuje taj prag; i (b) zaokruživanjem na najbližu stoticu. Članak 44. Konsolidirano izvješće o plaćanju državama 1. Države članice od velikih poduzeća i subjekata od javnog interesa koji djeluju u ekstraktivnoj industriji ili sječi prašuma i na koje se primjenjuje njihovo nacionalno pravo zahtijevaju sastavljanje konsolidiranog izvješća o plaćanju državama u skladu s člancima 42. i 43. ako je to matično poduzeće obuhvaćeno obvezom izrade konsolidiranih financijskih izvještaja kako je utvrđeno u članku 22. stavcima od 1. do 6. Smatra se da matično poduzeće djeluje u ekstraktivnoj industriji ili sječi prašuma ako neko od njegovih poduzeća kćeri djeluje u ekstraktivnoj industriji ili sječi prašuma. Konsolidirano izvješće uključuje samo plaćanja koja su posljedica ekstraktivnih djelatnosti i/ili djelatnosti koje se odnose na sječu prašuma. 2. Obveza izrade konsolidiranog izvješća iz stavka 1. ne primjenjuje se na: (a) matično poduzeće male grupe poduzeća, kako je definirano u članku 3. stavku 5., osim ako je neko od povezanih poduzeća subjekt od javnog interesa; (b) matično poduzeće srednje grupe poduzeća, kako je definirano u članku 3. stavku 6., osim ako je neko od povezanih poduzeća subjekt od javnog interesa; i (c) matično poduzeće na koje se primjenjuje nacionalno pravo države članice, a koje je ujedno i poduzeće kći, u slučaju kada se na njegovo vlastito matično poduzeće primjenjuje pravo države članice.		Konsolidovani izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru Član 34 Matična pravna lica koja imaju zavisna pravna lica iz člana 33 stav 2 ovog zakona, dužna su da sačine konsolidovane izvještaje o plaćanju naknada nadležnim organima. U izvještaj iz stava 1 ovog člana, uključuju se samo plaćanja koja nastaju na osnovu obavljanja djelatnosti vadenja ruda i kamena ili djelatnosti sječe šuma.	Potpuno usklađeno	
		Konsolidovani izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru Član 34 Matično pravno lice nije dužno da sačini konsolidovani izvještaj iz stava 1 ovog člana: 1) za male grupe, osim ako za člana grupe ima subjekta od javnog interesa; 2) za srednje grupe, osim ako za člana grupe ima subjekta od javnog interesa; 3) ako je zavisno pravno lice član grupe i drugog matičnog pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori	Potpuno usklađeno	

3. Poduzeće, uključujući i subjekt od javnog interesa, nije potrebno uključiti u konsolidirano izvješće o plaćanjima država u slučaju kada je ispunjen najmanje jedan od sljedećih uvjeta: (a) snažna dugoročna ograničenja bitno ometaju matično poduzeće u ostvarenju njegovih prava nad imovinom ili upravljanjem tim poduzećem; (b) iznimno rijetki slučajevi kada informacije potrebne za pripremu konsolidiranog izvješća o plaćanjima država u skladu s ovom Direktivom nisu dostupne bez pretjeranih troškova ili pretjeranog kašnjenja; (c) kada se dionice ili udjeli tog poduzeća drže isključivo s ciljem njihove naknadne preprodaje. Gore navedena izuzeća primjenjuju se samo ako se koriste i za potrebe konsolidiranih financijskih izvještaja.	Konsolidovani izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru Član 34 Pravno lice, odnosno subjekt od javnog interesa, ne mora da bude uključen u konsolidovani izvještaj o plaćanjima nadležnim organima, ako: 1) je matično pravno lice usljed dugotrajnih ograničenja spriječeno da vrši prava na imovini tog pravnog lica ili na upravljanje tim pravnim licem; 2) podatke potrebne za sastavljanje konsolidovanog izvještaja o plaćanjima nadležnim organima ne može pribaviti bez nesrazmjerno visokih troškova ili znatnog kašnjenja; 3) se akcije, odnosno udjeli u tom pravnom licu drže isključivo radi preprodaje u kraćem roku.	Potpuno usklađeno	
Članak 45. Objavljivanje 1. Izvješće iz članka 42. i konsolidirano izvješće iz članka 44. o plaćanjima državama objavljuje se kako je utvrđeno pravom svake države članice u skladu s poglavljem 2. Direktive 2009/101/EZ.	Izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru Član 33 Izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se Poreskoj upravi do 31. marta tekuće, za prethodnu poslovnu godinu. Izvještaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Poreske uprave. Konsolidovani izvještaj o plaćanju naknada javnom sektoru Član 34 Izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se Poreskoj upravi do 31. maja tekuće, za prethodnu poslovnu godinu. Izvještaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Poreske uprave.	Potpuno usklađeno	
2. Države članice osiguravaju da su članovi odgovornih tijela poduzeća, djelujući u okviru nadležnosti koje su im dodeljene na temelju nacionalnog prava, obavezni osigurati da se, prema njihovom saznanju i sposobnostima, izvješće o plaćanjima državama sastavlja i objavljuje u skladu sa zahtjevima ove Direktive.	Usvajanje i odgovornost za finansijske izvještaje Član 40 Finansijske izvještaje usvaja skupština ili drugi nadležni organ pravnog lica, odnosno preduzetnik. Članovi upravnih i nadzornih organa pravnog lica kolektivno su odgovorni za istinito i pošteno prikazivanje: — godišnjih finansijskih izvještaja, izvještaja menadžmenta, izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, izvještaja o plaćanjima	Potpuno usklađeno	

	javnom sektoru i izvještaja o informacijama o porezu na dobit: i — konsolidovanih finansijskih izvještaja, konsolidovanih izvještaja menadžmenta, konsolidovanih izvjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, konsolidovanog izvještaja o plaćanjima javnom sektoru. Preduzetnik je lično odgovoran za istinito i pošteno prikazivanje godišnjih finansijskih izvještaja. Finansijske izvještaje potpisuje zakonski zastupnik pravnog lica, odnosno preduzetnik. Lice iz člana 14 i člana 17 stav 2 tačka 3 ovog zakona je odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI za MSP i poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i pravila.		
Članak 46. Kriteriji jednakovrijednosti 1. Poduzeća iz članka 42. i 44. koja sastave i objave izvješće poštujući zahtjeve izvješćivanja treće zemlje za koje se u skladu s člankom 47. procijeni da je jednakovrijedno zahtjevima ovog poglavlja izuzeta su od zahtjeva ovog poglavlja, osim od obveze objavljivanja ovog izvješća kako je utvrđena pravom svake države članice u skladu s poglavljem 2. Direktive 2009/101/EZ. 2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 49., određujući kriterije koji će se primjenjivati pri procjeni, za potrebe stavka 1. ovog članka, jednakovrijednosti zahtjeva za izvješćivanje važećih u trećim zemljama sa zahtjevima ovog poglavlja. 3. Kriteriji koje Komisija određuje u skladu sa stavkom 2.: (a) uključuju sljedeće: i. ciljana poduzeća; ii. cilijane primatelje plaćanja; iii. obuhvaćena plaćanja; iv. raspoređivanje obuhvaćenih plaćanja; v. raščlambu obuhvaćenih plaćanja;	Nema odgovarajuće odredbe Neprijmjenjivo		

vi. elemente koji aktiviraju plaćanja na konsolidiranoj osnovi;			
vii. medij koji se koristi za izvješćivanje;			
viii. učestalost izvješćivanja;			
ix. mjere izbjegavanja utaje;			
(b) u protivnom su ograničeni na kriterije koji olakšavaju izravnu usporedbu zahtjeva za izvješćivanjem sa zahtjevima ovog poglavlja.			
Čl. 47-48	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo	
POGLAVLJE 10.a IZVJEŠĆE O INFORMACIJAMA O POREZU NA DOBIT Članak 48.a Definicije koje se odnose na izvješćivanje o informacijama o porezu na dobit 1. Za potrebe ovog poglavlja primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „krajnje matično poduzeće” znači poduzeće koje sastavlja konsolidirane financijske izvještaje najveće skupine poduzeća; 2. „konsolidirani financijski izvještaji” znači financijski izvještaji koje priprema matično poduzeće grupe u kojima se imovina, obveze, vlasnički kapital, prihodi i rashodi iskazuju kao da je riječ o jedinstvenom gospodarskom subjektu; 3. „porezna jurisdikcija” znači državna ili nedržavna jurisdikcija koja ima fiskalnu autonomiju u pogledu poreza na dobit; 4. „samostalno poduzeće” znači poduzeće koje nije dio grupe kako je definirana u članku 2. točki 11. 2. Za potrebe članka 48.b ove Direktive „prihod” ima isto značenje kao i: (a) „neto prihod” za poduzeća na koja se primjenjuje pravo države članice koja ne primjenjuju međunarodne računovodstvene standarde donesene na temelju Uredbe (EZ) br. 1606/2002; ili	Značenje izraza Član 5 Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 1) krajnje matično pravno lice je pravno lice koje sastavlja konsolidovane financijske izvještaje najveće grupe pravnih lica; 2) samostalno pravno lice je pravno lice koje nije dio grupe, odnosno pod kontrolom matičnog pravnog lica, uključujući i bilo koje zavisno pravno lice koje kontroliše krajnje matično pravno lice; 13) poreska jurisdikcija je državna ili nedržavna jurisdikcija koja ima fiskalnu autonomiju u odnosu na porez na dobit; 14) konsolidovani godišnji financijski izvještaji su financijski izvještaji koje priprema matično pravno lice grupe i u kojima se imovina, obaveze, vlasnički kapital, prihodi i rashodi iskazuju kao da je riječ o jedinstvenom ekonomskom subjektu;	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja

(b) „prihod“ kako je definiran okvirom za financijsko izvještavanje na temelju kojega se pripremaju financijski izvještaji ili u smislu tog okvira, za druga poduzeća. Članak 48.b Poduzeća i podružnice koji su dužni izvještavati o informacijama o porezu na dobit 1. Države članice zahtijevaju od krajnjih matičnih poduzeća na koja se primjenjuje njihovo nacionalno pravo ako je konsolidirani prihod na datum bilance, kako je izražen u njihovim konsolidiranim financijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne financijske godine premašio ukupno 750 000 000 EUR, da sastave, objave i učine dostupnim izvješće o informacijama o porezu na dobit u pogledu potonje od te dvije uzastopne financijske godine. Države članice osiguravaju da krajnje matično poduzeće više ne podliježe obvezama izvješćivanja navedenima u prvom podstavku ako ukupni konsolidirani prihod na datum bilance, kako je izražen u njegovim konsolidiranim financijskim izvještajima, padne ispod 750 000 000 EUR za svaku od dvije posljednje uzastopne financijske godine. Države članice zahtijevaju od samostalnih poduzeća na koja se primjenjuje njihovo nacionalno pravo ako je prihod na datum bilance, kako je izražen u njihovim godišnjim financijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne financijske godine premašio ukupno 750 000 000 EUR, da sastave, objave i učine dostupnim izvješće o informacijama o porezu na dobit u pogledu potonje od te dvije uzastopne financijske godine. Države članice osiguravaju da samostalno poduzeće više ne podliježe obvezama izvješćivanja navedenima u trećem podstavku ako ukupni prihod na datum bilance, kako je	Obveznici izrade izvještaja o informacijama o porezu na dobit Član 36 Krajnje matično pravno lice čiji konsolidovani prihod, iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine prelazi ukupno 750.000.000,00 eura sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit za posljednju od te dvije uzastopne poslovne godine. Obaveza iz stava 1 ovoga člana prestaje ako ukupni konsolidovani prihod, iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, ne prelazi 750.000.000,00 eura za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine. Samostalno pravno lice čiji prihod, iskazan u godišnjim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine prelazi ukupno 750.000.000,00 eura sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit za posljednju od te dvije uzastopne poslovne godine. Obaveza iz stava 3 ovoga člana prestaje ako prihod, iskazan u godišnjim finansijskim izvještajima, ne prelazi 750.000.000,00 eura za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine.			
--	---	--	--	--

Potpuno
usklađeno

izražen u njegovim financijskim izvještajima, padne ispod 750 000 000 EUR za svaku od dvije posljednje uzastopne financijske godine.				
2. Države članice osiguravaju da se pravilo navedeno u stavku 1. ne primjenjuje na samostalna poduzeća ili krajnja matična poduzeća i njihova povezana poduzeća ako takva poduzeća, uključujući njihove podružnice, imaju poslovni nastan, ili imaju stalno mjesto poslovanja ili stalnu poslovnu aktivnost na državnom području samo jedne države članice i ni u jednoj drugoj poreznoj jurisdikciji.	Obveznici izrade izvještaja o informacijama o porezu na dobit Član 36 Obaveze iz st. 1 i 3 ovoga člana ne odnose se na samostalno pravno lice ili krajnje matično pravno lice i njegova povezana pravna lica ako takva pravna lica, uključujući njegove podružnice, imaju registrovano sjedište ili stalno mjesto poslovanja ili stalnu poslovnu aktivnost samo na području Crne Gore i ni u jednoj drugoj poreznoj jurisdikciji.	Potpuno usklađeno		
3. Države članice osiguravaju da se pravilo navedeno u stavku 1. ovog članka ne primjenjuje na samostalna poduzeća i krajnja matična poduzeća ako takva poduzeća ili njihova povezana poduzeća objavljuju izvješće u skladu, s člankom 89. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća (1), kojim su obuhvaćene informacije o svim njihovim aktivnostima te, u slučaju krajnjih matičnih poduzeća, o svim aktivnostima svih povezanih poduzeća uključenih u konsolidirane financijske izvještaje.	Obveznici izrade izvještaja o informacijama o porezu na dobit Član 36 Obaveze iz st. 1 i 3 ovoga člana ne odnose se na samostalno pravno lice i krajnje matično pravno lice ako to pravno lice ili njegova povezana pravna lica objavljuju izvještaj u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, a kojim su obuhvaćene informacije o svim njihovim aktivnostima i, u slučaju krajnjeg matičnog pravnog lica, o aktivnostima povezanih pravnih lica uključenih u godišnje konsolidovane financijske izvještaje.	Potpuno usklađeno		
4. Države članice zahtijevaju od srednjih i velikih poduzeća kćeri iz članka 3. stavaka 3. i 4. na koja se primjenjuje njihovo nacionalno pravo i koja su pod kontrolom krajnjeg matičnog poduzeća na koje se ne primjenjuje pravo države članice ako je konsolidirani prihod matičnog poduzeća na datum bilance, kako je izražen u njegovim konsolidiranim financijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne financijske godine premašio ukupno 750 000 000 EUR, da objave i učine dostupnim izvješće o informacijama o porezu na dobit koje se odnosi na to krajnje matično poduzeće u pogledu potonje od te dvije uzastopne financijske godine.	Značenje izraza Član 5 Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 19) treća zemlja je zemlja na koju se ne primjenjuje pravo Crne Gore i pravo država članica Europske unije. Obveznici izrade izvještaja o informacijama o porezu na dobit Član 36 Srednje i veliko pravno lice koje je zavisno pravno lice pod kontrolom krajnjeg matičnog pravnog lica, na koga se primjenjuje pravo treće zemlje, čiji konsolidovani prihod iskazan u godišnjim konsolidovanim financijskim izvještajima,	Potpuno usklađeno		

Ako te informacije ili to izvješće nisu dostupni, poduzeće kći zahtijeva od svojeg krajnjeg matičnog poduzeća da mu dostavi sve informacije potrebne kako bi poduzeće kći moglo ispuniti svoje obveze iz prvog podstavka. Ako krajnje matično poduzeće ne dostavi sve potrebne informacije, poduzeće kći sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvješće o informacijama o porezu na dobit koje sadržava sve informacije koje posjeduje, koje je dobilo ili pribavilo zajedno s izjavom u kojoj se navodi da njegovo krajnje matično poduzeće nije stavilo na raspolaganje potrebne informacije. Države članice osiguravaju da srednja i velika poduzeća kćeri više ne podliježu obvezama izvješćivanja navedenima u ovom stavku ako ukupni konsolidirani prihod krajnjeg matičnog poduzeća na datum bilance, kako je izražen u njegovim konsolidiranim financijskim izvještajima, padne ispod 750 000 000 EUR za svaku od dvije posljednje uzastopne financijske godine.	za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine prelazi ukupno 750.000.000,00 eura objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit koji se odnosi na to krajnje matično pravno lice za posljednju od te dvije uzastopne poslovne godine. Ako informacije ili izvještaj iz stava 7 ovoga člana nijesu dostupne, srednje i veliko pravno lice koje je zavisno pravno lice dužno je da zatraži od krajnjeg matičnog pravna lica sve informacije potrebne da bi se ispunila obaveza iz stava 7 ovoga člana. Ako krajnje matično pravno lice ne dostavi sve potrebne informacije iz stava 7 ovoga člana, srednje i veliko pravno lice koje je zavisno pravno lice sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit koji sadrži sve informacije koje posjeduje, koje je dobilo ili pribavilo zajedno sa izjavom u kojoj se navodi da krajnje matično pravno lice nije stavilo na raspolaganje potrebne informacije. Obaveza iz stava 7 ovoga člana prestaje ako ukupni konsolidovani prihod krajnjeg matičnog pravnog lica iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima ne prelazi 750.000.000,00 eura za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine.	
5. Države članice zahtijevaju od podružnica koje su na njihovu državnom području otvorila poduzeća na koja se ne primjenjuje pravo države članice da objave i učine dostupnim izvješće o informacijama o porezu na dobit koje se odnosi na krajnje matično poduzeće ili samostalno poduzeće iz šestog podstavka točke (a) u pogledu potonje od dvije posljednje uzastopne financijske godine. Ako te informacije ili to izvješće nisu dostupni, osoba odnosno osobe imenovani za obavljanje formalnosti u vezi s objavljivanjem iz članka 48.e stavka 2. zahtijevaju od krajnjeg matičnog poduzeća ili od samostalnog poduzeća iz ovog stavka šestog podstavka točke (a) da im dostave sve informacije potrebne kako bi te osobe mogle ispuniti svoje obveze.	Značenje izraza Član 5 Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 19)treća zemlja je zemlja na koju se ne primjenjuje pravo Crne Gore i pravo država članica Evropske unije. Obveznici izrade izvještaja o informacijama o porezu na dobit Član 36 Podružnica koju je u Crnoj Gori otvorilo pravno lice na kojega se primjenjuje pravo treće zemlje i koji ima pravni oblik uporediv sa društvom kapitala, kako je uređeno zakonom kojim se uređuju privredna društva, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit koji se odnosi na krajnje matično pravno lice ili na samostalno pravno lice iz stava 16 tačka 1 al. 1 i 2 ovog člana za posljednju od te dvije uzastopne poslovne godine.	Potpuno usklađeno

U slučaju da nisu dostavljene sve potrebne informacije, podružnica sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvješće o informacijama o porezu na dobit koje sadržava sve informacije koje posjeduje, koje je dobila ili pribavila zajedno s izjavom u kojoj se navodi da krajnje matično poduzeće ili samostalno poduzeće nije stavilo na raspolaganje potrebne informacije. Države članice osiguravaju da se obveze izvješćivanja navedene u ovom stavku primjenjuju samo na podružnice čiji je neto prihod za svaku od dvije posljednje uzastopne financijske godine premašio prag kako je prenesen na temelju članka 3. stavka 2. Države članice osiguravaju da podružnica koja podliježe obvezama izvješćivanja u skladu s ovim stavkom više ne podliježe tim obvezama ako njezin neto prihod za svaku od dvije posljednje uzastopne financijske godine padne ispod praga kako je prenesen na temelju članka 3. stavka 2. Države članice osiguravaju da se pravila navedena u ovom stavku primjenjuju na podružnicu samo ako su ispunjeni sljedeći kriteriji: (a) poduzeće koje je otvorilo podružnicu jest povezano poduzeće u okviru grupe na čije se krajnje matično poduzeće ne primjenjuje pravo države članice i čiji je konsolidirani prihod, kako je izražen u njegovim konsolidiranim financijskim izvještajima, na datum bilance za svaku od dvije posljednje uzastopne financijske godine premašio ukupno 750 000 000 EUR, ili je samostalno poduzeće čiji je prihod na datum bilance, kako je izražen u njegovim konsolidiranim financijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne financijske godine premašio ukupno 750 000 000 EUR; i	Ako informacije ili izvještaj iz stava 11. ovog člana nisu dostupni, osoba ovlaštena da u poslovanju podružnice zastupa osnivača, a u vezi sa objavljivanjem iz člana 38. stav 2. ovog zakona, zahtijeva od krajnjeg matičnog pravna lica ili od samostalnog pravnog lica iz stava 16. tačka 1. al. 1 i 2 ovog člana dostavljanje svih informacija koje su potrebne kako bi ta osoba mogla ispuniti svoju obavezu. Ako nisu dostavljene sve potrebne informacije, podružnica sastavlja, objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit koji sadrži sve informacije koje posjeduje, koje je dobila ili pribavila zajedno sa izjavom u kojoj se navodi da krajnje matično pravno lice ili samostalno pravno lice iz stava 16. tačka 1. podtač. a i b ovog člana nije stavilo na raspolaganje potrebne informacije. Obaveze iz st. 11, 12 i 13. ovog člana odnose na podružnicu čiji neto prihod za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine prelazi pokazatelj iz člana 7. stav 2. tačka 2. ovog zakona. Obaveze iz st. 11 do 14. ovog člana se ne primjenjuju ako neto prihod za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine ne prelazi pokazatelj iz člana 7. stav 2. tačka 2. ovog zakona. Obaveze iz st. 11 do 14. ovog člana primjenjuju se na podružnicu samo ako su ispunjeni sljedeći uslovi: 1) pravno lice koje je osnovalo podružnicu je: - povezano pravno lice u okviru grupe na čije se krajnje matično pravno lice primjenjuje pravo treće zemlje i čiji konsolidovani prihod iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine, prelazi ukupno 750.000.000,00 eura ili - samostalno pravno lice čiji prihod iskazan u godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima, za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine, prelazi ukupno 750.000.000,00 eura i	
--	--	--

(b) krajnje matično poduzeće iz točke (a) ovog podstavka nema srednje ili veliko poduzeće kćer kako je navedeno u stavku 4. Države članice osiguravaju da podružnica više ne podliježe obvezama izvješćivanja navedenima u ovom stavku ako kriterij predviđen u točki (a) više nije ispunjen tijekom dvije uzastopne financijske godine.	2) krajnje matično pravno lice iz tačke 1 podtačka a ovoga stava nema zavisno srednje ili veliko pravno lice iz stava 7 ovoga člana. Obaveze iz st. 11 do 14 ovoga člana se ne primjenjuju ako kriterijum iz stava 16 tačka 1 al. 1 i 2 ovog člana više nije ispunjen za svaku od dvije posljednje uzastopne poslovne godine.		
6. Države članice ne primjenjuju pravila navedena u stavcima 4. i 5. ovog članka ako je krajnje matično poduzeće ili samostalno poduzeće na koje se ne primjenjuje pravo države članice sastavilo izvješće o informacijama o porezu na dobit na način koji je u skladu s člankom 48.c te to izvješće ispunjava sljedeće kriterije: (a) dostupno je javnosti, besplatno i u strojno čitljivom elektroničkom formatu za izvješćivanje; i. na internetskim stanicama tog krajnjeg matičnog poduzeća ili tog samostalnog poduzeća; ii. na najmanje jednom od službenih jezika Unije; iii. najkasnije 12 mjeseci nakon datuma bilance financijske godine za koju se izvješće sastavlja; (b) u njemu se navode naziv i sjedište pojedinačnog poduzeća kćeri ili naziv i adresa pojedinačne podružnice na koje se primjenjuje pravo države članice i koji su objavili izvješće u skladu s člankom 48.d stavkom 1.	Značenje izraza Član 5 Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 19) treća zemlja je zemlja na koju se ne primjenjuje pravo Crne Gore i pravo država članica Evropske unije. Obveznici izrade izvještaja o informacijama o porezu na dobit Član 36 Obaveze iz st. 7 do 9 i 11 do 14 ovoga člana prestaju se ne primjenjuju ako je krajnje matično pravno lice ili samostalno pravno lice na kojeg se primjenjuje pravo treće zemlje sastavio izvještaj o informacijama o porezu na dobit u skladu sa članom 37 ovog zakona i ako izvještaj o informacijama o porezu na dobit ispunjava sljedeće kriterijume: 1) dostupno je javnosti, besplatno i u mašinski čitljivom formatu za izvješćivanje: — na internetskoj stranici krajnjeg matičnog pravnog lica ili samostalnog pravnog lica — na crnogorskom i/ili engleskom jeziku — najkasnije 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja poslovne godine za koju se izvještaj o informacijama o porezu na dobit sastavlja 2) u njemu se navode naziv i sjedište zavisnog pravnog lica ili naziv i adresa podružnice na koje se primjenjuje pravo Crne Gore ili druge države koja je članica EU i koja je objavila izvještaj o informacijama o porezu na dobit u skladu sa stavom 1 ovog člana i čl. 38 i 42 ovog zakona.	Potpuno usklađeno	

7. Države članice zahtijevaju od poduzeća kćeri ili od podružnica na koje se ne primjenjuju odredbe stavaka 4. i 5. ovog članka da objave i učine dostupnim izvješće o informacijama o porezu na dobit ako je jedina svrha takvih poduzeća kćeri ili podružnica izbjegavanje zahtjeva u vezi s izvješćivanjem navedenih u ovom poglavlju.	Obveznici izrade izvještaja o informacijama o porezu na dobit Član 36 Zavisno pravno lice ili podružnica na koju se ne primjenjuju odredbe st. 7 do 9 i 11 do 14 ovoga člana objavljuje i čini dostupnim izvještaj o informacijama o porezu na dobit ako je jedina svrha takvog zavisnog pravnog lica ili podružnice izbjegavanje zahtjeva u vezi sa izvješćavanjem o informacijama o porezu na dobit.	Potpuno usklađeno	
Članak 48.c Sadržaj izvješća o informacijama o porezu na dobit 1. Izvješće o informacijama o porezu na dobit koje se zahtijeva u skladu s člankom 48.b obuhvaća informacije koje se odnose na sve aktivnosti samostalnog poduzeća ili krajnjeg matičnog poduzeća, uključujući aktivnosti svih povezanih poduzeća konsolidiranih u financijskim izvještajima za relevantnu financijsku godinu.	Sadržaj izvještaja o informacijama o porezu na dobit Član 37 Izvještaj o informacijama o porezu na dobit koje se zahtijeva u skladu sa članom 36 ovog zakona sadrži informacije koje se odnose na sve aktivnosti samostalnog pravnog lica ili krajnjeg matičnog pravnog lica, uključujući aktivnosti svih povezanih pravnih lica konsolidovanih u godišnjim financijskim izvještajima za relevantnu poslovnu godinu.	Potpuno usklađeno	
2. Informacije iz stavka 1. sastoje se od: (a) naziva krajnjeg matičnog poduzeća ili samostalnog poduzeća, dotične financijske godine, valute koja se upotrebljava za podnošenje izvješća i, ako je to primjenjivo, popisa svih poduzeća kćeri konsolidiranih u financijskim izvještajima krajnjeg matičnog poduzeća, za relevantnu financijsku godinu, s poslovnim nastanom u Uniji ili u poreznim jurisdikcijama uključenima u priloge I. i II. Zaključcima Vijeća o EU-ovu revidiranom popisu nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe; (b) kratkog opisa prirode njihovih aktivnosti; (c) broja zaposlenika na puno radno vrijeme; (d) prihoda koje treba izračunati kao: i. zbroj neto prihoda, drugog prihoda od poslovanja, prihoda od sudjelujućih udjela, isključujući dividende primljene od povezanih poduzeća, prihoda od drugih ulaganja i zajmova	Sadržaj izvještaja o informacijama o porezu na dobit Član 37 Informacije iz stava 1 ovoga člana su: 1) naziv krajnjeg matičnog pravnog lica ili samostalnog pravnog lica, oznaka poslovne godine, valuta koja se upotrebljava za prezentaciju izvještaja i, ako postoji, popis svih zavisnih pravnih lica konsolidovanih u godišnjim financijskim izvještajima krajnjeg matičnog pravnog lica za relevantnu poslovnu godinu, sa registrovanim sjedištem u Evropskoj uniji ili u poreskim jurisdikcijama nekooperativnim u poreske svrhe; 2) kratak opis vrste aktivnosti; 3) prosječan broj radnika na puno radno vrijeme; 4) prihod koji obuhvata transakcije sa povezanim društvima, a koje treba izračunati kao: a) zbir neto prihoda, ostalih poslovnih prihoda, prihoda od participirajućih udjela, isključujući dividende primljene od povezanih pravnih lica,	Potpuno usklađeno	

koji su dio trajnih sredstava, drugih prihoda od kamata i sličnih prihoda navedenih u prilogima V. i VI. ovog Direktivi; ili ili, prihodi kako je definiran okvirom za financijsko izvješćivanje na temelju kojega se pripremaju financijski izvještaji, uključujući vrijednosna usklađivanja i dividende primljene od povezanih poduzeća; (e) iznos dobiti ili gubitka prije poreza na dobit; (f) iznos obračunatog poreza na dobit tijekom relevantne financijske godine, koji treba izračunati kao tekući porezni rashod koji je priznat u vezi s oporezivom dobiti ili gubitkom podružnica u relevantnoj poreznoj jurisdikciji; (g) iznos plaćenog poreza na dobit u gotovini, koji treba izračunati kao iznos poreza na dobit koji su poduzeća i podružnice u relevantnoj poreznoj jurisdikciji platili tijekom relevantne financijske godine; i (h) iznos akumulirane dobiti na kraju relevantne financijske godine. Za potrebe točke (d) prihodi obuhvaćaju transakcije s povezanim strankama. Za potrebe točke (f) tekući porezni rashod odnosi se samo na aktivnosti poduzeća u relevantnoj financijskoj godini i ne uključuje odgođene poreze ili rezerviranja za neizvjesne porezne obveze. Za potrebe točke (g) plaćeni porezi uključuju porez po odbitku koji su platila druga poduzeća u odnosu na plaćanja poduzećima i podružnicama unutar grupe. Za potrebe točke (h) akumulirana dobit znači zbroj dobiti iz proteklih financijskih godina i iz relevantne financijske godine za koju još nije odlučeno o raspodjeli. Kada je riječ o podružnicama, akumulirana dobit jest dobit poduzeća koje je otvorilo podružnicu.	prihoda od drugih ulaganja i zajmova koji su dio dugoročnih sredstava, drugih prihoda od kamata i sličnih ili b) prihod kako je uređen okvirom za financijsko izvješćivanje na osnovu kojeg se pripremaju godišnji financijski izvještaji, uključujući vrijednosna usklađivanja i dividende primljene od povezanih pravnih lica; 5) iznos dobiti ili gubitka prije oporezivanja; 6) iznos obračunatog poreza na dobit tokom relevantne poslovne godine, koji treba izračunati kao tekući porezni rashod koji je priznat u vezi sa oporezivom dobiti ili gubitkom poslovne godine pravnog lica i podružnica u relevantnoj poreškoj jurisdikciji, pri čemu se tekući poreški rashod odnosi samo na aktivnosti pravnog lica u relevantnoj poslovnoj godini i ne uključuje odložene poreze ili rezerviranja za neizvjesne poreške obaveze; 7) iznos plaćenog poreza na dobit na novčanoj osnovi, koji treba izračunati kao iznos poreza na dobit koji su pravna lica i podružnice u relevantnoj poreškoj jurisdikciji platili tokom relevantne poslovne godine, pri čemu plaćeni porez uključuje porez po odbitku koji su platili druga pravna lica u odnosu na plaćanja pravnim licima i podružnicama unutar grupe; i 8) iznos akumulirane dobiti na kraju relevantne poslovne godine, pri čemu akumulirana dobit predstavlja zbir dobiti iz proteklih poslovnih godina i iz relevantne poslovne godine za koju još nije odlučeno o raspodjeli. U slučaju podružnica, akumulirana dobit je dobit pravnog lica koji je osnovao podružnicu.	
--	--	--

3. Države članice dopuštaju da se o informacijama navedenima u stavku 2. ovog članka izvještaji na temelju uputa za izvješćivanje iz odjeljka III. dijelova B i C Priloga III. Direktivi Vijeća 2011/16/EU.	Sadržaj izvještaja o informacijama o porezu na dobit Član 37 Informacije iz stava 1. ovog člana su: 1) naziv krajnjeg matičnog pravnog lica ili samostalnog pravnog lica, oznaka poslovne godine, valuta koja se upotrebljava za prezentaciju izvještaja i, ako postoji, popis svih zavisnih pravnih lica konsolidovanih u godišnjim finansijskim izvještajima krajnjeg matičnog pravnog lica za relevantnu poslovnu godinu, sa registrovanim sjedištem u Evropskoj uniji ili u poreškim jurisdikcijama nekooperativnim u poreske svrhe; 2) kratak opis vrste aktivnosti; 3) prosječan broj radnika na puno radno vrijeme; 4) prihod koji obuhvata transakcije sa povezanim društvima, a koje treba izračunati kao: a. zbir neto prihoda, ostalih poslovnih prihoda, prihoda od participirajućih udjela, isključujući dividende primljene od povezanih pravnih lica, prihoda od drugih ulaganja i zajmova koji su dio dugoročnih sredstava, drugih prihoda od kamata i sličnih ili b. prihod kako je uređen okvirom za finansijsko izvješćivanje na osnovu kojeg se pripremaju godišnji finansijski izvještaji, isključujući vrijednosna usklađivanja i dividende primljene od povezanih pravnih lica; 5) iznos dobiti ili gubitka prije oporezivanja; 6) iznos obračunatog poreza na dobit tokom relevantne poslovne godine, koji treba izračunati kao tekući poreski rashod koji je priznat u vezi sa oporezivom dobiti ili gubitkom poslovne godine pravnog lica i podružnica u relevantnoj poreskoj jurisdikciji, pri čemu se tekući poreski rashod odnosi samo na aktivnosti pravnog lica u relevantnoj poslovnoj godini i ne uključuje odložene poreze ili rezervisanja za neizvjesne poreske obaveze; 7) iznos plaćenog poreza na dobit na novčanoj osnovi, koji treba izračunati kao iznos poreza na dobit koji su	Usklađeno.	
---	--	------------	--

			pravna lica i podružnice u relevantnoj poreskoj jurisdikciji platili tokom relevantne poslovne godine, pri čemu plaćeni porez uključuje porez po odbitku koji su platili druga pravna lica u odnosu na plaćanja pravnim licima i podružnicama unutar grupe; i 8) iznos akumulirane dobiti na kraju relevantne poslovne godine, pri čemu akumulirana dobit predstavlja zbir dobiti iz proteklih poslovnih godina i iz relevantne poslovne godine za koju još nije odlučeno o raspodjeli. U slučaju podružnica, akumulirana dobit je dobit pravnog lica koji je osnovao podružnicu. Informacije iz stava 2 ovog člana mogu se prijaviti u skladu sa smjernicama za izveštavanje utvrđenim propisima koji regulišu administrativnu saradnju u oblasti oporezivanja između Crne Gore, država članica i poreskih jurisdikcija van Evropske unije, ukoliko su ove smjernice propisane zakonom kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica. Informacije iz stava 2 ovog člana iskazuju se korišćenjem zajedničkog šablona i mašinskih čitljivih formata za izveštavanje, u skladu sa propisima Evropske unije. U izveštaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se informacije iz st. 2 ili 3 ovog člana, posebno za svaku državu članicu. Ako država članica obuhvata nekoliko poreskih jurisdikcija, informacije se prikupljaju na nivou države članice. U izveštaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se i informacije iz st. 2 ili 3 ovog člana, zasebno za svaku poresku jurisdikciju koja je 1. marta poslovne godine za koju se izveštaj sastavlja navedena kao nekooperativna jurisdikcija u poreske svrhe. U izveštaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se i informacije iz st. 2 ili 3 ovog člana na zbirnoj osnovi za ostale poreske jurisdikcije. Informacije se pripisuju svakoj relevantnoj poreskoj jurisdikciji na osnovu registrovanog sjedišta, postojanja stalnog mjesta poslovanja ili stalne poslovne aktivnosti koja, s obzirom na aktivnosti grupe ili samostalnog pravnog lica, može podlijeći obaveznoj porezu na dobit u toj poreskoj jurisdikciji.
--	--	--	---

		Ako aktivnosti nekoliko povezanih pravnih lica podliježu porezu na dobit u jednoj poreškoj jurisdikciji, informacije koje se pripisuju toj poreškoj jurisdikciji predstavljaju zbir informacija koje se odnose na takve aktivnosti svakog povezanog pravna lica i njihovih podružnica u toj poreškoj jurisdikciji. Informacije o jednoj određenoj aktivnosti ne smiju se pripisivati istovremeno u više poreskih jurisdikcija. Jedna ili više informacija koje se moraju objaviti u skladu sa st. 2 ili 3 ovoga člana mogu se privremeno izostaviti iz izvještaja o informacijama o porezu na dobit ako bi se njihovim otkrivanjem ozbiljno naštetilo poslovnom položaju pravnog lica na kojeg se taj izvještaj odnosi. Svako izostavljanje informacija iz stava 12 ovoga člana mora se jasno navesti u izvještaju o informacijama o porezu na dobit zajedno sa obrazloženjem za izostavljanje. Sve izostavljene informacije u skladu sa stavom 12 ovoga člana moraju se objaviti u kasnijem izvještaju o informacijama o porezu na dobit, a najkasnije pet godina od datuma izvornog izostavljanja. Informacije koje se odnose na nekooperativne jurisdikcije u poreske svrhe iz stava 7 ovoga člana nikada se ne smiju izostaviti. U izvještaj o informacijama o porezu na dobit može se uključiti, u slučaju krajnjeg matičnog pravna lica, na nivou grupe, opšti prikaz u kojem se navode objašnjenja eventualnih bitnih odstupanja između iznosa objavljenih na osnovu stava 2 podtačka 6 i 7 ovoga člana, uzimajući pritom u obzir, prema potrebi, odgovarajuće iznose iz prethodnih poslovnih godina. Bližu formu i sadržaj izvještaja o informacijama o porezu na dobit propisuje Ministarstvo. Sadržaj liste nekooperativnih jurisdikcija u poreske svrhe propisuje Ministarstvo, u skladu sa propisima Evropske unije.		
--	--	---	--	--

4. Informacije iz stavka 2. ili 3. ovog članka iskazuju se upotrebom zajedničkog predloška i strojno čitljivih elektroničkih formata za izvješćavanje. Komisija provedbenim aktima utvrđuje taj zajednički predložak i te elektroničke formate za izvješćavanje. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 50. stavka 2.	Sadržaj izvještaja o informacijama o porezu na dobit Član 37 Informacije iz stava 2. ovog člana iskazuju se korišćenjem zajedničkog šablona i mašinskih čitljivih formata za izvješćavanje, u skladu sa propisima Evropske unije.	Potpuno usklađeno	
5. U izvješću o informacijama o porezu na dobit iskazuju se informacije iz stavka 2. ili 3. zasebno za svaku državu članicu. Ako se država članica sastoji od nekoliko poreznih jurisdikcija, informacije se objedinjuju na razini države članice. U izvješću o informacijama o porezu na dobit iskazuju se i informacije iz stavka 2. ili stavka 3. ovog članka zasebno za svaku poreznu jurisdikciju koja je 1. ožujka financijske godine za koju se izvješće treba sastaviti navedena u Prilogu I. Zaključcima Vijeća o EU-ovu revidiranom popisu nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe te se u njemu takve informacije dostavljaju zasebno za svaku poreznu jurisdikciju koja je 1. ožujka financijske godine za koju se izvješće treba sastaviti i 1. ožujka prethodne financijske godine bila navedena u Prilogu II. Zaključcima Vijeća o EU-ovu revidiranom popisu nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe. U izvješću o informacijama o porezu na dobit iskazuju se i informacije iz stavka 2. ili 3. na zbirnoj osnovi za ostale porezne jurisdikcije. Informacije se pripisuju svakoj relevantnoj poreznoj jurisdikciji na temelju poslovnog nastana, postojanja stalnog mjesta poslovanja ili stalne poslovne aktivnosti koja, s obzirom na aktivnosti grupe ili samostalnog poduzeća, može podijeliti obveze poreza na dobit u toj poreznoj jurisdikciji.	Sadržaj izvještaja o informacijama o porezu na dobit Član 37 Informacije iz stava 1. ovog člana su: 1) naziv krajnjeg matičnog pravnog lica ili samostalnog pravnog lica, oznaka poslovne godine, valuta koja se upotrebljava za prezentaciju izvještaja i, ako postoji, popis svih zavisnih pravnih lica konsolidovanih u godišnjim finansijskim izvještajima krajnjeg matičnog pravnog lica za relevantnu poslovnu godinu, sa registrovanim sjedištem u Evropskoj uniji ili u poreskim jurisdikcijama nekooperativnim u poreske svrhe; 2) kratak opis vrste aktivnosti; 3) prosječan broj radnika na puno radno vrijeme; 4) prihod koji obuhvata transakcije sa povezanim društvima, a koje treba izračunati kao: a. zbir neto prihoda, ostalih poslovnih prihoda, prihoda od participirajućih udjela, isključujući dividende primljene od povezanih pravnih lica, prihoda od drugih ulaganja i zajmova koji su dio dugoročnih sredstava, drugih prihoda od kamata i sličnih ili b. prihod kako je uređen okvirom za finansijsko izvješćavanje na osnovu kojeg se pripremaju godišnji finansijski izvještaji, isključujući vrijednosna usklađivanja i dividende primljene od povezanih pravnih lica; 5) iznos dobiti ili gubitka prije oporezivanja; 6) iznos obračunatog poreza na dobit tokom relevantne poslovne godine, koji treba izračunati kao tekući	Potpuno usklađeno	

Ako aktivnosti nekoliko povezanih poduzeća mogu podlijetati porezu na dobit u jednoj poreznoj jurisdikciji, informacije koje se pripisuju toj poreznoj jurisdikciji zbroj su informacija koje se odnose na takve aktivnosti svakog povezanog poduzeća i njihovih podružnica u toj poreznoj jurisdikciji. Informacije o jednoj određenoj aktivnosti ne pripisuju se istodobno više poreznih jurisdikcija.	poreški rashod koji je priznat u vezi sa oporezivom dobiti ili gubitkom poslovne godine pravnog lica i podružnica u relevantnoj poreznoj jurisdikciji, pri čemu se tekući poreški rashod odnosi samo na aktivnosti pravnog lica u relevantnoj poslovnoj godini i ne uključuje odložene poreze ili rezervisanja za neizvjesne poreske obaveze; 7) iznos plaćenog poreza na dobit na novčanoj osnovi, koji treba izračunati kao iznos poreza na dobit koji su pravna lica i podružnice u relevantnoj poreznoj jurisdikciji platili tokom relevantne poslovne godine, pri čemu plaćeni porez uključuje porez po odbitku koji su platili druga pravna lica u odnosu na plaćanja pravnim licima i podružnicama unutar grupe; i 8) iznos akumulirane dobiti na kraju relevantne poslovne godine, pri čemu akumulirana dobit predstavlja zbir dobiti iz proteklih poslovnih godina i iz relevantne poslovne godine za koju još nije odlučeno o raspodjeli. U slučaju podružnica, akumulirana dobit je dobit pravnog lica koji je osnovao podružnicu. Informacije iz stava 2 ovog člana mogu se prijaviti u skladu sa smjernicama za izvještavanje utvrđenim propisima koji regulišu administrativnu saradnju u oblasti oporezivanja između Crne Gore, država članica i poreških jurisdikcija van Evropske unije, ukoliko su ove smjernice propisane zakonom kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica. Informacije iz stava 2 ovoga člana iskazuju se korišćenjem zajedničkog šablona i mašinskih čitljivih formata za izvještavanje, u skladu sa propisima Evropske unije. U izvještaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se informacije iz st. 2 ili 3 ovoga člana, posebno za svaku državu članicu. Ako država članica obuhvata nekoliko poreških jurisdikcija, informacije se prikupljaju na nivou države članice. U izvještaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se i informacije iz st. 2 ili 3 ovoga člana, zasebno za svaku porešku jurisdikciju koja je 1. marta poslovne godine za koju se		
--	--	--	--

			izvještaj sastavlja navedena kao nekooperativna jurisdikcija u poreske svrhe. U izvještaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se i informacije iz st. 2 ili 3 ovoga člana na zbirnoj osnovi za ostale poreske jurisdikcije. Informacije se pripisuju svakoj relevantnoj poreskoj jurisdikciji na osnovu registrovanog sjedišta, postojanja stalnog mjesta poslovanja ili stalne poslovne aktivnosti koja, s obzirom na aktivnosti grupe ili samostalnog pravnog lica, može podlijeći obavezi poreza na dobit u toj poreskoj jurisdikciji. Ako aktivnosti nekoliko povezanih pravnih lica podliježu porezu na dobit u jednoj poreskoj jurisdikciji, informacije koje se pripisuju toj poreskoj jurisdikciji predstavljaju zbir informacija koje se odnose na takve aktivnosti svakog povezanog pravnog lica i njihovih podružnica u toj poreskoj jurisdikciji. Informacije o jednoj određenoj aktivnosti ne smiju se pripisivati istovremeno u više poreskih jurisdikcija. Jedna ili više informacija koje se moraju objaviti u skladu sa st. 2 ili 3 ovoga člana mogu se privremeno izostaviti iz izvještaja o informacijama o porezu na dobit ako bi se njihovim otkrivanjem ozbiljno naštetilo poslovnom položaju pravnog lica na kojeg se taj izvještaj odnosi. Svako izostavljanje informacija iz stava 12 ovoga člana mora se jasno navesti u izvještaju o informacijama o porezu na dobit zajedno sa obrazloženjem za izostavljanje. Sve izostavljene informacije u skladu sa stavom 12 ovoga člana moraju se objaviti u kasnijem izvještaju o informacijama o porezu na dobit, a najkasnije pet godina od datuma izvornog izostavljanja. Informacije koje se odnose na nekooperativne jurisdikcije u poreske svrhe iz stava 7 ovoga člana nikada se ne smiju izostaviti. U izvještaj o informacijama o porezu na dobit može se uključiti, u slučaju krajnjeg matičnog pravnog lica, na nivou grupe, opšti prikaz u kojem se navode objašnjenja eventualnih bitnih odstupanja između iznosa objavljenih na osnovu stava 2 podtačka 6 i 7 ovoga člana, uzimajući pritom u obzir, prema potrebi, odgovarajuće iznose iz prethodnih poslovnih godina.
--	--	--	--

			uključuje odložene poreze ili rezerviranja za neizvjesne poreske obaveze; 7) iznos plaćenog poreza na dobit na novčanoj osnovi, koji treba izračunati kao iznos poreza na dobit koji su pravna lica i podružnice u relevantnoj poreskoj jurisdikciji platili tokom relevantne poslovne godine, pri čemu plaćeni porez uključuje porez po odbitku koji su platili druga pravna lica u odnosu na plaćanja pravnim licima i podružnicama unutar grupe; i 8) iznos akumulirane dobiti na kraju relevantne poslovne godine, pri čemu akumulirana dobit predstavlja zbir dobiti iz proteklih poslovnih godina i iz relevantne poslovne godine za koju još nije odlučeno o raspodjeli. U slučaju podružnica, akumulirana dobit je dobit pravnog lica koji je osnovao podružnicu. Informacije iz stava 2 ovog člana mogu se prijaviti u skladu sa smjernicama za izvještavanje utvrđenim propisima koji regulišu administrativnu saradnju u oblasti oporezivanja između Crne Gore, država članica i poreskih jurisdikcija van Evropske unije, ukoliko su ove smjernice propisane zakonom kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica. Informacije iz stava 2 ovoga člana iskazuju se korišćenjem zajedničkog šablona i mašinskih čitljivih formata za izvještavanje, u skladu sa propisima Evropske unije. U izvještaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se informacije iz st. 2 ili 3 ovoga člana, posebno za svaku državu članicu. Ako država članica obuhvata nekoliko poreskih jurisdikcija, informacije se prikupljaju na nivou države članice. U izvještaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se i informacije iz st. 2 ili 3 ovoga člana, zasebno za svaku poresku jurisdikciju koja je 1. marta poslovne godine za koju se izvještaj sastavlja navedena kao nekooperativna jurisdikcija u poreske svrhe. U izvještaju o informacijama o porezu na dobit iskazuju se i informacije iz st. 2 ili 3 ovoga člana na zbirnoj osnovi za ostale poreske jurisdikcije.
--	--	--	---

		Informacije se pripisuju svakoj relevantnoj poreskoj jurisdikciji na osnovu registrovanog sjedišta, postojanja stalnog mjesta poslovanja ili stalne poslovne aktivnosti koja, s obzirom na aktivnosti grupe ili samostalnog pravnog lica, može podlijetati obavezni porezu na dobit u toj poreskoj jurisdikciji. Ako aktivnosti nekoliko povezanih pravnih lica podliježu porezu na dobit u jednoj poreskoj jurisdikciji, informacije koje se pripisuju toj poreskoj jurisdikciji predstavljaju zbir informacija koje se odnose na takve aktivnosti svakog povezanog pravnog lica i njihovih podružnica u toj poreskoj jurisdikciji. Informacije o jednoj određenoj aktivnosti ne smiju se pripisivati istovremeno u više poreskih jurisdikcija. Jedna ili više informacija koje se moraju objaviti u skladu sa st. 2 ili 3 ovoga člana mogu se privremeno izostaviti iz izvještaja o informacijama o porezu na dobit ako bi se njihovim otkrivanjem ozbiljno naštetilo poslovnom položaju pravnog lica na kojeg se taj izvještaj odnosi. Svako izostavljanje informacija iz stava 12 ovoga člana mora se jasno navesti u izvještaju o informacijama o porezu na dobit zajedno sa obrazloženjem za izostavljanje. Sve izostavljene informacije u skladu sa stavom 12 ovoga člana moraju se objaviti u kasnijem izvještaju o informacijama o porezu na dobit, a najkasnije pet godina od datuma izvornog izostavljanja. Informacije koje se odnose na nekooperativne jurisdikcije u poreske svrhe iz stava 7 ovoga člana nikada se ne smiju izostaviti. U izvještaj o informacijama o porezu na dobit može se uključiti, u slučaju krajnjeg matičnog pravnog lica, na nivou grupe, opšti prikaz u kojem se navode objašnjenja eventualnih bitnih odstupanja između iznosa objavljenih na osnovu stava 2 podtačka 6 i 7 ovoga člana, uzimajući pritom u obzir, prema potrebi, odgovarajuće iznose iz prethodnih poslovnih godina. Blizu formu i sadržaj izvještaja o informacijama o porezu na dobit propisuje Ministarstvo. Sadržaj liste nekooperativnih jurisdikcija u poreske svrhe propisuje Ministarstvo, u skladu sa propisima Evropske unije.
--	--	---

7. U izvješće o informacijama o porezu na dobit može se uključiti, ako je to primjenjivo na razini grupe, općeniti prikaz u kojem se navode pojašnjenja eventualnih bitnih odstupanja između iznosa objavljenih na temelju stavka 2. točaka (f) i (g), uzimajući pritom u obzir, prema potrebi, odgovarajuće iznose iz prethodnih financijskih godina.	Sadržaj izvještaja o informacijama o porezu na dobit Član 37 U izvještaj o informacijama o porezu na dobit može se uključiti, u slučaju krajnjeg matičnog pravna lica, na nivou grupe, opšti prikaz u kojem se navode objašnjenja eventualnih bitnih odstupanja između iznosa objavljenih na osnovu stava 2. podtačka 6 i 7 ovoga člana, uzimajući pritom u obzir, prema potrebi, odgovarajuće iznose iz prethodnih poslovnih godina.	Potpuno usklađeno	
8. Valuta koja se upotrebljava u izvješću o informacijama o porezu na dobit jest valuta u kojoj su iskazani konsolidirani financijski izvještaji krajnjeg matičnog poduzeća ili godišnji financijski izvještaji samostalnog poduzeća. Države članice ne zahtijevaju da se to izvješće objavi u valuti koja nije valuta koja se upotrebljava u financijskim izvještajima. Međutim, u slučaju navedenom u članku 48.b stavku 4. drugom podstavku, valuta koja se upotrebljava u izvješću o informacijama o porezu na dobit jest valuta u kojoj poduzeće kći objavljuje svoje godišnje financijske izvještaje.	Jezik i valuta izvještavanja Član 41 Iznosi u poslovnim knjigama, godišnjim financijskim izvještajima, godišnjim konsolidovanim financijskim izvještajima, izvještajima menadžmenta i drugim izvještajima u skladu sa ovim zakonom kao i druge financijske informacije izražavaju se u službenoj valuti Crne Gore. Valuta koja se upotrebljava u izvještaju o informacijama o porezu na dobit je valuta u kojoj su iskazani godišnji konsolidovani financijski izvještaji krajnjeg matičnog pravnog lica ili godišnji financijski izvještaji samostalnog pravnog lica. Izvještaj o informacijama o porezu na dobit može se objaviti u valuti koja je različita od valute koja se upotrebljava u godišnjim financijskim izvještajima, osim u slučaju navedenom u članu 36 st. 8 i 9 ovoga Zakona, gdje je valuta koja se upotrebljava u izvještaju o informacijama o porezu na dobit valuta u kojoj zavisno pravno lice objavljuje svoje godišnje financijske izvještaje.	Potpuno usklađeno	
9. Države članice koje nisu uvele euro mogu preračunati prag od 750 000 000 EUR u svoju nacionalnu valutu. Pri takvom preračunavanju te države članice moraju primijeniti tečaj koji se primjenjuje na 21. prosinca 2021., koji je objavljen u <i>Službenom listu Europske unije</i> . Te države članice mogu povećati ili smanjiti pragove za najviše 5 % kako bi se dobio zaokruženi iznos u nacionalnim valutama. Pragovi iz članka 48.b stavaka 4. i 5. preračunavaju se u istovjetni iznos u nacionalnoj valuti bilo koje relevantne treće zemlje	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo	

primjenom tečaja koji se primjenjuje na 21. prosinca 2021. i zaokružuju na najbližu tisućicu.			
10. U izvješću o informacijama o porezu na dobit navodi se je li pripremljeno u skladu sa stavkom 2. ili stavkom 3. ovog članka.			
Članak 48.d Objavljivanje i dostupnost 1. Izvješće o informacijama o porezu na dobit i izjava navedena u članku 48.b ove Direktive objavljuju se u roku od 12 mjeseci od datuma bilance za financijsku godinu za koju se izvješće sastavlja kako je predviđela svaka država članica u skladu s člancima od 14. do 28. Direktive (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća i, kad je to relevantno, u skladu s člankom 36. Direktive (EU) 2017/1132. 2. Države članice osiguravaju da se izvješće o informacijama o porezu na dobit i izjava koje objavljuju poduzeća u skladu sa stavkom 1. ovog članka besplatno učine dostupnima javnosti na najmanje jednom od službenih jezika Unije najkasnije 12 mjeseci nakon datuma bilance za financijsku godinu za koju je izvješće sastavljeno na internetskim stranicama: (a) poduzeća ako se primjenjuje članak 48.b stavak 1.; (b) poduzeća kćeri ili povezanog poduzeća ako se primjenjuje članak 48.b stavak 4.; ili (c) podružnice ili poduzeća koje je otvorilo podružnicu ili povezanog poduzeća ako se primjenjuje članak 48.b stavak 5. 3. Države članice mogu poduzeća izuzeti od primjene pravila navedenih u stavku 2. ovog članka ako je izvješće o informacijama o porezu na dobit koje je objavljeno u skladu sa stavkom	Sadržaj izvješća o informacijama o porezu na dobit Član 37 U izvješću o informacijama o porezu na dobit iskazuju se informacije iz st. 2 ili 3 ovog člana, posebno za svaku državu članicu.	Potpuno usklađeno	
Objavljivanje i javna dostupnost Član 38 Izvješće o informacijama o porezu na dobit iz člana 36 st. 1, 3, 7, 11 i 19 ovog zakona, ili izjava iz člana 36 st. 9 i 13 ovog zakona objavljuju se u roku od 5 mjeseci od datuma bilansa stanja za poslovnu godinu za koju se izvješće o informacijama o porezu na dobit sastavlja i moraju da budu dostupni najmanje pet uzastopnih godina od dana objavljivanja. Izvješće o informacijama o porezu na dobit i izjava koju objavljuju pravna lica u skladu sa stavkom 1. ovog člana moraju da budu besplatni i javno dostupni najkasnije 5 mjeseci nakon datuma bilansa stanja za poslovnu godinu za koju je izvješće o informacijama o porezu na dobit sastavljen i to na internetskoj stranici: a) pravnog lica ako se primjenjuje član 36 st. 1 i 3 ovog zakona; b) zavisnog pravnog lica ili povezanog pravnog lica ako se primjenjuje član 36 stav 7 ovog zakona; ili c) podružnice ili pravno lica koji je osnovao podružnicu ili povezano pravno lice ako se primjenjuje član 36 stav 11 ovog zakona. Odredbu stava 2. ovog člana ne primjenjuju se ako je izvješće o informacijama o porezu na dobit, koji je objavljen u skladu sa stavkom 1. ovog člana, besplatno i javno dostupan u mašinski čitljivom formatu za izveštavanje. Internet stranica pravnog lica i podružnice iz stava 2. ovog člana mora da sadrži informaciju o izuzeću iz stava 3. ovog člana.	Potpuno usklađeno		

1. ovog članka istodobno učinjeno dostupnim javnosti u strojno čitljivom elektroničkom formatu za izvještavanje na internetskim stranicama registra iz članka 16. Direktive (EU) 2017/1132, i to besplatno za bilo koju treću stranu koja se nalazi u Uniji. Internetske stranice poduzeća i podružnica iz stavka 2. ovog članka moraju sadržavati informacije o tom izuzeću i upućivanje na internetske stranice relevantnog registra. 4. Izvješće iz članka 48.b stavaka 1., 4., 5., 6. i 7. i, ako je to primjenjivo, izjava iz stavaka 4. i 5. tog članka ostaju dostupni na relevantnim internetskim stranicama tijekom najmanje pet uzastopnih godina.	Dostavljanje finansijskih izvještaja Član 42 Pravno lice dužno je da dostavlja finansijske iskaze, izvještaj menadžmenta i druge izvještaje, osim izvještaja o informacijama o porezu na dobit, u skladu sa ovim zakonom u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu. Pravno lice dužno je da konsolidovane finansijske izvještaje, konsolidovani izvještaj menadžmenta i druge konsolidovane izvještaje u skladu sa ovim zakonom u pisanom i elektronskom obliku dostavi Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu. Pravno lice dužno je da u slučaju statusne promjene, stečaja ili dobrovoljne likvidacije dostavi finansijske iskaze Poreskoj upravi u roku od 90 dana od dana koji prethodi statusnoj promjeni, otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije. Pravno lice dužno je da dostavlja izvještaj o informacijama o porezu na dobit u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu. Uz iskaze iz st. 1. 2 i 3 ovog člana dostavlja se i statistički aneks. Poreska uprava je dužna da izvještaje pravnih lica, odnosno preduzetnika, iz st. 1. 2, 3 i 4 ovog člana objavljuje na svojoj internet stranici. Mikro i mala pravna lica dužna su da Poreskoj upravi dostave bilans stanja, bilans uspjeha, pojednostavljene napomene i statistički aneks. Pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, kao i matično pravno lice koje je dužno da sastavlja konsolidovane finansijske iskaze, dužno je da u pisanom i elektronskom obliku sačinjava i dostavlja Komisiji za tržište kapitala Crne Gore (u daljem tekstu: Komisija) godišnje i kvartalne finansijske izvještaje. Finansijske izvještaje iz stava 8 ovog člana, Komisija objavljuje na svojoj internet stranici.	
--	--	--

Članak 48.e Odgovornost za sastavljanje, objavljivanje i dostupnost izvješća o informacijama o porezu na dobit 1. Države članice osiguravaju da članovi administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela krajnjih matičnih poduzeća ili samostalnih poduzeća iz članka 48.b stavka 1., djelujući u okviru nadležnosti koje su im dodijeljene na temelju nacionalnog prava, imaju zajedničku odgovornost osigurati da se izvješće o informacijama o porezu na dobit sastavlja, objavljuje te da je učinjeno dostupnim u skladu s člancima 48.b, 48. c i 48.d. 2. Države članice osiguravaju da članovi administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela poduzeća kćeri iz članka 48.b stavka 4. ove Direktive i osoba odnosno osobe imenovani za	Kreditne i druge finansijske institucije su dužne da, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalne finansijske izvještaje Centralnoj banci Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka), a osiguravajuća društva, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalne finansijske izvještaje Agenciji za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija). Finansijske izvještaje iz stava 10 ovog člana Centralna banka i Agencija objavljuju na svojim internet stranicama. Na postupke koji se vode elektronskim putem primjenjuju se zakoni kojima se uređuje elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis, elektronski dokument, elektronska trgovina, informaciona bezbjednost, slobodan pristup informacijama i zaštita podataka o ličnosti. Sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja iskaza iz stava 8 ovog člana utvrđuje Komisija, sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja kreditnih i drugih finansijskih institucija iz stava 10 ovog člana propisuje Centralna banka, a sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja osiguravajućih društava utvrđuje Agencija.		
Usvajanje i odgovornost za finansijske izvještaje Član 40 Članovi upravnih i nadzornih organa pravnog lica kolektivno su odgovorni za istinito i pošteno prikazivanje: — godišnjih finansijskih izvještaja, izvještaja menadžmenta, izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, izvještaja o plaćanjima javnom sektoru i izvještaja o informacijama o porezu na dobit; i — konsolidovanih finansijskih izvještaja, konsolidovanih izvještaja menadžmenta, konsolidovanih izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, konsolidovanog izvještaja o plaćanjima javnom sektoru.	Potpuno usklađeno		

obavljanje formalnosti u vezi s objavljivanjem iz članka 41. Direktive (EU) 2017/1132 za podružnice iz članka 48.b stavka 5. ove Direktive, djelujući u okviru nadležnosti koje su im dodijeljene na temelju nacionalnog prava, imaju zajedničku odgovornost osigurati da je, prema njihovim saznanjima i sposobnostima, izvješće o informacijama o porezu na dobit sastavljeno na način koji u skladu s člancima 48.b i 48.c odnosno da je usklađeno, kako je to relevantno, s člancima 48.b i 48.c te da je objavljeno i učinjeno dostupnim u skladu s člankom 48.d.				
Članak 48.f Izjava ovlaštenog revizora Države članice zahtijevaju da se, ako se zahtijeva da ovlašteni revizor ili više njih ili revizorsko društvo ili više njih provede reviziju financijskih izvještaja poduzeća na koje se primjenjuje pravo države članice, u revizorskom izvješću navede je li poduzeće za financijsku godinu koja prethodi financijskoj godini za koju su pripremili financijski izvještaji koji su predmet revizije bilo dužno u skladu s člankom 48.b objaviti izvješće o informacijama o porezu na dobit i, ako jest, je li to izvješće objavljeno u skladu s člankom 48.d. Članak 48.g Datum početka izvješćivanja o informacijama o porezu na dobit Države članice osiguravaju da se zakoni i drugi propisi kojima se prenose članci od 48.a do 48.f primjenjuju najkasnije od datuma početka prve financijske godine koja započinje 22. lipnja 2024. ili nakon tog datuma. Članak 48.h Datum početka izvješćivanja o informacijama o porezu na dobit Komisija do 22. lipnja 2027. podnosi izvješće o usklađenosti s obvezama izvješćivanja navedenima u člancima od 48.a do 48.f i učinku	Izjava ovlaštenog revizora Član 39 Ovlašteni revizor ili društvo za reviziju dužno je da u posebnom dijelu revizorskog izvještaja ili posebnom izvještaju uz revizorski izvještaj navede da je li za poslovnu godinu koja prethodi poslovnoj godini za koju su pripremljeni godišnji financijski izvještaji koji su predmet zakonske revizije objavljen izvještaj o informacijama o porezu na dobit i ako jeste, da li je objavljen u skladu sa članom 38 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		
	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

tih obveza izvješćivanja te, uzimajući u obzir stanje na razini OECD-a, potrebu za osiguravanjem dostatne razine transparentnosti i potrebu za očuvanjem i osiguravanjem konkurentnog okružja za poduzeća i privatna ulaganja, posebno preispituje i procjenjuje bi li bilo primjereno obvezu izvješćivanja o informacijama o porezu na dobit navedenu u članku 48.b proširiti na velika poduzeća i velike grupe kako su definirani u članku 3. stavku 4. odnosno članku 3. stavku 7. i proširiti sadržaj izvješća o informacijama o porezu na dobit naveden u članku 48.c kako bi se njime obuhvatile dodatne stavke. U tom izvješću Komisija također procjenjuje učinak iskazivanja poreznih informacija na zbirnoj osnovi za porezne jurisdikcije trećih zemalja kako je predviđeno u članku 48.c stavku 5. i privremenog izostavljanja informacija predviđenog u članku 48.c stavku 6. na djelotvornost ove Direktive. Komisija podnosi to izvješće Europskom parlamentu i Vijeću, prema potrebi zajedno sa zakonodavnim prijedlogom.				
POGLAVLJE 11. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE <i>Članak 48.i</i> Prijelazne odredbe 1. Države članice do 6. siječnja 2030. dozvoljavaju poduzeću kćeri u Uniji koje podliježe članku 19.a ili članku 29.a i na čije se matično poduzeće ne primjenjuje pravo države članice, da izradi konsolidirano izvješćivanje o održivosti, u skladu sa zahtjevima iz članka 29.a, koje uključuje sva poduzeća kćeri u Uniji takvog matičnog poduzeća, koja podliježu članku 19.a ili članku 29.a. Države članice do 6. siječnja 2030. dozvoljavaju da konsolidirano izvješćivanje o održivosti iz		Neusklađeno	Evropska komisija je otpočela proceduru izmjene Direktive (EU) 2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti, i u komunikaciji sa njima sugerisano je da pomenutu direktivu ne transponujemo u naše zakonodavstvo dok se ne usvoje izmjene u okviru paketa „Omniibus”. Potpuna usklađenost sa Direktivom (EU)	IV kvartal 2026.

prvog podstavka ovog stavka uključuje objave utvrđene u članku 8. Uredbe (EU) 2020/852, koje obuhvaćaju aktivnosti koje obavljaju sva poduzeća kćeri u Uniji relevantnog matičnog poduzeća iz prvog podstavka ovog stavka koja podliježu članku 19.a ili članku 29.a ove Direktive. 2. Poduzeće kći u Uniji iz stavka 1. Jedno je od poduzeća kćeri u Uniji grupe koje je ostvarilo najveći prihod u Uniji tijekom najmanje jedne od prethodnih pet financijskih godina, ako je primjenjivo na konsolidiranoj osnovi. 3. Konsolidirano izvješćivanje o održivosti iz stavka 1. ovog članka objavljuje se u skladu s člankom 30. 4. Za potrebe izuzeća utvrđenog u članku 19.a stavku 9. i članku 29. a stavku 8., izvješćivanje u skladu sa stavkom 1. ovog članka smatra se izvješćivanjem matičnog poduzeća na razini grupe u pogledu poduzeća uključenih u konsolidaciju. Smatra se da izvješćivanje u skladu sa stavkom 1. drugim podstavkom ovog članka ispunjava uvjete iz članka 19.a stavka 9. drugog podstavka točke (c) odnosno članka 29. a stavka 8. drugog podstavka točke (c). Čl. 49-50. Članak 51. Sankcije Države članice predviđaju sankcije koje se primjenjuju na povrede nacionalnih odredaba usvojenih u skladu s ovom Direktivom i poduzimaju potrebne mjere za osiguranje njihove primjene. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.	2022/2464 o korporativnom izvješćivanju o održivosti će se postići kroz izmjene i dopune zakona.
IX. KAZNENE ODREDBE Član 64 Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako: 1) vođenje poslovnih knjiga, popis imovine i obaveza, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje informacija u finansijskim i drugim izvještajima ne vrši u skladu sa ovim zakonom, primjenjujući pri tome međunarodne standarde finansijskog izvještavanja kao i osnovna načela knjigovodstva (član 6); 2) ne donese Odluku o razvrstavanju i istu ne objelodani u napomenama uz godišnje finansijske iskaze ili	Neprenosivo Potpuno usklađeno

		godišnje konsolidovane finansijske iskaze (član 7 stav 6 i član 8 stav 7); 3) ne preduzme mjere kako bi računovodstvena dokumentacija bila zaštićena od gubitaka, oštećenja, i ne osigura da potrebna tehnička oprema, nosači podataka i softver budu zaštićeni od zloupotrebe, oštećenja, uništenja, neovlašćenog korišćenja, neovlašćenog pristupa, gubitka, krađe ili otuđenja (član 9 stav 4); 4) ne evidentira u svojim poslovnim knjigama sve knjigovodstvene promjene u poslovnoj godini (član 9 stav 5); 5) ne vodi poslovne knjige po sistemu dvojnog knjigovodstva (član 12 st. 2 i 3); 6) ne vodi poslovne knjige na način da osigura kontrolu unešenih podataka, ispravnost unosa podataka, čuvanje podataka, mogućnost korišćenja podataka, mogućnost dobijanja uvida u promet i stanja na računima glavne knjige te mogućnost uvida u vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja (član 13 stav 4); 7) u izvještajnom periodu od dana pokretanja postupka likvidacije ne otvori poslovnu godinu i ne zatvori svoje poslovne knjige s danom zaključenja postupka likvidacije (član 13 stav 8); 8) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: dnevnik, glavnu knjigu i finansijske izvještaje (godišnji račun), najmanje deset godina (član 14 stav 1 tačka 1); 9) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: godišnje obračune zarada zaposlenih lica ili originalne isplatne liste za periode za koje se ne raspolaže godišnjim obračunima potpisanim od strane zaposlenih, trajno (član 14 stav 1 tačka 2); 10) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja u dnevnik i glavnu knjigu, najmanje pet godina (član 14 stav 1 tačka 3);		
--	--	---	--	--

		11) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: pomoćne knjige (evidencije) i finansijske izvještaje za kraće izvještajne periode, najmanje pet godina (član 14 stav 1 tačka 4); 12) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja u pomoćnim evidencijama, najmanje pet godina (član 14 stav 1 tačka 5); 13) uredno ne čuva knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje, i to: prodajne i kontrolne blokove, pomoćne obrasce i sličnu dokumentaciju i isprave koje se odnose na poslove platnog prometa u instituciji koja obavlja platni promet, najmanje pet godina (član 14 stav 1 tačka 6); 14) knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje ne čuva u originalu ili korišćenjem drugih sredstava arhiviranja, u skladu sa zakonom (član 14 stav 3); 15) ne čuva knjigovodstvene isprave i poslovne knjige na teritoriji Crne Gore u svojim poslovnim prostorijama, odnosno u poslovnim prostorijama pravnih lica ili preduzetnika kojima je povjereno vođenje ili čuvanje poslovnih knjiga (čl. 14 stav 4); 16) ne omogućiti korištenje knjigovodstvenih isprava i poslovnih knjiga organima nadležnim za nadzor, na njihov zahtjev i bez odlaganja (član 14 stav 7); 17) bavi se pružanjem računovodstvenih usluga na teritoriji Crne Gore, a ne posjeduje dozvolu za pruženje računovodstvenih usluga, izdatu u skladu sa ovim zakonom (član 18); 18) jednom godišnje do 15. februara tekuće za prethodnu godinu ne izvještava Ministarstvo o kontinuiranom profesionalnom usavršavanju iz člana 19 stav 1 ovog zakona (član 19 stav 2); 19) ne obavijesti Ministarstvo o promjenama svih činjenica i okolnosti na osnovu kojih je upisano u Registar u roku od osam dana od dana nastanka promjene (čl. 19 stav 3);		
--	--	--	--	--

			20) ne zaključiti ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti, danom početka pružanja računovodstvenih usluga subjektu od javnog interesa (član 22 st. 1 i 2); 21) tokom poslovne godine, a najkasnije krajem poslovne godine, ne popiše imovinu i obaveze, s popisanim stvarnim stanjem uskladi knjigovodstveno stanje i ne zaključiti poslovne knjige na dan 31. decembra poslovne godine (član 25 stav 2); 22) osim popisa iz člana 25 stav 2, ne popiše imovinu i obaveze u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije (član 25 stav 3); 23) ne sastavljaju finansijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje (član 26 stav 1); 24) ne sastavi godišnje finansijske iskaze za poslovnu godinu u obliku, sadržaju i na način propisan ovim zakonom (član 27 stav 1); 25) ne pripremi statistički aneks uz iskaze iz člana 27 stav 2 ovog zakona (član 27 stav 3); 26) ne sastavi godišnje finansijske izvještaje u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije nad pravnim licem odnosno preduzetnikom, i to sa stanjem na dan koji prethodi danu nastanka statusne promjene, danu otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije, kao i za period od dana pokretanja postupka likvidacije do datuma završetka postupka likvidacije (član 27 st. 8 i 9); 27) ima sjedište u Crnoj Gori i u grupi pravnih lica predstavlja matično društvo a ne sastavlja godišnje konsolidovane finansijske izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta (član 28 stav 2); 28) je matično pravno lice koje, izuzetno od člana 29 stav 1 ovog zakona, za male grupe pravnih lica koje
--	--	--	--

			obuhvataju subjekte od javnog interesa ne sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje (član 29 stav 2); 29) izvještaje iz člana 31 stav 1 ovog zakona ne dostavi Poreskoj upravi do 31. marta tekuće za prethodnu godinu (član 31 stav 6); 30) izvještaj iz člana 33 stav 1 ovog zakona ne dostavi Poreskoj upravi do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu (član 32 stav 7); 31) izvještaj iz člana 34 stav 1 ovog zakona Poreskoj upravi do 31. marta tekuće za prethodnu poslovnu godinu (član 34 stav 6); 32) se izvještaj o informacijama o porezu na dobit iz člana 36 st. 1, 3, 7, 11 i 19 ovog zakona, ili izjava iz člana 36 st. 9 i 13 ovog zakona ne objavljuje u roku od 5 mjeseci od datuma bilansa stanja za poslovnu godinu za koju se izvještaj o informacijama o porezu na dobit sastavlja i nije dostupan najmanje pet uzastopnih godina od dana objavljivanja (član 38 stav 1); 33) ne dostavi finansijske iskaze, izvještaj menadžmenta i druge izvještaje u skladu sa ovim zakonom, u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu (član 42 stav 1); 34) ne dostavi konsolidovane finansijske izvještaje, konsolidovani izvještaj menadžmenta i druge konsolidovane izvještaje u skladu sa ovim zakonom u pisanom (papirnom) i/ili elektronskom obliku Poreskoj upravi najkasnije do 31. maja tekuće, za prethodnu godinu (član 42 stav 2); 35) ne dostavi Poreskoj upravi finansijske iskaze u slučaju statusne promjene, stečaja ili dobrovoljne likvidacije, u roku od 90 dana od dana koji prethodi statusnoj promjeni, otvaranju stečajnog postupka ili pokretanju postupka likvidacije (čl. 42 st. 3); 36) uz iskaze iz člana 39 st. 1, 2 i 3 ovog zakona ne dostavi statistički aneks (član 42 stav 5); Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 600 eura do 2.000 eura.		
--	--	--	---	--	--

	Za prekršaj iz stava 1 tačke 18, 19 i 20 kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 6.000 eura. Član 65 Novčanom kaznom u iznosu od 600 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako: 1) pri otvaranju postupka likvidacije ili stečaja, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige ne čuva u skladu sa ovim zakonom do okončanja postupka likvidacije odnosno stečaja (član 14 stav 8); 2) ne sastavlja finansijske iskaze u skladu sa ovim zakonom, MRS, MSFI odnosno MSFI sa MSP uz poštovanje odgovarajućih profesionalnih standarda i pravila (čl. 40 stav 5); 3) ne vrši procjenu vrijednosti imovine pravnog i fizičkog lica i preduzetnika i to: nepokretnosti, postrojenja, opreme, ostale imovine i kapitala, za računovodstvene i druge potrebe istinito, objektivno i tačno, u skladu sa Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti (član 50 stav 2); 4) prije početka vršenja poslova procjene vrijednosti ne zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi svojim radom mogao da prouzrokuje licu za čije potrebe vrši procjenu vrijednosti (član 54 stav 1); 5) ne obavijesti Ministarstvo o promjeni podataka upisanih u registar ovlaštenih procjenjivača najkasnije u roku od sedam dana od dana nastale promjene (član 55 stav 3).		
Članak 52. Stavljanje izvan snage direktiva 78/660/EEZ i 83/349/EEZ Direktive 78/660/EEZ i 83/349/EEZ staviću se izvan snage. Upućivanja na direktive stavljene izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga VII.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo	

Članak 53. Prenašenje 1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 20. srpnja 2015. One o tome odmah obavješćuju Komisiju. Države članice mogu predvidjeti da se odredbe iz prvog podstavka najprije primjenjuju na financijske izvještaje za financijsku godinu koja počinje 1. siječnja 2016. ili tijekom kalendarske godine 2016. Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se prilikom njihove službene objave uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice. 2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprijmljivo	
Čl. 54-55	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo	
Regulativa 1606/2002 Članak 1. Cilj Cilj ove Uredbe je usvajanje i upotreba međunarodnih računovodstvenih standarda u Zajednici radi usklađivanja financijskih podataka koje trgovačka društva prikazuju, kako je navedeno u članku 4., a u svrhu osiguravanja visokog stupnja transparentnosti i usporedivosti financijskih izvještaja, pa tako i učinkovitog funkcioniranja tržišta kapitala Zajednice i unutarnjeg tržišta.	Primjena standarda financijskog izvještavanja Član 26 Velika pravna lica i pravna lica koja su subjekti od javnog interesa su dužna da sastavljaju financijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Mikro, mala i srednja pravna lica koja nisu subjekti od javnog interesa dužna su da sastavljaju financijske iskaze u skladu sa MSFI za mala i srednja pravna lica, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Pravna lica iz stava 2 ovog člana mogu da sastavljaju financijske iskaze i u skladu sa MSFI.	Potpuno usklađeno Primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	

Članak 2. Definicije U smislu ove Uredbe, „međunarodni računovodstveni standardi“ znači međunarodni računovodstveni standardi (MRS), međunarodni standardi financijskog izvješćivanja (IFRS) i odgovarajuća tumačenja (tumačenja SIC-IFRIC), naknadne izmjene tih standarda i odgovarajuća tumačenja, kao i budući standardi i odgovarajuća tumačenja koja izda ili usvoji Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB).	Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da objavi početak primjene svakog MRS i MSFI odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da do 31. januara tekuće godine javno objavi listu MRS i MSFI, odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica koji se koriste za finansijsko izvješćivanje za tu poslovnu godinu.		
Značenje izraza Član 5 Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 2) finansijski iskazi u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljem tekstu: MRS), odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja (u daljem tekstu: MSFI) su: — iskaz o finansijskoj poziciji (u daljem tekstu: bilans stanja); — iskaz o ukupnom rezultatu (u daljem tekstu: bilans uspjeha); — iskaz o novčanim tokovima; — iskaz o promjenama na kapitalu; — napomene uz finansijske iskaze; 3) finansijski izvještaji su skup finansijskih iskaza i drugih pratećih izvještaja koji obuhvataju i izvještaje menadžmenta, mišljenja i druge isprave; 4) Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (The International Accounting Standards Board) (u daljem tekstu: IASB) je nezavisno regulatorno tijelo Fondacije za međunarodne standarde finansijskog izvješćivanja (International Financial Reporting Standards Foundation - IFRS Foundation); 5) Međunarodna federacija računovođa (International Federation of Accountants) (u daljem tekstu: IFAC), koja je globalno profesionalno tijelo iz oblasti računovodstvene profesije;	Potpuno usklađeno Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvješćivanja		

	6) IFRIC (Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja - International Financial Reporting Interpretations Committee) je komitet IASB zadužen za analizu pitanja iz oblasti računovodstva u kontekstu postojećih Međunarodnih računovodstvenih standarda - MRS (IAS) i Okvira IASB; Primjena standarda finansijskog izvještavanja Član 26 Velika pravna lica i pravna lica koja su subjekti od javnog interesa su dužna da sastavljaju finansijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Mikro, mala i srednja pravna lica koja nisu subjekti od javnog interesa dužna su da sastavljaju finansijske iskaze u skladu sa MSFI za mala i srednja pravna lica, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Pravna lica iz stava 2 ovog člana mogu da sastavljaju finansijske iskaze i u skladu sa MSFI. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da objavi početak primjene svakog MRS i MSFI odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da do 31. januara tekuće godine javno objavi listu MRS i MSFI, odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica koji se koriste za finansijsko izvještavanje za tu poslovnu godinu.		Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja	Potpuno usklađeno	
Članak 3. Usvajanje i upotreba međunarodnih računovodstvenih standarda 1. U skladu s postupkom predviđenim u članku 6. stavku 2. Komisija mora odlučiti o primjenjivosti međunarodnih računovodstvenih standarda unutar Zajednice.	Primjena standarda finansijskog izvještavanja Član 26 Velika pravna lica i pravna lica koja su subjekti od javnog interesa su dužna da sastavljaju finansijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje	Potpuno usklađeno	Primjenjuju se Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja		

2. Međunarodni računovodstveni standardi mogu biti usvojeni isključivo ako: — nisu protivni načelu iz članka 2. stavka 3. Direktive 78/660/EEZ i članka 16. stavka 3. Direktive 83/349/EEZ, te ako pridonose europskom javnom dobru, i ako — zadovoljavaju kriterije razumljivosti, važnosti, pouzdanosti i usporedivosti koji se traže od financijskih podataka potrebnih za donošenje gospodarskih odluka i procjenu upravljanja. 3. Najkasnije do 31. prosinca 2002., u skladu s postupkom predviđenim u članku 6. stavku 2., komisija donosi odluku o primjenjivosti unutar Zajednice međunarodnih računovodstvenih standarda koji postoje nakon što ova Uredba stupi na snagu. 4. Usvojeni međunarodni računovodstveni standardi moraju se u cijelosti objaviti na svakom od službenih jezika Zajednice, kao Uredba Komisije, u Službenom listu Europskih zajednica.	tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Mikro, mala i srednja pravna lica koja nijesu subjekti od javnog interesa dužna su da sastavljaju financijske iskaze u skladu sa MSFI za mala i srednja pravna lica, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Pravna lica iz stava 2 ovog člana mogu da sastavljaju financijske iskaze i u skladu sa MSFI. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da objavi početak primjene svakog MRS i MSFI odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica. Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da do 31. januara tekuće godine javno objavi listu MRS i MSFI, odnosno MSFI za mala i srednja pravna lica koji se koriste za finansijsko izvještavanje za tu poslovnu godinu.	
Članak 4. Konsolidirani finansijski izvještaji trgovačkih društava čije dionice kotiraju na burzi Za svaku finansijsku godinu koja počinje 1. siječnja 2005. ili nakon tog datuma trgovačka društva regulirana zakonom neke od država članica dužna su sastaviti svoje konsolidirane izvještaje u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima usvojenima u skladu s postupkom predviđenim u članku 6. stavku 2. ako je na njihov datum bilance dopušteno trgovati njihovim vrijednosnim papirima na uređenom tržištu bilo koje od država članica u smislu članka 1. stavka 13. Direktive Vijeća 93/22/EEZ od 10. svibnja 1993. o investicijskim uslugama u području vrijednosnih papira (1).	Konsolidovani Iskazi Član 28 Matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa ovim zakonom, MRS i MSFI.	Potpuno usklađeno

Članak 5. Mogućnosti u pogledu godišnjih financijskih izvještaja i trgovačkih društava čije dionice ne kotiraju na burzi Države članice mogu dopustiti ili zatražiti: (a) da društva navedena u članku 4. sastavljaju svoje godišnje financijske izvještaje, (b) da društva osim onih navedenih u članku 4. sastavljaju svoje konsolidirane financijske izvještaje i/ili svoje godišnje financijske izvještaje, u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima usvojenima u skladu s postupkom predviđenim u članku 6. stavku 2.			Primjena standarda finansijskog izvještavanja Član 26 Velika pravna lica i pravna lica koja su subjekti od javnog interesa su dužna da sastavljaju finansijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova i koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje.	Potpuno usklađeno		
Članak 7-8			Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članak 8. Obavješćivanje Ako države članice poduzmu mjere na temelju članka 5., one su dužne bez odlaganja o tome obavijestiti Komisiju i ostale države članice.			Nema odgovarajuće odredbe	Neprijmljivo		
Članak 9-11			Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		